

2024/1788

15.7.2024

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/1788 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Ιουνίου 2024

σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ

(αναδιατύπωση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 194 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα και ουσιαστικά. Καθώς πρόκειται να τροποποιηθεί εκ νέου, είναι σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας, η αναδιατύπωση της εν λόγω οδηγίας.
- (2) Στόχοι της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, η οποία υλοποιείται σταδιακά από το 1999, είναι η παροχή πραγματικών επιλογών σε όλους τους καταναλωτές της Ένωσης, είτε είναι πολίτες είτε επιχειρήσεις, η παροχή νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και η αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου, ώστε να επιτευχθούν βελτιώσεις αποδοτικότητας, ανταγωνιστικές τιμές και υψηλότερα πρότυπα παρεχόμενων υπηρεσιών, και να ενισχυθεί ταυτόχρονα η ασφάλεια του εφοδιασμού και η αειφορία.
- (3) Η οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ και η οδηγία 2009/73/ΕΚ έχουν συμβάλει σημαντικά προς την κατεύθυνση της δημιουργίας της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.
- (4) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ και η οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁷⁾ αποτέλεσαν ένα ακόμα βήμα στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με επίκεντρο τους πολίτες και συνέβαλαν στους στόχους της Ένωσης για τη μετάβαση σε ένα σύστημα

⁽¹⁾ ΕΕ C 323 της 26.8.2022, σ. 101.

⁽²⁾ ΕΕ C 498 της 30.12.2022, σ. 83.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Απριλίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2024.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 98/30/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 57).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54).

⁽⁷⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

καθαρές ενέργειας και για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η εσωτερική αγορά φυσικού αερίου θα πρέπει να οικοδομηθεί με βάση τις ίδιες αρχές και, ειδικότερα, να διασφαλίζει ισότιμο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών. Ειδικότερα, η ενωσιακή ενεργειακή πολιτική θα πρέπει να απευθύνεται σε ευάλωτους πελάτες και να αντιμετωπίζει την ενεργειακή φτώχεια.

- (5) Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁸⁾, η Ένωση δεσμεύτηκε να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Οι κανόνες της εσωτερικής αγοράς για τα αέρια καύσιμα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τον εν λόγω κανονισμό. Συναφώς, η Ένωση έχει καθορίσει τον τρόπο εκσυγχρονισμού των αγορών ενέργειας στο έδαφός της, μεταξύ άλλων όσον αφορά την απανθρακοποίηση των αγορών αερίου, στις ανακοινώσεις της Επιτροπής της 8ης Ιουλίου 2020 με τίτλο «Ενέργεια για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία: Στρατηγική της ΕΕ για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος» («στρατηγική της ΕΕ για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος») και «Στρατηγική για το υδρογόνο για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη» («στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο»), καθώς και στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Ιουλίου 2020 σχετικά με μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση της αποθήκευσης ενέργειας ⁽⁹⁾. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ταυτόχρονα εξασφαλίζοντας την ασφάλεια του εφοδιασμού και την εύρυθμη λειτουργία των εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου.
- (6) Η παρούσα οδηγία συμπληρώνει συναφή ενωσιακά μέσα πολιτικής και νομοθετικά μέσα, ιδίως εκείνα που προτάθηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2019 με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», όπως οι κανονισμοί (ΕΕ) 2023/857 ⁽¹⁰⁾, (ΕΕ) 2023/957 ⁽¹¹⁾, (ΕΕ) 2023/1805 ⁽¹²⁾ και (ΕΕ) 2023/2405 ⁽¹³⁾ και οι οδηγίες (ΕΕ) 2023/959 ⁽¹⁴⁾, (ΕΕ) 2023/1791 ⁽¹⁵⁾ και (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾, που αποσκοπούν να παράσχουν κίνητρα για την απανθρακοποίηση της οικονομίας της Ένωσης και τη διασφάλιση της πορείας της προς μια κλιματικά ουδέτερη Ένωση έως το 2050, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119. Κύριος στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να ευνοηθεί και να διευκολυνθεί η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα, με τη διασφάλιση της ανάπτυξης αγοράς υδρογόνου και αποδοτικής αγοράς φυσικού αερίου.
- (7) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 2022, με τίτλο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια» (REPowerEU), η οποία εκδόθηκε μετά την έναρξη της απρόκλητης και αδικαιολόγητης στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, τονίζεται η σημασία της διαφοροποίησης του εφοδιασμού με αέριο με σκοπό την σταδιακή κατάρνηση την εξάρτηση της Ένωσης από τη ρωσική ενέργεια. Στην ανακοίνωση αυτή αναγνωρίζεται ότι η αύξηση της παραγωγής βιώσιμου βιομεθανίου και η ανάπτυξη ανανεώσιμου υδρογόνου θα μπορούσαν να παίξουν αποφασιστικό ρόλο και, προς το σκοπό αυτό, κλήθηκαν οι νομοθέτες να εκδώσουν ταχέως την παρούσα οδηγία και τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁷⁾.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

⁽⁹⁾ ΕΕ C 371 της 15.9.2021, σ. 58.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/857 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/842 σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού, και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ΕΕ L 111 της 26.4.2023, σ. 1).

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/757 για την εισαγωγή διατάξεων για τη συμπεριληψη των δραστηριοτήτων θαλάσσιων μεταφορών στο σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ και για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των εκπομπών πρόσθετων αερίων θερμοκηπίου και εκπομπών από πρόσθετους τύπους πλοίων (ΕΕ L 130 της 16.5.2023, σ. 105).

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για τη χρήση ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στις θαλάσσιες μεταφορές και για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/16/ΕΚ (ΕΕ L 234 της 22.9.2023, σ. 48).

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2405 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για βιώσιμες αεροπορικές μεταφορές (ReFuelEU aviation) (ΕΕ L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).

⁽¹⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2023/959 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ένωσης (ΕΕ L 130 της 16.5.2023, σ. 134).

⁽¹⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της οδηγίας 98/70/ΕΚ όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

- (8) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁸⁾ προβλέπει σειρά υποχρεώσεων για τους συμμετέχοντες στην αγορά αερίου. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές όπως αναφέρονται στον εν λόγω κανονισμό είναι υπεύθυνες για τη διασφάλιση της εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού στα κράτη μέλη. Οι διατάξεις αυτές είναι σημαντικές ώστε να διασφαλίζεται ότι η εμπορία αερίου υπόκειται σε υποχρεώσεις διαφάνειας.
- (9) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί να διευκολύνει τη διείσδυση των ανανεώσιμων αερίων, των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και του υδρογόνου στο ενεργειακό σύστημα, η οποία θα επιτρέψει τη μετάβαση από το ορυκτό αέριο, αλλά και να δώσει στα ανανεώσιμα αέρια, τα αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και το υδρογόνο την ευκαιρία να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ για το 2030 και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί επίσης να θεσπίσει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα επιτρέπει και θα παρέχει κίνητρα σε όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά να μεταστραφούν από το ορυκτό αέριο και να σχεδιάσουν τις δραστηριότητές τους για την αποφυγή φαινομένων εγκλωβισμού. και αποσκοπεί στη διασφάλιση μιας σταδιακής και εγκαίρης κατάργησης του ορυκτού αερίου, ιδίως σε όλους τους σχετικούς βιομηχανικούς τομείς και για σκοπούς θέρμανσης.
- (10) Η ενσωμάτωση του βιώσιμου βιομεθανίου, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁹⁾, στο σύστημα φυσικού αερίου υποστηρίζει τους κλιματικούς στόχους της Ένωσης και συμβάλλει στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού. Τα αιτήματα για σύνδεση στο δίκτυο παραγωγής ανανεώσιμων αερίων θα πρέπει να αξιολογούνται εντός εύλογων χρονικών ορίων και να παρακολουθούνται από τις σχετικές ρυθμιστικές αρχές. Θα πρέπει να είναι δυνατή, σε επίπεδο μεταφοράς και διανομής, η ιεράρχηση μεταξύ των αιτημάτων σύνδεσης για την παραγωγή ανανεώσιμου αερίου και των αιτημάτων σύνδεσης για την παραγωγή φυσικού αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
- (11) Η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο αναγνωρίζει ότι, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές δυνατότητες παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου, μια ανοικτή και ανταγωνιστική εσωτερική αγορά με ανεμπόδιο διασυνοριακό εμπόριο συνεπάγεται σημαντικά οφέλη για τον ανταγωνισμό, την οικονομική προσιτότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού. Επιπλέον, η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο τονίζει ότι η μετάβαση σε μια ρευστή αγορά με εμπορικές συναλλαγές υδρογόνου που βασίζονται στα βασικά προϊόντα θα διευκολύνει την είσοδο νέων παραγωγών, θα είναι επωφελής για την καλύτερη ενοποίηση με άλλους φορείς ενέργειας και θα δώσει σήματα βιώσιμων τιμών για επενδυτικές και επιχειρησιακές αποφάσεις. Επομένως, οι κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να ευνοούν την ανάπτυξη αγορών υδρογόνου, κόμβων εμπορικών συναλλαγών υδρογόνου που βασίζονται στα βασικά προϊόντα και κόμβων ομαλής εμπορίας. Τυχόν αδικαιολόγητοι σχετικοί φραγμοί θα πρέπει να εξαλειφθούν από τα κράτη μέλη. Το ενδεχόμενο εφαρμογής των υφιστάμενων κανόνων που αναπτύχθηκαν για τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και επέτρεψαν την αποτελεσματική διεξαγωγή εμπορικών δραστηριοτήτων και εμπορίας θα πρέπει να εξεταστεί και για την αγορά υδρογόνου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αναγνωριστούν οι εγγενείς διαφορές των κανόνων αυτών. Ενώ η παρούσα οδηγία καθορίζει τις γενικές αρχές που ισχύουν για τη λειτουργία της αγοράς υδρογόνου, ενδείκνυται να λαμβάνεται υπόψη το στάδιο ανάπτυξης αυτής της αγοράς κατά την εφαρμογή αυτών των αρχών.
- (12) Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, το ανανεώσιμο υδρογόνο αναμένεται να χρησιμοποιείται σε βάση ευρείας κλίμακας από το 2030 και στο εξής με σκοπό την απανθρακοποίηση ορισμένων τομέων, από την αεροπορία και τη ναυτιλία έως τους βιομηχανικούς τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν. Όλοι οι τελικοί πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με συστήματα υδρογόνου θα πρέπει να διαθέτουν τα βασικά δικαιώματα των καταναλωτών που ισχύουν για τους τελικούς πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με το σύστημα φυσικού αερίου, όπως το δικαίωμα αλλαγής προμηθευτή και το δικαίωμα σε ακριβείς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν οι πελάτες είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο υδρογόνου, όπως για παράδειγμα οι βιομηχανικοί πελάτες, θα πρέπει να διαθέτουν τα ίδια δικαιώματα προστασίας των καταναλωτών που ισχύουν για τους πελάτες φυσικού αερίου. Ωστόσο, οι διατάξεις για τους καταναλωτές που έχουν σχεδιαστεί για να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή οικιακών πελατών στην αγορά, όπως τα εργαλεία σύγκρισης τιμών και οι ενεργοί πελάτες, δεν θα πρέπει να ισχύουν για το σύστημα υδρογόνου.
- (13) Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, προτεραιότητα για την Ένωση είναι η ανάπτυξη ανανεώσιμου υδρογόνου που παράγεται κυρίως από αιολική και ηλιακή ενέργεια. Το ανανεώσιμο υδρογόνο που παράγεται με χρήση ενέργειας από βιομάζα εμπίπτει στον ορισμό του βιοαερίου, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001. Το ανανεώσιμο υδρογόνο είναι η πλέον συμβατή επιλογή με τον στόχο της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα και μηδενική ρύπανση μακροπρόθεσμα, και παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συνοχή με ένα ενοποιημένο ενεργειακό σύστημα. Ωστόσο, η παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου δεν είναι πιθανό να κλιμακωθεί αρκετά γρήγορα ώστε να ανταποκριθεί στην αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης υδρογόνου στην Ένωση. Κατά συνέπεια, τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μπορούν να συμβάλουν στην ενεργειακή μετάβαση σύμφωνα με τους ενωσιακούς κλιματικούς στόχους, ιδίως βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα για την ταχεία μείωση των εκπομπών των υφιστάμενων καυσίμων, και να στηρίξουν τη μετάβαση των πελατών της Ένωσης σε τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, στους οποίους δεν διατίθενται ενεργειακά ή οικονομικά αποδοτικότερες επιλογές. Για να υποστηριχθεί η μετάβαση, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί κατώτατο όριο για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσον αφορά το υδρογόνο και

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 1).

⁽¹⁹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

τα συνθετικά αέρια καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Το όριο αυτό θα πρέπει να καταστεί αυστηρότερο για το υδρογόνο που παράγεται σε εγκαταστάσεις που αρχίζουν να λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2031, ώστε να ληφθούν υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις και να ενθαρρυνθεί περισσότερο η δυναμική πρόοδος προς τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την παραγωγή υδρογόνου.

- (14) Στην στρατηγική της ΕΕ για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος υπογραμμίστηκε η ανάγκη καθιέρωσης σε επίπεδο Ένωσης συστήματος πιστοποίησης που θα καλύπτει και τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, με στόχο να μπορούν τα κράτη μέλη να τα συγκρίνουν με άλλες επιλογές απανθρακοποίησης και να τα θεωρούν βιώσιμη λύση στο ενεργειακό τους μείγμα. Η πιστοποίηση των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο συνεκτικό με την πιστοποίηση των ανανεώσιμων καυσίμων. Ως εκ τούτου, ενδείκνυται να γίνει παραπομπή στις διατάξεις για την πιστοποίηση των ανανεώσιμων καυσίμων στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και να εφαρμοστούν κατ' αναλογία για την πιστοποίηση καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών έχουν τον ίδιο αντίκτυπο στην απανθρακοποίηση σε σύγκριση με εναλλακτικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, είναι σημαντικό να πιστοποιούνται με την εφαρμογή παρόμοιας μεθοδολογικής προσέγγισης που βασίζεται σε αξιολόγηση κύκλου ζωής των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τους. Μια τέτοια αξιολόγηση του κύκλου ζωής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές που προκύπτουν από την παραγωγή καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών που προκύπτουν από την εξόρυξη της πρωτογενούς ενέργειας, την επεξεργασία και τη μεταφορά, καθώς και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις έμμεσες εκπομπές που προκύπτουν από την εκτροπή άκαμπτων εισροών και τους πραγματικούς ρυθμούς δέσμευσης άνθρακα. Οι ανάντη εκπομπές μεθανίου θα πρέπει να προκύπτουν με βάση τα μέτρα που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1787 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁰⁾. Αυτό θα επιτρέψει την καθιέρωση ολοκληρωμένου συστήματος πιστοποίησης σε επίπεδο Ένωσης, το οποίο θα καλύπτει ολόκληρο το ενεργειακό μείγμα της Ένωσης. Δεδομένου ότι τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών δεν είναι ανανεώσιμα καύσιμα, η ορολογία και η πιστοποίησή τους δεν θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Ως εκ τούτου, το κενό αυτό καλύπτεται με τη συμπεριλήψή τους στην παρούσα οδηγία.
- (15) Το μεθάνιο και το υδρογόνο συντελούν στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποφεύγεται η διαρροή τους από το σύστημα φυσικού αερίου και υδρογόνου σύμφωνα με την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση και προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις τους στο κλίμα. Η μεταφορά, η διανομή, η υπόγεια αποθήκευση και οι τερματικοί σταθμοί υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1787. Ο κανονισμός αυτός θεσπίζει κανόνες για την ακριβή μέτρηση, ποσοτικοποίηση, παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και επαλήθευση των εκπομπών μεθανίου στον τομέα της ενέργειας στην Ένωση, καθώς και για τη μείωση των εν λόγω εκπομπών, μεταξύ άλλων μέσω ερευνών εντοπισμού και επισκευής διαρροών, υποχρεώσεων επισκευής και περιορισμών όσον αφορά τον εξαερισμό και την καύση σε πυρσό. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ότι οι διαχειριστές δικτύων, εγκαταστάσεων αποθήκευσης και τερματικών σταθμών υδρογόνου λαμβάνουν μέτρα με σκοπό την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των εκπομπών υδρογόνου κατά τις λειτουργίες τους, καθώς και τη διεξαγωγή, σε τακτά χρονικά διαστήματα, έρευνας ανίχνευσης και επισκευής διαρροών υδρογόνου σε όλα τα σχετικά κατασκευαστικά στοιχεία υπό την ευθύνη του διαχειριστή. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση σχετικά με τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς κινδύνους διαρροής υδρογόνου και, κατά περίπτωση, να υποβάλλει προτάσεις για μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μέγιστων ποσοστών διαρροής υδρογόνου, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι πιθανοί κίνδυνοι διαρροής υδρογόνου. Όταν θεσπίζονται τέτοια μέτρα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
- (16) Εισαγωγές ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών θα συμπληρώνουν πιθανώς την παραγωγή υδρογόνου στην Ένωση με σκοπό την ταχεία διαθεσιμότητα μεγάλων ποσοτήτων υδρογόνου που να καλύπτουν τη ζήτηση της Ένωσης. Ως εκ τούτου, είναι αμοιβαία επωφελές για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, να συμμετάσχουν σε ανοικτό και εποικοδομητικό διάλογο προκειμένου να καθιερωθεί συνεργασία με τρίτες χώρες. Η συνεργασία αυτή θα μπορούσε ιδίως να συμβάλει στην προώθηση της δημιουργίας αγορών καθαράς, και νέας τεχνολογίας μέσω της μεταφοράς γνώσεων, καθώς και ενός υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας, βιωσιμότητας και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, αποφεύγοντας παράλληλα τις αρνητικές κοινωνικές ή περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση θα μπορούσε να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη παγκόσμιων προτύπων για την πιστοποίηση των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και να ενισχύσει τον ρόλο της ως παγκόσμιου ηγέτη στον τομέα του κλίματος, χρησιμοποιώντας την κλιματική διπλωματία της για την ανάπτυξη αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας με εξαγωγικούς εταίρους.
- (17) Οι ελευθερίες που εγγυάται η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) στους πολίτες της Ένωσης — μεταξύ άλλων η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η ελευθερία παροχής υπηρεσιών και η ελευθερία εγκατάστασης — είναι δυνατές μόνο στο πλαίσιο της εντελώς ανοικτής αγοράς, η οποία παρέχει σε όλους τους καταναλωτές τη δυνατότητα να επιλέγουν τους προμηθευτές τους ελεύθερα και σε όλους τους προμηθευτές τη δυνατότητα να προμηθεύουν τους πελάτες τους ελεύθερα.
- (18) Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, οι προσπάθειες για απανθρακοποίηση της αγοράς φυσικού αερίου θα πρέπει να συμβαδίζουν με την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο των στόχων της Ένωσης που θέτει η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και να συμπληρώνουν προσπάθειες απανθρακοποίησης που βασίζονται σε άλλες μη ορυκτές πηγές. Στο πλαίσιο μιας πλήρως ανοικτής αγοράς, τα κράτη μέλη

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1787 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη μείωση των εκπομπών μεθανίου στον τομέα της ενέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942 (ΕΕ L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

θα πρέπει να εξακολουθούν να μπορούν να σχεδιάζουν το ενεργειακό τους μείγμα, συμπεριλαμβανομένης της συνδυασμένης χρήσης ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, στο πλαίσιο των ειδικών εθνικών συνθηκών τους. Για τον σκοπό αυτό, κατά τον σχεδιασμό καθεστώτων στήριξης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης, για ανανεώσιμα καύσιμα ή καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, η Ένωση θα πρέπει να στηρίζει την επίτευξη των στόχων της Ένωσης, ενώ τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμά τους να επιλέγουν ποια πηγή ανανεώσιμων καυσίμων ή καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών υποστηρίζουν, εφόσον υποστηρίζουν κάποια, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω καύσιμα συμμορφώνονται με τα κριτήρια που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και στην παρούσα οδηγία και ότι τα εν λόγω καθεστώτα στήριξης συνάδουν με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις βάσει των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να καθορίζουν πρόσθετες απαιτήσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που να είναι σύμφωνες με την εθνική τους στρατηγική για την απανθρακοποίηση.

- (19) Τα συμφέροντα των καταναλωτών θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της παρούσας οδηγίας και η ποιότητα εξυπηρέτησης να αποτελεί κεντρική ευθύνη των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και υδρογόνου. Τα υφιστάμενα δικαιώματα των καταναλωτών και τα δικαιώματα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας, καθώς και η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, όπως αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 26ης Απριλίου 2017 για τη δημιουργία ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε και υπογράφηκε στις 17 Νοεμβρίου 2017 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ, θα πρέπει να ενισχυθούν, να διασφαλιστούν, και να περιλαμβάνουν μεγαλύτερη διαφάνεια. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αποφεύγεται η διασταυρούμενη επιδότηση του δικτύου υδρογόνου μέσω των τιμολογίων του δικτύου φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Η προστασία των καταναλωτών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι όλοι οι καταναλωτές στο ευρύτερο πλαίσιο της Ένωσης απολαμβάνουν τα οφέλη μιας ανταγωνιστικής αγοράς φυσικού αερίου. Τα δικαιώματα των καταναλωτών θα πρέπει να επιβάλλονται από τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, από τις ρυθμιστικές αρχές.
- (20) Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων κατατάσσει την ενέργεια στις βασικές υπηρεσίες στις οποίες πρέπει να έχει πρόσβαση κάθε άνθρωπος και ζητεί τη λήψη μέτρων υποστήριξης για όσους την έχουν ανάγκη (αρχή 20). Ο στόχος 7 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη ζητεί επίσης να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε προσιτή, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια για όλους.
- (21) Οι απαιτήσεις περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και τα κοινά ελάχιστα πρότυπα που αυτές συνεπάγονται πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω ώστε να διασφαλισθεί ότι όλοι οι καταναλωτές, και ιδιαίτερα οι πιο ευάλωτοι, έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τον ανταγωνισμό και τις δικαιότερες τιμές. Οι απαιτήσεις περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ορίζονται σε εθνικό επίπεδο, με συνεκτίμηση των εθνικών συνθηκών και με παράλληλο σεβασμό του ενωσιακού δικαίου εκ μέρους των κρατών μελών.
- (22) Για να διευκολυνθεί η απανθρακοποίηση που βασίζεται στη συμπεριληπτικότητα, οι καταναλωτές πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις στις οποίες μπορούν να στραφούν και να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες επιλογές χρηματοδότησης και επιδοτήσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων που έχουν οι αλλαγές καυσίμων ή οι συνδέσεις τηλεθέρμανσης που πραγματοποιούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία στους τελικούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και των ευάλωτων πελατών. Όπου αρμόζει, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν την καλύτερη δυνατή χρήση της χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας χρηματοδότησης και των χρηματοδοτικών διευκολύνσεων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων και τη διασφάλιση δικαίως και συμπεριληπτικής ενεργειακής μετάβασης.
- (23) Τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την επιβολή υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε επιχειρήσεις φυσικού αερίου για την επιδίωξη στόχων γενικού οικονομικού συμφέροντος, χωρίς να παρεμποδίζεται η μετάβαση σε ένα ολοκληρωμένο, υψηλής ενεργειακής απόδοσης και βασιζόμενο σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ενεργειακό σύστημα, σύμφωνα με τους σχετικούς στόχους, τη νομοθεσία και τις στρατηγικές της Ένωσης. Ωστόσο, οι υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας υπό τη μορφή καθορισμού των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου αποτελούν θεμελιώδες στρεβλωτικό μέτρο το οποίο συχνά οδηγεί σε συσσωρευση τιμολογιακών ελλειμμάτων, περιορισμό των επιλογών των καταναλωτών, λιγότερο ελκυστικά κίνητρα για επενδύσεις στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην ενεργειακή απόδοση, κατώτερα πρότυπα παρεχόμενων υπηρεσιών, χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής και ικανοποίησης των καταναλωτών, περιορισμό του ανταγωνισμού, καθώς επίσης και στην εμφάνιση λιγότερων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά. Επομένως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν άλλα εργαλεία πολιτικής, ιδίως στοχευμένα μέτρα κοινωνικής πολιτικής, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η προμήθεια φυσικού αερίου παραμένει οικονομικά προσιτή για τους πολίτες τους. Οι δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου θα συνιστούσαν κατ' αρχήν μέτρο που στρεβλώνει την αγορά. Οι εν λόγω παρεμβάσεις ως εκ τούτου θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνον κατά περίπτωση και ως υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και θα πρέπει να υπόκεινται σε συγκεκριμένους όρους. Μια πλήρως απελευθερωμένη, εύρυθμη λειτουργούσα λιανική αγορά φυσικού αερίου θα μπορούσε να τονώσει τον ανταγωνισμό τιμών και τον ανταγωνισμό ανεξαρτήτως τιμών μεταξύ των υφιστάμενων προμηθευτών και να παράσχει κίνητρα για την είσοδο νέων προμηθευτών στην αγορά και, κατά συνέπεια, να βελτιώσει τις επιλογές και την ικανοποίηση των καταναλωτών. Δυνάμει της παρούσας οδηγίας, οι ρυθμιζόμενες τιμές, μεταξύ άλλων κάτω του κόστους, θα πρέπει να είναι δυνατές για τους πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, τους ευάλωτους οικιακούς πελάτες και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τους οικιακούς πελάτες και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Κατά τη διάρκεια κρίσης στις τιμές του

φυσικού αερίου, όταν οι τιμές χονδρικής και λιανικής του φυσικού αερίου αυξάνονται σημαντικά, θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να επεκτείνουν προσωρινά την εφαρμογή των ρυθμιζόμενων τιμών σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²¹⁾, και σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Όσον αφορά τους οικιακούς πελάτες, τις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και τις ΜΜΕ, θα πρέπει να επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση και προσωρινά, στα κράτη μέλη να καθορίζουν ρυθμιζόμενες τιμές κάτω του κόστους κατά τη διάρκεια κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου, εφόσον αυτό δεν δημιουργεί στρεβλώσεις μεταξύ των προμηθευτών και οι προμηθευτές αποζημιώνονται για τα κόστη που προκύπτουν όταν προμηθεύουν κάτω του κόστους. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να διασφαλίζεται ότι η εν λόγω ρύθμιση των τιμών είναι στοχευμένη και δεν δημιουργεί κίνητρα για αύξηση της κατανάλωσης. Ως εκ τούτου, η εν λόγω έκτακτη και προσωρινή επέκταση της ρύθμισης των τιμών θα πρέπει να περιορίζεται στο 80 % της διάμεσης κατανάλωσης των νοικοκυριών για οικιακούς πελάτες και στο 70 % της κατανάλωσης του προηγούμενου έτους για βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και ΜΜΕ. Το Συμβούλιο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, να αναγνωρίζει, με εκτελεστική απόφαση, μια κρίση στις τιμές του φυσικού αερίου σε περιφερειακό επίπεδο ή σε επίπεδο Ένωσης. Η εκτίμηση του κατά πόσον υφίσταται τέτοια κρίση στις τιμές του φυσικού αερίου θα πρέπει να βασίζεται στη σύγκριση με τις τιμές σε περιόδους κανονικής λειτουργίας της αγοράς και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποκλείει τον αντίκτυπο προηγούμενων κρίσεων στις τιμές του φυσικού αερίου που αναγνωρίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Η εν λόγω εκτελεστική απόφαση θα πρέπει επίσης να προσδιορίζει την περίοδο ισχύος της αναγνώρισης κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου, κατά τη διάρκεια της οποίας εφαρμόζεται η προσωρινή επέκταση των ρυθμιζόμενων τιμών. Η περίοδος αυτή δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ένα έτος. Όσο εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εν λόγω αναγνώριση της κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου, το Συμβούλιο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, να παρατείνει την περίοδο ισχύος της εκτελεστικής απόφασης. Η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο δικαιολογείται λόγω των σημαντικών οριζόντιων επιπτώσεων που έχει για τα κράτη μέλη απόφαση που αναγνωρίζει κρίση στις τιμές του φυσικού αερίου και, ως εκ τούτου, να ενεργοποιεί τις διευρυμένες δυνατότητες για δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου. Οι συνέπειες αυτές είναι σημαντικές τόσο ως προς τον αριθμό των πελατών που πλήττονται όσο και ως προς τη σημασία των κατηγοριών των πελατών αυτών. Η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο λαμβάνει επίσης κατάλληλως υπόψη την πολιτική φύση μιας τέτοιας απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται κρίση στις τιμές του φυσικού αερίου, η οποία απαιτεί λεπτή εξισορρόπηση διαφορετικών πολιτικών παραμέτρων που είναι καίριας σημασίας για τις αποφάσεις των κρατών μελών που εφαρμόζονται στον τομέα του καθορισμού των τιμών της ενέργειας. Σε κάθε περίπτωση, η αναγνώριση περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου θα πρέπει να διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη που επηρεάζονται από την απόφαση, ώστε να μην στρεβλώνεται αδικαιολόγητα η εσωτερική αγορά.

- (24) Οι υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας υπό τη μορφή καθορισμού των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου θα πρέπει να χρησιμοποιούνται χωρίς να καταστρατηγείται η αρχή των ανοικτών αγορών για σαφώς καθορισμένες περιστάσεις και για σαφώς καθορισμένους δικαιούχους, θα πρέπει δε να είναι περιορισμένης διάρκειας. Τέτοιες περιστάσεις ενδέχεται να ανακύψουν όταν ο εφοδιασμός περιορίζεται σοβαρά, προκαλώντας σημαντικά υψηλότερες τιμές φυσικού αερίου από τις κανονικές, ή σε περίπτωση ανεπάρκειας της αγοράς, όταν οι παρεμβάσεις των ρυθμιστικών αρχών και των αρχών ανταγωνισμού έχουν αποδειχθεί αναποτελεσματικές. Οι περιστάσεις αυτές θα επηρέαζαν δυσανάλογα τους οικιακούς πελάτες και, ιδίως, τους ευάλωτους πελάτες που συνήθως δαπανούν υψηλότερο μερίδιο του διαθέσιμου εισοδήματός τους στους λογαριασμούς ενέργειας σε σύγκριση με τους καταναλωτές υψηλού εισοδήματος. Προκειμένου να μετριάζονται οι στρεβλωτικές επιπτώσεις των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας στον καθορισμό τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τέτοιες παρεμβάσεις θα πρέπει να θεσπίζουν πρόσθετα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την πρόληψη των στρεβλώσεων στον καθορισμό των τιμών στην αγορά χονδρικής ή μέτρων για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, ιδίως για ευάλωτους πελάτες και πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε όλοι οι δικαιούχοι ρυθμιζόμενων τιμών να μπορούν να επωφελούνται πλήρως από τις προσφορές της ανταγωνιστικής αγοράς όταν το επιλέγουν. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα και τακτικά για τις προσφορές και τις δυνατότητες εξοικονόμησης που είναι διαθέσιμες στην ανταγωνιστική αγορά και θα πρέπει να τους παρέχεται βοήθεια ώστε να αξιοποιούν και να επωφελούνται από προσφορές που βασίζονται στην αγορά.
- (25) Οι δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου δεν θα πρέπει να οδηγούν σε άμεσες διεισδοτήσεις μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών πελατών. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα συστήματα τιμών δεν πρέπει να αναγκάζουν ευθέως συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών να επωμίζονται το κόστος παρεμβάσεων στο επίπεδο των τιμών οι οποίες επηρεάζουν άλλες κατηγορίες πελατών. Οι υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας κατά τον καθορισμό των τιμών θα πρέπει να αφορούν μόνο την προμήθεια φυσικού αερίου, καθώς οι οικιακοί πελάτες δεν αναμένεται να χρησιμοποιούν υδρογόνο για θέρμανση σε ευρεία κλίμακα. Η αγορά υδρογόνου αναμένεται να αφορά κυρίως τη βιομηχανία, η οποία δεν απαιτεί τέτοιες δημόσιες παρεμβάσεις.
- (26) Οι καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν σαφείς και κατανοητές πληροφορίες όσον αφορά τα δικαιώματά τους σε σχέση με τον ενεργειακό τομέα. Η Επιτροπή έχει καταρτίσει, ύστερα από διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους, ήτοι τα κράτη μέλη, τις ρυθμιστικές αρχές, τους καταναλωτικούς φορείς και τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου, ένα προσιτό και εύχρηστο ερωτηματολόγιο καταναλωτή ενέργειας, που θα δίνει στους πολίτες πρακτικές πληροφορίες για τα δικαιώματά τους. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο καταναλωτή ενέργειας θα πρέπει να επικαιροποιείται, να προσφέρεται σε όλους τους καταναλωτές και να είναι διαθέσιμο στο κοινό.

⁽²¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010 (ΕΕ L 280 της 28.10.2017, σ. 1).

- (27) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η επιτυχής ενεργειακή μετάβαση απαιτεί ενισχυμένες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις δεξιότητες των εργαζομένων στους τομείς του φυσικού αερίου και του υδρογόνου, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ανάπτυξη υποδομών, την ενεργειακή απόδοση και τις εφαρμογές τελικών χρηστών που χρησιμοποιούν οικονομικά αποδοτικότερες και απανθρακοποιημένες εναλλακτικές λύσεις. Οι επενδύσεις αυτές θα ήταν σύμφωνες με την οδηγία (ΕΕ) 2023/1791.
- (28) Οι κανόνες της αγοράς θα πρέπει να προστατεύουν τους πελάτες και να τους δίνουν τη δυνατότητα να κάνουν τις πλέον ενεργειακά αποδοτικές επιλογές, προκειμένου το νέο ανανεώσιμο αέριο και υδρογόνο και το αέριο και το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών να ενσωματωθούν πλήρως στην ενεργειακή μετάβαση.
- (29) Το φυσικό αέριο εξακολουθεί να διαδραματίζει καίριο ρόλο στον ενεργειακό εφοδιασμό, καθώς η κατανάλωση ενέργειας από φυσικό αέριο των νοικοκυριών εξακολουθεί να είναι υψηλότερη από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Μολονότι ο εξηλεκτρισμός αποτελεί βασικό στοιχείο της πράσινης μετάβασης, η κατανάλωση φυσικού αερίου από τα νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων των αυξανόμενων όγκων ανανεώσιμου αερίου, ιδίως βιομεθανίου, θα εξακολουθήσει να υφίσταται στο μέλλον.
- (30) Στον τομέα του φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένης της λιανικής αγοράς φυσικού αερίου, οι διατάξεις σχετικά με τη συμμετοχή και την προστασία των καταναλωτών δεν έχουν προσαρμοστεί στις ανάγκες της ενεργειακής μετάβασης.
- (31) Στην αγορά φυσικού αερίου παρατηρείται χαμηλή ικανοποίηση και συμμετοχή των πελατών, καθώς και αργή υιοθέτηση νέων ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, στοιχεία που αντικατοπτρίζουν συνολικά τον περιορισμένο ανταγωνισμό σε πολλά κράτη μέλη. Οι τιμές του φυσικού αερίου για τους οικιακούς πελάτες αυξήθηκαν την τελευταία δεκαετία, με αποτέλεσμα οι οικιακοί πελάτες να καταβάλλουν τη διπλάσια ή και τριπλάσια τιμή για την κατανάλωση φυσικού αερίου σε σύγκριση με τους βιομηχανικούς πελάτες.
- (32) Όπως και στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, η ευελιξία της αγοράς και ένα κατάλληλο νομικό πλαίσιο της Ένωσης για τα δικαιώματα των καταναλωτών στον τομέα του φυσικού αερίου είναι ουσιαστικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην ενεργειακή μετάβαση και να επωφελούνται από προσιτές τιμές, ικανοποιητικά πρότυπα παρεχόμενων υπηρεσιών και αποτελεσματική επιλογή προσφορών που αντικατοπτρίζουν τις τεχνολογικές εξελίξεις.
- (33) Η μετάβαση από το ορυκτό αέριο σε ανανεώσιμες εναλλακτικές θεωρείται ότι θα πραγματοποιηθεί αν η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές καταστεί ελκυστική επιλογή για τους καταναλωτές, χωρίς διακρίσεις, βάσει πραγματικά διαφανών πληροφοριών, όπου το κόστος μετάβασης κατανέμεται δίκαια μεταξύ των διαφόρων ομάδων καταναλωτών και συμμετεχόντων στην αγορά. Ωστόσο, η μετάβαση από το φυσικό αέριο σε άλλες τεχνολογίες συνήθως δεν είναι εύκολη λόγω του φαινομένου εγκλωβισμού που σχετίζεται με τον υποστηρικτικό εξοπλισμό. Όταν οι υποδομές φυσικού αερίου τίθενται εκτός λειτουργίας, θα πρέπει να συνοδεύονται από μέτρα για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στους τελικούς πελάτες, ιδίως τους εύλωτους πελάτες και τους οικιακούς πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, καθώς και από μέτρα για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων που απορρέουν από την ενεργειακή μετάβαση. Οι καταναλωτές φυσικού αερίου θα πρέπει να προστατεύονται από την αύξηση των τιμολογίων όταν πρέπει να αποσβεστούν στοιχεία του ενεργητικού του φυσικού αερίου, από τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ χρηστών αερίου και υδρογόνου και από την αύξηση των τιμολογίων φυσικού αερίου που προκύπτουν από τη συρρίκνωση της πελατειακής βάσης.
- (34) Για να καλυφθούν τα υφιστάμενα κενά στη λιανική αγορά φυσικού αερίου, είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν ο υφιστάμενος ανταγωνισμός και τα υπάρχοντα τεχνικά εμπόδια στην εμφάνιση εναλλακτικού ενεργειακού εφοδιασμού με βάση τις ανανεώσιμες πηγές, νέων υπηρεσιών, καλύτερων επιπέδων υπηρεσίας και χαμηλότερων τιμών καταναλωτή, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των εύλωτων πελατών και των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια.
- (35) Προκειμένου να διασφαλιστεί εξίσου υψηλή προστασία των καταναλωτών και ενίσχυση της θέσης τους σε όλους τους ενεργειακούς τομείς, το νομοθετικό πλαίσιο για την απανθρακοποίηση της αγοράς φυσικού αερίου θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την προστασία των καταναλωτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και στις περιπτώσεις που κρίνεται σκόπιμο, τις διατάξεις του σχετικά με την ενίσχυση της θέσης τους και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την αποδοτικότητα του ενεργειακού συστήματος, καθώς και τους στόχους της Ένωσης για την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- (36) Για να είναι συνεκτική και αποτελεσματική η προσέγγιση, η ευθυγράμμιση της με ορισμένες πτυχές της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διατάξεις για την προστασία και την ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών, όπου αυτό είναι εφικτό και υπάρχει η δυνατότητα προσαρμογής στην αγορά φυσικού αερίου. Θα πρέπει να περιλαμβάνει από βασικά συμβατικά δικαιώματα έως κανόνες για τις πληροφορίες τιμολόγησης, την αλλαγή προμηθευτή ενέργειας, τη διάθεση αξιόπιστων εργαλείων σύγκρισης, την προστασία των εύλωτων πελατών και πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, τη διασφάλιση επαρκούς προστασίας των δεδομένων για τους έξυπνους μετρητές και τη διαχείριση δεδομένων, καθώς και αποτελεσματικούς κανόνες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
- (37) Στο πλαίσιο της επιδίωξης της συνέπειας των διατάξεων σε όλους τους τομείς, ο φόρτος για τις εθνικές διοικήσεις και τις επιχειρήσεις θα πρέπει να παραμείνει περιορισμένος και αναλογικός, μεταξύ άλλων μέσω της αξιοποίησης της πείρας που αποκομίστηκε από τις νομικές πράξεις της Ένωσης που περιλαμβάνονται στη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους

τους Ευρωπαίους», όπως οι κανονισμοί (ΕΕ) 2018/1999⁽²²⁾, (ΕΕ) 2019/941⁽²³⁾, (ΕΕ) 2019/942⁽²⁴⁾ και (ΕΕ) 2019/943 και οι οδηγίες (ΕΕ) 2018/844⁽²⁵⁾, (ΕΕ) 2018/2001, (ΕΕ) 2018/2002 και (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁶⁾.

- (38) Ο εκσυγχρονισμός του τομέα του φυσικού αερίου αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντικά οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη τόσο από την άποψη του βελτιωμένου ανταγωνισμού στον τομέα του λιανικού εμπορίου όσο και από την άποψη των κοινωνικών και διανεμητικών οφελών και της ενίσχυσης της θέσης των πελατών, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των συμβατικών δικαιωμάτων τους και της βελτίωσης των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την κατανάλωση και τις πηγές ενέργειας, οι οποίες θα οδηγούν σε πιο οικολογικές επιλογές, καθώς και στην εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση της χρήσης ορυκτών αερίων ή τη μετάβαση από το ορυκτό αέριο σε περισσότερο βιώσιμες πηγές ενέργειας. Οι ομάδες κοινών ενδιαφερόντων του τομέα της ενέργειας θα πρέπει να συμβάλουν στην υιοθέτηση των ανανεώσιμων αερίων.
- (39) Η αλλαγή προμηθευτή αποτελεί σημαντικό δείκτη της συμμετοχής των πελατών, καθώς και σημαντικό εργαλείο για την τόνωση του ανταγωνισμού στις αγορές φυσικού αερίου και υδρογόνου και θα πρέπει, επομένως, να διασφαλίζεται ως βασικό δικαίωμα των πελατών. Ωστόσο, τα ποσοστά αλλαγής προμηθευτή εξακολουθούν να αποκλίνουν μεταξύ των κρατών μελών, ενώ οι καταναλωτές αποθαρρύνονται από το να αλλάξουν τόσο ενεργειακή πηγή όσο και προμηθευτή με τέλη εξόδου και τερματισμού. Παρότι η κατάργηση των τελών αυτών θα μπορούσε ενδεχομένως να περιορίσει τις επιλογές των πελατών λόγω της εξάλειψης προϊόντων που βασίζονται στην επιβράβευση της πιστής πελατείας, ο περαιτέρω περιορισμός της χρήσης τους αναμένεται ότι θα βελτιώσει την ευημερία και τη συμμετοχή των καταναλωτών, καθώς και τον ανταγωνισμό στην αγορά.
- (40) Η μείωση του χρόνου που απαιτείται για την αλλαγή αναμένεται να ενθαρρύνει τους πελάτες να αναζητήσουν καλύτερες ενεργειακές συμφωνίες και να αλλάξουν προμηθευτή. Χάρη στην αυξημένη διάδοση της τεχνολογίας των πληροφοριών, έως το 2026 η τεχνική διαδικασία της αλλαγής που συνίσταται στην καταχώριση νέου προμηθευτή σε σημείο μέτρησης στον φορέα της αγοράς θα πρέπει κατά κανόνα να μπορεί να ολοκληρώνεται εντός 24 ωρών σε οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα. Η εξασφάλιση της δυνατότητας να πραγματοποιείται εντός 24 ωρών έως το 2026 αυτή η τεχνική διαδικασία της αλλαγής θα ελαχιστοποιήσει τον χρόνο που απαιτείται για την αλλαγή, συμβάλλοντας στην αύξηση της συμμετοχής των πελατών και του ανταγωνισμού στο επίπεδο της λιανικής.
- (41) Η αλλαγή σε 24 ώρες όσον αφορά τις αγορές φυσικού αερίου και υδρογόνου θα αντικατοπτρίζει ό,τι ισχύει ήδη στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία έχει παρόμοιες λειτουργίες συστήματος παρασκήνιου και απαιτήσεις για τις βάσεις δεδομένων ΤΠ. Η εναρμόνιση των χρόνων αλλαγής μεταξύ των τομέων θα ωφελήσει όλους τους καταναλωτές, ιδίως εκείνους με συμβάσεις διπλού καυσίμου. Οι συντομότεροι χρόνοι αλλαγής για τους καταναλωτές δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τις υποχρεώσεις εξισορρόπησης του προμηθευτή.
- (42) Διάφοροι παράγοντες σήμερα εμποδίζουν τους πελάτες να έχουν πρόσβαση στις διάφορες διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης για την αγορά, να κατανοούν τις εν λόγω πληροφορίες και να ενεργούν βάσει αυτών. Συνεπώς, θα πρέπει να βελτιωθεί η συγκρισιμότητα των προσφορών, μέσω κατάλληλης ενημέρωσης των πελατών βάσει εργαλείων σύγκρισης για πελάτες, και θα πρέπει να αρθούν οι αδικαιολόγητοι φραγμοί στην αλλαγή χωρίς να περιορίζονται αδικαιολόγητα οι επιλογές των πελατών. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας οι προμηθευτές να παρέχουν στους πελάτες σαφείς και κατανοητές προσυμβατικές πληροφορίες, ώστε οι πελάτες να έχουν πλήρη επίγνωση των λεπτομερειών και των συνεπειών της σύμβασης.
- (43) Τα ανεξάρτητα εργαλεία σύγκρισης, όπως οι ιστότοποι, αποτελούν αποτελεσματικό μέσο που επιτρέπουν στους μικρότερους πελάτες να αξιολογούν τα πλεονεκτήματα διαφόρων προσφορών ενέργειας που διατίθενται στην αγορά. Στόχος τους θα πρέπει να είναι να περιλαμβάνουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα διαθέσιμων προσφορών και να καλύπτουν την αγορά κατά τον μεγαλύτερο εφικτό βαθμό, ώστε να παρέχουν στον πελάτη αντιπροσωπευτική επισκόπηση. Όταν οι περιβαλλοντικές επιδόσεις προωθούνται ως βασικό χαρακτηριστικό της προσφοράς, τα εργαλεία σύγκρισης θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν περιγραφή των εν λόγω περιβαλλοντικών επιδόσεων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι μικρότεροι πελάτες να έχουν πρόσβαση σε τουλάχιστον ένα εργαλείο σύγκρισης και οι πληροφορίες που παρέχονται σε τέτοια εργαλεία να είναι αξιόπιστες, αμερόληπτες, διαφανείς και εύληπτες. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν να ανωτέρω μέσω εργαλείου σύγκρισης το οποίο διαχειρίζεται εθνική αρχή ή ιδιωτική εταιρεία και όσον αφορά τα κριτήρια για τα εργαλεία σύγκρισης να διαβουλεύονται με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των καταναλωτών.

⁽²²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

⁽²³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και με την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 1).

⁽²⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22).

⁽²⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 75).

⁽²⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 210).

- (44) Οι τελικοί πελάτες θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να καταναλώνουν, να αποθηκεύουν και να πωλούν αυτοπαραγόμενο ανανεώσιμο αέριο, τηρώντας παράλληλα το δίκαιο που ισχύει για την παραγωγή ανανεώσιμου αερίου, ιδίως σε σχέση με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, και να συμμετέχουν σε όλες τις αγορές φυσικού αερίου παρέχοντας βοηθητικές υπηρεσίες στο σύστημα, για παράδειγμα μέσω της αποθήκευσης ενέργειας, διατηρώντας παράλληλα τα δικαιώματά τους ως τελικοί πελάτες βάσει της παρούσας οδηγίας. Οι συλλογικές ρυθμίσεις μεταξύ ενεργών πελατών παρέχουν ευκαιρίες για παρόχους υπηρεσιών και τοπικές επιχειρήσεις, ιδίως ΜΜΕ, ώστε να συμβάλλουν στην εξισορρόπηση και την ευελιξία του συστήματος. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να έχουν διαφορετικές διατάξεις στην εθνική τους νομοθεσία όσον αφορά τους φόρους και τα τέλη για τους μεμονωμένους και τους από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες.
- (45) Οι λογαριασμοί και οι πληροφορίες τιμολόγησης είναι σημαντικά μέσα για την ενημέρωση και την ενίσχυση της θέσης των τελικών πελατών. Οι λογαριασμοί ενέργειας αποτελούν τη συνηθέστερη ανησυχία και αιτία παραπόνων των καταναλωτών και παράγοντα που συμβάλλει σε διαρκώς χαμηλά επίπεδα ικανοποίησης και συμμετοχής των καταναλωτών στον τομέα του φυσικού αερίου. Επιπλέον, οι διατάξεις σχετικά με τις πληροφορίες τιμολόγησης στον τομέα του αερίου υπολείπονται των δικαιωμάτων που παραχωρούνται στους καταναλωτές στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Επομένως, είναι αναγκαίο να ευθυγραμμιστούν οι εν λόγω διατάξεις και να καθοριστούν ελάχιστες απαιτήσεις για τους λογαριασμούς και τις πληροφορίες τιμολόγησης στον τομέα του αερίου, ώστε οι πελάτες να έχουν πρόσβαση σε διαφανείς, πλήρεις και κατανοητές πληροφορίες. Οι λογαριασμοί θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες στους τελικούς πελάτες σχετικά με την κατανάλωση και το κόστος τους, τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και το ποσοστό ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, διευκολύνοντας έτσι τη σύγκριση μεταξύ των προσφορών κατά την αλλαγή προμηθευτή ή πηγής ενέργειας, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών, για παράδειγμα σχετικά με την εναλλακτική επίλυση διαφορών. Επιπλέον, οι λογαριασμοί θα πρέπει να αποτελούν εργαλείο για την ενεργή συμμετοχή των καταναλωτών στην αγορά, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να διαχειρίζονται τις καταναλωτικές τους συνήθειες και να κάνουν πιο οικολογικές επιλογές. Είναι σημαντικό να παρέχονται πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες στους καταναλωτές, ώστε να διασφαλίζεται ότι γνωρίζουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και, ως εκ τούτου, ότι μπορούν να εκφράσουν την προτίμησή τους για τους πιο βιώσιμους φορείς ενέργειας. Συνεπώς, η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (46) Η τακτική παροχή ακριβών πληροφοριών τιμολόγησης με βάση την πραγματική κατανάλωση φυσικού αερίου αποτελεί σημαντικό εργαλείο για να μπορούν οι πελάτες να ελέγχουν την κατανάλωση φυσικού αερίου τους και το σχετικό κόστος. Ωστόσο, οι πελάτες, ιδίως οι οικιακοί, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ευέλικτες ρυθμίσεις για τις πληρωμές των λογαριασμών τους αυτές καθαυτές.
- (47) Βασική πτυχή της προμήθειας των πελατών είναι η πρόσβαση σε αντικειμενικά και διαφανή δεδομένα που αφορούν την κατανάλωση. Επομένως, οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα κατανάλωσής τους, τις συναφείς τιμές και τις δαπάνες εξυπηρέτησης, συμπεριλαμβανομένης της τιμής πρόσθετων υπηρεσιών, όπως υπηρεσίες ασφάλισης και υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης, κατά περίπτωση, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν από τους ανταγωνιστές να υποβάλουν προσφορές βάσει των πληροφοριών αυτών. Οι καταναλωτές θα πρέπει επίσης να έχουν το δικαίωμα ορθής ενημέρωσης σχετικά με την ενέργεια που καταναλώνουν. Οι προπληρωμές δεν θα πρέπει να θέτουν τους χρήστες σε δυσανάλογα δυσμενή θέση, ενώ τα διάφορα συστήματα πληρωμής δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις. Η αρκετά συχνή παροχή πληροφοριών προς τους καταναλωτές σχετικά με το κόστος της ενέργειας θα πρέπει να δημιουργεί κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς θα παρέχει στους πελάτες άμεση ενημέρωση σχετικά με τα αποτελέσματα των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, και για την αλλαγή συμπεριφοράς.
- (48) Τυχόν εθνικές αποφάσεις σχετικά με την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης φυσικού αερίου θα πρέπει να λαμβάνονται κατόπιν διενέργειας εκτίμησης κόστους-οφέλους. Οι εκτιμήσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα μακροπρόθεσμα οφέλη της εγκατάστασης έξυπνων συστημάτων μέτρησης για τους καταναλωτές και για ολόκληρη την αλυσίδα αξίας. Αν η εκτίμηση δείξει ότι η εισαγωγή παρόμοιων συστημάτων μέτρησης είναι οικονομικά εύλογη και αποδοτική από πλευράς κόστους μόνο για καταναλωτές με μια ορισμένη ποσότητα κατανάλωσης φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη μπορούν να το λαμβάνουν αυτό υπόψη κατά την εγκατάσταση των εν λόγω συστημάτων. Εντούτοις, οι εκτιμήσεις αυτές θα πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά όταν προκύπτουν σημαντικές αλλαγές στις υποκείμενες παραδοχές και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον ανά τετραετία, δεδομένης της ταχύτητας των τεχνολογικών εξελίξεων. Περιορισμένες εφαρμογές έξυπνων συστημάτων μέτρησης, όπως πιλοτικά έργα και φάσεις δοκιμών, δεν θεωρούνται εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.
- (49) Προκειμένου να διευκολυνθεί η ενεργή συμμετοχή των τελικών πελατών στην αγορά, τα έξυπνα συστήματα μέτρησης, κατά την εγκατάστασή τους, θα πρέπει να λαμβάνουν δόντως υπόψη τη χρήση των σχετικών διαθέσιμων προτύπων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθιστούν δυνατή τη λειτουργικότητα στο επίπεδο του μοντέλου δεδομένων και του επιπέδου εφαρμογής, τις βελτιστές πρακτικές και τη σημασία της ανάπτυξης της ανταλλαγής δεδομένων, καθώς και τις μελλοντικές και καινοτόμες ενεργειακές υπηρεσίες. Επιπλέον, τα έξυπνα συστήματα μέτρησης που εγκαθίστανται δεν θα πρέπει να αποτελούν φραγμό στην αλλαγή προμηθευτή στην περίπτωση των καταναλωτών φυσικού αερίου, ενώ θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλες για τον σκοπό τους λειτουργικές δυνατότητες, οι οποίες να επιτρέπουν στους τελικούς πελάτες να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στα δεδομένα κατανάλωσής τους, να προσαρμόζουν την ενεργειακή τους συμπεριφορά, να ανταμείβονται για αυτό και να επιτυγχάνουν εξοικονόμηση στους λογαριασμούς τους. Θα πρέπει να παρέχονται συμβουλές στις ομάδες καταναλωτών σχετικά με τον τρόπο χρήσης των έξυπνων μετρητών με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης.

- (50) Τα κράτη μέλη που δεν εγκαθιστούν συστηματικά έξυπνους μετρητές στο σύστημα φυσικού αερίου θα πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στους καταναλωτές να επωφεληθούν από την εγκατάσταση έξυπνου μετρητή, εφόσον το ζητήσουν, με δίκαιους και εύλογους όρους, επιβαρυνόμενοι με τις συναφείς δαπάνες, και θα πρέπει να τους προσφέρουν κάθε συναφή πληροφορία.
- (51) Επί του παρόντος, στα κράτη μέλη έχουν αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται διάφορα μοντέλα διαχείρισης δεδομένων μετά την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης. Ανεξάρτητα από το μοντέλο διαχείρισης δεδομένων, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να θεσπίσουν διαφανείς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους να επιτρέπεται η πρόσβαση στα δεδομένα υπό αμερόληπτους όρους και να διασφαλίζουν το υψηλότερο επίπεδο κυβερνοασφάλειας και προστασίας των δεδομένων, καθώς και την αμεροληψία των οντοτήτων που επεξεργάζονται τα δεδομένα.
- (52) Εγγύηση για μεγαλύτερη προστασία των καταναλωτών αποτελεί η διαθεσιμότητα αποτελεσματικών μέσων επίλυσης των διαφορών για όλους τους καταναλωτές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν διαδικασίες για την ταχεία και αποτελεσματική εξέταση των καταγγελιών. Οι πληροφορίες σχετικά με τον χειρισμό των καταγγελιών θα πρέπει να παρέχονται στις συμβάσεις με τους πελάτες και στις πληροφορίες τιμολόγησης.
- (53) Κατά την εκτίμηση της λειτουργίας των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη συμμετοχή και τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου.
- (54) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, όπως να προσφέρουν παροχές στο πλαίσιο των συστημάτων τους κοινωνικής ασφάλισης για να εξασφαλίζουν τον αναγκαίο εφοδιασμό των ευάλωτων πελατών, και να στηρίζουν βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης και την ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας, προκειμένου να αντιμετωπίσουν με βιώσιμο τρόπο την ενεργειακή φτώχεια, μεταξύ άλλων και μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της φτώχειας. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να διαφέρουν ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος και να περιλαμβάνουν μέτρα κοινωνικής ή ενεργειακής πολιτικής για την πληρωμή οποιονδήποτε λογαριασμών φυσικού αερίου και υδρογόνου, για τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση σε κτίρια κατοικιών ή για την προστασία των καταναλωτών, όπως διασφαλίσεις σε περίπτωση αποσύνδεσης.
- (55) Οι συστάσεις (ΕΕ) 2020/1563⁽²⁷⁾, της 14ης Οκτωβρίου 2020, και (ΕΕ) 2023/2407, της 20ής Οκτωβρίου 2023, της Επιτροπής⁽²⁸⁾ σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια καθορίζουν ορθές πρακτικές για τον ορισμό της ενεργειακής φτώχειας σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων δεικτών για τη μέτρηση της ενεργειακής φτώχειας, καθώς και για διαρθρωτικά μέτρα και βελτιώσεις που μπορούν να λάβουν τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της ενεργειακής φτώχειας. Επισημαίνονται οι επενδύσεις σε διαρθρωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της χαμηλής ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών και των συσκευών και την απανθρακοποίηση και την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και άλλα μέτρα με στόχο την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο μείωσης των λογαριασμών ενέργειας και εισαγωγής πρακτικών εξοικονόμησης ενέργειας, τη στήριξη των πολιτών ώστε να ενταχθούν στις ενεργειακές κοινότητες ή την ενθάρρυνση της μετάβασης σε λύσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (56) Η αποσύνδεση επηρεάζει σημαντικά την πρόσβαση των πελατών στην προμήθεια φυσικού αερίου που χρειάζονται, ιδίως, για τη θέρμανση των κατοικιών τους. Οι πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και οι ευάλωτοι πελάτες επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις αποσυνδέσεις από το φυσικό αέριο και τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη της αποσύνδεσης των εν λόγω πελατών για οικονομικούς ή εμπορικούς λόγους. Τα κράτη μέλη διαθέτουν πλήθος εργαλείων και ορθών πρακτικών που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, απαγορεύσεις αποσύνδεσης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή εποχικές, πρόληψη των χρεών και βιώσιμες λύσεις για τη στήριξη των πελατών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πληρωμή των λογαριασμών ενέργειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν τα πλέον κατάλληλα εργαλεία με βάση τις εθνικές τους περιστάσεις. Τα μέτρα αυτά δεν θα πρέπει να επηρεάζουν την προσωρινή αποσύνδεση πελατών από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, χωρίς προειδοποίηση όταν η αποσύνδεση γίνεται για λόγους ασφαλείας, και με προειδοποίηση, όπου είναι εφικτό, όταν γίνεται για λόγους συντήρησης.
- (57) Οι πελάτες έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν διαδικασίες υποβολής καταγγελιών τις οποίες διαχειρίζονται οι προμηθευτές τους, καθώς και διαδικασίες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, προκειμένου τα δικαιώματά τους να εφαρμόζονται αποτελεσματικά και να μην περιέρχονται σε μειονεκτική θέση σε περίπτωση διαφωνίας με τους προμηθευτές, ιδίως όσον αφορά τους λογαριασμούς ή το οφειλόμενο ποσό. Όταν οι πελάτες χρησιμοποιούν τις εν λόγω διαδικασίες, οι προμηθευτές δεν θα πρέπει να καταγγέλλουν τις συμβάσεις με βάση πραγματικά περιστατικά που εξακολουθούν να αμφισβητούνται. Τόσο οι προμηθευτές όσο και οι πελάτες θα πρέπει να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στα συμβατικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις, ιδίως όσον αφορά την προμήθεια και την πληρωμή φυσικού αερίου, οι δε διαδικασίες υποβολής καταγγελιών δεν θα πρέπει να αποτελούν εφιαλτήριο για καταχρήσεις που να επιτρέπουν στους πελάτες να μην τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένης της πληρωμής των λογαριασμών τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα ώστε οι εν λόγω διαδικασίες καταγγελίας ή επίλυσης διαφορών να μην χρησιμοποιούνται με στρεβλό τρόπο.

(27) Σύσταση (ΕΕ) 2020/1563 της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια (ΕΕ L 357 της 27.10.2020, σ. 35).

(28) Σύσταση (ΕΕ) 2023/2407 της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2023, σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια (ΕΕ L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (58) Για να διασφαλίζεται ο αδιάλειπτος εφοδιασμός των καταναλωτών, ιδίως σε περιπτώσεις αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν καθεστώς ύστατου προμηθευτή ή να λάβουν ισοδύναμα μέτρα. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να ορίζεται ο ύστατος προμηθευτής είτε πριν από την εκδήλωση της αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του, είτε τη στιγμή της εκδήλωσης της εν λόγω αδυναμίας. Ο εν λόγω ύστατος προμηθευτής μπορεί να αντιμετωπίζεται ως πάροχος καθολικής υπηρεσίας. Ύστατος προμηθευτής μπορεί να είναι το τμήμα πωλήσεων μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελεί επίσης καθήκοντα διανομής, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις απαιτήσεις διαχωρισμού της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να προμηθεύουν σε καθορισμένη ελάχιστη τιμή. Όταν ένα κράτος μέλος υποχρεώνει έναν ύστατο προμηθευτή να προμηθεύει φυσικό αέριο σε πελάτη που δεν λαμβάνει προσφορές βασιζόμενες στην αγορά, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι όροι που ορίζονται στο άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας και η υποχρέωση μπορεί να περιλαμβάνει ρυθμιζόμενη τιμή μόνο εφόσον ο πελάτης δικαιούται να επωφελείται από ρυθμιζόμενες τιμές. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι προσφορές που λαμβάνουν οι μη οικιακοί πελάτες βασίζονται στην αγορά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιμέρους εμπορικές και τεχνικές περιστάσεις. Σε περίπτωση που, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, κράτος μέλος έχει ήδη ορίσει ύστατο προμηθευτή φυσικού αερίου μέσω δίκαιης, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας, δεν είναι αναγκαίο να δρομολογήσει νέα διαδικασία για τον ορισμό του ύστατου προμηθευτή.
- (59) Η απλούστευση και ο εξορθολογισμός των διαδικασιών χορήγησης διοικητικών αδειών και ο καθορισμός σαφών προθεσμιών για τη λήψη αποφάσεων από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις παραγωγής υδρογόνου και οι υποδομές συστήματος υδρογόνου μπορούν να αναπτυχθούν με ικανοποιητικό ρυθμό χωρίς να παρεμποδίζονται οι δημόσιες διαβουλεύσεις. Θα πρέπει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο. Η αποδοχή του προϋφιστάμενου καθεστώτος αδειών (όπως ειδικές άδειες, συναινέσεις, εκχωρήσεις ή εγκρίσεις) που χορηγούνταν βάσει του εθνικού δικαίου που διέπει την κατασκευή και λειτουργία των υφιστάμενων αγωγών φυσικού αερίου και άλλων παγίων στοιχείων του δικτύου είναι απαραίτητη όταν ο μεταφερόμενος αέριος φορέας ενέργειας σε αγωγό φυσικού αερίου αλλάζει από φυσικό αέριο σε (καθαρό) υδρογόνο. Η εν λόγω αποδοχή του προϋφιστάμενου καθεστώτος αδειών δεν θα πρέπει να επηρεάζει την ισχύ των τεχνικών απαιτήσεων ασφάλειας για τις υποδομές υδρογόνου ούτε τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις και να λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά μέτρα επιβολής, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής ανάκλησης των αδειών με ρήτρα κεκτημένων δικαιωμάτων, εφόσον δικαιολογείται. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην αναπροσαρμογή της χρήσης των υφιστάμενων αγωγών φυσικού αερίου και άλλων παγίων στοιχείων του δικτύου για τη μεταφορά υδρογόνου. Θα πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι όροι για τη χορήγηση αδειών για υποδομές συστήματος υδρογόνου να είναι ουσιαστικά διαφορετικοί, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται επαρκώς. Τυχόν ζητήματα τεχνικής ασφάλειας θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν μια διαφοροποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την αποδοχή του προϋφιστάμενου καθεστώτος ή την έκδοση νέων αδειών. Οι διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης θα πρέπει να εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του διεθνούς και του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Όταν δικαιολογείται δεόντως λόγω έκτακτων περιστάσεων, θα πρέπει να είναι δυνατή η παράταση των προθεσμιών για τις διαδικασίες αδειοδότησης έως και κατά ένα έτος.
- (60) Σκοπός της παροχής καθοδήγησης στους αιτούντες καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποβολής αίτησης και χορήγησης διοικητικών αδειών μέσω διοικητικού σημείου επαφής είναι να μειωθεί η πολυπλοκότητα για τους φορείς ανάπτυξης έργων και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια. Η δυνατότητα υποβολής των σχετικών εγγράφων σε ψηφιακή μορφή και η διαθεσιμότητα εγχειριδίου διαδικασιών για τους αιτούντες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αποτελεσματικότητα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές που διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης συμμετέχουν ενεργά στην αντιμετώπιση των εναπομενόντων φραγμών, συμπεριλαμβανομένων των μη χρηματοοικονομικών φραγμών, όπως η ανεπάρκεια γνώσεων, ψηφιακών και ανθρώπινων πόρων που εμποδίζει τη διεκπεραίωση του αυξανόμενου αριθμού διαδικασιών αδειοδότησης. Οι διαδικασίες αδειοδότησης για τις συνδέσεις στο δίκτυο μεταφοράς ή διανομής δεν θα πρέπει να παρεμποδίζονται από έλλειψη διοικητικής ικανότητας. Επιπλέον, οι εν λόγω διαδικασίες αδειοδότησης δεν θα πρέπει να θέτουν εμπόδια σε σχέση με την επίτευξη του εθνικού στόχου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- (61) Χωρίς τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των δικτύων από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας (αποτελεσματικός διαχωρισμός), υπάρχει κίνδυνος διακρίσεων στην εκμετάλλευση των δικτύων, αλλά και στην παροχή κινήτρων στις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις για να κάνουν τις αναγκαίες επενδύσεις στα δικά τους.
- (62) Ο αποτελεσματικός διαχωρισμός μπορεί να γίνει μόνον με την άρση του κινήτρου για τις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις να κάνουν διακρίσεις κατά των ανταγωνιστών τους όσον αφορά την πρόσβαση στο δίκτυο και τις επενδύσεις. Ο διαχωρισμός της ιδιοκτησίας, πράγμα που προϋποθέτει ότι ο ιδιοκτήτης δικτύου ορίζεται ως ο διαχειριστής του συστήματος και είναι ανεξάρτητος από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής, είναι σαφώς αποτελεσματικός τρόπος για την επίλυση της εγγενούς σύγκρουσης συμφερόντων και την εξασφάλιση του εφοδιασμού. Για τον λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με το ψήφισμά του της 10ης Ιουλίου 2007 σχετικά με τις προοπτικές για τις εσωτερικές αγορές αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, αναφέρει τον διαχωρισμό μεταφοράς και ιδιοκτησίας ως το πιο αποτελεσματικό μέσο για την άνευ διακρίσεων προώθηση των επενδύσεων υποδομής, τη δίκαιη πρόσβαση των νεοεισερχομένων στο δίκτυο και τη διαφάνεια της αγοράς. Στο πλαίσιο του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας θα πρέπει κατά συνέπεια να απαιτείται από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι το αυτό πρόσωπο δεν μπορεί να ελέγχει μια επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας και, ταυτοχρόνως, να

ασκεί έλεγχο ή δικαιώματα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς. Αντιστρόφως, πρέπει να αποκλείεται η δυνατότητα να ασκεί έλεγχο ή δικαιώματα σε επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας όποιος ελέγχει σύστημα μεταφοράς ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς. Εντός των ορίων αυτών, μια επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας θα πρέπει να μπορεί να έχει μειοψηφική συμμετοχή σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σύστημα μεταφοράς.

- (63) Οποιοδήποτε σύστημα διαχωρισμού θα πρέπει να είναι αποτελεσματικό όσον αφορά την άρση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ παραγωγών, προμηθευτών και διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, ώστε να δοθούν κίνητρα για τις απαραίτητες επενδύσεις και να εξασφαλισθεί η πρόσβαση των νεοεισερχομένων στην αγορά στο πλαίσιο ενός διαφανούς και αποτελεσματικού ρυθμιστικού καθεστώτος και δεν πρέπει να δημιουργήσει επαχδές και δύσχρηστο ρυθμιστικό καθεστώς για τις ρυθμιστικές αρχές.
- (64) Ο ορισμός του όρου «έλεγχος» στην παρούσα οδηγία ευθυγραμμίζεται με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾.
- (65) Λαμβάνοντας υπόψη τους κάθετους δεσμούς μεταξύ των κλάδων της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, οι διατάξεις για τον διαχωρισμό θα πρέπει να εφαρμοστούν οριζόντια στους κλάδους του φυσικού αερίου, του υδρογόνου και της ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αναφέρεται λεπτομερώς στην παρούσα οδηγία.
- (66) Όσον αφορά τον τομέα του υδρογόνου, οι κανόνες για τον κάθετο διαχωρισμό θα πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς καθυστέρηση. Αυτό είναι προτιμότερο από τον δαπανηρό εκ των υστέρων διαχωρισμό που θα μπορούσε να είναι απαραίτητος σε περίπτωση που ο τομέας αναπτύξει ισχυρή κάθετη ολοκλήρωση.
- (67) Στο πλαίσιο του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας, για να εξασφαλιστεί η πλήρης ανεξαρτησία της εκμετάλλευσης του δικτύου από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής και για να αποφευχθούν οι ανταλλαγές οποιονδήποτε εμπιστευτικών πληροφοριών, θα πρέπει να μην είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή συστήματος μεταφοράς πρόσωπο το οποίο είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου επιχείρησης που εκτελεί οποιαδήποτε από τις λειτουργίες παραγωγής ή προμήθειας. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να μην έχει το δικαίωμα να διορίζει μέλη του διοικητικού συμβουλίου διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή συστήματος μεταφοράς πρόσωπο το οποίο ασκεί έλεγχο ή οιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας.
- (68) Η καθιέρωση διαχειριστών συστήματος ή διαχειριστή μεταφοράς ανεξάρτητων από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής θα πρέπει να καθιστά δυνατόν να διατηρούν οι κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις την ιδιοκτησία των πάγιων στοιχείων του δικτύου, διασφαλίζοντας παράλληλα τον αποτελεσματικό διαχωρισμό συμφερόντων, υπό τον όρο ότι ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ο ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς ασκεί όλες τις δραστηριότητες του διαχειριστή συστήματος και ότι έχουν θεσπισθεί λεπτομερείς κανονιστικές ρυθμίσεις και εκτενείς μηχανισμοί ρυθμιστικού ελέγχου.
- (69) Σε περίπτωση που στις 3 Σεπτεμβρίου 2009, όταν επιχείρηση στην οποία ανήκει σύστημα μεταφοράς ήταν μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, θα πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να επιλέγουν μεταξύ του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας και της καθιέρωσης διαχειριστών συστήματος ή μεταφοράς ανεξάρτητων από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής.
- (70) Προκειμένου να διαφυλαχθούν πλήρως τα συμφέροντα των μετόχων των κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν να εφαρμόσουν τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας είτε μέσω άμεσης πώλησης είτε μέσω διάσπασης των μετοχών της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης σε μετοχές της επιχείρησης δικτύου και σε μετοχές των εναπομενουσών επιχειρήσεων προμήθειας και παραγωγής, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι απαιτήσεις που προκύπτουν από τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας.
- (71) Η πλήρης αποτελεσματικότητα της καθιέρωσης ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς θα πρέπει να εξασφαλιστεί με ειδικούς πρόσθετους κανόνες. Οι κανόνες για τον ανεξάρτητο διαχειριστή μεταφοράς προσφέρουν ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο που εγγυάται τον θεμιτό ανταγωνισμό, επαρκείς επενδύσεις, πρόσβαση των νεοεισερχομένων στην αγορά και ολοκλήρωση της αγοράς φυσικού αερίου και υδρογόνου. Ο αποτελεσματικός διαχωρισμός μέσω των διατάξεων για τον ανεξάρτητο διαχειριστή μεταφοράς βασίζεται σε έναν πυλώνα οργανωτικών μέτρων και μέτρων για τη διοίκηση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και σε έναν πυλώνα μέτρων για τις επενδύσεις, τη σύνδεση νέων δυναμικοτήτων παραγωγής με το δίκτυο και την ενοποίηση των αγορών μέσω της περιφερειακής συνεργασίας. Η ανεξαρτησία του διαχειριστή μεταφοράς θα πρέπει επίσης, μεταξύ άλλων, να εξασφαλιστεί με ορισμένες περιόδους υπαναχώρησης κατά τη διάρκεια των οποίων δεν ασκείται στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση διαχειριστική ή άλλη συναφής δραστηριότητα που να παρέχει πρόσβαση στις αυτές πληροφορίες οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί σε διαχειριστική θέση.

⁽²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων») (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1).

- (72) Προκειμένου να αναπτυχθεί ανταγωνισμός στις εσωτερικές αγορές φυσικού αερίου και υδρογόνου, οι μεγάλοι μη οικιακοί πελάτες, οι οποίοι ασκούν μεγάλη κλίμακα εμπορική δραστηριότητα, θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τους προμηθευτές τους και να συνάπτουν συμβάσεις για την κάλυψη των απαιτήσεών τους σε φυσικό αέριο και υδρογόνο με περισσότερους προμηθευτές. Οι πελάτες αυτοί θα πρέπει να προστατεύονται εναντίον ρητρών αποκλειστικότητας οι οποίες συνεπάγονται τον αποκλεισμό ανταγωνιστικών ή/και συμπληρωματικών προσφορών.
- (73) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν πλήρη διαχωρισμό της ιδιοκτησίας εντός της επικράτειάς τους. Εάν κράτος μέλος έχει ασκήσει το δικαίωμά του αυτό, η επιχείρηση δεν θα πρέπει να έχει δικαίωμα να εφαρμόσει την επιλογή ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα οδηγία. Επιπλέον, επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας δεν θα πρέπει, είτε άμεσα είτε έμμεσα, να ασκούν έλεγχο ή δικαιώματα επί διαχειριστή συστήματος μεταφοράς από κράτος μέλος που έχει επιλέξει πλήρη διαχωρισμό της ιδιοκτησίας.
- (74) Στην εσωτερική αγορά φυσικού αερίου υπάρχουν διάφορες μορφές οργάνωσης της αγοράς. Τα μέτρα τα οποία δύνανται να λαμβάνουν τα κράτη μέλη προκειμένου να εξασφαλίσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού θα πρέπει να βασίζονται σε επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Θα πρέπει να ζητείται η γνώμη της Επιτροπής ως προς τη συμβατότητα των μέτρων με τη ΣΛΕΕ και το λοιπό σχετικό ενωσιακό δίκαιο.
- (75) Η υλοποίηση του αποτελεσματικού διαχωρισμού πρέπει να τηρεί την αρχή της μη διάκρισης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Για τον σκοπό αυτό, δεν θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στο αυτό πρόσωπο να ασκεί οποιοδήποτε έλεγχο ή δικαίωμα, κατά παραβίαση των κανόνων περί διαχωρισμού της ιδιοκτησίας ή της επιλογής του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, στη σύνθεση, την ψηφοφορία ή τη λήψη αποφάσεων των οργάνων τόσο των διαχειριστών συστήματος μεταφοράς ή των συστημάτων μεταφοράς όσο και των επιχειρήσεων παραγωγής ή προμήθειας. Όσον αφορά τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας και τη λύση του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος, εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος είναι σε θέση να αποδείξει ότι τηρείται η ως άνω απαίτηση, δύο χωριστοί δημόσιοι φορείς θα πρέπει να μπορούν να ελέγχουν τις δραστηριότητες παραγωγής και εφοδιασμού αφενός και τις δραστηριότητες μεταφοράς αφετέρου.
- (76) Ο πλήρως αποτελεσματικός διαχωρισμός όσον αφορά τις δραστηριότητες δικτύου και τις δραστηριότητες προμήθειας και παραγωγής θα πρέπει να εφαρμοσθεί σε ολόκληρη την Ένωση, τόσο για τις ενωσιακές όσο και για τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες δικτύου και οι δραστηριότητες προμήθειας και παραγωγής σε ολόκληρη την Ένωση παραμένουν ανεξάρτητες μεταξύ τους, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία να αρνούνται την πιστοποίηση διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς που δεν συμμορφώνονται προς τους κανόνες διαχωρισμού. Για να εξασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή των κανόνων αυτών σε ολόκληρη την Ένωση, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη στο έπακρο τη γνώμη της Επιτροπής όταν αυτή λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με την πιστοποίηση. Περαιτέρω, για να εξασφαλιστεί η τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων της Ένωσης, καθώς και η αλληλεγγύη και η ενεργειακή ασφάλεια εντός της Ένωσης, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να δώσει τη γνώμη της σχετικά με την πιστοποίηση σε σχέση με τον ιδιοκτήτη ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που ελέγχεται από πρόσωπο από τρίτη χώρα. Κατά τη διενέργεια αυτής της εκτίμησης, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εμπορικές σχέσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα κίνητρα και την ικανότητα του φορέα εκμετάλλευσης να εκτελεί τα καθήκοντά του, καθώς και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης και οποιαδήποτε άλλα συγκεκριμένα γεγονότα και περιστάσεις της υπόθεσης. Τέτοια γεγονότα και περιστάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν την εργαλειοποίηση των μειώσεων των προμηθειών φυσικού αερίου και τη χειραγώγηση των αγορών μέσω σκόπιμων διαταραχών των ροών φυσικού αερίου με σαφή δυνατότητα άμεσης και σοβαρής επίπτωσης στα ουσιώδη διεθνή συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών.
- (77) Τα δίκτυα αγωγών υδρογόνου θα πρέπει να αποτελούν σημαντικό μέσο αποδοτικής και βιώσιμης χερσαίας και υπεράκτιας μεταφοράς υδρογόνου. Λόγω των υψηλών κεφαλαιουχικών δαπανών που απαιτούνται για την κατασκευή τους, τα δίκτυα αγωγών υδρογόνου θα μπορούσαν να καταστούν φυσικά μονοπώλια. Η πείρα από τη ρύθμιση των αγορών φυσικού αερίου κατέδειξε τη σημασία της διασφάλισης ανοικτής και αμερόληπτης πρόσβασης στα δίκτυα αγωγών με σκοπό τη διαφύλαξη του ανταγωνισμού στις αγορές βασικών προϊόντων. Ως εκ τούτου, οι καθιερωμένες αρχές λειτουργίας των δικτύων, όπως η πρόσβαση τρίτων μερών, θα πρέπει να εφαρμόζονται στα χερσαία και υπεράκτια δίκτυα υδρογόνου στην Ένωση.
- (78) Οι ορισμοί της «μεταφοράς υδρογόνου» και της «διανομής υδρογόνου» στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να βασίζονται στις λειτουργίες των σχετικών κατηγοριών δικτύου και στους τύπους συνδεδεμένων υποδομών.
- (79) Η λειτουργία των αγωγών διασύνδεσης υδρογόνου, ως δίκτυα υδρογόνου που εξυπηρετούν τον σημαντικό σκοπό της σύνδεσης των εθνικών δικτύων υδρογόνου των κρατών μελών, θα πρέπει να διενεργείται από διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου. Σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις και όταν ένα δίκτυο διανομής υδρογόνου ορίζεται στο σχετικό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου, είναι δυνατόν να συνδέεται με δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου σε άλλο κράτος μέλος.

Υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω δίκτυο διανομής δεν συνδέεται επιπλέον και με δίκτυο μεταφοράς ή διανομής υδρογόνου στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το δίκτυο διανομής υδρογόνου, θα πρέπει να λειτουργεί ως δίκτυο διανομής υδρογόνου.

- (80) Τα δίκτυα διανομής υδρογόνου, τα οποία εξυπηρετούν κυρίως τον σκοπό της προμήθειας άμεσα συνδεδεμένων πελατών, θα πρέπει να επωφελούνται από ένα απλούστερο καθεστώς όσον αφορά τον κάθετο διαχωρισμό και τον σχεδιασμό του δικτύου. Τα δίκτυα αυτά δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου ή συνδέσεις με σημαντικές υποδομές, όπως θερματικούς σταθμούς ή υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης μεγάλης κλίμακας ή —εκτός εάν το εν λόγω δίκτυο είναι αναπροσαρμοσμένο δίκτυο φυσικού αερίου— ή με αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου. Στη σύνδεση μεταξύ μιας μεγάλης κλίμακας υπόγειας εγκατάστασης αποθήκευσης και ενός συστήματος διανομής, τα οποία αμφότερα έχουν αναπροσαρμοστεί για τη χρήση υδρογόνου, μπορεί να κατασκευαστεί νέος αγωγός σύνδεσης μικρών αποστάσεων για τη μεταφορά υδρογόνου μεταξύ τους ως επέκταση του υφιστάμενου συστήματος διανομής. Ωστόσο, η σύνδεση μικρότερων υπόγειων ή υπέργειων εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων εύκολα αναπαραγώγιμων δεξαμενών αποθήκευσης υδρογόνου, με δίκτυα διανομής υδρογόνου δεν θα πρέπει να περιορίζεται, καθώς αναμένεται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην εξισορρόπηση των εν λόγω δικτύων.
- (81) Η λειτουργία των δικτύων υδρογόνου θα πρέπει να διαχωριστεί από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας ενέργειας, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων για τους διαχειριστές δικτύων. Ο διαρθρωτικός διαχωρισμός της ιδιοκτησίας των δικτύων μεταφοράς υδρογόνου και της συμμετοχής στην παραγωγή και προμήθεια ενέργειας εγγυάται την απουσία τέτοιων συγκρούσεων συμφερόντων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να βασίζονται στο εναλλακτικό μοντέλο διαχωρισμού του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου που υπόκεινται στο μοντέλο διαχωρισμού του ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς και για τα υφιστάμενα κάθετα ολοκληρωμένα δίκτυα υδρογόνου. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου που επωφελούνται από παρέκκλιση δύναμει της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεωρούνται πιστοποιημένοι ενόψει του καθορισμού του κατά πόσον είναι επιλέξιμοι για να χρησιμοποιούν το μοντέλο του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μπορούν να επιτρέπουν τη χρήση του μοντέλου του «ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου» ώστε να επιτρέπεται στους κάθετα ολοκληρωμένους ιδιοκτήτες δικτύων μεταφοράς υδρογόνου να διατηρήσουν την ιδιοκτησία των δικτύων τους, ενώ παράλληλα να διασφαλιστεί η αμερόληπτη λειτουργία των εν λόγω δικτύων.
- (82) Μολονότι η κοινή λειτουργία των δικτύων υδρογόνου και των δικτύων φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να δημιουργήσει συνέργειες και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να επιτρέπεται, οι δραστηριότητες λειτουργίας δικτύου μεταφοράς υδρογόνου θα πρέπει να οργανώνονται σε χωριστή νομική οντότητα προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τη χρήση των τιμολογίων πρόσβασης. Παρεκκλίσεις από την εν λόγω απαίτηση νομικού οριζόντιου διαχωρισμού θα πρέπει να χορηγούνται μόνο σε προσωρινή βάση, με την επιφύλαξη θετικής ανάλυσης κόστους-οφέλους και εκτίμησης των επιπτώσεων από τις ρυθμιστικές αρχές. Λόγω της απομακρυσμένης θέσης τους και του περιορισμένου μεγέθους της αγοράς τους, τέτοιες παρεκκλίσεις θα πρέπει να χορηγούνται αυτομάτως για την Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία έως το 2031. Σε κάθε περίπτωση, η διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τη χρήση των τιμολογίων πρόσβασης θα πρέπει να διασφαλίζεται με σαφή και διαφανή διαχωρισμό των λογαριασμών υπό την παρακολούθηση των ρυθμιστικών αρχών. Όταν ένας διαχειριστής δικτύου υδρογόνου αποτελεί μέρος επιχείρησης που δραστηριοποιείται στη μεταφορά ή διανομή φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, ο διαχειριστής δικτύου θα πρέπει να υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή κατάλογο με λεπτομερή περιγραφή των πάγιων στοιχείων υποδομής των επιχειρήσεων όσον αφορά την κατανομή του δικτύου στη χρήση υδρογόνου ή φυσικού αερίου, με στόχο τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας όσον αφορά τον διαχωρισμό της ρυθμιζόμενης περιουσιακής βάσης. Ο εν λόγω κατάλογος θα πρέπει να επικαιροποιείται σύμφωνα με τις συνήδεις διαδικασίες ελέγχου των λογαριασμών.
- (83) Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια όσον αφορά το κόστος και τη χρηματοδότηση των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων, οι δραστηριότητες λειτουργίας των δικτύων μεταφοράς υδρογόνου θα πρέπει να διαχωρίζονται από άλλες δραστηριότητες λειτουργίας των δικτύων για άλλους φορείς ενέργειας, τουλάχιστον όσον αφορά τη νομική μορφή και τους λογαριασμούς των διαχειριστών δικτύων. Για το σκοπό του νομικού διαχωρισμού των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, η δημιουργία θυγατρικής ή χωριστής νομικής οντότητας εντός της δομής του ομίλου του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή διανομής φυσικού αερίου θα πρέπει να θεωρείται επαρκής, χωρίς την ανάγκη λειτουργικού διαχωρισμού της διακυβέρνησης ή διαχωρισμού της διοίκησης ή του προσωπικού. Ως εκ τούτου, η διαφάνεια όσον αφορά το κόστος και τη χρηματοδότηση των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων θα πρέπει να επιτυγχάνεται χωρίς να χάνονται οι συνέργειες και τα οικονομικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να προσφέρει η λειτουργία περισσότερων δικτύων.
- (84) Τα δίκτυα υδρογόνου θα πρέπει να επιτρέπουν την πρόσβαση τρίτων μερών, προκειμένου να διασφαλίζονται ο ανταγωνισμός και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην αγορά προμήθειας υδρογόνου. Η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων βάσει ρυθμιζόμενων τιμολογίων πρόσβασης θα πρέπει να αποτελεί τον γενικό κανόνα μακροπρόθεσμα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αναγκαία ευελιξία για τους διαχειριστές και να μειωθούν οι διοικητικές δαπάνες κατά τη φάση ανάπτυξης της αγοράς υδρογόνου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη επιλογή να επιτρέπουν τη χρήση πρόσβασης τρίτων μερών κατόπιν διαπραγμάτευσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032.
- (85) Μόνο μέρη των φυσικών υπόγειων εγκαταστάσεων αποθήκευσης που χρησιμοποιούνται για φυσικό αέριο, όπως κοιλάτητες άλατος, ταμιευτήρες και εξαντλημένα σημεία άντλησης φυσικού αερίου, μπορούν να χρησιμοποιούνται και για υδρογόνο. Η διαθεσιμότητα αυτών των υπόγειων εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου μεγάλης κλίμακας είναι περιορισμένη και άνισα κατανομημένη μεταξύ των κρατών μελών. Δεδομένου του δυνητικά επωφελούς ρόλου της στη λειτουργία της μεταφοράς υδρογόνου και των αγορών υδρογόνου, η πρόσβαση σε τέτοιου είδους υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης

μεγάλης κλίμακας θα πρέπει εν τέλει να υπόκειται σε ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων μερών, προκειμένου να διασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους συμμετέχοντες στην αγορά. Ωστόσο, κατά τη φάση ανάπτυξης των αγορών υδρογόνου, θα πρέπει να υπάρχει ευελιξία, ούτως ώστε τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν επίσης καθεστώς πρόσβασης κατόπιν διαπραγμάτευσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032.

- (86) Αναμένεται ότι το υδρογόνο και τα παράγωγα υδρογόνου, όπως η αμμωνία ή οι υγροί οργανικοί φορείς υδρογόνου, θα εισάγονται στην Ένωση και θα μεταφέρονται εντός αυτής. Ωστόσο, δεν είναι ακόμη βέβαιο με ποια μέσα και με ποια μορφή θα μεταφέρεται το υδρογόνο, ενώ πιθανολογείται διάφορα μέσα και μορφές να συνυπάρχουν και να ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Η παρούσα οδηγία παρέχει ρυθμιστικό πλαίσιο για τις υποδομές και τις αγορές αερίου υδρογόνου. Κατά συνέπεια, μόνον όταν άλλες μορφές υδρογόνου ή παραγώγων και οι εγκαταστάσεις χειρισμού τους είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της δημιουργίας ανταγωνιστικής αγοράς για το αέριο υδρογόνο, θα πρέπει να ορίζονται στην παρούσα οδηγία ο ρόλος τους και οι κανόνες που ισχύουν για αυτές.
- (87) Οι θερματικοί σταθμοί για την εκφόρτωση και τη μετατροπή υγρού υδρογόνου ή υγρής αμμωνίας που μεταφέρονται με πλοίο, σε αέριο υδρογόνο αποτελούν μέσο εισαγωγής υδρογόνου, αλλά ανταγωνίζονται άλλα μέσα μεταφοράς υδρογόνου. Παρότι θα πρέπει να διασφαλίζεται η πρόσβαση τρίτων μερών σε τέτοιους θερματικούς σταθμούς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν σύστημα πρόσβασης τρίτων μερών κατόπιν διαπραγμάτευσης με σκοπό τη μείωση του διοικητικού κόστους για τους φορείς εκμετάλλευσης και τις ρυθμιστικές αρχές. Η αποθήκευση που συνδέεται με τον θερματικό σταθμό και στην οποία παρέχεται πρόσβαση σε τρίτους θα πρέπει να είναι ανάλογη με τη δυναμικότητα του θερματικού σταθμού για μετατροπή και έγχυση υδρογόνου στο δίκτυο. Ωστόσο, η παροχή πρόσβασης τρίτων σε υπηρεσίες φόρτωσης φορτηγών ενδέχεται να μην είναι αναγκαία, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω λειτουργία δεν αποτελεί βοηθητική υπηρεσία που συνδέεται με την επακόλουθη μετατροπή και έγχυση υδρογόνου στο δίκτυο.
- (88) Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τη σταδιακή κατάργηση του φυσικού αερίου προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για κλιματική ουδετερότητα που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 ή για άλλους τεχνικούς λόγους. Είναι σημαντικό να προβλέπεται σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο θα επιτρέπει την άρνηση πρόσβασης και την πιθανή αποσύνδεση των χρηστών του δικτύου για την επίτευξη αυτών των στόχων πολιτικής. Θα πρέπει να είναι δυνατή η άρνηση πρόσβασης ή η αποσύνδεση χρηστών δικτύου σε σχέση με υποδομές που πρόκειται να τεθούν εκτός λειτουργίας σύμφωνα με το πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου σε επίπεδο μεταφοράς ή για τις οποίες προβλέπεται θέση εκτός λειτουργίας σε επίπεδο διανομής. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την προστασία των χρηστών του δικτύου σε τέτοιες περιπτώσεις· είναι δε σημαντικό οι αποφάσεις άρνησης πρόσβασης και αποσύνδεσης να υπόκεινται σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια καθοριζόμενα από τις ρυθμιστικές αρχές.
- (89) Τα υφιστάμενα κάθετα ολοκληρωμένα δίκτυα υδρογόνου θα πρέπει να είναι επιλέξιμα να ζητούν παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω δίκτυα δεν επεκτείνονται σημαντικά και ότι μια τέτοια παρέκκλιση δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό ή στις υποδομές υδρογόνου ή στην ανάπτυξη της αγοράς, γεγονός που θα πρέπει να επαληθεύεται τακτικά.
- (90) Οι τοπικοί συνεργατικοί σχηματισμοί υδρογόνου θα πρέπει να αποτελούν σημαντικό δομικό στοιχείο της οικονομίας υδρογόνου της Ένωσης. Για τους εν λόγω συνεργατικούς σχηματισμούς θα μπορούσαν να ισχύουν απλουστευμένες ρυθμιστικές απαιτήσεις κατά τη φάση ανάπτυξης της αγοράς υδρογόνου, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας στα δίκτυα που προμηθεύουν συμμετέχοντες στην αγορά σε τέτοιους συνεργατικούς σχηματισμούς. Οι αντίστοιχες απλουστευμένες ρυθμιστικές απαιτήσεις θα πρέπει επίσης να καλύπτουν την ανάγκη για ρυθμιστική ευελιξία των άμεσων συνδέσεων αγωγών μεταξύ παραγωγών υδρογόνου και μεμονωμένων πελατών.
- (91) Οι αγωγοί διασύνδεσης με τρίτες χώρες μπορούν να χρησιμεύσουν ως μέσο μεταφοράς για εισαγωγές ή εξαγωγές υδρογόνου. Η εφαρμοσιμότητα της παρούσας οδηγίας σε αγωγούς υδρογόνου προς και από τρίτες χώρες θα πρέπει να περιοριστεί στο έδαφος των κρατών μελών. Οι κανόνες λειτουργίας των αγωγών διασύνδεσης υδρογόνου με τρίτες χώρες θα πρέπει να κατοχυρώνονται σε διεθνή συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και των συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Διεθνής συμφωνία αυτού του είδους δεν θα πρέπει να θεωρείται αναγκαία όταν το κράτος μέλος που συνδέεται ή προτίθεται να συνδεθεί με τον αγωγό διασύνδεσης υδρογόνου διαπραγματεύεται και συνάπτει διακυβερνητική συμφωνία με τις οικείες τρίτες χώρες σύμφωνα με τη διαδικασία εξουσιοδότησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, για τη διασφάλιση ενός συνεκτικού ρυθμιστικού πλαισίου και της συνεπούς εφαρμογής του για το σύνολο της υποδομής.
- (92) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των δικτύων υδρογόνου της Ένωσης, οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του δικτύου σε στενή συνεργασία με άλλους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, καθώς και με άλλους διαχειριστές συστημάτων με τα οποία είναι συνδεδεμένα ή μπορούν να συνδεθούν τα δίκτυά τους, μεταξύ άλλων για τη διευκόλυνση της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος.

- (93) Οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου θα πρέπει να επιφορτιστούν με την ανάπτυξη επαρκούς διασυννοιακής δυναμικότητας για τη μεταφορά υδρογόνου, η οποία να καλύπτει κάθε οικονομικά εύλογη και τεχνικά εφικτή ζήτηση για την εν λόγω δυναμικότητα, ώστε να καταστεί δυνατή η ενοποίηση της αγοράς.
- (94) Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στη μεταφορά και τη χρήση του υδρογόνου στην καθαρή του μορφή. Κατ' αυτή την έννοια, είναι σημαντικό το μελλοντικό σύστημα υδρογόνου να μεταφέρει, να αποθηκεύει και να διαχειρίζεται υδρογόνο υψηλής καθαρότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις ποιότητας των τελικών χρηστών υδρογόνου, σε αντίθεση με το υδρογόνο που αναμειγνύεται στο σύστημα φυσικού αερίου. Είναι επίσης σημαντικό τα πρότυπα ποιότητας του υδρογόνου να παρέχουν περαιτέρω κριτήρια για τον καθορισμό των κοινών αποδεκτών επιπέδων καθαρότητας του υδρογόνου. Είναι απαραίτητο οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης να ορίσουν εύρος αποδεκτών επιπέδων καθαρότητας υδρογόνου και άλλες συναφείς παραμέτρους ποιότητας υδρογόνου (για παράδειγμα, προσμειξείς) μέσω διαδικασίας τεχνικής τυποποίησης.
- (95) Σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα, μεταξύ άλλων, με την τοπογραφία των δικτύων υδρογόνου και τον πληθυσμό των τελικών χρηστών που είναι συνδεδεμένοι με τα δίκτυα υδρογόνου, θα μπορούσε να καταστεί αναγκαία η διαχείριση της ποιότητας του υδρογόνου (για παράδειγμα, καθαρισμός) από τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου. Ως εκ τούτου, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να αναθέσουν στους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου να διασφαλίσουν την αποτελεσματική διαχείριση της ποιότητας του υδρογόνου στα δικά τους, στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο για τη διαχείριση του συστήματος. Κατά την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου θα πρέπει να διασφαλίζουν σταθερή ποιότητα υδρογόνου για τους τελικούς χρήστες, μεταξύ άλλων σε τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, συμμορφούμενοι με τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας του υδρογόνου.
- (96) Όταν οι διαχειριστές συστημάτων για το φυσικό αέριο ή οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου απορρίπτουν αιτήματα πρόσβασης ή σύνδεσης λόγω έλλειψης δυναμικότητας, θα πρέπει να αιτιολογούν δεόντως την εν λόγω άρνηση και θα πρέπει να υποχρεούνται να ενισχύουν το σύστημά τους προκειμένου να μπορούν να καλύπτουν τις ζητούμενες συνδέσεις ή η ζητούμενη πρόσβαση, όταν αυτό είναι οικονομικά αποδοτικό και σύμφωνα με τη συναφή διαδικασία σχεδιασμού.
- (97) Τα εμπόδια για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, τα οποία απορρέουν από τη μη εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων της αγοράς στους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου προς και από τρίτες χώρες, θα πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν. Είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται στους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου οι οποίοι συνδέουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζονται, εντός της Ένωσης, και στους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου προς και από τρίτες χώρες. Αυτό θα πρέπει να διασφαλίσει τη συνοχή του νομικού πλαισίου εντός της Ένωσης, αποτρέποντας παράλληλα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας στην Ένωση και τις αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια εφοδιασμού. Θα πρέπει να ενισχύσει, επίσης, τη διαφάνεια και θα να παράσχει ασφάλεια δικαίου στους συμμετέχοντες στην αγορά, ιδίως στους επενδυτές σε υποδομές φυσικού αερίου και στους χρήστες του συστήματος, όσον αφορά τους εφαρμοστέους κανόνες.
- (98) Τα κράτη μέλη και τα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας⁽³⁰⁾ θα πρέπει να συνεργάζονται στενά σε όλα τα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη ενοποιημένης και απανθρακοποιημένης αγοράς φυσικού αερίου και δεν θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα που θέτουν σε κίνδυνο την περαιτέρω ενοποίηση των αγορών φυσικού αερίου ή την ασφάλεια του εφοδιασμού των κρατών μελών και των συμβαλλόμενων μερών. Η εν λόγω συνεργασία θα μπορούσε να περιλαμβάνει συνεργασία για τη δυναμικότητα αποθήκευσης φυσικού αερίου και πρόσκληση εμπειρογνομένων σε σχετικές περιφερειακές ομάδες κινδύνου όσον αφορά το φυσικό αέριο.
- (99) Αγωγοί που συνδέουν έργο παραγωγής πετρελαίου ή φυσικού αερίου τρίτης χώρας με εργοστάσιο επεξεργασίας ή με τελικό παράκτιο σταθμό εκφόρτωσης εντός κράτους μέλους θα πρέπει να θεωρούνται ότι είναι δίκτυα αγωγών προς τα ανάντη. Αγωγοί που συνδέουν έργο παραγωγής πετρελαίου ή φυσικού αερίου σε κράτος μέλος με εργοστάσιο επεξεργασίας ή με τελικό παράκτιο σταθμό εκφόρτωσης εντός τρίτης χώρας δεν θα πρέπει να θεωρούνται ότι είναι δίκτυα αγωγών προς τα ανάντη για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, καθώς τέτοιου είδους αγωγοί είναι απίθανο να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά ενέργειας.
- (100) Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να είναι ελεύθεροι να συνάπτουν τεχνικές συμφωνίες με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ή άλλες οντότητες σε τρίτες χώρες για θέματα που αφορούν την εκμετάλλευση και διασύνδεση συστημάτων μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο τέτοιων συμφωνιών είναι συμβατό με το ενωσιακό δίκαιο.
- (101) Οι τεχνικές συμφωνίες μεταξύ διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ή άλλων οντοτήτων που αφορούν την εκμετάλλευση αγωγών μεταφοράς θα πρέπει να εξακολουθούν να ισχύουν, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με το ενωσιακό δίκαιο και τις σχετικές αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής.
- (102) Σε περίπτωση που έχουν συναφθεί τέτοιες τεχνικές συμφωνίες, η παρούσα οδηγία δεν απαιτεί τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας ή συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας όσον αφορά την εκμετάλλευσή του εν λόγω αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου.

⁽³⁰⁾ EE L 198 της 20.7.2006, σ. 18.

- (103) Η εφαρμοσιμότητα της παρούσας οδηγίας σε αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου προς και από τρίτες χώρες θα πρέπει να περιοριστεί στο έδαφος των κρατών μελών. Όσον αφορά τους υπεράκτιους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται στα χωρικά ύδατα του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο των κρατών μελών.
- (104) Υφιστάμενες συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας για την εκμετάλλευση των αγωγών μεταφοράς θα πρέπει να είναι δυνατό να παραμείνουν σε ισχύ, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (105) Όσον αφορά συμφωνίες ή μέρη συμφωνιών με τρίτες χώρες που ενδέχεται να επηρεάσουν κοινούς ενωσιακούς κανόνες, θα πρέπει να θεσπιστεί μια συνεκτική και διαφανής διαδικασία, η οποία θα επιτρέπει σε κράτος μέλος, κατόπιν αιτήματός του, να τροποποιεί, να παρατείνει, να προσαρμόζει, να ανανεώνει και να συνάπτει συμφωνία με τρίτη χώρα για την εκμετάλλευση αγωγού μεταφοράς ή προς τα ανάντη δικτύου αγωγών μεταξύ του κράτους μέλους και τρίτης χώρας. Η διαδικασία δεν θα πρέπει να καθυστερήσει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, δεν θα πρέπει να θίγει την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών και θα πρέπει να εφαρμόζεται σε υφιστάμενες και νέες συμφωνίες.
- (106) Εφόσον είναι προφανές ότι το αντικείμενο συμφωνίας εμπίπτει εν μέρει στην αρμοδιότητα της Ένωσης και εν μέρει στην αρμοδιότητα κράτους μέλους, είναι ζωτικής σημασίας να εξασφαλίζεται στενή συνεργασία μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.
- (107) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για την έκδοση αποφάσεων με τις οποίες επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται σε κράτος μέλος να προβεί σε τροποποίηση, παράταση, προσαρμογή, ανανέωση ή σύναψη συμφωνίας με τρίτη χώρα. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾.
- (108) Η διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού συνιστά σημαντικό στοιχείο της δημόσιας ασφάλειας και, κατά συνέπεια, συνδέεται στενά με την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και την ενσωμάτωση των απομονωμένων αγορών φυσικού αερίου των κρατών μελών. Το φυσικό αέριο μπορεί να φτάσει στους πολίτες της Ένωσης μόνο μέσω του δικτύου. Οι λειτουργικές ανοικτές αγορές φυσικού αερίου και, συγκεκριμένα, τα δίκτυα και λοιπά πάγια στοιχεία που συνδέονται με την προμήθεια φυσικού αερίου είναι ουσιώδη για τη δημόσια ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και για την ευημερία των πολιτών της Ένωσης. Δεν θα πρέπει συνεπώς να επιτρέπεται σε πρόσωπα από τρίτες χώρες να ελέγχουν συστήματα μεταφοράς ή διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς παρά μόνον εφόσον συμμορφώνονται προς τις προδιαγραφές περί πραγματικού διαχωρισμού που ισχύουν εντός της Ένωσης. Με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Ένωσης, η Ένωση θεωρεί ότι ο κλάδος του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου είναι ιδιαίτερης σημασίας για την Ένωση και, κατά συνέπεια, απαιτούνται πρόσθετες διασφαλίσεις σχετικά με τη διαφύλαξη της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης και την αποφυγή οιασδήποτε απειλής κατά της δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας εντός της Ένωσης και της ευημερίας των πολιτών της Ένωσης. Η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης απαιτεί ειδικότερα να αξιολογείται η ανεξαρτησία της λειτουργίας του δικτύου, το επίπεδο της εξάρτησης του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης και των διαφόρων κρατών μελών από τρίτες χώρες, καθώς και η αντιμετώπιση, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, του εμπορίου και των επενδύσεων ενέργειας στην εκάστοτε συγκεκριμένη τρίτη χώρα. Η ασφάλεια του εφοδιασμού θα πρέπει επομένως να αξιολογείται με γνώμονα τα πραγματικά στοιχεία κάθε μεμονωμένης περίπτωσης, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο και ειδικότερα από τις διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και της συγκεκριμένης τρίτης χώρας. Όπου κρίνεται απαραίτητο, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει συστάσεις για τη διαπραγμάτευση των σχετικών συμφωνιών με τρίτες χώρες που να διαλαμβάνουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης ή να συμπεριλαμβάνει τα αναγκαία ζητήματα σε άλλες διαπραγματεύσεις με αυτές τις τρίτες χώρες.
- (109) Θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα προκειμένου να διασφαλισθούν τιμολόγια διαφανή και άνευ διακρίσεων για την πρόσβαση στη μεταφορά. Τα εν λόγω τιμολόγια θα πρέπει να ισχύουν για όλους τους χρήστες σε αμερόληπτη βάση. Σε περίπτωση που οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου, τα αποθέματα εντός αγωγών ή οι βοηθητικές υπηρεσίες λειτουργούν στο πλαίσιο επαρκώς ανταγωνιστικής αγοράς, η πρόσβαση θα μπορούσε να επιτρέπεται βάσει διαφανών και βασιζόμενων στην αγορά μηχανισμών οι οποίοι δεν εισάγουν διακρίσεις.
- (110) Είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία των διαχειριστών συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου, για να βελτιωθεί η πρόσβαση τρίτων σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου που είναι τεχνικά ή οικονομικά αναγκαίες για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα για τον εφοδιασμό των πελατών. Επομένως, η διαχείριση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου ενδείκνυται να ασκείται από νομικά χωριστές οντότητες που διαθέτουν ουσιαστικά δικαιώματα λήψης αποφάσεων σε σχέση με τα πάγια στοιχεία που είναι αναγκαία για τη συντήρηση, την εκμετάλλευση και την ανάπτυξη εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου. Είναι επίσης αναγκαίο να αυξηθεί η διαφάνεια σχετικά με τη δυνατότητα αποθήκευσης φυσικού αερίου που προσφέρεται σε τρίτους, υποχρεώνοντας τα κράτη μέλη να ορίσουν και να δημοσιεύσουν ένα σαφές πλαίσιο χωρίς διακρίσεις, το οποίο θα καθορίζει το κατάλληλο ρυθμιστικό καθεστώς που θα εφαρμόζεται στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου. Η υποχρέωση αυτή δεν θα

⁽³¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

πρέπει να απαιτήσει νέα απόφαση για τα καθεστώτα πρόσβασης αλλά να βελτιώσει τη διαφάνεια όσον αφορά το καθεστώς πρόσβασης στην αποθήκευση φυσικού αερίου. Οι απαιτήσεις εμπιστευτικότητας για εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές όταν πρόκειται για πληροφορίες στρατηγικού χαρακτήρα ή όταν υπάρχει ένας μόνο χρήστης εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου.

- (111) Η πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στο δίκτυο διανομής είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόσβαση στους πελάτες λιανικής, στα επόμενα στάδια της αγοράς. Ωστόσο, το ενδεχόμενο διακρίσεων όσον αφορά την πρόσβαση τρίτων και τις επενδύσεις είναι λιγότερο σημαντικό σε επίπεδο διανομής από ό,τι σε επίπεδο μεταφοράς, ενώ η συμφόρηση και η επιρροή των συμφερόντων παραγωγής είναι εν γένει σημαντικότερες απ' ό,τι σε επίπεδο διανομής. Για τη θέσπιση ίσων όρων ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής, οι δραστηριότητες των διαχειριστών των συστημάτων διανομής πρέπει, επομένως, να παρακολουθούνται ώστε να μην είναι σε θέση να εκμεταλλευθούν την κάθετη ολοκλήρωσή τους όσον αφορά την ανταγωνιστική θέση τους στην αγορά, ιδίως σε σχέση με οικιακούς πελάτες και μικρούς μη οικιακούς πελάτες.
- (112) Τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για τη στήριξη της ευρύτερης χρήσης βιώσιμου βιομεθανίου ή άλλων ειδών αερίων, τα οποία είναι τεχνικά δυνατό να διοχετεύονται με ασφάλεια στο σύστημα φυσικού αερίου και να μεταφέρονται μέσω αυτού, στους παραγωγούς των οποίων θα πρέπει να χορηγείται πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στο εν λόγω σύστημα, υπό τον όρο ότι η πρόσβαση αυτή είναι συμβατή με τους σχετικούς τεχνικούς κανόνες και τις προδιαγραφές ασφαλείας σε συνεχή βάση και ότι η παρούσα οδηγία δεν ορίζει κάτι διαφορετικό.
- (113) Οι παραγωγοί ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών είναι συχνά συνδεδεμένοι με το δίκτυο διανομής. Για να διευκολυνθεί η υιοθέτηση των εν λόγω αερίων και η ενσωμάτωσή τους στην αγορά, είναι σημαντικό να αποκτήσουν απρόσκοπτη πρόσβαση στην αγορά χονδρικής και στα σχετικά εικονικά σημεία εμπορίας. Η πρόσβαση των ανανεώσιμων αερίων και των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην αγορά χονδρικής θα πρέπει να διευκολυνθεί περιλαμβάνοντας ορισμό του συστήματος εισόδου-εξόδου που να επιτρέπει τη συμπερίληψη των συστημάτων διανομής και, εν τέλει, να διασφαλίζει ότι όλες οι εγκαταστάσεις παραγωγής έχουν πρόσβαση στην αγορά, ασχέτως αν συνδέονται με το σύστημα διανομής ή μεταφοράς. Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 προβλέπει ότι οι διαχειριστές συστήματος διανομής και οι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς πρέπει να συνεργάζονται για να καθίστανται δυνατές αντίστροφες ροές από το δίκτυο διανομής στο δίκτυο μεταφοράς ή εναλλακτικά μέσα για τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων αερίων και των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην αγορά.
- (114) Προκειμένου να μην επιβληθεί δυσανάλογο οικονομικό και διοικητικό βάρος στις μικρούς διαχειριστές συστήματος διανομής, κρίνεται σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη, όποτε αυτό είναι αναγκαίο, να απαλλάσσουν τις επιχειρήσεις αυτές από τις απαιτήσεις νομικού διαχωρισμού.
- (115) Όταν χρησιμοποιείται κλειστό σύστημα διανομής για να εξασφαλίζεται η βέλτιστη αποτελεσματικότητα ολοκληρωμένου ενεργειακού εφοδιασμού που απαιτεί ειδικά επιχειρησιακά πρότυπα, ή όταν διατηρείται ένα κλειστό σύστημα διανομής κυρίως για χρήση από τον ιδιοκτήτη του συστήματος, πρέπει να υπάρχει δυνατότητα να εξαιρεθεί ο διαχειριστής του συστήματος διανομής από υποχρεώσεις οι οποίες θα αποτελούσαν περιττή διοικητική επιβάρυνση λόγω της ιδιαίτερης φύσης της σχέσης μεταξύ του διαχειριστή του συστήματος διανομής και των χρηστών του συστήματος. Βιομηχανικές και εμπορικές εγκαταστάσεις ή κοινές εγκαταστάσεις υπηρεσιών όπως κτίρια σιδηροδρομικών σταθμών, αερολιμένες, νοσοκομεία, μεγάλοι χώροι κατασκήνωσης με ενσωματωμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταστάσεις χημικής βιομηχανίας θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν κλειστά συστήματα διανομής, λόγω του ειδικευμένου χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους.
- (116) Με την ενσωμάτωση αυξανόμενων όγκων ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο σύστημα φυσικού αερίου, η ποιότητα του αερίου που μεταφέρεται και καταναλώνεται στην Ένωση αλλάζει. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος φυσικού αερίου, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση της ποιότητας του φυσικού αερίου στις εγκαταστάσεις τους. Όταν η έγχυση ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών πραγματοποιείται σε επίπεδο διανομής και όταν απαιτείται για τη διαχείριση των επιπτώσεών τους στην ποιότητα του αερίου, οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να αναθέτουν στους διαχειριστές συστημάτων διανομής να διασφαλίζουν την αποτελεσματική διαχείριση της ποιότητας του αερίου στις εγκαταστάσεις τους. Όταν αναλαμβάνουν καθήκοντα διαχείρισης της ποιότητας του αερίου, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας του αερίου.
- (117) Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις σε κάθε συναφές ρυθμιστικό θέμα προκειμένου να λειτουργεί ορθώς η εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και να είναι πλήρως ανεξάρτητοι από οποιοδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό συμφέρον. Οι διατάξεις σχετικά με την αυτονομία εκτέλεσης του διατεθέντος προϋπολογισμού της ρυθμιστικής αρχής θα πρέπει να υλοποιούνται στο πλαίσιο που έχει θεσπιστεί από την εθνική νομοθεσία περί προϋπολογισμών και τις κείμενες εθνικές διατάξεις. Συμβάλλοντας στην ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής από οποιοδήποτε πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα ή παρεμβάσεις μέσω ενός κατάλληλου συστήματος περιτροπής, τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τη διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων ή το μέγεθος του συμβουλίου.
- (118) Για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στην αγορά όλων των συμμετεχόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων στην αγορά, απαιτείται η εφαρμογή μηχανισμών εξισορρόπησης που δεν επιβάλλουν διακρίσεις και αντικατοπτρίζουν το κόστος. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με την καθιέρωση των διαφανών και βασιζόμενων στην αγορά μηχανισμών εφοδιασμού και αγοράς φυσικού αερίου που είναι αναγκαίοι στο πλαίσιο των απαιτήσεων

εξισορρόπησης. Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές εξισορρόπησης δεν επιβάλλουν διακρίσεις και ότι αντικατοπτρίζουν το κόστος. Συγχρόνως, θα πρέπει να παρασχεθούν κατάλληλα κίνητρα για την εξισορρόπηση της εισροής και άντλησης αερίου και για να μην τεθεί σε κίνδυνο το σύστημα.

- (119) Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να δύνανται να καθορίζουν ή να εγκρίνουν τιμολόγια ή μεθοδολογίες οι οποίες διέπουν τον υπολογισμό των τιμολογίων, βάσει προτάσεως του διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς ή του διαχειριστή του συστήματος διανομής ή του διαχειριστή συστήματος υδροποιούμενου φυσικού αερίου, ή βάσει προτάσεως με την οποία συμφώνησαν οι εν λόγω διαχειριστές και οι χρήστες του δικτύου. Διεκπεραιώνοντας τα καθήκοντα αυτά, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να φροντίζουν ώστε τα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος, θα πρέπει δε να λαμβάνουν υπόψη τους το μακροπρόθεσμο, οριακό και εξοικονομούμενο κόστος δικτύου από τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.
- (120) Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να προωθούν, σε στενή συνεργασία με τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER), που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/942, μια ανοικτή, ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά υδρογόνου με ανεμπόδιστες διασυνοριακές ροές. Οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις σε κάθε συναφές ρυθμιστικό θέμα προκειμένου να λειτουργεί ορθώς η εσωτερική αγορά υδρογόνου.
- (121) Οι ρυθμιστικές αρχές ενέργειας θα πρέπει να έχουν εξουσία να εκδίδουν δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου ή υδρογόνου και να επιβάλλουν ή να προτείνουν στο αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις φυσικού αερίου ή επιχειρήσεις υδρογόνου που δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους. Οι ρυθμιστικές αρχές ενέργειας θα πρέπει επίσης να έχουν την εξουσία να αποφασίζουν, ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, ως προς τη λήψη κατάλληλων μέτρων ώστε να εξασφαλίζονται οφέλη για τους πελάτες μέσα από την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού που είναι αναγκαίος για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και υδρογόνου. Η κατάρτιση προγραμμάτων απελευθέρωσης φυσικού αερίου είναι ένα από τα πιθανά μέτρα για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς.
- (122) Οι ρυθμιστικές αρχές ενέργειας θα πρέπει επίσης να διαθέτουν τις εξουσίες να συμβάλλουν στην εξασφάλιση υψηλών προτύπων δημόσιας υπηρεσίας σε συμμόρφωση με το άνοιγμα της αγοράς, την προστασία των ευάλωτων πελατών και την πλήρη αποτελεσματικότητα των μέτρων προστασίας των καταναλωτών. Οι διατάξεις αυτές θα πρέπει να ισχύουν χωρίς να θίγονται ούτε οι εξουσίες της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των συγχωνεύσεων που έχουν ενωσιακή διάσταση, αλλά ούτε και οι κανόνες για την εσωτερική αγορά, όπως, λόγου χάρι, για την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Ο ανεξάρτητος φορέας ενώπιον του οποίου δικαιούνται να προσφύγει μέρος διγόμενο από απόφαση της ρυθμιστικής αρχής θα μπορούσε να είναι δικαστική αρχή αρμόδια για τη διενέργεια δικαστικού ελέγχου.
- (123) Οποιαδήποτε εναρμόνιση των εξουσιών των ρυθμιστικών αρχών θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξουσία παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις και την επιβολή σ' αυτές αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων ή την εξουσία προσφυγής σε δικαστήριο με αίτημα την επιβολή των κυρώσεων αυτών. Επιπλέον, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν την αρμοδιότητα να ζητούν σχετικές πληροφορίες από επιχειρήσεις, να προβαίνουν σε κατάλληλες και επαρκείς έρευνες και να επιλύουν διαφορές.
- (124) Οι ρυθμιστικές αρχές και ο ACER θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την αγορά υδρογόνου με σκοπό να διασφαλίζεται η διαφάνεια, συμπεριλαμβανομένων πτυχών όπως η προσφορά και η ζήτηση, οι υποδομές μεταφοράς, η ποιότητα εξυπηρέτησης, το διασυνοριακό εμπόριο, οι επενδύσεις, οι τιμές χονδρικής και οι τιμές καταναλωτή, καθώς και η ρευστότητα της αγοράς.
- (125) Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση οικονομικά αποδοτικών επενδύσεων στα δίκτυα φυσικού αερίου και υδρογόνου. Για να βελτιστοποιηθεί ο σχεδιασμός για όλους τους φορείς ενέργειας και για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των διαφορετικών εθνικών και πανενωσιακών προσεγγίσεων όσον αφορά τον σχεδιασμό των δικτύων, πρέπει να θεσπίζονται πρόσθετες απαιτήσεις συνεκτικού σχεδιασμού. Για να διασφαλίζεται η οικονομικά αποδοτική ανάπτυξη υποδομών και να αποφεύγονται τα μη αξιοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού, ο σχεδιασμός του δικτύου θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις αυξημένες διασυνδέσεις μεταξύ φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και υδρογόνου και, κατά περίπτωση, της τηλεθέρμανσης. Εκτός από τα στοιχεία ενεργητικού για μετατροπή της ηλεκτρικής ενέργειας σε αέριο, οι διασυνδέσεις μεταξύ υδρογόνου και ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης σταθμούς παραγωγής ενέργειας με υδρογόνο. Ο σχεδιασμός δικτύων θα πρέπει να είναι διαφανής και να επιτρέπει στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη να συμμετέχουν. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να υποχρεούνται να διεξάγουν εκτενή διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη. Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, που συστάθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 401/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³²⁾, μπορεί να γνωμοδοτεί σχετικά με τα κοινά σενάρια. Το πρόγραμμα ανάπτυξης

⁽³²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 401/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, για τον ευρωπαϊκό οργανισμό περιβάλλοντος και το ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφοριών και παρατηρήσεων σχετικά με το περιβάλλον (ΕΕ L 126 της 21.5.2009, σ. 13).

δικτύων για το υδρογόνο θα πρέπει να αφορά τη χρήση υδρογόνου σε τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, όπου δεν διατίθενται ενεργειακά και οικονομικά αποδοτικότερες εναλλακτικές λύσεις.

- (126) Μέσω συστέγασης, η παραγωγή και η κατανάλωση υδρογόνου πραγματοποιούνται στην ίδια τοποθεσία ή βρίσκονται όσο το δυνατόν πλησιέστερα, διασφαλίζοντας έτσι σταθερή ποιότητα υδρογόνου ανά τελική χρήση και ελαχιστοποιώντας το κόστος και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς και τις διαρροές υδρογόνου που σχετίζονται με τη μεταφορά. Οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου θα πρέπει να συνεργάζονται με συνδεδεμένους και γειτονικούς διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη δυνατή σύνδεση.
- (127) Κατά την κατάρτιση του προγράμματος ανάπτυξης δικτύου, είναι σημαντικό οι διαχειριστές υποδομών να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση και της αποδοτικότητας των συστημάτων που θεσπίζονται με τη σύσταση της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 2021, με τίτλο «Προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση: από τις αρχές στην πράξη. Κατευθυντήριες γραμμές και παραδείγματα για την εφαρμογή της αρχής κατά τη λήψη αποφάσεων στον ενεργειακό τομέα και πέραν αυτού», ιδίως την αναμενόμενη κατανάλωση που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη του κοινού σεναρίου. Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα σε λύσεις από την πλευρά της ζήτησης όταν είναι οικονομικά αποδοτικότερες από τις επενδύσεις σε υποδομές.
- (128) Στη στρατηγική της ΕΕ για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος τονίζεται η σημασία του συντονισμένου σχεδιασμού και της συντονισμένης λειτουργίας του ενεργειακού συστήματος για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να καταρτιστούν προγράμματα ανάπτυξης δικτύων με βάση ένα κοινό σενάριο που θα εκπονηθεί σε διατομεακή βάση. Παρότι εξακολουθούν να είναι σε θέση να προσδιορίζουν χωριστά τομεακά μοντέλα δικτύου και χωριστά κεφάλαια στην περίπτωση κοινού προγράμματος ανάπτυξης δικτύου, οι διαχειριστές υποδομών θα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του συστήματος πέραν συγκεκριμένων φορέων ενέργειας.
- (129) Τα προγράμματα ανάπτυξης δικτύων αποτελούν σημαντικό στοιχείο για τον εντοπισμό ελλείψεων στις υποδομές και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις υποδομές που είτε πρέπει να κατασκευαστούν είτε μπορούν να τεθούν εκτός λειτουργίας και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς, όπως η μεταφορά υδρογόνου. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το μοντέλο διαχωρισμού που έχει επιλεγεί για τους διαχειριστές δικτύου.
- (130) Από τις πληροφορίες που παρέχονται σχετικά με τις υποδομές που μπορούν να τεθούν εκτός λειτουργίας στο πλαίσιο του προγράμματος ανάπτυξης δικτύου μπορεί να προκύπτει ότι οι υποδομές πρέπει να παραμείνουν μόνιμα εκτός λειτουργίας, δηλαδή να παραμείνουν ακρησιμοποιήτες ή να αποξηλωθούν ή να διατεθούν για χρήση για άλλους σκοπούς, όπως η μεταφορά υδρογόνου. Ο στόχος της αυξημένης διαφάνειας σχετικά με τις υποδομές λαμβάνει υπόψη ότι οι αναπροσαρμοσμένες υποδομές είναι συγκριτικά φθηνότερες από τις νεοδημιουργούμενες υποδομές και, ως εκ τούτου, αναμένεται να συμβάλουν σε μια οικονομικά αποδοτική μετάβαση.
- (131) Στα κράτη μέλη όπου πρόκειται να αναπτυχθεί δίκτυο διανομής υδρογόνου, η ανάπτυξη υποδομών υδρογόνου θα πρέπει να βασίζεται σε ρεαλιστικές και μελλοντοστραφείς προβλέψεις όσον αφορά τη ζήτηση, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών αναγκών από τη σκοπιά του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και των τομέων που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν. Εάν τα κράτη μέλη αποφασίσουν να επιτρέψουν την επιβολή ειδικών τελών ως μέσο συγχρηματοδότησης νέων υποδομών υδρογόνου, το πρόγραμμα θα πρέπει να υποστηρίζει την αξιολόγηση των εν λόγω τελών εκ μέρους της ρυθμιστικής αρχής. Το πρόγραμμα πρέπει να υποβάλλεται ανά τετραετία. Όταν υποβάλλεται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2032 θα πρέπει να υποβάλλεται στη ρυθμιστική αρχή ή σε άλλη αρμόδια αρχή. Όταν υποβάλλεται μετά την εν λόγω ημερομηνία θα πρέπει να υποβάλλεται μόνο στη ρυθμιστική αρχή.
- (132) Οι πληροφορίες που περιέχονται στο πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου θα πρέπει να καθιστούν δυνατή την πρόβλεψη των επιπτώσεων στα τιμολόγια με βάση τον σχεδιασμό, τη θέση εκτός λειτουργίας ή την αναπροσαρμογή χρήσης που επηρεάζουν τη ρυθμιστική περιουσιακή βάση.
- (133) Αντί να παρέχουν εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου σε επίπεδο επιμέρους κράτους μέλους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν να καταρτίσουν πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου σε περιφερειακό επίπεδο, στο οποίο να συμπεριλαμβάνονται περισσότερα από ένα κράτη μέλη και σύμφωνα με την εθελοντική ενοποίηση της αγοράς φυσικού αερίου σε περιφερειακό επίπεδο.
- (134) Σε αντίθεση με την ηλεκτρική ενέργεια, ο ρόλος του φυσικού αερίου θα μειωθεί σταδιακά στο μέλλον, γεγονός που επηρεάζει και τη ζήτηση για επενδύσεις σε υποδομές. Επομένως, το πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου πρέπει να εξισορροπεί τα προβλήματα ανταγωνισμού και να αποφεύγει τα μη αξιοποιήσιμα πάγια στοιχεία.
- (135) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέξουν να κλείσουν και να προσαρμόσουν στρατηγικά μέρος του συστήματος διανομής τους, προκειμένου να καταργήσουν σταδιακά την προμήθεια φυσικού αερίου σε οικιακούς πελάτες, ώστε να διασφαλίσουν τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό σύστημα.
- (136) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαιτούν από τους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου να παρουσιάζουν, στα προγράμματα δικτύων διανομής υδρογόνου, τις υποδομές δικτύου υδρογόνου που επιδιώκουν να αναπτύξουν και να αναπροσαρμόσουν. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής φυσικού αερίου θα πρέπει να υποχρεούνται να καταρτίζουν σχέδια παροπλισμού του δικτύου όταν αναμένεται μείωση της ζήτησης φυσικού αερίου που απαιτεί τη θέση εκτός

λειτουργίας των συστημάτων διανομής φυσικού αερίου ή τμημάτων αυτών. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής φυσικού αερίου και οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να καταρτίζουν κοινά σχέδια, εάν δραστηριοποιούνται στην ίδια περιοχή και εάν τμήματα του δικτύου πρόκειται να αναπροσαρμοστούν. Τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να συνάδουν με τα δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων. Τα προγράμματα ανάπτυξης δικτύου διανομής και τα σχέδια παροπλισμού για το φυσικό αέριο θα πρέπει να προωθούν την ενεργειακή απόδοση και την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά σχέδια θέρμανσης και ψύξης. Τα εν λόγω προγράμματα και σχέδια θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα και να βασίζονται σε εύλογες παραδοχές σχετικά με τη ζήτηση και την παραγωγή φυσικού αερίου και υδρογόνου. Κατά την κατάρτιση του προγράμματος, οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να υποχρεούνται να διεξάγουν διαδικασία διαβούλευσης με τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών και να δημοσιοποιούν τα προσχέδια. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν καθοδήγηση από τις ρυθμιστικές αρχές όταν τμήματα του συστήματος διανομής ενδέχεται να απαιτούν θέση εκτός λειτουργίας, ιδίως πριν από το τέλος του αρχικά προβλεπόμενου χρόνου απόσβεσής τους.

- (137) Το πλαίσιο που διέπει τον υπολογισμό και τη χρέωση του κόστους και των τελών σύνδεσης στους παραγωγούς βιομεθανίου διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης του βιώσιμου βιομεθανίου στα δίκτυα φυσικού αερίου της Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής σύνδεσης των εγκαταστάσεων παραγωγής βιομεθανίου με τα συστήματα μεταφοράς ή διανομής. Κατά τον καθορισμό ή την έγκριση των τιμολογίων ή των μεθοδολογιών που πρέπει να χρησιμοποιούν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής, οι ρυθμιστικές αρχές, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας τους κατά την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων, θα πρέπει να παραμένουν σε θέση να λαμβάνουν υπόψη το κόστος που προκύπτει και τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι εν λόγω διαχειριστές συστημάτων.
- (138) Είναι αναγκαίο να σημειωθεί πρόοδος προς τη δημιουργία διασυνδεδεμένων αγορών υδρογόνου στην Ένωση και, ως εκ τούτου, να διευκολυνθούν οι επενδύσεις σε διασυννοριακές υποδομές υδρογόνου.
- (139) Η εμπιστοσύνη στην αγορά, η ρευστότητα στην αγορά και ο αριθμός των συμμετεχόντων στην αγορά θα πρέπει να αυξηθούν και, προς τούτο, πρέπει να αναβαθμιστεί η ρυθμιστική εποπτεία επί των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην προμήθεια φυσικού αερίου. Οι απαιτήσεις αυτές πρέπει να μην θίγουν την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία για τις χρηματοπιστωτικές αγορές, και να συμβιβάζονται με αυτήν. Οι ρυθμιστικές αρχές και οι ρυθμιστικές αρχές των χρηματοπιστωτικών αγορών πρέπει να συνεργάζονται, ούτως ώστε να δίνεται και στις δύο η δυνατότητα να έχουν συνολική άποψη των εμπλεκόμενων αγορών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να ορίζουν την οικονομική ευρωστία των επιχειρήσεων προμήθειας φυσικού αερίου ως κριτήριο για τη χορήγηση άδειας για την πώληση, συμπεριλαμβανομένης της μεταπώλησης, φυσικού αερίου. Το κριτήριο αυτό θα πρέπει να είναι απόλυτα διαφανές και αμερόληπτο.
- (140) Το φυσικό αέριο εισάγεται στην Ένωση κυρίως, και ολόένα περισσότερο, από τρίτες χώρες. Το ενωσιακό δίκαιο θα πρέπει να συνεκτιμά τα χαρακτηριστικά του φυσικού αερίου, όπως ορισμένες διαρθρωτικές δυσκαμψίες που απορρέουν από τη συγκέντρωση των προμηθευτών, τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις ή την έλλειψη κατάντη ρευστότητας. Συνεπώς, απαιτείται περισσότερη διαφάνεια, μεταξύ άλλων στη διαμόρφωση των τιμών.
- (141) Προτού εκδοθούν από την Επιτροπή οι κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό περαιτέρω απαιτήσεων τήρησης αρχείων, ο ACER και η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³³⁾, θα πρέπει να συνεργαστούν για να εξετάσουν το περιεχόμενο των κατευθυντηρίων γραμμών και να γνωμοδοτήσουν σχετικά στην Επιτροπή. Ο ACER και η ESMA θα πρέπει επίσης να συνεργαστούν για να διερευνήσουν περαιτέρω και να γνωμοδοτήσουν επί του κατά πόσον οι συναλλαγές που αφορούν συμβάσεις προμήθειας αερίου και παραγώγων φυσικού αερίου πρέπει να υπόκεινται σε απαιτήσεις διαφάνειας πριν από τη συναλλαγή ή μετά τη συναλλαγή και, εφόσον ναι, ποιο πρέπει να είναι το περιεχόμενο των εν λόγω απαιτήσεων.
- (142) Τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές, θα πρέπει να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη συμβάσεων προμήθειας με δυνατότητα διακοπής.
- (143) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε, λαμβάνοντας υπόψη τις απαραίτητες απαιτήσεις ποιότητας, να παρέχεται στο βιομεθάνιο ή σε άλλα είδη αερίων πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στο σύστημα φυσικού αερίου, εφόσον η πρόσβαση αυτή τηρεί συνεχώς τους συναφείς τεχνικούς κανόνες και προδιαγραφές ασφαλείας. Οι εν λόγω κανόνες και προδιαγραφές θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι είναι τεχνικά δυνατά και ασφαλή η διοχέτευση βιομεθανίου ή άλλων ειδών αερίων στο σύστημα φυσικού αερίου καθώς και η μεταφορά τους μέσω αυτού και θα πρέπει επίσης να αφορούν και τα χημικά τους χαρακτηριστικά.
- (144) Οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις αποτελούν σημαντικό σκέλος της προμήθειας φυσικού αερίου των κρατών μελών. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να αποτελούν εμπόδιο στην είσοδο ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και για τον λόγο αυτόν η διάρκεια των συμβάσεων για την προμήθεια ορυκτού αερίου που δεν υπάγεται σε περιορισμό εκπομπών δεν θα μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου 2049. Οι εν λόγω συμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται πάντοτε με τους στόχους της παρούσας οδηγίας και να συνάδουν με τη ΣΔΕΕ, καθώς και με τους κανόνες του ανταγωνισμού. Είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις κατά τον προγραμματισμό της δυναμικότητας προμήθειας και μεταφοράς των επιχειρήσεων. Ενώ το ορυκτό αέριο που δεν υπάγεται σε περιορισμό εκπομπών εξακολουθεί

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 84).

να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, η σημασία του για τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης θα μειώνεται σταδιακά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη σταδιακή κατάργηση του ορυκτού αερίου, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών λύσεων. Όταν προβλέπεται στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να ορίζουν καταληκτική ημερομηνία για τη διάρκεια των μακροπρόθεσμων συμβάσεων για ορυκτό αέριο που δεν υπάγεται σε περιορισμό εκπομπών του άνθρακα, η οποία θα είναι προγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 2049.

- (145) Προκειμένου να διασφαλισθεί η διατήρηση των υψηλών επιπέδων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας στην Ένωση, όλα τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να κοινοποιούνται τακτικά στην Επιτροπή. Η Επιτροπή οφείλει να δημοσιεύει τακτικά έκθεση η οποία να αναλύει τα μέτρα που ελήφθησαν σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη των στόχων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας, συγκρίνοντας την αποτελεσματικότητά τους, με απώτερο σκοπό την παροχή συστάσεων για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο προς επίτευξη υπηρεσιών κοινής ωφέλειας υψηλών προδιαγραφών.
- (146) Η τήρηση των απαιτήσεων περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας αποτελεί θεμελιώδη απαίτηση της παρούσας οδηγίας, η δε παρούσα οδηγία θα πρέπει προπάντων να καθορίζει κοινά ελάχιστα πρότυπα τα οποία θα τηρούνται από όλα τα κράτη μέλη και τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη τους στόχους της προστασίας των καταναλωτών, της αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας, της παρακολούθησης των τιμών, της ασφάλειας του εφοδιασμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και των ισοδύναμων επιπέδων ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη. Είναι σημαντικό οι απαιτήσεις περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας να μπορούν να ερμηνεύονται σε εθνική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου.
- (147) Τα μέτρα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής ενδέχεται να περιλαμβάνουν, ιδίως, την παροχή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων, με χρήση, όπου ενδείκνυται, όλων των υφιστάμενων ενωσιακών και εθνικών μέσων. Τα μέσα αυτά δύνανται να συμπεριλαμβάνουν μηχανισμούς ευθύνης ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες επενδύσεις.
- (148) Στο βαθμό που τα μέτρα τα θεσπιζόμενα από τα κράτη μέλη για την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, η κοινοποίησή τους στην Επιτροπή είναι, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ, υποχρεωτική.
- (149) Οι τιμές αγοράς θα πρέπει να παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα για την ανάπτυξη του δικτύου.
- (150) Ορισμένα κράτη μέλη, λόγω των ιστορικών χαρακτηριστικών και των επιπέδων ωριμότητας που χαρακτηρίζουν τις αγορές τους φυσικού αερίου, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρεκκλίνουν από συγκεκριμένους κανόνες που θεσπίζει η παρούσα οδηγία ώστε να αποφεύγεται αδικαιολόγητη «τιμωρία» τους και να ευνοείται η αποτελεσματική ανάπτυξη των αγορών φυσικού αερίου σε αυτά τα κράτη μέλη. Αυτό ισχύει ιδίως για το Λουξεμβούργο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αγοράς του, και για όλα τα κράτη μέλη που δεν είναι ακόμη συνδεδεμένα με το διασυνδεδεμένο σύστημα οιοδήποτε άλλου κράτους μέλους ή δεν έχουν λάβει ακόμη την πρώτη εμπορική προμήθεια της πρώτης τους μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, οι παρεκκλίσεις για τα κράτη μέλη που δεν είναι ακόμη συνδεδεμένα με το διασυνδεδεμένο σύστημα οιοδήποτε άλλου κράτους μέλους ή που δεν έχουν λάβει ακόμη την πρώτη εμπορική προμήθεια της πρώτης τους μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου θα πρέπει να είναι προσωρινές και να εφαρμόζονται μόνο έως ότου τα εν λόγω κράτη μέλη να είναι σε θέση να πληρούν υψηλότερα πρότυπα όσον αφορά το άνοιγμα της αγοράς και τη διασυνδεσιμότητα με το ολοκληρωμένο σύστημα φυσικού αερίου της Ένωσης. Όταν εφαρμόζεται τέτοια παρέκκλιση, θα πρέπει επίσης να καλύπτει τυχόν διατάξεις της παρούσας οδηγίας οι οποίες είναι συμπληρωματικές ή προαπαιτούν την εφαρμογή οιασδήποτε από τις διατάξεις από τις οποίες έχει χορηγηθεί παρέκκλιση.
- (151) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδίδουν μεγίστη σημασία στην προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού και της ευχερούς πρόσβασης για διάφορους προμηθευτές προκειμένου οι καταναλωτές να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει μια ελευθερωμένη εσωτερική αγορά φυσικού αερίου.
- (152) Για να δημιουργηθεί εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την ενοποίηση των εθνικών αγορών τους και τη συνεργασία των διαχειριστών συστημάτων σε ενωσιακό και περιφερειακό επίπεδο, ενσωματώνοντας επίσης τα απομονωμένα συστήματα φυσικού αερίου που εξακολουθούν να υπάρχουν στην Ένωση.
- (153) Η εθελοντική ενοποίηση των περιφερειακών αγορών, ιδίως οι συγχωνεύσεις αγορών, μπορεί να αποφέρει διάφορα οφέλη, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των αγορών. Η ενοποίηση της αγοράς μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για τη βέλτιστη χρήση των υποδομών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζει αρνητικά τις γειτονικές αγορές, για παράδειγμα με την αύξηση των διασυννοριακών τιμολογίων. Αποτελεί, επίσης, ευκαιρία να αυξηθεί ο ανταγωνισμός, η ρευστότητα και το εμπόριο προς όφελος των τελικών καταναλωτών της περιοχής, προσελκύοντας προμηθευτές που διαφορετικά δεν θα ενδιαφέρονταν λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς. Η ενοποίηση της αγοράς επιτρέπει επίσης τη δημιουργία μεγαλύτερων ζωνών οι οποίες έχουν πρόσβαση σε περισσότερες πηγές εφοδιασμού. Η διαφοροποίηση αυτή θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στις τιμές της αγοράς χονδρικής, χάρη στη βελτίωση του ανταγωνισμού μεταξύ των πηγών, αλλά μπορεί επίσης να βελτιώσει την ασφάλεια του εφοδιασμού εάν δεν υπάρχει εναπομένονσα εσωτερική συμφόρηση στη νέα συγχωνευθείσα ζώνη. Η ενοποίηση της αγοράς θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για την περαιτέρω στήριξη του μετασχηματισμού της αγοράς φυσικού αερίου,

συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Τα κράτη μέλη, οι ρυθμιστικές αρχές και οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να συνεργάζονται για να διευκολύνουν την περιφερειακή ενοποίηση.

- (154) Ένας από τους βασικούς στόχους της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη μιας πραγματικά ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου, μέσω ενός συνδεδεμένου δικτύου σε ολόκληρη την Ένωση και, ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση των ρυθμιστικών θεμάτων που αφορούν τις διασυνοριακές διασυνδέσεις και τις περιφερειακές αγορές θα πρέπει να είναι ένα από τα βασικά καθήκοντα των ρυθμιστικών αρχών, σε στενή συνεργασία με τον ACER, όπου απαιτείται.
- (155) Προκειμένου να εξασφαλισθούν κοινοί κανόνες για μια πραγματικά εσωτερική αγορά, ένας από τους βασικούς στόχους της παρούσας οδηγίας πρέπει να είναι ο ευρείας κλίμακας εφοδιασμός με φυσικό αέριο. Προς τον σκοπό αυτό, μη στρεβλωμένες τιμές αγοράς θα αποτελούσαν κίνητρο για διασυνοριακό εμπόριο, οδηγώντας παράλληλα σε σύγκλιση των τιμών.
- (156) Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να παρέχουν πληροφορίες στην αγορά ώστε να επιτρέπουν στην Επιτροπή να ασκεί τα καθήκοντα παρατήρησης και παρακολούθησης της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και της βραχυπρόθεσμης, μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης εξέλιξής της, όπου περιλαμβάνονται πτυχές όπως η προσφορά και η ζήτηση, οι υποδομές μεταφοράς και διανομής, η ποιότητα εξυπηρέτησης, οι διασυνοριακές συναλλαγές, η διαχείριση της συμμόρφωσης, οι επενδύσεις, οι τιμές χονδρικής και λιανικής κατανάλωσης, η ρευστότητα της αγοράς, καθώς και οι βελτιώσεις ως προς το περιβάλλον και την απόδοση. Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να αναφέρουν στις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και στην Επιτροπή εκείνα τα κράτη μέλη στα οποία οι τιμές παρακωλύουν τον ανταγωνισμό και την ορθή λειτουργία της αγοράς.
- (157) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η δημιουργία πλήρως λειτουργικών εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά, αντιθέτως, λόγω της κλίμακας ή των επιπτώσεων της εν λόγω δράσης, είναι δυνατόν να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.
- (158) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές ή κώδικες δικτύου για την επίτευξη του αναγκαίου βαθμού εναρμόνισης. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ή οι κώδικες δικτύου που συνιστούν δεσμευτικούς κανόνες που θεσπίζονται ως εκτελεστικοί κανονισμοί της Επιτροπής, αποτελούν, και σε σχέση με ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας, χρήσιμο εργαλείο που είναι δυνατόν να προσαρμοστεί γρήγορα όταν είναι αναγκαίο.
- (159) Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να εγκρίνει τις κατευθυντήριες γραμμές που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί ο ελάχιστος βαθμός εναρμόνισης που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της παρούσας οδηγίας.
- (160) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να επισυνάπτουν στην κοινοποίηση των εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, όταν δικαιολογείται, ένα ή περισσότερα έγγραφα που διευκρινίζουν τη σχέση ανάμεσα στα στοιχεία μιας οδηγίας και στα αντίστοιχα τμήματα των εθνικών πράξεων μεταφοράς. Για την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης εκτιμά ότι η διαβίβαση των εγγράφων αυτών είναι δικαιολογημένη, ιδίως μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-543/17 ⁽³⁴⁾.
- (161) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»). Κατά συνέπεια, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις αρχές αυτές, ιδίως σύμφωνα με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη. Είναι σημαντικό κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει της παρούσας οδηγίας να συμμορφώνεται προς τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁵⁾.
- (162) Για την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας ή για τη συμπλήρωσή της όσον αφορά ορισμένους ειδικούς τομείς με θεμελιώδη σημασία για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, η εξουσία έκδοσης πράξεων όσον αφορά την παροχή κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τα ελάχιστα κριτήρια για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς ή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου, κατευθυντήριων γραμμών για τον καθορισμό των λεπτομερειών της διαδικασίας πιστοποίησης διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με το εύρος των καθηκόντων των ρυθμιστικών αρχών να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τον ACER, κατευθυντήριων γραμμών για τον

⁽³⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 8ης Ιουλίου 2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου του Βελγίου, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573.

⁽³⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

καθορισμό των λεπτομερειών της διαδικασίας σχετικά με τη συμμόρφωση απόφασης που λαμβάνεται από ρυθμιστική αρχή με τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 και κατευθυντήριων γραμμών για τον ορισμό των μεθόδων και των μηχανισμών για την τήρηση αρχείων, καθώς και για τον μορφότυπο και το περιεχόμενο των δεδομένων σχετικά με συναλλαγές στο πλαίσιο συμβάσεων προμηθειών φυσικού αερίου και υδρογόνου και παραγώγων φυσικού αερίου και υδρογόνου παρεχόμενων από επιχειρήσεις προμηθειών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου⁽³⁶⁾. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονες τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

- (163) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ομοιόμορφες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή για να καθορίσει τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας, καθώς και αμερόληπτες και διαφανείς διαδικασίες πρόσβασης σε δεδομένα. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (164) Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή και αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη μέσω του μέσου τεχνικής υποστήριξης, το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁷⁾ και το οποίο παρέχει εξατομικευμένη τεχνική εμπειρογνώση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προωθούν μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και υδρογόνου, καθιστούν δυνατή την ενσωμάτωση ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και αυξάνουν τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής. Στην τεχνική υποστήριξη περιλαμβάνεται, για παράδειγμα, η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, η εναρμόνιση των νομοθετικών πλαισίων και η ανταλλαγή των σχετικών βέλτιστων πρακτικών.
- (165) Η οδηγία 2009/73/ΕΚ θα πρέπει συνεπώς να καταργηθεί και η υποχρέωση μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που συνιστούν τροποποιήσεις ουσίας της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.. Η υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων που δεν τροποποιούνται απορρέει από την εν λόγω οδηγία.
- (166) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και την ημερομηνία εφαρμογής των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα III μέρος Β της παρούσας οδηγίας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινό πλαίσιο για την απανθρακοποίηση των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου, με σκοπό να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια.
2. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου με τη χρήση του συστήματος φυσικού αερίου, και διατάξεις για την προστασία των καταναλωτών, με σκοπό να δημιουργηθεί στην Ένωση μια ολοκληρωμένη, ανταγωνιστική και διαφανής αγορά φυσικού αερίου. Ορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του εν λόγω τομέα, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου με τη χρήση του συστήματος φυσικού αερίου και για την εκμετάλλευση αυτού του συστήματος.

⁽³⁶⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

⁽³⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 1).

3. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες για τη μεταφορά, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου και τη μετάβαση του συστήματος φυσικού αερίου σε ένα ολοκληρωμένο και άκρως αποδοτικό σύστημα που βασίζεται στο ανανεώσιμο αέριο και στο αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
4. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες για τη μεταφορά, την προμήθεια και την αποθήκευση υδρογόνου με τη χρήση του συστήματος υδρογόνου. Ορίζει κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του εν λόγω τομέα, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για τα δίκτυα, την προμήθεια και την αποθήκευση υδρογόνου και για την εκμετάλλευση του εν λόγω συστήματος.
5. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες για τη σταδιακή δημιουργία ενωσιακού διασυνδεδεμένου συστήματος υδρογόνου, το οποίο συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη ευελιξία του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και στη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη το δυναμικό μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και την ενεργειακή και οικονομική απόδοση σε σχέση με άλλες επιλογές και, ως εκ τούτου, στηρίζει την απανθρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος της Ένωσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «φυσικό αέριο»: το αέριο που αποτελείται πρωτίστως από μεθάνιο, όπως, μεταξύ άλλων, το βιομεθάνιο, ή άλλα είδη αερίου, τα οποία είναι τεχνικά δυνατό να διοχετεύονται με ασφάλεια στο σύστημα φυσικού αερίου και να μεταφέρονται μέσω αυτού·
- 2) «ανανεώσιμο αέριο»: βιοαέριο όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 28) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένου του βιοαερίου το οποίο έχει αναβαθμιστεί σε βιομεθάνιο, και ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 36) της εν λόγω οδηγίας·
- 3) «σύστημα φυσικού αερίου»: σύστημα υποδομών το οποίο συμπεριλαμβάνει αγωγούς, τερματικούς σταθμούς υγροποιούμενου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) και εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου και μεταφέρει φυσικό αέριο·
- 4) «σύστημα υδρογόνου»: σύστημα υποδομών που συμπεριλαμβάνει δίκτυα υδρογόνου, εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικούς σταθμούς υδρογόνου και το οποίο περιέχει υδρογόνο υψηλής καθαρότητας·
- 5) «εγκατάσταση αποθήκευσης υδρογόνου»: εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση υδρογόνου υψηλής καθαρότητας:
 - α) συμπεριλαμβανομένου του τμήματος τερματικού σταθμού υδρογόνου που χρησιμοποιείται για αποθήκευση, αλλά εξαιρουμένων του τμήματος που χρησιμοποιείται για εργασίες παραγωγής και των εγκαταστάσεων που προορίζονται αποκλειστικά για την εκτέλεση των καθηκόντων των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου·
 - β) συμπεριλαμβανομένων μεγάλων, ιδίως υπόγειων, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου, αλλά εξαιρουμένων μικρότερων, εύκολα αναπαραγώγιμων εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου·
- 6) «διαχειριστής εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα αποθήκευσης υδρογόνου και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου·
- 7) «αποθέματα υδρογόνου εντός αγωγών»: το υδρογόνο υψηλής καθαρότητας που είναι αποθηκευμένο με συμπίεση στα δίκτυα υδρογόνου, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου·
- 8) «τερματικός σταθμός υδρογόνου»: εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την εκφόρτωση και τη μετατροπή υγρού υδρογόνου ή υγρής αμμωνίας σε αέριο υδρογόνο προς έγχυση στο δίκτυο υδρογόνου ή στο σύστημα φυσικού αερίου, είτε για την υγροποίηση αερίου υδρογόνου και τη φόρτωσή του, συμπεριλαμβανομένων των βοηθητικών υπηρεσιών και της προσωρινής αποθήκευσης που είναι αναγκαίες για τη διαδικασία μετατροπής και στη συνέχεια την έγχυση στο δίκτυο υδρογόνου, αλλά εξαιρουμένων των τμημάτων του τερματικού σταθμού υδρογόνου που χρησιμοποιούνται για αποθήκευση·
- 9) «διαχειριστής τερματικού σταθμού υδρογόνου»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί είτε τη λειτουργία εκφόρτωσης και μετατροπής υγρού υδρογόνου ή υγρής αμμωνίας σε αέριο υδρογόνο προς έγχυση στο δίκτυο υδρογόνου ή στο σύστημα φυσικού αερίου είτε την υγροποίηση και τη φόρτωση αερίου υδρογόνου, και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία τερματικού σταθμού υδρογόνου·
- 10) «ποιότητα υδρογόνου»: καθαρότητα υδρογόνου και προσμείξεις σύμφωνα με τα εφαρμοστέα πρότυπα ποιότητας υδρογόνου για το σύστημα υδρογόνου·

- 11) «υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»: υδρογόνο του οποίου το ενεργειακό περιεχόμενο προέρχεται από μη ανανεώσιμες πηγές και το οποίο πληροί το ελάχιστο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του 70 % σε σύγκριση με το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο για ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης που ορίζεται στη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της μείωσης των εκπομπών αερίων από ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης και από καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 29α παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 12) «αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»: το τμήμα των αερίων καυσίμων που περιέχονται σε καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 35) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και συνθετικά αέρια καύσιμα των οποίων το ενεργειακό περιεχόμενο προέρχεται από υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, τα οποία πληρούν το ελάχιστο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου 70 % σε σύγκριση με το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο για ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης που ορίζεται στη μεθοδολογία που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 29α παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 13) «καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»: καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 35) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και συνθετικά αέρια και υγρά καύσιμα των οποίων το ενεργειακό περιεχόμενο προέρχεται από υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, τα οποία πληρούν το ελάχιστο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου 70 % σε σύγκριση με το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο για ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης που ορίζεται στη μεθοδολογία που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 29α παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 14) «επιχείρηση υδρογόνου»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες δραστηριότητες: παραγωγή, μεταφορά, προμήθεια, αγορά ή αποθήκευση υδρογόνου ή λειτουργία τερματικού σταθμού υδρογόνου, και είναι υπεύθυνο για τα εμπορικά και τεχνικά καθήκοντα ή τα καθήκοντα συντήρησης τα σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές εξαιρουμένων των τελικών πελατών·
- 15) «επιχείρηση φυσικού αερίου»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί παραγωγή, μεταφορά, διανομή, προμήθεια, αγορά ή αποθήκευση φυσικού αερίου, περιλαμβανομένου του ΥΦΑ, και είναι υπεύθυνο για τα εμπορικά και τεχνικά καθήκοντα ή τα καθήκοντα συντήρησης τα σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές, εξαιρουμένων των τελικών πελατών·
- 16) «προς τα ανάντη δίκτυο αγωγών»: κάθε αγωγός ή δίκτυο αγωγών που λειτουργεί ή κατασκευάζεται ως μέρος ενός έργου παραγωγής πετρελαίου ή φυσικού αερίου, ή χρησιμοποιείται για την παροχέτευση φυσικού αερίου από ένα ή περισσότερα τέτοια έργα προς ένα εργοστάσιο ή τερματικό σταθμό επεξεργασίας ή τελικό παράκτιο σταθμό εκφόρτωσης·
- 17) «μεταφορά»: η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω δικτύου που αποτελείται κυρίως από αγωγούς υψηλής πίεσης πλην δικτύου αγωγών προς τα ανάντη και πλην δικτύου στο οποίο το τμήμα των αγωγών υψηλής πίεσης χρησιμοποιείται κυρίως στο πλαίσιο τοπικής διανομής φυσικού αερίου, με σκοπό την παροχή σε πελάτες, εξαιρουμένου του εφοδιασμού·
- 18) «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διεκπεραιώνει το έργο της μεταφοράς και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη συντήρηση και, αν χρειάζεται, την ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα συστήματα, και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς φυσικού αερίου·
- 19) «διανομή»: η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω τοπικών ή περιφερειακών δικτύων αγωγών με σκοπό την παράδοσή του σε πελάτες, εξαιρουμένης της προμήθειας·
- 20) «διαχειριστής συστήματος διανομής»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διεκπεραιώνει το έργο της διανομής φυσικού αερίου και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη συντήρηση και, εφόσον είναι ανάγκη, την ανάπτυξη του συστήματος διανομής σε μία δεδομένη περιοχή, ενδεχομένως δε και των διασυνδέσεων του με άλλα συστήματα, καθώς και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση διανομής φυσικού αερίου·
- 21) «δίκτυο υδρογόνου»: δίκτυο αγωγών, χερσαίων και υπεράκτιων, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά υδρογόνου υψηλής καθαρότητας με σκοπό την παράδοσή του σε πελάτες, εξαιρουμένης της προμήθειας·
- 22) «μεταφορά υδρογόνου»: η μεταφορά ή διανομή υδρογόνου μέσω δικτύου υδρογόνου με σκοπό την παράδοσή του σε πελάτες, εξαιρουμένης της προμήθειας·
- 23) «δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου»: δίκτυο αγωγών για τη μεταφορά υδρογόνου υψηλής καθαρότητας, ειδικότερα δίκτυο που περιλαμβάνει αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου ή συνδέεται άμεσα με εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου, τερματικούς σταθμούς υδρογόνου ή δύο ή περισσότερους αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου ή που χρησιμεύει πρωτίτως για τη μεταφορά υδρογόνου σε άλλα δίκτυα υδρογόνου, εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα τα δίκτυα αυτά να χρησιμεύουν για την προμήθεια προς άμεσα συνδεδεμένους πελάτες·

- 24) «δίκτυο διανομής υδρογόνου»: δίκτυο αγωγών για την τοπική ή περιφερειακή μεταφορά υδρογόνου υψηλής καθαρότητας, που χρησιμοποιεί πρωτίστως για την προμήθεια προς άμεσα συνδεδεμένους πελάτες, δεν περιλαμβάνει αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου, και δεν συνδέεται άμεσα με εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου ούτε με τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, εκτός και αν το εν λόγω δίκτυο ήταν σύστημα διανομής φυσικού αερίου στις 4 Αυγούστου 2024 και έχει αναπροσαρμοστεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου για τη μεταφορά υδρογόνου, ή με δύο ή περισσότερους αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου·
- 25) «διαχειριστής δικτύου υδρογόνου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διεκπεραιώνει το έργο της μεταφοράς υδρογόνου και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη συντήρηση και, αν χρειάζεται, την ανάπτυξη του δικτύου υδρογόνου σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα υδρογόνου, και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς υδρογόνου·
- 26) «διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη συντήρηση και, αν χρειάζεται, την ανάπτυξη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα υδρογόνου, και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς υδρογόνου·
- 27) «διαχειριστής δικτύου διανομής υδρογόνου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη συντήρηση και, αν χρειάζεται, την ανάπτυξη δικτύου διανομής υδρογόνου σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα υδρογόνου, καθώς και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς υδρογόνου·
- 28) «προμήθεια»: η πώληση, συμπεριλαμβανομένης της μεταπώλησης, φυσικού αερίου περιλαμβανομένου του ΥΦΑ, ή υδρογόνου, μεταξύ άλλων σε μορφή υγρών οργανικών ενώσεων φορέων υδρογόνου ή υγρού υδρογόνου και παραγώγων υδρογόνου, περιλαμβανομένης της αμμωνίας ή της μεθανόλης, σε πελάτες·
- 29) «επιχείρηση προμήθειας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα προμήθειας·
- 30) «ύστατος προμηθευτής»: προμηθευτής που ορίζεται για να αναλάβει την προμήθεια φυσικού αερίου σε πελάτες προμηθευτή που έχει παύσει να λειτουργεί·
- 31) «εγκατάσταση αποθήκευσης φυσικού αερίου»: η εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση φυσικού αερίου η οποία ανήκει ή την οποία εκμεταλλεύεται μια επιχείρηση φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του τμήματος των εγκαταστάσεων ΥΦΑ που χρησιμοποιείται για αποθήκευση φυσικού αερίου, εξαιρουμένου του τμήματος που χρησιμοποιείται για δραστηριότητες παραγωγής και εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται αποκλειστικά για την εκτέλεση των καθηκόντων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς·
- 32) «διαχειριστής συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου»: το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα αποθήκευσης φυσικού αερίου και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου·
- 33) «εγκατάσταση ΥΦΑ»: ο τερματικός σταθμός που χρησιμοποιείται για την υγροποίηση φυσικού αερίου ή την εισαγωγή, την εκφόρτωση και την εκ νέου αεριοποίηση ΥΦΑ, και περιλαμβάνει τις βοηθητικές υπηρεσίες και την προσωρινή αποθήκευση που είναι αναγκαίες για τη διαδικασία εκ νέου αεριοποίησης και στη συνέχεια την τροφοδότηση του συστήματος μεταφοράς εξαιρουμένων τμημάτων τερματικών σταθμών ΥΦΑ που χρησιμοποιούνται για αποθήκευση·
- 34) «διαχειριστής συστήματος ΥΦΑ»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί την υγροποίηση του φυσικού αερίου ή την εισαγωγή, εκφόρτωση και την εκ νέου αεριοποίηση ΥΦΑ και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία εγκατάστασης ΥΦΑ·
- 35) «σύστημα»: τα δίκτυα μεταφοράς, τα δίκτυα διανομής, οι εγκαταστάσεις ΥΦΑ ή οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου που ανήκουν σε επιχείρηση φυσικού αερίου ή τα εκμεταλλεύεται τέτοια επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων εντός αγωγών και των εγκαταστάσεων για την παροχή βοηθητικών υπηρεσιών, καθώς και των εγκαταστάσεων συνδεδεμένων επιχειρήσεων που απαιτούνται για την παροχή πρόσβασης στη μεταφορά, τη διανομή και το ΥΦΑ·
- 36) «βοηθητικές υπηρεσίες»: όλες οι υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για την πρόσβαση και την εκμετάλλευση των δικτύων μεταφοράς, των δικτύων διανομής, των εγκαταστάσεων ΥΦΑ, ή των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου στις οποίες περιλαμβάνεται η εξισορρόπηση φορτίου, η ανάμειξη και η έγχυση αδρανούς αερίου, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται αποκλειστικά για την εκτέλεση των καθηκόντων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς·
- 37) «αποθέματα φυσικού αερίου εντός αγωγών»: το φυσικό αέριο που είναι αποθηκευμένο με συμπίεση στα συστήματα μεταφοράς και διανομής, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς·
- 38) «διασυνδεδεμένο σύστημα»: σύστημα αποτελούμενο από αριθμό συστημάτων που συνδέονται μεταξύ τους·

- 39) «αγωγός διασύνδεσης»: ο αγωγός μεταφοράς που διασχίζει ή γεφυρώνει σύνορο μεταξύ κρατών μελών με σκοπό τη σύνδεση των εθνικών συστημάτων μεταφοράς αυτών των κρατών μελών, ή ο αγωγός μεταφοράς μεταξύ ενός κράτους μέλους και μίας τρίτης χώρας μέχρι το έδαφος των κρατών μελών ή τα χωρικά ύδατα του εν λόγω κράτους μέλους·
- 40) «αγωγός διασύνδεσης υδρογόνου»: δίκτυο υδρογόνου που διασχίζει ή γεφυρώνει σύνορο μεταξύ κρατών μελών με σκοπό τη σύνδεση των εθνικών δικτύων υδρογόνου αυτών των κρατών μελών, ή δίκτυο υδρογόνου μεταξύ ενός κράτους μέλους και μίας τρίτης χώρας μέχρι το έδαφος των κρατών μελών ή τα χωρικά ύδατα του εν λόγω κράτους μέλους·
- 41) «απευθείας γραμμή»: αγωγός φυσικού αερίου συμπληρωματικός του διασυνδεδεμένου συστήματος·
- 42) «ολοκληρωμένη επιχείρηση φυσικού αερίου»: η επιχείρηση που είναι κάθετα ή οριζόντια ολοκληρωμένη·
- 43) «κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση»: επιχείρηση φυσικού αερίου ή όμιλος επιχειρήσεων φυσικού αερίου ή επιχείρηση υδρογόνου ή όμιλος επιχειρήσεων υδρογόνου, όπου το ίδιο πρόσωπο ή τα ίδια πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον έλεγχο, και όπου η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς, διανομής, μεταφοράς υδρογόνου, εκμετάλλευσης τερματικού σταθμού υδρογόνου, ΥΦΑ και αποθήκευσης φυσικού αερίου ή υδρογόνου και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή υδρογόνου·
- 44) «οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση»: η επιχείρηση που ασκεί μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής, προμήθειας ή αποθήκευσης φυσικού αερίου, καθώς και μια δραστηριότητα εκτός του τομέα του φυσικού αερίου·
- 45) «συνδεδεμένη επιχείρηση»: οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 12) της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁸⁾ ή οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους ίδιους μετόχους·
- 46) «χρήστης συστήματος»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τροφοδοτεί με φυσικό αέριο ή υδρογόνο το σύστημα ή τροφοδοτείται από αυτό·
- 47) «πελάτης»: ο χονδρικός και ο τελικός πελάτης φυσικού αερίου ή υδρογόνου ή οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου ή υδρογόνου που αγοράζουν φυσικό αέριο ή υδρογόνο·
- 48) «οικιακός πελάτης»: ο πελάτης που αγοράζει φυσικό αέριο ή υδρογόνο για δική του οικιακή κατανάλωση·
- 49) «μη οικιακός πελάτης»: ο πελάτης που αγοράζει φυσικό αέριο ή υδρογόνο τα οποία δεν προορίζονται για οικιακή του χρήση·
- 50) «τελικός πελάτης»: ο πελάτης που αγοράζει φυσικό αέριο ή υδρογόνο για δική του χρήση·
- 51) «πελάτης χονδρικής»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εκτός των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των διαχειριστών συστημάτων διανομής, το οποίο αγοράζει φυσικό αέριο ή υδρογόνο προκειμένου να το μεταπωλήσει εντός ή εκτός του συστήματος στο οποίο είναι εγκατεστημένο·
- 52) «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση»: πολύ μικρή επιχείρηση, μικρή επιχείρηση ή μεσαία επιχείρηση όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής ⁽³⁹⁾·
- 53) «σύμβαση προμήθειας αερίου»: σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου ή υδρογόνου, εξαιρουμένου του παραγωγού φυσικού αερίου·
- 54) «παραγωγή φυσικού αερίου»: χρηματοπιστωτικό μέσο που προσδιορίζεται στο Παράρτημα Ι Τμήμα Γ σημείο 5, 6 ή 7 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁰⁾, όπου αυτό το χρηματοπιστωτικό μέσο σχετίζεται με το φυσικό αέριο·

⁽³⁸⁾ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

⁽³⁹⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

⁽⁴⁰⁾ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

- 55) «έλεγχος»: δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα, και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης, και ιδίως από:
- α) δικαιώματα κυριότητας ή χρήσης επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης·
 - β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της σύνθεσης, των συσκέψεων ή των αποφάσεων των οργάνων μιας επιχείρησης·
- 56) «μακροπρόθεσμη σύμβαση»: σύμβαση προμήθειας αερίου διάρκειας άνω του ενός έτους·
- 57) «σύστημα εισόδου-εξόδου»: μοντέλο πρόσβασης για το φυσικό αέριο ή το υδρογόνο, στο οποίο οι χρήστες του συστήματος προβαίνουν σε κρατήσεις δικαιωμάτων δυναμικότητας ανεξάρτητα στα σημεία εισόδου και εξόδου, και το οποίο περιλαμβάνει το σύστημα μεταφοράς· μπορεί δε να περιλαμβάνει και το σύνολο ή μέρος του συστήματος διανομής, ή τα δίκτυα υδρογόνου·
- 58) «ζώνη εξισορρόπησης»: σύστημα στο οποίο εφαρμόζεται συγκεκριμένο καθεστώς εξισορρόπησης και το οποίο περιλαμβάνει το σύστημα μεταφοράς· μπορεί δε να περιλαμβάνει και το σύνολο ή μέρος συστημάτων διανομής·
- 59) «εικονικό σημείο εμπορίας»: μη φυσικό σημείο εμπορίας εντός συστήματος εισόδου-εξόδου όπου πραγματοποιούνται συναλλαγές φυσικού αερίου ή υδρογόνου μεταξύ πωλητή και αγοραστή χωρίς να απαιτείται η κράτηση δυναμικότητας·
- 60) «χρήστης δικτύου»: ο πελάτης ή ο πιθανός πελάτης του διαχειριστή συστήματος ή ο ίδιος ο διαχειριστής συστήματος, εφόσον είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων του εν λόγω διαχειριστή συστήματος σε σχέση με τη μεταφορά φυσικού αερίου ή υδρογόνου·
- 61) «σημείο εισόδου»: σημείο που υπόκειται σε διαδικασίες κράτησης από χρήστες του δικτύου και παρέχει πρόσβαση σε σύστημα εισόδου-εξόδου·
- 62) «σημείο εξόδου»: σημείο που υπόκειται σε διαδικασίες κράτησης από χρήστες του δικτύου και καθιστά εφικτή την έξοδο αερίων από το σύστημα εισόδου-εξόδου·
- 63) «σημείο διασύνδεσης»: το φυσικό ή εικονικό σημείο που συνδέει γειτονικά συστήματα εισόδου-εξόδου ή συνδέει σύστημα εισόδου-εξόδου με αγωγό διασύνδεσης, στο μέτρο που το σημείο αυτό αποτελεί αντικείμενο διαδικασιών κράτησης από χρήστες του δικτύου·
- 64) «εικονικό σημείο διασύνδεσης»: δύο ή περισσότερα σημεία διασύνδεσης που συνδέουν τα ίδια δύο γειτονικά συστήματα εισόδου-εξόδου, ενοποιημένα για τους σκοπούς παροχής ενιαίας υπηρεσίας δυναμικότητας·
- 65) «συμμετέχων στην αγορά»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει, πωλεί ή παράγει φυσικό αέριο ή υδρογόνο ή το οποίο είναι διαχειριστής υπηρεσιών αποθήκευσης, μεταξύ άλλων μέσω της υποβολής εντολών διαπραγμάτευσης, σε μία ή περισσότερες αγορές φυσικού αερίου ή υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων των αγορών εξισορρόπησης·
- 66) «τέλος τερματισμού σύμβασης»: κάθε χρέωση ή κύρωση που επιβάλλεται στους πελάτες από προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά σε περίπτωση τερματισμού σύμβασης προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών αερίου·
- 67) «τέλος σχετιζόμενο με την αλλαγή προμηθευτή»: κάθε χρέωση ή κύρωση που επιβάλλεται στους πελάτες από προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά ή διαχειριστές συστημάτων, άμεσα ή έμμεσα, σε περίπτωση αλλαγής προμηθευτών ή συμμετεχόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των τελών τερματισμού σύμβασης·
- 68) «πληροφορίες τιμολόγησης»: οι πληροφορίες που παρέχονται στους λογαριασμούς των τελικών πελατών, πέραν του αιτήματος πληρωμής·
- 69) «συμβατικός μετρητής»: αναλογικός ή ηλεκτρονικός μετρητής που δεν μπορεί να μεταδίδει και ταυτόχρονα να λαμβάνει δεδομένα·
- 70) «έξυπνο σύστημα μέτρησης»: ηλεκτρονικό σύστημα το οποίο μπορεί να μετρά την ποσότητα φυσικού αερίου ή υδρογόνου που τροφοδοτείται στο δίκτυο ή την κατανάλωση φυσικού αερίου ή υδρογόνου από το δίκτυο, παρέχοντας περισσότερες πληροφορίες από έναν συμβατικό μετρητή, και μπορεί να μεταδίδει και να λαμβάνει δεδομένα για σκοπούς πληροφόρησης, παρακολούθησης και ελέγχου, χρησιμοποιώντας μια μορφή ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
- 71) «διαλειτουργικότητα»: στο πλαίσιο της έξυπνης μέτρησης, η ικανότητα δύο ή περισσότερων δικτύων, συστημάτων, συσκευών, εφαρμογών ή εξαρτημάτων ενέργειας ή επικοινωνιών να διασυνδέονται και να συνεργάζονται, να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν πληροφορίες με στόχο την εκτέλεση απαιτούμενων λειτουργιών·

- 72) «πλέον πρόσφατα διαθέσιμος/-η/-ο»: στο πλαίσιο των δεδομένων έξυπνης μέτρησης, που παρέχεται εντός χρονικής περιόδου που αντιστοιχεί στη συντομότερη περίοδο εκκαθάρισης στην εθνική αγορά·
- 73) «βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές»: στο πλαίσιο της προστασίας και ασφάλειας δεδομένων σε περιβάλλον έξυπνης μέτρησης, οι πλέον αποτελεσματικές, προηγμένες και κατάλληλες από πρακτική άποψη τεχνικές, οι οποίες συνιστούν καταρχήν τη βάση για τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς κανόνες προστασίας και ασφάλειας δεδομένων·
- 74) «ενεργειακή φτώχεια»: ενεργειακή φτώχεια, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 52) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791·
- 75) «ενεργός πελάτης»: ο τελικός πελάτης φυσικού αερίου ή η ομάδα από κοινού δρώντων τελικών πελατών φυσικού αερίου, ο οποίος:
- α) καταναλώνει ή αποθηκεύει ανανεώσιμο αέριο το οποίο παράγεται:
 - i) στους χώρους του εντός καθορισμένων ορίων· ή
 - ii) όταν επιτρέπεται από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλους χώρους·
 - β) υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα του τελικού πελάτη και τηρείται παράλληλα το δίκαιο που ισχύει για την παραγωγή ανανεώσιμου αερίου, ιδίως σε σχέση με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου:
 - i) πωλεί αυτοπαραγόμενο ανανεώσιμο αέριο χρησιμοποιώντας το σύστημα φυσικού αερίου· ή
 - ii) συμμετέχει με ευελιξία ή συμμετέχει σε προγράμματα ενεργειακής απόδοσης·
- 76) «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση»: προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999·
- 77) «αναπροσαρμογή»: η αναπροσαρμογή όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴¹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Άρθρο 3

Ανταγωνιστικές, με επίκεντρο τον πελάτη, ευέλικτες και αμερόληπτες αγορές για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι πελάτες να μπορούν ελεύθερα να αγοράζουν φυσικό αέριο και υδρογόνο από τον προμηθευτή της επιλογής τους και μεριμνούν ώστε όλοι οι πελάτες να μπορούν ελεύθερα να συνάπτουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου ή υδρογόνου, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εγκατασταθεί τα απαιτούμενα σημεία σύνδεσης και μέτρησης.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, αφενός, ότι το εθνικό τους δίκαιο δεν παρεμποδίζει αδικαιολόγητα το διασυνοριακό εμπόριο φυσικού αερίου και υδρογόνου, τη λειτουργία και την εμφάνιση της εμπορίας φυσικού αερίου και υδρογόνου σε υγρή μορφή, τη συμμετοχή των καταναλωτών, τις επενδύσεις ιδίως σε ανανεώσιμο αέριο και αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ή την αποθήκευση ενέργειας μεταξύ κρατών μελών και, αφετέρου, ότι οι τιμές του φυσικού αερίου και του υδρογόνου αντικατοπτρίζουν την πραγματική ζήτηση και προσφορά.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην υπάρχουν αδικαιολόγητοι φραγμοί εντός των εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου όσον αφορά την είσοδο και την έξοδο από την αγορά, την εμπορία και τη λειτουργία.
4. Τα κράτη μέλη και οι ρυθμιστικές αρχές διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις ενέργειας υπόκεινται σε κανόνες, τέλη και αντιμετώπιση που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αναλογικότητα και αμεροληψία, ιδίως όσον αφορά τη σύνδεση στο δίκτυο, την πρόσβαση στις αγορές χονδρικής, την πρόσβαση σε δεδομένα, τις διαδικασίες αλλαγής προμηθευτή και τα συστήματα τιμολόγησης και, κατά περίπτωση, τη χορήγηση αδειών.

⁽⁴¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45).

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά από τρίτες χώρες οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός των εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου, συμμορφώνονται με την εφαρμοστέα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, περιλαμβανομένης εκείνης που σχετίζεται με το περιβάλλον και την ασφάλεια.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν μια προσέγγιση με επίκεντρο τον πελάτη και την ενεργειακή απόδοση στην αγορά υδρογόνου. Η χρήση υδρογόνου απευθύνεται σε πελάτες από τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, με υψηλό δυναμικό μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και για τους οποίους δεν διατίθενται ενεργειακά ή οικονομικά αποδοτικότερες επιλογές.
7. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται κατά τρόπο που να προωθεί την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος χωρίς να εισάγει αδικαιολόγητες διακρίσεις έναντι ενεργειακά αποδοτικότερων λύσεων, όπως ο άμεσος εξηλεκτρισμός, σύμφωνα με την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση.

Άρθρο 4

Τιμές προμήθειας βασιζόμενες στην αγορά

1. Οι προμηθευτές μπορούν ελεύθερα να καθορίζουν την τιμή στην οποία προμηθεύουν φυσικό αέριο και υδρογόνο στους πελάτες. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικός ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών και να εξασφαλίζονται λογικές τιμές για τους τελικούς πελάτες.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την προστασία των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και των ευάλωτων οικιακών πελατών σύμφωνα με τα άρθρα 26 έως 29 μέσω κοινωνικής πολιτικής ή με άλλα μέσα πλην των δημόσιων παρεμβάσεων για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου.
3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα κράτη μέλη δύνανται να πραγματοποιούν δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου σε πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια ή ευάλωτους οικιακούς πελάτες. Οι εν λόγω δημόσιες παρεμβάσεις υπόκεινται στους όρους των παραγράφων 4 και 5.
4. Οι δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου:
 - α) επιδιώκουν γενικό οικονομικό συμφέρον και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω γενικού οικονομικού συμφέροντος·
 - β) είναι σαφώς καθορισμένες, διαφανείς, αμερόληπτες και επαληθεύσιμες·
 - γ) εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των ενωσιακών επιχειρήσεων φυσικού αερίου στους πελάτες·
 - δ) είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας και αναλογικές ως προς τους δικαιούχους·
 - ε) δεν επιφέρουν πρόσθετο κόστος στους συμμετέχοντες στην αγορά κατά τρόπο που εισάγει διακρίσεις·
- στ) δεν παρεμποδίζουν τη σταδιακή και έγκαιρη κατάργηση του ορυκτού αερίου προκειμένου να επιτευχθεί ο κλιματικός στόχος της Ένωσης για το 2030 και ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119.
5. Κάθε κράτος μέλος που πραγματοποιεί δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου συμμορφώνεται επίσης με το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, ανεξάρτητα από το αν το εν λόγω κράτος μέλος έχει σημαντικό αριθμό οικιακών πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια. Πριν από την άρση των δημόσιων παρεμβάσεων στον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επαρκή μέτρα στήριξης για τους πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και τους ευάλωτους οικιακούς πελάτες σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
6. Για την καθιέρωση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου μεταξύ προμηθευτών, και για την επίτευξη πλήρως αποτελεσματικής, βασισμένης στην αγορά και προσιτής λιανικής τιμολόγησης του φυσικού αερίου σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη δύνανται, για μεταβατική περίοδο, να πραγματοποιούν δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου σε οικιακούς πελάτες που δεν επωφελούνται από δημόσιες παρεμβάσεις δυνάμει της παραγράφου 3 και σε πολύ μικρές επιχειρήσεις.
7. Οι δημόσιες παρεμβάσεις δυνάμει της παραγράφου 6 συμμορφώνονται με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 4 και:
 - α) συνοδεύονται από δέσμη μέτρων για την επίτευξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και από μεθοδολογία για την αξιολόγηση της προόδου σε σχέση με τα εν λόγω μέτρα·

- β) καθορίζονται με τη χρήση μεθοδολογίας που εξασφαλίζει την αμερόληπτη αντιμετώπιση των προμηθευτών·
- γ) καθορίζονται σε τιμή πάνω από το κόστος, σε επίπεδο όπου μπορεί να υπάρξει πραγματικός ανταγωνισμός τιμών·
- δ) είναι σχεδιασμένες κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στη χονδρική αγορά φυσικού αερίου·
- ε) διασφαλίζουν ότι όλοι οι δικαιούχοι σχετικών δημόσιων παρεμβάσεων έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν προσφορές της ανταγωνιστικής αγοράς και ότι ενημερώνονται άμεσα, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, σχετικά με τη διαθεσιμότητα προσφορών και δυνατοτήτων εξοικονόμησης στην ανταγωνιστική αγορά, και διασφαλίζουν επίσης ότι τους παρέχεται βοήθεια για τη μετάβασή τους σε προσφορά βασισμένη στην αγορά·
- στ) διασφαλίζουν, στην περίπτωση που το κράτος μέλος προχωρήσει στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης σύμφωνα με το άρθρο 17, ότι όλοι οι δικαιούχοι τέτοιων δημόσιων παρεμβάσεων ενημερώνονται άμεσα σχετικά με τη δυνατότητα να εγκαταστήσουν έξυπνα συστήματα μέτρησης και ότι λαμβάνουν τη αναγκαία βοήθεια·
- ζ) δεν οδηγούν σε άμεσες διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των πελατών που προμηθεύονται αέριο σε τιμές ελεύθερης αγοράς και εκείνων που προμηθεύονται αέριο σε ρυθμιζόμενες τιμές προμήθειας.

8. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα που έχουν λάβει σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 6 εντός ενός μηνός από την έκδοσή τους και μπορούν να τα εφαρμόζουν αμέσως. Η κοινοποίηση συνοδεύεται από επεξήγηση των λόγων για τους οποίους άλλα μέσα δεν μπορούσαν να επιτύχουν επαρκώς τον επιδιωκόμενο στόχο, τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζονται οι απαιτήσεις που ορίζονται στις παραγράφους 4, 5 και 7 και τις επιπτώσεις των κοινοποιηθέντων μέτρων στον ανταγωνισμό. Η κοινοποίηση περιγράφει το φάσμα των δικαιούχων, ιδίως των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και των ευάλωτων οικιακών πελατών, καθώς και δυνητικών άλλων δικαιούχων, τη διάρκεια των μέτρων και τον αριθμό των οικιακών πελατών που επηρεάζονται από τα μέτρα και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο καθορίστηκαν οι ρυθμιζόμενες τιμές.

9. Έως τις 15 Μαρτίου 2025, και στη συνέχεια ανά διετία, στο πλαίσιο των ενοποιημένων εθνικών εκθέσεων προόδου για την ενέργεια και το κλίμα, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και την αναγκαioτητα και την αναλογικότητα των δημόσιων παρεμβάσεων σύμφωνα με το παρόν άρθρο, και την αξιολόγηση της προόδου ως προς την επίτευξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών και τη μετάβαση σε τιμές βασισμένες στην αγορά. Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν ρυθμιζόμενες τιμές σύμφωνα με την παράγραφο 6 υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση με τους όρους της παραγράφου 7, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης των προμηθευτών που απαιτείται να εφαρμόζουν τις εν λόγω παρεμβάσεις, καθώς και σχετικά με τον αντίκτυπο των ρυθμιζόμενων τιμών στα οικονομικά των εν λόγω προμηθευτών.

10. Η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή του παρόντος άρθρου με σκοπό την επίτευξη τιμών λιανικής πώλησης φυσικού αερίου βασισμένων στην αγορά και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η έκθεση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, εκτίμηση του αντίκτυπου των εν λόγω μέτρων στην πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη του στόχου της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα και των άλλων στόχων για την ενέργεια και το κλίμα. Η έκθεση μπορεί να συνδυάζεται με την έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου. Η έκθεση υποβάλλεται συνοδευόμενη ή ακολουθούμενη από νομοθετική πρόταση, εφόσον απαιτείται. Η εν λόγω νομοθετική πρόταση μπορεί να περιλαμβάνει καταληκτική ημερομηνία για τις ρυθμιζόμενες τιμές.

Άρθρο 5

Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ενέργεια κατά τη διάρκεια κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου

1. Το Συμβούλιο μπορεί, ενεργώντας επί πρότασης της Επιτροπής, μέσω εκτελεστικής απόφασης, να κηρύξει περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση στις τιμές του φυσικού αερίου εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ύπαρξη πολύ υψηλών μέσων τιμών στις χονδρικές αγορές φυσικού αερίου που ισούνται με τουλάχιστον διόμιση φορές τη μέση τιμή των προηγούμενων πέντε ετών και με τιμή τουλάχιστον 180 EUR/MWh η οποία αναμένεται να συνεχιστεί για τουλάχιστον έξι μήνες· κατά τον υπολογισμό της μέσης τιμής των προηγούμενων πέντε ετών δεν λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι κατά τις οποίες κηρύχθηκε κρίση στις τιμές φυσικού αερίου σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο·

β) απότομες αυξήσεις των τιμών λιανικής πώλησης φυσικού αερίου της τάξης του 70 %, οι οποίες αναμένεται να συνεχιστούν για τουλάχιστον τρεις μήνες.

2. Στην εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζεται η περίοδος ισχύος της, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως ένα έτος. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 8 για διαδοχικές περιόδους έως και ενός έτους.

3. Η κήρυξη περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης στις τιμές του φυσικού αερίου σύμφωνα με την παράγραφο 1 διασφαλίζει θεμιτό ανταγωνισμό και εμπόριο σε όλα τα κράτη μέλη που επηρεάζονται από την εκτελεστική απόφαση, ώστε να μην στρεβλώνεται αδικαιολόγητα η εσωτερική αγορά.

4. Όταν πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για την κήρυξη μιας περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης στις τιμές φυσικού αερίου, η οποία περιλαμβάνει το προτεινόμενο διάστημα ισχύος της εκτελεστικής απόφασης.

5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιήσει πρόταση της Επιτροπής που έχει υποβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4 ή 8.

6. Σε περίπτωση που το Συμβούλιο εκδώσει εκτελεστική απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν, για τη διάρκεια της ισχύος της εν λόγω απόφασης, να εφαρμόζουν προσωρινές στοχευμένες δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οικιακούς πελάτες και βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Οι εν λόγω δημόσιες παρεμβάσεις:

α) περιορίζονται στο 70 % κατ' ανώτατο όριο της κατανάλωσης του δικαιούχου κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους και διατηρούν κίνητρο για μείωση της ζήτησης·

β) πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 7·

γ) κατά περίπτωση, πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7·

δ) είναι σχεδιασμένες κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιείται τυχόν αρνητικός κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς.

7. Όταν το Συμβούλιο έχει εκδώσει εκτελεστική απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν, κατά τη διάρκεια ισχύος της εν λόγω απόφασης, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4 παράγραφος 7 στοιχείο γ), κατά την εφαρμογή στοχευμένων δημόσιων παρεμβάσεων στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 6 ή την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, να καθορίζουν, κατ' εξαίρεση και προσωρινά, τιμή για την προμήθεια φυσικού αερίου κάτω του κόστους, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τιμή που καθορίζεται για τους οικιακούς πελάτες ισχύει μόνο για το 80 % κατ' ανώτατο όριο της μέσης κατανάλωσης των νοικοκυριών και διατηρεί κίνητρο για μείωση της ζήτησης·

β) δεν γίνεται διάκριση μεταξύ προμηθευτών·

γ) οι προμηθευτές αποζημιώνονται όταν προμηθεύουν κάτω του κόστους με διαφανή τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις·

δ) όλοι οι προμηθευτές είναι επιλέξιμοι να υποβάλουν προσφορές για την τιμή προμήθειας φυσικού αερίου κάτω του κόστους στην ίδια βάση·

ε) τα προτεινόμενα μέτρα δεν προκαλούν στρέβλωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.

8. Σε εύθετο χρόνο πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, η Επιτροπή εκτιμά το αν εξακολουθούν να πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στην παράγραφο 1. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στην παράγραφο 1, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση παράτασης της περιόδου ισχύος εκτελεστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Αν το Συμβούλιο αποφασίσει να παρατείνει την περίοδο ισχύος, κατά την εν λόγω παραταθείσα περίοδο εφαρμόζονται οι παράγραφοι 6 και 7.

Η Επιτροπή αξιολογεί και παρακολουθεί συνεχώς τις επιπτώσεις που προκύπτουν από οποιαδήποτε μέτρα που λαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου και δημοσιεύει σε τακτική βάση τα αποτελέσματα των εν λόγω αξιολογήσεων.

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, βάσει της θεσμικής τους οργάνωσης και τηρώντας δεόντως την αρχή της επικουρικότητας, ότι, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας οδηγίας, με σκοπό την επίτευξη ανταγωνιστικών ασφαλών και περιβαλλοντικώς βιώσιμων αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου. Τα κράτη μέλη δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους.

2. Τηρώντας πλήρως τις οικείες διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 106, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου, χάριν του γενικού οικονομικού συμφέροντος, υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας οι οποίες μπορούν να αφορούν την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του εφοδιασμού, την τακτική παροχή και την ποιότητα παροχής, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης, της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της προστασίας του κλίματος, καθώς και την τιμή για την προμήθεια φυσικού αερίου. Οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να ορίζονται σαφώς, να είναι διαφανείς, αμερόληπτες και επαληθεύσιμες και να διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και των επιχειρήσεων υδρογόνου της Ένωσης στους εθνικούς καταναλωτές. Οι υποχρεώσεις υπηρεσιών κοινής ωφελείας οι οποίες αφορούν δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα άρθρα 4 και 5 της παρούσας οδηγίας.

3. Οι υποχρεώσεις υπηρεσιών κοινής ωφελείας που σχετίζονται με την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο εξασφαλίζουν την συμμόρφωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου με τον κανόνα για τον εφοδιασμό με φυσικό αέριο δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 και συνάδουν με τα αποτελέσματα των εθνικών εκτιμήσεων επικινδυνότητας που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού, όπως περιγράφονται λεπτομερώς στα σχέδια προληπτικής δράσης που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ια) του εν λόγω κανονισμού. Οι υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας που υπερβαίνουν τα αναγκαία για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 συμμορφώνονται με τα κριτήρια που θεσπίζει το άρθρο 8 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.

4. Όταν παρέχεται οικονομική αντιστάθμιση ή άλλες μορφές αντιστάθμισης από κράτος μέλος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, τούτο γίνεται χωρίς διακρίσεις και με διαφάνεια.

5. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν, κατά τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, την Επιτροπή για όλα τα μέτρα που θεσπίζουν για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του καταναλωτή και του περιβάλλοντος, και για τις πιθανές επιπτώσεις τους στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό, ανεξαρτήτως εάν τα εν λόγω μέτρα απαιτούν ή όχι παρέκκλιση από την παρούσα οδηγία. Στη συνέχεια τα κράτη μέλη γνωστοποιούν ανά διετία στην Επιτροπή οποιεσδήποτε αλλαγές έχουν επέλθει στα εν λόγω μέτρα, αναφέροντας εάν επιβάλλεται ή όχι παρέκκλιση από την παρούσα οδηγία.

6. Κατά την επιβολή υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας σύμφωνα με την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη διαβουλευονται με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη σε πρώιμο στάδιο και με ανοικτό, χωρίς αποκλεισμούς και διαφανή τρόπο. Όλα τα επίσημα έγγραφα που σχετίζονται με τις διαβουλεύσεις και τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη της υποχρέωσης παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας δημοσιοποιούνται, με παράλληλη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών και της προστασίας των δεδομένων.

Άρθρο 7

Πρόωθηση της περιφερειακής συνεργασίας και ενοποίησης

1. Τα κράτη μέλη καθώς και οι ρυθμιστικές αρχές συνεργάζονται μεταξύ τους για την ενοποίηση των εθνικών αγορών τους σε ένα και περισσότερα περιφερειακά επίπεδα, προς τη δημιουργία περιφερειακών αγορών, κατόπιν σχετικής απόφασης κρατών μελών ή των ρυθμιστικών αρχών τους, καθώς και προς μια πλήρως απελευθερωμένη εσωτερική αγορά. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές προωθούν και διευκολύνουν τη συνεργασία των διαχειριστών συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου και των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου σε περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακά ζητήματα και σχετικά με τη θέση εκτός λειτουργίας περιουσιακών στοιχείων, με στόχο την εξασφάλιση οικονομικά αποδοτικής απανθρακοποίησης σύμφωνα με τον στόχο της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα και τη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και υδρογόνου, ενισχύουν τη συνεκτικότητα του νομικού, ρυθμιστικού και τεχνικού πλαισίου τους και διευκολύνουν την ενσωμάτωση των απομονωμένων συστημάτων που δημιουργούν νησίδες φυσικού αερίου, που εξακολουθούν να υπάρχουν στην Ένωση. Οι γεωγραφικές περιοχές που καλύπτει μια τέτοια περιφερειακή συνεργασία περιλαμβάνουν τη συνεργασία στις γεωγραφικές περιοχές που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789. Η συνεργασία αυτή μπορεί να καλύψει και άλλες γεωγραφικές περιοχές. Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανόνες σε επίπεδο Ένωσης είναι χρήσιμοι για την περιφερειακή ενοποίηση των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου, παρέχει κατάλληλη, μη δεσμευτική, καθοδήγηση λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των εν λόγω αγορών και τον αντίκτυπο στις γειτονικές αγορές.

2. Ο Οργανισμός για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) συνεργάζεται με ρυθμιστικές αρχές και διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου ώστε να εξασφαλίσει τη συμβατότητα των κανονιστικών πλαισίων μεταξύ και εντός περιφερειών με στόχο να δημιουργηθεί μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο. Όταν ο ACER κρίνει ότι απαιτούνται δεσμευτικοί κανόνες για την εν λόγω συνεργασία, διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις.

3. Αν διαχειριστές καδένως ολοκληρωμένου συστήματος μεταφοράς συμμετέχουν σε κοινή επιχείρηση που έχει συσταθεί για την εφαρμογή της συνεργασίας, η κοινή επιχείρηση καταρτίζει και εφαρμόζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, στο οποίο καθορίζονται τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλειστεί οποιαδήποτε μεροληπτική και αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη του στόχου της

αποτροπής μεροληπτικής και αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Το πρόγραμμα υπόκειται στην έγκριση του ACER. Η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται σε ανεξάρτητη παρακολούθηση από τους υπευθύνους συμμόρφωσης των κάθετα ολοκληρωμένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς.

Άρθρο 8

Διαδικασία χορήγησης αδειών

1. Οσάκις απαιτείται άδεια, όπως ειδική άδεια, συναίνεση, εκχώρηση, συγκατάθεση ή έγκριση για την κατασκευή ή την εκμετάλλευση εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, εγκαταστάσεων παραγωγής υδρογόνου και υποδομών συστήματος υδρογόνου, τα κράτη μέλη ή η αρμόδια αρχή την οποία ορίζουν χορηγούν άδειες κατασκευής ή εκμετάλλευσης τέτοιων εγκαταστάσεων, υποδομών, αγωγών ή συναφών εξοπλισμών στο έδαφός τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 11. Τα κράτη μέλη ή η υπ' αυτών οριζόμενη αρμόδια αρχή δύνανται επίσης να χορηγούν άδειες στην ίδια βάση για την προμήθεια φυσικού αερίου και υδρογόνου, μεταξύ άλλων και σε πελάτες χονδρικής.

2. Όταν εφαρμόζουν σύστημα χορήγησης αδειών, τα κράτη μέλη καθορίζουν αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια και διαφανείς διαδικασίες, τα οποία πρέπει να πληρούνται όταν μια επιχείρηση ζητά άδεια προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου ή κατασκευής ή εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, εγκαταστάσεων παραγωγής υδρογόνου ή υποδομών συστήματος υδρογόνου. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών δημοσιοποιούνται. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες χορήγησης αδειών για τις προαναφερόμενες εγκαταστάσεις, υποδομές αγωγούς και συναφή εξοπλισμό, λαμβάνουν υπόψη τη σημασία του έργου για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και υδρογόνου, όπου αρμόζει. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη συνέπεια του συστήματος αδειοδότησης για υποδομές συστημάτων υδρογόνου με τα σχέδια ανάπτυξης δικτύου μεταφοράς και διανομής υδρογόνου που εγκρίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 56.

3. Για τους προμηθευτές φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη μπορούν να αξιολογούν την οικονομική ευρωστία και τις τεχνικές ικανότητες των αιτούντων ως κριτήρια για τη χορήγηση άδειας. Το κριτήριο αυτό θα πρέπει να είναι απόλυτα διαφανές και αμερόληπτο.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τυχόν εθνικοί κανόνες σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο είναι αναλογικοί, αναγκαίοι και συμβάλλουν στην εφαρμογή των γενικών κανόνων για την οργάνωση των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου και την πρόσβαση στις υποδομές, στην αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια και στην εφαρμογή των ενοποιημένων εθνικών σχεδίων των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα, καθώς και των μακροπρόθεσμων στρατηγικών τους που εγκρίνονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.

5. Οι διαδικασίες χορήγησης αδειών για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνουν τα δύο έτη, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών διαδικασιών των αρμόδιων αρχών. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, δεόντως αιτιολογημένες, αυτή η διετής περίοδος μπορεί να παραταθεί κατά ένα έτος.

6. Τα κράτη μέλη αξιολογούν ποια εθνικά μέτρα νομοθετικού και μη νομοθετικού χαρακτήρα είναι απαραίτητα για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών χορήγησης αδειών, συμπεριλαμβανομένων, χωρίς να εμποδίζουν, τυχόν διαδικαστικών μέτρων που αφορούν τις διαδικασίες εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τις δημόσιες διαβουλεύσεις. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης στο πλαίσιο των ενοποιημένων εθνικών σχεδίων τους για την ενέργεια και το κλίμα, όπως αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 7 έως 12 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και στο πλαίσιο των οικείων ενοποιημένων εθνικών εκθέσεων προόδου για την ενέργεια και το κλίμα δυνάμει του άρθρου 17 του εν λόγω κανονισμού.

7. Οι προθεσμίες της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου ισχύουν, με την επιφύλαξη υποχρεώσεων που απορρέουν από το ισχύον περιβαλλοντικό και ενεργειακό δίκαιο της Ένωσης, περιλαμβανομένης της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, δικαστικών προσφυγών, ένδικων μέσων και άλλων διαδικασιών ενώπιον δικαστηρίου και εναλλακτικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών, περιλαμβανομένων διαδικασιών προσφυγής και εξωδικαστικών προσφυγών και βοηθημάτων, και μπορούν να παραταθούν για τη διάρκεια των εν λόγω διαδικασιών.

8. Τα κράτη μέλη συγκροτούν ή ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής. Αυτά τα σημεία επαφής, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος και χωρίς χρέωση, παρέχουν καθοδήγηση στον αιτούντα και διευκολύνουν το σύνολο της διαδικασίας χορήγησης αδειών για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έως την έκδοση απόφασης από τις αρμόδιες αρχές μετά το πέρας της διαδικασίας. Σε ολοκληρωτή τη διαδικασία ο αιτών επικοινωνεί μόνο με ένα σημείο επαφής.

9. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι άδειες βάσει του εθνικού δικαίου για την κατασκευή και την εκμετάλλευση υποδομών συστήματος φυσικού αερίου ισχύουν επίσης για τις υποδομές συστήματος υδρογόνου. Αυτό δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να ανακαλούν τις εν λόγω άδειες, εάν οι υποδομές υδρογόνου δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες τεχνικής ασφάλειας για τις υποδομές συστημάτων υδρογόνου που ορίζονται στο ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο.

10. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης γης για την κατασκευή και την εκμετάλλευση αγωγών φυσικού αερίου και άλλων πάγιων στοιχείων του δικτύου εφαρμόζονται επίσης στους αγωγούς και στα λοιπά πάγια στοιχεία του δικτύου για τη μεταφορά υδρογόνου.
11. Σε περίπτωση μεταβίβασης της ιδιοκτησίας της υποδομής εντός της ίδιας επιχείρησης για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του άρθρου 69, οι άδειες και τα δικαιώματα χρήσης γης που αφορούν τη συγκεκριμένη υποδομή μεταβιβάζονται επίσης στον νέο ιδιοκτήτη.
12. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αντικειμενικότητα και την αμεροληψία των λόγων απόρριψης μιας αίτησης για χορήγηση άδειας, καθώς και τη γνωστοποίησή τους στον αιτούντα. Οι λόγοι απόρριψης διαβιβάζονται στην Επιτροπή προς ενημέρωσή της. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διαδικασία που παρέχει στον αιτούντα τη δυνατότητα προσφυγής κατά της απόρριψης της αίτησης.
13. Για την ανάπτυξη νεοεξασφαλισμένων περιοχών και για την εν γένει αποτελεσματική λειτουργία, με την επιφύλαξη του άρθρου 34, τα κράτη μέλη δύνανται να αρνούνται τη χορήγηση και άλλης άδειας για κατασκευή και εκμετάλλευση συστημάτων αγωγών διανομής φυσικού αερίου σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη περιοχή, εφόσον έχουν ήδη κατασκευασθεί εκεί τέτοια συστήματα αγωγών ή προβλέπεται να χορηγηθεί άδεια για την κατασκευή τους και εφόσον η υπάρχουσα ή προβλεπόμενη δυναμικότητα δεν έχει κορεσθεί.
14. Τα κράτη μέλη αρνούνται να χορηγήσουν άδεια κατασκευής και εκμετάλλευσης υποδομής μεταφοράς ή διανομής φυσικού αερίου σε περιοχές όπου το πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 55 προβλέπει τη θέση εκτός λειτουργίας του συστήματος μεταφοράς ή σχετικών τμημάτων του ή έχει εγκριθεί σχέδιο θέσης εκτός λειτουργίας δικτύου διανομής σύμφωνα με το άρθρο 57.
15. Όταν μια άδεια κατά την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 και των άρθρων 15β έως 17 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, εφαρμόζονται μόνο οι εν λόγω διατάξεις.

Άρθρο 9

Πιστοποίηση ανανεώσιμου αερίου και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών

1. Το ανανεώσιμο αέριο πιστοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 29, 29α και 30 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών πιστοποιούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
2. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη χρήση καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών είναι τουλάχιστον 70 %, τα κράτη μέλη απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να αποδεικνύουν την τήρηση του εν λόγω ελάχιστου ορίου και των απαιτήσεων που καθορίζονται στη μεθοδολογία της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να χρησιμοποιούν σύστημα ισοζυγίου μάζας σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν αξιόπιστες πληροφορίες όσον αφορά την τήρηση τόσο του ελάχιστου ορίου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου 70 % που αναφέρεται στην παράγραφο 2 όσο και της μεθοδολογίας μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της παραγράφου 5, και ώστε οι οικονομικοί φορείς να θέτουν στη διάθεση του αντίστοιχου κράτους μέλους, κατόπιν αιτήματος, τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εφαρμόζουν επαρκές πρότυπο ανεξάρτητου ελέγχου των υποβαλλόμενων πληροφοριών και να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία για την εφαρμογή αυτού. Με τον έλεγχο επαληθεύεται ότι τα συστήματα που χρησιμοποιούνται από τους οικονομικούς φορείς είναι ακριβή, αξιόπιστα και προστατευμένα έναντι απάτης.
4. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 ισχύουν ανεξάρτητα από το αν τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών παράγονται εντός της Ένωσης ή εισάγονται. Πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική προέλευση και τον τύπο πρώτης ύλης των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή του υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ανά προμηθευτή καυσίμου διατίθενται στους καταναλωτές στους ιστότοπους των διαχειριστών, των προμηθευτών ή των σχετικών αρμόδιων αρχών και επικαιροποιούνται σε ετήσια βάση.
5. Έως τις 5 Αυγούστου 2025, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 90 για τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας με τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας για την εκτίμηση της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η μεθοδολογία διασφαλίζει ότι δεν παρέχεται πίστωση για την αποφυγή διοξειδίου του άνθρακα από ορυκτά καύσιμα για του οποίου τη δέσμευση έχει ήδη δοθεί πίστωση εκπομπών βάσει άλλων νομοθετικών διατάξεων και καλύπτει τον κύκλο ζωής των εκπομπών του θερμοκηπίου και λαμβάνει υπόψη τις έμμεσες εκπομπές που προκύπτουν από την εκτροπή άκαμπτων εισροών. Η μεθοδολογία αυτή συνάδει με τη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από ανανεώσιμα υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης μη βιολογικής προέλευσης και από καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας των εκπομπών λόγω διαρροής υδρογόνου, και λαμβάνει υπόψη τις προς τα ανάντη εκπομπές μεθανίου και τα πραγματικά ποσοστά δέσμευσης άνθρακα.

6. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην οποία αξιολογούνται οι διαρροές υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κλιματικών κινδύνων, των τεχνικών ιδιοτήτων και των επαρκών μέγιστων ποσοστών διαρροής υδρογόνου. Με βάση την εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή υποβάλλει, κατά περίπτωση, νομοθετική πρόταση για τη θέσπιση μέτρων ελαχιστοποίησης των πιθανών κινδύνων διαρροής υδρογόνου, τον καθορισμό μέγιστων ποσοστών διαρροής υδρογόνου και τη θέσπιση μηχανισμών συμμόρφωσης. Τα σχετικά μέγιστα ποσοστά διαρροής υδρογόνου περιλαμβάνονται στη μεθοδολογία που αναφέρεται στην παράγραφο 5.

7. Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει αποφάσεις στις οποίες να αναγνωρίζεται ότι εθελοντικά εθνικά ή διεθνή καθεστώτα που ορίζουν πρότυπα για την παραγωγή καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών παρέχουν ακριβή δεδομένα για τις μειώσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και αποδεικνύουν ότι έχει τηρηθεί η μεθοδολογία της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή εκδίδει τις εν λόγω αποφάσεις μόνον εφόσον το προαναφερθέν καθεστώς ανταποκρίνεται στα δέοντα πρότυπα αξιοπιστίας, διαφάνειας και ανεξάρτητου ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/996 της Επιτροπής⁽⁴²⁾ για την πιστοποίηση των ανανεώσιμων καυσίμων.

8. Όταν ένας οικονομικός φορέας υποβάλλει αποδείξεις ή δεδομένα που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο καθεστώτος αναγνωρισμένου δυνάμει της παραγράφου 7, τα κράτη μέλη δεν απαιτούν από τον οικονομικό φορέα να υποβάλει περαιτέρω αποδείξεις τήρησης των κριτηρίων για τα οποία το καθεστώς έχει αναγνωρισθεί από την Επιτροπή.

9. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών επιβλέπουν τη λειτουργία των οργανισμών πιστοποίησης που διενεργούν ανεξάρτητο έλεγχο στο πλαίσιο εθελοντικού καθεστώτος. Κατόπιν αιτήματος των αρμοδίων αρχών, οι οργανισμοί πιστοποίησης υποβάλλουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την επίβλεψη του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων της ακριβούς ημερομηνίας, χρόνου και τόπου διεξαγωγής των ελέγχων. Αν τα κράτη μέλη διαπιστώσουν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, ενημερώνουν αμέσως το εθελοντικό καθεστώς.

10. Κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, μεταξύ άλλων βάσει αιτήματος οικονομικού φορέα, η Επιτροπή εξετάζει, με βάση όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, κατά πόσον έχουν τηρηθεί τα κριτήρια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, η μεθοδολογία που έχει καταρτιστεί σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου και τα ελάχιστα όρια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τα οποία καθορίζονται στο άρθρο 2 σημεία 11), 12) και 13). Εντός έξι μηνών από την παραλαβή αυτού του αιτήματος, η Επιτροπή αποφασίζει αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί:

α) να αποδεχθεί τα αποδεικτικά στοιχεία που έχουν ήδη υποβληθεί για να αποδεχθεί η τήρηση των κριτηρίων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών· ή

β) κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 8, να απαιτήσει από τους προμηθευτές της πηγής καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών να προσκομίσουν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία για την τήρηση των κριτηρίων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και του ελάχιστου ορίου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου 70 %.

11. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τους σχετικούς οικονομικούς φορείς να εισάγουν στην ενωσιακή βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε δυνάμει του άρθρου 31α παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, ή στις εθνικές βάσεις δεδομένων που είναι συνδεδεμένες με την εν λόγω ενωσιακή βάση σύμφωνα με το άρθρο 31α παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας, τις πληροφορίες για τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν και τα χαρακτηριστικά αειφορίας του ανανεώσιμου αερίου και των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σύμφωνα με τις απαιτήσεις για τα ανανεώσιμα καύσιμα, που καθορίζονται στο άρθρο 31α της εν λόγω οδηγίας. Εάν έχουν εκδοθεί εγγυήσεις προέλευσης για την παραγωγή παρτίδων αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, αυτές υπόκεινται στους ίδιους κανόνες με εκείνους που ορίζονται στο παρόν άρθρο για τις εγγυήσεις προέλευσης που εκδίδονται για την παραγωγή ανανεώσιμου αερίου.

12. Η Επιτροπή εκδίδει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 91 παράγραφος 3. Οι αποφάσεις αυτές έχουν περιορισμένη διάρκεια ισχύος που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Άρθρο 10

Τεχνικοί κανόνες

1. Τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν τη θέσπιση κριτηρίων τεχνικής ασφαλείας και την εκπόνηση και δημοσιοποίηση τεχνικών κανόνων που ορίζουν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας όσον αφορά τη σύνδεση με το σύστημα εγκαταστάσεων ΥΦΑ, εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου, άλλα συστήματα μεταφοράς ή διανομής, ή απευθείας γραμμές και το σύστημα υδρογόνου. Οι τεχνικοί αυτοί κανόνες

⁽⁴²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/996 της Επιτροπής, της 14ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τους κανόνες για την επαλήθευση των κριτηρίων αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των κριτηρίων χαμηλού κινδύνου έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης (ΕΕ L 168 της 27.6.2022, σ. 1).

εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων, είναι αντικειμενικοί και δεν εισάγουν διακρίσεις. Ο ACER μπορεί να προβεί σε κατάλληλες συστάσεις για την επίτευξη συμβατότητας των κανόνων αυτών, όταν χρειάζεται. Οι κανόνες αυτοί κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴³⁾.

2. Όπου κρίνεται σκόπιμο, τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, τους διαχειριστές συστημάτων διανομής και τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου της επικράτειάς τους να δημοσιεύουν τεχνικούς κανόνες σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ιδίως δε κανόνες για τη σύνδεση με το δίκτυο που περιλαμβάνουν απαιτήσεις για την ποιότητα, την οσμή και την πίεση του αερίου. Τα κράτη μέλη απαιτούν επίσης από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής να δημοσιεύουν τα τέλη σύνδεσης για τη σύνδεση αερίου από ανανεώσιμες πηγές βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ ΔΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ

Άρθρο 11

Βασικά συμβατικά δικαιώματα

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όλοι οι τελικοί πελάτες μπορούν να προμηθευτούν φυσικό αέριο και υδρογόνο από προμηθευτή, με την επιφύλαξη της συμφωνίας του προμηθευτή, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο είναι καταχωρισμένος ο προμηθευτής, υπό τον όρο ότι αυτός τηρεί τους εφαρμοστέους κανόνες εμπορίας, εξισορρόπησης και ασφάλειας του εφοδιασμού και τα κριτήρια που απορρέουν από το άρθρο 8 παράγραφος 2. Από την άποψη αυτή, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι διοικητικές διαδικασίες δεν εισάγουν διακρίσεις κατά προμηθευτών που έχουν ήδη καταχωρισθεί σε άλλο κράτος μέλος.

2. Με την επιφύλαξη των κανόνων της Ένωσης για την προστασία των καταναλωτών, ιδίως της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁴⁾ και της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁵⁾, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να έχουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στις παραγράφους 3 έως 11 του παρόντος άρθρου.

3. Οι τελικοί πελάτες έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν σύμβαση με τον προμηθευτή τους, στην οποία διευκρινίζονται:

- α) η επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του προμηθευτή, συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης, της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνικής γραμμής υποστήριξης καταναλωτών·
- β) οι παρεχόμενες υπηρεσίες (περιλαμβανομένης της επωνυμίας του προϊόντος και του τιμολογίου), τα βασικά χαρακτηριστικά των προσφερόμενων υπηρεσιών, τα προσφερόμενα επίπεδα ποιότητας υπηρεσιών, καθώς και η χρονική στιγμή έναρξης της σύνδεσης·
- γ) τα είδη των προσφερόμενων υπηρεσιών συντήρησης·
- δ) οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να λαμβάνονται οι εκάστοτε τελευταίες πληροφορίες σχετικά με όλα τα εφαρμοζόμενα τιμολόγια, τα τέλη συντήρησης και τα δεσμοποιημένα προϊόντα ή υπηρεσίες·
- ε) η διάρκεια της σύμβασης, οι όροι ανανέωσης και τερματισμού της σύμβασης και της παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων ή υπηρεσιών δεσμοποιημένων με τις εν λόγω υπηρεσίες, και κατά πόσον επιτρέπεται ο τερματισμός της σύμβασης χωρίς επιβάρυνση·
- στ) τυχόν διευθετήσεις για αποζημίωση και επιστροφή καταβληθέντων ποσών οι οποίες εφαρμόζονται όταν δεν πληρούνται τα συμβατικά επίπεδα ποιότητας των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της εσφαλμένης ή καθυστερημένης χρέωσης·
- ζ) όταν οι περιβαλλοντικές επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, προωθούνται ως ουσιώδες χαρακτηριστικό, σαφείς, αντικειμενικές, διαθέσιμες στο κοινό και επαληθεύσιμες δεσμεύσεις που παρέχει ο προμηθευτής και στην περίπτωση προμήθειας ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, πιστοποίηση για το παρεχόμενο ανανεώσιμο αέριο και αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σύμφωνα με το άρθρο 9·

⁽⁴³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (ΕΕ L 241 της 17.9.2015, σ. 1).

⁽⁴⁴⁾ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).

⁽⁴⁵⁾ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29).

- η) η μέθοδος για την κίνηση των διαδικασιών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 25·
- θ) η κοινοποίηση κατά τρόπο σαφή, μέσω των λογαριασμών ή του ιστοτόπου των επιχειρήσεων υδρογόνου ή φυσικού αερίου, πληροφοριών οι οποίες αφορούν τα δικαιώματα των καταναλωτών, ιδίως δε σαφών και κατανοητών πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο εξέτασης των καταγγελιών τους, μεταξύ άλλων του τρόπου και του τόπου που μπορούν να υποβάλλονται οι καταγγελίες, και όλων των πληροφοριών που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο·
- ι) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο και την τιμή των προϊόντων ή των υπηρεσιών που συνδέονται ή συνδυάζονται με την προμήθεια φυσικού αερίου ή υδρογόνου.

Οι συμβατικοί όροι είναι δίκαιοι και σαφώς γνωστοί εκ των προτέρων. Οποσδήποτε, οι πληροφορίες αυτές παρέχονται σε γλώσσα φιλική προς τον καταναλωτή, σαφή και χωρίς αμφισβησίες, πριν από τη σύναψη ή την επιβεβαίωση της σύμβασης. Όταν οι συμβάσεις συνάπτονται μέσω μεσαζόντων, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο παρέχονται επίσης πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Πριν από τη σύναψη της σύμβασης παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των προϊόντων ή των υπηρεσιών και την τιμή των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών που συνδέονται ή συνδυάζονται με την προμήθεια φυσικού αερίου.

Στους τελικούς πελάτες παρέχεται μία μόνο περίληψη των βασικών όρων της σύμβασης με εμφανή τρόπο και με περιεκτική και απλή διατύπωση. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τον προμηθευτή να χρησιμοποιεί κοινή ορολογία. Η Επιτροπή παρέχει μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά.

4. Οι τελικοί πελάτες ειδοποιούνται δεόντως σχετικά με οποιαδήποτε πρόθεση τροποποίησης των συμβατικών όρων και ενημερώνονται σχετικά με το δικαίωμα τερματισμού της σύμβασης όταν τους απευθύνεται η σχετική ειδοποίηση. Οι προμηθευτές ειδοποιούν τους τελικούς πελάτες τους απευθείας και με διαφανή και κατανοητό τρόπο για οποιαδήποτε προσαρμογή της τιμής προμήθειας, τους λόγους και τις προϋποθέσεις της προσαρμογής και το πεδίο εφαρμογής αυτής το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από τη χρονική στιγμή κατά την οποία η προσαρμογή τίθεται σε ισχύ, ή το αργότερο έναν μήνα πριν από αυτή τη χρονική στιγμή στην περίπτωση οικιακών πελατών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες μπορούν ελεύθερα να τερματίσουν τις αντίστοιχες συμβάσεις, εάν δεν αποδέχονται τους νέους συμβατικούς όρους ή τις προσαρμογές της τιμής προμήθειας που τους κοινοποιούνται από τον προμηθευτή τους.

5. Οι προμηθευτές παρέχουν στους τελικούς πελάτες διαφανείς πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες τιμές, τα τιμολόγια και τους συνήθεις όρους και προϋποθέσεις όσον αφορά την πρόσβαση και τη χρήση των υπηρεσιών φυσικού αερίου και υδρογόνου, ιδίως δε πληροφορίες σχετικά με το αν η τιμή είναι σταθερή ή μεταβλητή και, κατά περίπτωση, σχετικά με τις προσφορές και τις εκπτώσεις. Οι βασικές πληροφορίες της σύμβασης επισημαίνονται από τον προμηθευτή.

6. Οι προμηθευτές παρέχουν στους τελικούς πελάτες ευρεία ελευθερία επιλογής μεθόδων πληρωμής. Αυτές οι μέθοδοι πληρωμής δεν προβαίνουν σε διακρίσεις μεταξύ πελατών. Οι ευάλωτοι πελάτες που αναφέρονται στο άρθρο 26 της παρούσας οδηγίας και οι πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια μπορούν να τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης. Τυχόν διαφορά στις επιβαρύνσεις που σχετίζονται με τις μεθόδους πληρωμής ή τα συστήματα προπληρωμής είναι αντικειμενική, αμερόληπτη και αναλογική και δεν υπερβαίνει τα άμεσα έξοδα που βαρύνουν τον δικαιούχο για τη χρήση συγκεκριμένης μεθόδου πληρωμών ή συγκεκριμένου συστήματος προπληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 62 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁶⁾.

7. Οι οικιακοί πελάτες που έχουν πρόσβαση σε συστήματα προπληρωμής δεν τίθενται σε μειονεκτική θέση από τα συστήματα προπληρωμής.

8. Οι προμηθευτές προσφέρουν στους τελικούς πελάτες δίκαιους και διαφανείς γενικούς όρους και προϋποθέσεις διατυπωμένους σε σαφή και μη διφορούμενη γλώσσα, και δεν περιλαμβάνουν μη συμβατικά εμπόδια στην άσκηση των δικαιωμάτων των πελατών, όπως υπερβολικά συμβατικά έγγραφα. Οι πελάτες προστατεύονται από τις αθέμιτες και παραπλανητικές μεθόδους πώλησης.

9. Οι τελικοί πελάτες έχουν το δικαίωμα να απολαύουν καλού επιπέδου εξυπηρέτησης και εξέτασης των καταγγελιών από τους προμηθευτές τους. Οι προμηθευτές χειρίζονται τις καταγγελίες με απλό, δίκαιο και έγκαιρο τρόπο.

10. Οι προμηθευτές ενημερώνουν δεόντως τους οικιακούς πελάτες φυσικού αερίου σχετικά με εναλλακτικά μέτρα για να αποφεύγεται η αποσύνδεση αρκετά πριν από τυχόν προβλεπόμενη αποσύνδεση. Αυτά τα εναλλακτικά μέτρα μπορούν να αναφέρονται σε πηγές στήριξης για την αποφυγή αποσύνδεσης, συστήματα προπληρωμής, ενεργειακούς ελέγχους, υπηρεσίες ενεργειακών συμβούλων, εναλλακτικά σχέδια πληρωμής, συμβουλευτική υπηρεσία διαχείρισης χρέους ή προσωρινές αναστολές αποσύνδεσης, και δεν συνεπάγονται πρόσθετη χρέωση των πελατών που αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο αποσύνδεσης.

11. Οι προμηθευτές παρέχουν στους τελικούς πελάτες μετά από κάθε αλλαγή προμηθευτή τελικό εκκαθαριστικό λογαριασμό, το αργότερο έξι εβδομάδες μετά την αλλαγή προμηθευτή.

⁽⁴⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 337 της 23.12.2015, σ. 35).

Άρθρο 12

Δικαίωμα αλλαγής προμηθευτή και κανόνες για τα σχετιζόμενα με την αλλαγή προμηθευτή τέλη

1. Οι πελάτες έχουν το δικαίωμα να αλλάζουν προμηθευτές φυσικού αερίου και υδρογόνου ή να αλλάζουν συμμετέχοντες στην αγορά φυσικού αερίου και υδρογόνου. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πελάτες που επιθυμούν να αλλάξουν προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά, εφόσον τηρούν τους συμβατικούς όρους, δικαιούνται την εν λόγω αλλαγή στον συντομότερο δυνατό χρόνο και σε κάθε περίπτωση εντός τριών εβδομάδων από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος του πελάτη. Έως την 1η Ιανουαρίου 2026, η τεχνική διαδικασία αλλαγής προμηθευτή ή συμμετέχοντος στην αγορά δεν διαρκεί περισσότερο από 24 ώρες και είναι δυνατή οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το δικαίωμα αλλαγής προμηθευτή ή συμμετέχοντος στην αγορά παρέχεται σε όλους τους πελάτες χωρίς διακρίσεις ως προς το κόστος, την προσπάθεια ή τον χρόνο.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τουλάχιστον οι οικιακοί πελάτες, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι μικρές επιχειρήσεις να μην επιβαρύνονται με τέλη σχετιζόμενα με την αλλαγή προμηθευτή φυσικού αερίου και υδρογόνου, ακόμη και στις περιπτώσεις που η προμήθεια αερίου συνδέεται ή συνδυάζεται με άλλες υπηρεσίες, εξοπλισμό ή προϊόντα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους προμηθευτές ή στους συμμετέχοντες στην αγορά να επιβάλλουν τέλη τερματισμού σύμβασης σε όσους πελάτες τους καταγγέλλουν οικειοθελώς συμβάσεις προμήθειας ορισμένου χρόνου και σταθερής τιμής πριν από τη λήξη της σύμβασης, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω τέλη:

α) αποτελούν μέρος σύμβασης την οποία έχει συνάψει οικειοθελώς ο πελάτης· και

β) ανακοινώνονται σαφώς στον πελάτη πριν από τη σύναψη της σύμβασης.

Τα εν λόγω τέλη είναι αναλογικά και δεν υπερβαίνουν την άμεση οικονομική ζημία του προμηθευτή ή του συμμετέχοντα στην αγορά η οποία προκύπτει από τον τερματισμό της σύμβασης από τον πελάτη. Σε περίπτωση δεσμοποιημένων προσφορών, οι πελάτες δύνανται να καταγγέλλουν επιμέρους υπηρεσίες μιας σύμβασης. Το βάρος της απόδειξης της άμεσης οικονομικής ζημίας φέρει ο προμηθευτής ή ο συμμετέχων στην αγορά. Το επιτρεπτό των τελών τερματισμού σύμβασης παρακολουθείται από τη ρυθμιστική αρχή ή από άλλη αρμόδια εθνική αρχή.

4. Οι οικιακοί πελάτες φυσικού αερίου και υδρογόνου δικαιούνται να συμμετέχουν σε συστήματα συλλογικής αλλαγής προμηθευτή. Τα κράτη μέλη εξαλείφουν όλους τους κανονιστικούς ή διοικητικούς φραγμούς στη συλλογική αλλαγή προμηθευτή και παρέχουν ένα πλαίσιο που διασφαλίζει την προστασία των καταναλωτών έναντι καταχρηστικών πρακτικών.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με την αλλαγή προμηθευτή παρέχονται στους τελικούς πελάτες σε φιλική προς τον χρήστη μορφή, μεταξύ άλλων μέσω των ενιαίων σημείων επαφής που αναφέρονται στο άρθρο 24.

6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι παρέχεται στους πελάτες το δικαίωμα να καταγγέλλουν τις συμβάσεις τους για προμήθεια αερίου με βραχείες προθεσμίες.

Άρθρο 13

Δικαιώματα και προστασία των καταναλωτών σε σχέση με τη σταδιακή κατάργηση του φυσικού αερίου

Στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η αποσύνδεση χρηστών του δικτύου δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 6, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι:

α) έχει πραγματοποιηθεί διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους χρήστες του δικτύου και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως δε φορείς καταναλωτών·

β) οι χρήστες του δικτύου, οι τελικοί πελάτες και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται εντός εύλογης προθεσμίας σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία, τη διαδικασία αποσύνδεσης, τα προγραμματισμένα στάδια και το σχετικό χρονοδιάγραμμα·

- γ) οι τελικοί πελάτες λαμβάνουν πληροφορίες και έχουν πρόσβαση σε επαρκείς συμβουλές σχετικά με βιώσιμες επιλογές θέρμανσης, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδοτική στήριξη μέσω σχετικών φορέων τους οποίους οφείλουν να υποδεικνύουν οι εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών μίας στάσης που δημιουργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και το άρθρο 18 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁷⁾ και των σημείων επαφής του άρθρου 16 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- δ) κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της σταδιακής κατάργησης του φυσικού αερίου, λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ευάλωτων πελατών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 26 ή των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και, κατά περίπτωση, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα με στόχο την εξάλειψη των δυσμενών επιπτώσεων της σταδιακής κατάργησης του φυσικού αερίου, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στο άρθρο 27, μέτρα τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρήση δημόσιας χρηματοδότησης και χρηματοδοτικών διευκολύνσεων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης·
- ε) κάθε χρηματοδοτική μεταφορά μεταξύ ρυθμιζόμενων υπηρεσιών ακολουθεί τους κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών πελατών και μεταξύ των φορέων ενέργειας.

Άρθρο 14

Εργαλεία σύγκρισης για το φυσικό αέριο

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τουλάχιστον οι οικιακοί πελάτες φυσικού αερίου, καθώς και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι μικρές επιχειρήσεις με αναμενόμενη ετήσια κατανάλωση κάτω από 100 000 kWh να έχουν δωρεάν πρόσβαση τουλάχιστον σε ένα εργαλείο σύγκρισης των προσφορών των προμηθευτών, περιλαμβανομένων δεσμοποιημένων προσφορών. Οι πελάτες ενημερώνονται για τη διαθεσιμότητα των εργαλείων αυτών από τους λογαριασμούς τους ή από τα έγγραφα που τους συνοδεύουν ή με άλλα μέσα. Τα εν λόγω εργαλεία τουλάχιστον:
- α) λειτουργούν ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στην αγορά και εξασφαλίζουν ότι όλες οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου έχουν ίση μεταχείριση στα αποτελέσματα αναζήτησης·
 - β) αναφέρουν με σαφήνεια τους ιδιοκτήτες τους και το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χειρίζεται και ελέγχει τα εργαλεία, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο χρηματοδότησης των εργαλείων·
 - γ) θέτουν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια στα οποία θα βασιστεί η σύγκριση, περιλαμβανομένων και υπηρεσιών, και τα κοινοποιούν·
 - δ) χρησιμοποιούν απλή και σαφή γλώσσα·
 - ε) παρέχουν ακριβή και επικαιροποιημένη πληροφόρηση και αναφέρουν την ώρα της τελευταίας ενημέρωσης·
 - στ) είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία, όντας αντιληπτά, λειτουργικά, κατανοητά και εύρωστα·
 - ζ) περιλαμβάνουν αποτελεσματική διαδικασία για την αναφορά εσφαλμένης πληροφόρησης σχετικά με δημοσιευμένες προσφορές·
 - η) πραγματοποιούν συγκρίσεις και ταυτόχρονα περιορίζουν τα απαιτούμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε όσα είναι απολύτως αναγκαία για τις συγκρίσεις·
 - θ) αναφέρουν σαφώς αν η τιμή είναι σταθερή ή μεταβλητή και τη διάρκεια της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τουλάχιστον ένα εργαλείο καλύπτει ολόκληρη την αγορά φυσικού αερίου. Εάν η αγορά καλύπτεται από πολλαπλά εργαλεία, τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα προσφορών παροχής φυσικού αερίου, ώστε να καλύπτουν σημαντικό τμήμα της αγοράς και, εάν τα εν λόγω εργαλεία δεν καλύπτουν πλήρως την αγορά, περιλαμβάνουν σαφή σχετική δήλωση, η οποία παρέχεται πριν από την προβολή των αποτελεσμάτων.

Οι προμηθευτές και οι σχετικοί μεσάζοντες παρέχουν τις σχετικές προσφορές τους σε τουλάχιστον ένα εργαλείο σύγκρισης τιμών που καλύπτει ολόκληρη την αγορά.

Οι προμηθευτές διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στον διαχειριστή του εργαλείου σύγκρισης είναι ακριβείς και επικαιροποιημένες.

⁽⁴⁷⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

2. Τα εργαλεία μπορούν να τελούν υπό τη διαχείριση οποιασδήποτε οντότητας, μεταξύ άλλων, ιδιωτικών εταιρειών και δημόσιων αρχών ή φορέων.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν τα εργαλεία σύγκρισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 να περιλαμβάνουν συγκριτικά κριτήρια σχετικά με τη φύση των υπηρεσιών που προσφέρονται από τους προμηθευτές, περιλαμβανομένων της ενιαίας τιμής μονάδας, όλων των τελών και των πληροφοριών σχετικά με εκπτώσεις και, κατά περίπτωση, των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Κατά τον καθορισμό των εν λόγω κριτηρίων, τα κράτη μέλη διαβουλεύονται με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν αρμόδια αρχή επιφορτισμένη να εκδίδει σήματα εμπιστοσύνης για τα εργαλεία σύγκρισης τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1, και να εξασφαλίζει ότι τα εργαλεία σύγκρισης που φέρουν τέτοιο σήμα εμπιστοσύνης εξακολουθούν να πληρούν τις απαιτήσεις αυτές. Η εν λόγω αρμόδια αρχή είναι ανεξάρτητη από τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους διαχειριστές των εργαλείων σύγκρισης.

5. Όλα τα εργαλεία σύγκρισης προσφορών των συμμετεχόντων στην αγορά είναι επιλέξιμα για υποβολή αίτησης για σήμα εμπιστοσύνης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4, σε εθελοντική βάση και χωρίς διακρίσεις.

6. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 4 και 5, τα κράτη μέλη δύνανται να επιλέγουν να μην προβλέπουν την έκδοση σημάτων εμπιστοσύνης για τα εργαλεία σύγκρισης όταν υπάρχει δημόσια αρχή ή δημόσιος φορέας που παρέχει εργαλείο σύγκρισης το οποίο πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 1.

Άρθρο 15

Ενεργοί πελάτες στην αγορά φυσικού αερίου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες, ιδίως από τον αγροτικό ή τον δημόσιο τομέα, διατηρούν τα δικαιώματά τους ως τελικών πελατών όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία και δικαιούνται να ενεργούν ως ενεργοί πελάτες αερίου, χωρίς να υποβάλλονται σε δυσανάλογες ή διακριτικές τεχνικές απαιτήσεις, διοικητικές απαιτήσεις, διαδικασίες και χρεώσεις, και σε τέλη δικτύου που δεν αντανakλούν το κόστος.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες:

α) δικαιούνται να ασκούν τη δραστηριότητά τους απευθείας·

β) δικαιούνται να πωλούν αυτοπαραγόμενο ανανεώσιμο φυσικό αέριο χρησιμοποιώντας το σύστημα φυσικού αερίου·

γ) δικαιούνται να συμμετέχουν σε προγράμματα ενεργειακής απόδοσης και μετατόπισης της ζήτησης·

δ) δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτους τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς οι τρίτοι αυτοί να θεωρούνται ενεργοί πελάτες·

ε) καταβάλλουν τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, είναι διαφανή και δεν εισάγουν διακρίσεις, διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή και ισορροπημένο στον επιμερισμό του συνολικού κόστους του συστήματος·

στ) είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα φυσικού αερίου ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να έχουν στην εθνική τους νομοθεσία διαφορετικές διατάξεις για τους μεμονωμένους και τους από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ισχύουν για όλους τους ενεργούς πελάτες. Κάθε διαφορετική μεταχείριση προς τους από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες πρέπει να είναι αναλογική και δεόντως αιτιολογημένη.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες που έχουν στην ιδιοκτησία τους εγκαταστάσεις που αποθηκεύουν ανανεώσιμο αέριο:

α) έχουν το δικαίωμα σύνδεσης με το δίκτυο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις, όπως η ευθύνη εξισορρόπησης·

β) δεν υποβάλλονται σε καμία διπλή επιβάρυνση, συμπεριλαμβανομένων των τελών δικτύου, για το αποθηκευμένο ανανεώσιμο αέριο που παραμένει εντός των εγκαταστάσεών τους·

γ) δεν υποβάλλονται σε δυσανάλογες απαιτήσεις αδειοδότησης και τέλη·

δ) επιτρέπεται να παρέχουν περισσότερες από μία υπηρεσίες ταυτόχρονα, εάν είναι τεχνικά εφικτό.

Άρθρο 16

Λογαριασμοί και πληροφορίες τιμολόγησης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι λογαριασμοί και οι πληροφορίες τιμολόγησης είναι ακριβείς, κατανοητοί/-ές, σαφείς, περιεκτικοί/-ές, φιλικόι/-ές προς τον χρήστη και παρουσιάζονται κατά τρόπο που διευκολύνει τη σύγκριση από τους τελικούς πελάτες, καθώς και ότι πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα I. Εάν οι τελικοί πελάτες το ζητήσουν, λαμβάνουν σαφείς και κατανοητές εξηγήσεις για τον τρόπο με τον οποίο προέκυψε ο λογαριασμός τους, ιδίως δε στην περίπτωση που οι λογαριασμοί δεν βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες λαμβάνουν δωρεάν όλους τους λογαριασμούς τους και τις πληροφορίες τιμολόγησης.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι προσφέρεται στους τελικούς πελάτες η επιλογή παροχής των λογαριασμών και των πληροφοριών τιμολόγησης με ηλεκτρονικό τρόπο καθώς και ευέλικτες ρυθμίσεις για τις πληρωμές των λογαριασμών.
4. Εάν η σύμβαση περιλαμβάνει μελλοντική αλλαγή προϊόντος ή τιμής ή έκπτωση, αυτό θα πρέπει να αναγράφεται στον λογαριασμό μαζί με την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται η αλλαγή.
5. Τα κράτη μέλη ζητούν τη γνώμη των φορέων καταναλωτών όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο να επιφέρουν αλλαγές στις απαιτήσεις περιεχομένου των λογαριασμών.

Άρθρο 17

Έξυπνα συστήματα μέτρησης στο σύστημα φυσικού αερίου

1. Προκειμένου να συμπληρωθούν τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που θεσπίστηκαν δυνάμει των οδηγιών (ΕΕ) 2023/1791 και (ΕΕ) 2024/1275 και να ενισχυθεί περαιτέρω η θέση των τελικών πελατών, τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές συνιστούν ένθερμα στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου να βελτιστοποιήσουν τη χρήση φυσικού αερίου, μεταξύ άλλων, με την προσφορά υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης και την εισαγωγή έξυπνων συστημάτων μέτρησης σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου τα οποία είναι διαλειτουργικά ιδίως με συστήματα ενεργειακής διαχείρισης των καταναλωτών και με έξυπνα δίκτυα, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.
2. Τα κράτη μέλη προχωρούν στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης στην επικράτειά τους μόνο μετά από αξιολόγηση κόστους-οφέλους, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα II, και στην οποία προσδιορίζονται τα καθαρά οφέλη για τους πελάτες που προκύπτουν από τη χρήση έξυπνων μετρητών και από την εγγραφή σε προσφορές που βασίζονται σε έξυπνους μετρητές. Κατά την αξιολόγηση κόστους-οφέλους από τα κράτη μέλη, τα τελευταία μπορούν να διενεργούν χωριστές αξιολογήσεις και να αξιολογούν τον αντίκτυπο της εγκατάστασης έξυπνων συστημάτων μέτρησης για διαφορετικές κατηγορίες πελατών και ομάδες πελατών, όπως οικιακοί πελάτες, πολύ μικρές επιχειρήσεις, ΜΜΕ και βιομηχανίες.
3. Όσα κράτη μέλη προχωρούν στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης εγκρίνουν και δημοσιεύουν τις ελάχιστες λειτουργικές και τεχνικές απαιτήσεις των έξυπνων συστημάτων μέτρησης που πρόκειται να εγκατασταθούν στην επικράτειά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 19 και στο παράρτημα II. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα των εν λόγω έξυπνων συστημάτων μέτρησης καθώς και την ικανότητά τους να παρέχουν στοιχεία για τα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης των καταναλωτών. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη τη χρήση κατάλληλων διαθέσιμων προτύπων, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων εκείνων που καθιστούν δυνατή τη διαλειτουργικότητα, τις βέλτιστες πρακτικές και τη σημασία της ανάπτυξης έξυπνων δικτύων και της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.
4. Τα κράτη μέλη που προχωρούν στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης εξασφαλίζουν την παροχή σαφών και κατανοητών πληροφοριών και συμβουλών στους πελάτες σχετικά με τα οφέλη των έξυπνων μετρητών, κατόπιν διαβούλευσης με τους φορείς καταναλωτών και άλλους σχετικούς οργανισμούς. Οι εν λόγω πληροφορίες τουλάχιστον:
 - α) περιλαμβάνουν συμβουλές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες πελατών μπορούν να χρησιμοποιούν τα έξυπνα συστήματα μέτρησης για να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση·
 - β) ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια ή των ευάλωτων πελατών που αναφέρονται στο άρθρο 26 της παρούσας οδηγίας, όπως τα άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής και τα άτομα με χαμηλά επίπεδα γραμματισμού, μεταξύ άλλων μέσω στρατηγικών συμμετοχής όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 55) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791·

5. Όσα κράτη μέλη προχωρούν στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να συνεισφέρουν στις σχετικές δαπάνες της εγκατάστασης με διαφανή και αμερόληπτο τρόπο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα μακροπρόθεσμα οφέλη για ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, συμπεριλαμβανομένων των οφελών για τις λειτουργίες του δικτύου, κατά τον υπολογισμό των χρεώσεων δικτύου που ισχύουν για τους πελάτες ή των τελών που καταβάλλουν οι πελάτες. Τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές, παρακολουθούν σε τακτική βάση την εν λόγω εγκατάσταση στην επικράτειά τους, με σκοπό την καταγραφή της εξασφάλισης των οφελών για τους πελάτες.

6. Όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης αξιολογείται αρνητικά, ως απόρροια της αξιολόγησης κόστους-οφέλους που περιγράφεται στην παράγραφο 2, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εν λόγω αξιολόγηση επανεξετάζεται ως απάντηση σε σημαντικές αλλαγές στις υποκείμενες παραδοχές και τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στις υπηρεσίες της Επιτροπής τα αποτελέσματα της επικαιροποιημένης τους αξιολόγησης κόστους-οφέλους, μόλις αυτά καταστούν διαθέσιμα.

7. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα έξυπνα συστήματα μέτρησης ισχύουν για τις μελλοντικές εγκαταστάσεις και τις αντικαταστάσεις παλαιότερων έξυπνων μετρητών. Τα έξυπνα συστήματα μέτρησης που είναι ήδη εγκατεστημένα ή των οποίων η «έναρξη εργασιών» τοποθετείται χρονικά πριν από τις 4 Αυγούστου 2024 μπορούν να παραμείνουν σε λειτουργία καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους. Ωστόσο, έξυπνα συστήματα μέτρησης που δεν πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 19 και του παραρτήματος II, δεν παραμένουν σε λειτουργία μετά τις 5 Αυγούστου 2036.

8. Για τον σκοπό της παραγράφου 7, ως «έναρξη εργασιών» νοείται είτε η έναρξη των εργασιών κατασκευής για την επένδυση είτε η πρώτη δέσμευση της εταιρείας για την παραγωγή εξοπλισμού ή άλλη δέσμευση που καθιστά την επένδυση αμετάκλητη, όποιο από τα δύο συμβεί πρώτο. Η αγορά οικοπέδων και οι προπαρασκευαστικές εργασίες όπως η έκδοση αδειών και η εκπόνηση προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας δεν θεωρούνται «έναρξη εργασιών». Αναφορικά με τις εξαγορές, ως «έναρξη εργασιών» νοείται η χρονική στιγμή της απόκτησης των πάγιων στοιχείων που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα επιχείρηση.

Άρθρο 18

Έξυπνα συστήματα μέτρησης στο σύστημα υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης τα οποία μπορούν να μετρούν με ακρίβεια την κατανάλωση και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό χρόνο χρήσης, και τα οποία μπορούν να μεταδίδουν και να λαμβάνουν δεδομένα για σκοπούς πληροφόρησης, παρακολούθησης και ελέγχου, χρησιμοποιώντας μια μορφή ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υποχρέωση εγκατάστασης υπόκειται σε αξιολόγηση κόστους-οφέλους, τουλάχιστον για οικιακούς πελάτες, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο παράρτημα II.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την ασφάλεια των έξυπνων συστημάτων μέτρησης και της σχετικής επικοινωνίας δεδομένων, την προστασία της ιδιωτικής ζωής των τελικών πελατών, σύμφωνα με το συναφές ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, καθώς και τη διαλειτουργικότητά τους, λαμβανομένης υπόψη της χρήσης κατάλληλων προτύπων.

4. Η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, απαιτήσεις διαλειτουργικότητας για την έξυπνη μέτρηση και διαδικασίες για τη διασφάλιση της πρόσβασης των επιλέξιμων μερών σε δεδομένα που προέρχονται από τα έξυπνα συστήματα μέτρησης. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 91 παράγραφος 2.

5. Όσα κράτη μέλη προχωρούν στην εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να συνεισφέρουν στις σχετικές δαπάνες της εγκατάστασης με διαφανή και αμερόληπτο τρόπο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα μακροπρόθεσμα οφέλη για ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τις λειτουργίες του δικτύου, κατά τον υπολογισμό των χρεώσεων δικτύου που ισχύουν για τους πελάτες ή των τελών που καταβάλλουν οι πελάτες. Τα κράτη μέλη παρακολουθούν τακτικά την εν λόγω εγκατάσταση στις επικράτειές τους, ώστε να παρακολουθούν τα οφέλη για τους πελάτες.

6. Όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης αξιολογείται αρνητικά, ως απόρροια της αξιολόγησης κόστους-οφέλους που περιγράφεται στην παράγραφο 2, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εν λόγω αξιολόγηση επανεξετάζεται σε περιοδική βάση ως απάντηση σε σημαντικές αλλαγές στις υποκείμενες παραδοχές και τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στις υπηρεσίες της Επιτροπής τα αποτελέσματα της επικαιροποιημένης τους αξιολόγησης κόστους-οφέλους, μόλις αυτά καταστούν διαθέσιμα.

Άρθρο 19

Λειτουργικές δυνατότητες έξυπνων συστημάτων μέτρησης στο σύστημα φυσικού αερίου

Όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης αξιολογείται θετικά, ως απόρροια της αξιολόγησης κόστους-οφέλους που περιγράφεται στο άρθρο 17 παράγραφος 2, ή όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης διεξάγεται συστηματικά μετά τις 4 Αυγούστου 2024, τα κράτη μέλη εγκαθιστούν τα εν λόγω συστήματα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, το παράρτημα II και τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) τα έξυπνα συστήματα μέτρησης μετρούν με ακρίβεια την πραγματική κατανάλωση φυσικού αερίου και είναι ικανά να παρέχουν στους τελικούς πελάτες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό χρόνο χρήσης, συμπεριλαμβανομένων επικυρωμένων ιστορικών δεδομένων κατανάλωσης τα οποία καθίστανται εύκολα και ασφαλώς διαθέσιμα και ορατά στους τελικούς πελάτες κατόπιν αιτήματος και χωρίς πρόσθετη χρέωση, καθώς και μη επικυρωμένων πλέον πρόσφατα διαθέσιμων δεδομένων κατανάλωσης τα οποία καθίστανται εύκολα και ασφαλώς διαθέσιμα στους τελικούς πελάτες χωρίς πρόσθετη χρέωση, μέσω τυποποιημένης διεπαφής ή εξ αποστάσεως πρόσβασης, με στόχο την υποστήριξη αυτοματοποιημένων προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης και λοιπών υπηρεσιών·
- β) η ασφάλεια των έξυπνων συστημάτων μέτρησης και επικοινωνίας δεδομένων διασφαλίζεται σύμφωνα με τη συναφή νομοθεσία της Ένωσης για την ασφάλεια και με τη δέουσα προσοχή στις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για την εξασφάλιση του υψηλότερου επιπέδου κυβερνοασφάλειας λαμβανομένων υπόψη του κόστους και της αρχής της αναλογικότητας·
- γ) η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων των τελικών πελατών διασφαλίζεται σύμφωνα με τους συναφείς κανόνες της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής·
- δ) εφόσον οι τελικοί πελάτες υποβάλλουν σχετικό αίτημα, τα οικεία δεδομένα κατανάλωσης φυσικού αερίου διατίθενται στους ίδιους, σύμφωνα με τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 23, μέσω τυποποιημένης διεπαφής επικοινωνίας ή εξ αποστάσεως πρόσβασης, είτε σε τρίτους που ενεργούν για λογαριασμό των τελικών πελατών, σε εύληπτο μορφότυπο, που θα μπορούν να χρησιμοποιούν για να συγκρίνουν παρόμοιες προσφορές·
- ε) παρέχονται κατάλληλες συμβουλές και πληροφορίες στους τελικούς πελάτες πριν από την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών ή κατά τη χρονική στιγμή εγκατάστασης έξυπνων μετρητών, κυρίως σχετικά με το σύνολο των δυνατοτήτων τους όσον αφορά τη διαχείριση των ενδείξεων του μετρητή, την παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας, καθώς και τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων·
- στ) τα έξυπνα συστήματα μέτρησης επιτρέπουν στους τελικούς πελάτες να μετρούνται και να εκκαθαρίζονται στην ίδια χρονική ευκρίνεια με τη συντομότερη περίοδο εκκαθάρισης στην εθνική αγορά.

Για τους σκοπούς του στοιχείου δ), οι τελικοί πελάτες μπορούν να ανακτούν τα οικεία δεδομένα μετρήσεων ή να τα διαβιβάζουν σε άλλο μέρος χωρίς πρόσθετο κόστος σύμφωνα με το δικαίωμά τους στη φορητότητα των δεδομένων δυνάμει της νομοθεσίας της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων.

Άρθρο 20

Δικαίωμα έξυπνου μετρητή φυσικού αερίου

1. Όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης αξιολογείται αρνητικά, ως απόρροια της αξιολόγησης κόστους-οφέλους που περιγράφεται στο άρθρο 17 παράγραφος 2, και όταν η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης δεν διεξάγεται συστηματικά, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πελάτες να δικαιούνται, επιβαρυνόμενοι με τις συναφείς δαπάνες, την εγκατάσταση ή, κατά περίπτωση, την αναβάθμιση, κατόπιν αιτήματος και υπό δίκαιους, εύλογους και οικονομικά αποδοτικούς όρους, έξυπνου μετρητή ο οποίος:

- α) διαθέτει, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό, τις λειτουργικές δυνατότητες που αναφέρονται στο άρθρο 19 ή ελάχιστο σύνολο λειτουργικών δυνατοτήτων που καθορίζεται και δημοσιεύεται από τα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο και σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος II·
- β) είναι διαλειτουργικός και ικανός να παρέχει την επιθυμητή συνδεσιμότητα των υποδομών μέτρησης με τα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης των καταναλωτών.

2. Όταν ο πελάτης ζητεί την εγκατάσταση έξυπνου μετρητή δυνάμει της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη, ή όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές:

- α) διασφαλίζουν ότι η προσφορά στον πελάτη που αιτείται την εγκατάσταση έξυπνου μετρητή αναφέρει ρητά και περιγράφει σαφώς:
 - ι) τις υποστηριζόμενες λειτουργίες και την υποστηριζόμενη διαλειτουργικότητα του έξυπνου μετρητή, τις εφικτές υπηρεσίες, καθώς επίσης και τα οφέλη που είναι αντικειμενικά δυνατό να επιτευχθούν με την κατοχή του εν λόγω έξυπνου μετρητή τη δεδομένη χρονική στιγμή·

- ii) τυχόν συναφείς δαπάνες που βαρύνουν τον πελάτη·
- β) μεριμνούν για την εγκατάσταση του μετρητή εντός εύλογης προθεσμίας, και πάντως το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών από το αίτημα του πελάτη·
- γ) αναθεωρούν τακτικά, σε κάθε δε περίπτωση τουλάχιστον ανά διετία, και δημοσιοποιούν τις συναφείς δαπάνες, και καταγράφουν την εξέλιξη των δαπανών αυτών ως αποτέλεσμα τεχνολογικών εξελίξεων και πιθανών αναβαθμίσεων των συστημάτων μέτρησης.

Άρθρο 21

Συμβατικοί μετρητές φυσικού αερίου

1. Εάν οι τελικοί πελάτες φυσικού αερίου δεν διαθέτουν έξυπνους μετρητές, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να προμηθευτούν μεμονωμένους συμβατικούς μετρητές οι οποίοι μετρούν με ακρίβεια την πραγματική τους κατανάλωση. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από αυτή την απαίτηση τους οικιακούς πελάτες που δεν χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για σκοπούς θέρμανσης, όταν η εγκατάσταση των μετρητών αυτών δεν είναι τεχνικά εφικτή, οικονομικά εύλογη ή αναλογική προς τη δυνητική εξοικονόμηση ενέργειας. Η εν λόγω εξαίρεση μπορεί επίσης να επεκταθεί σε μη οικιακούς πελάτες που βρίσκονται σε κτίρια στα οποία η πλειονότητα των πελατών είναι οικιακοί πελάτες επιλέξιμοι για εξαίρεση, εάν η εγκατάσταση δεν είναι τεχνικά εφικτή.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες φυσικού αερίου είναι σε θέση να διαβάζουν εύκολα τις ενδείξεις των συμβατικών μετρητών τους είτε απευθείας είτε έμμεσα μέσω ηλεκτρονικής διεπαφής ή άλλης κατάλληλης διεπαφής.

Άρθρο 22

Διαχείριση δεδομένων

1. Κατά τη θέσπιση των κανόνων που αφορούν τη διαχείριση και την ανταλλαγή δεδομένων, τα κράτη μέλη, ή όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές καθορίζουν τους κανόνες για την πρόσβαση στα δεδομένα των τελικών πελατών από επιλέξιμα μέρη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου της Ένωσης. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, στα δεδομένα περιλαμβάνονται δεδομένα μέτρησης και κατανάλωσης καθώς και δεδομένα που απαιτούνται για την αλλαγή προμηθευτή από τους πελάτες και λοιπών υπηρεσιών.

2. Τα κράτη μέλη οργανώνουν τη διαχείριση δεδομένων, ώστε να διασφαλίζεται αποδοτική και ασφαλής πρόσβαση στα δεδομένα και ανταλλαγή δεδομένων, καθώς και η προστασία των δεδομένων και η ασφάλεια των δεδομένων.

Ανεξάρτητα από το μοντέλο διαχείρισης δεδομένων που εφαρμόζεται σε κάθε κράτος μέλος, τα αρμόδια για τη διαχείριση δεδομένων μέρη παρέχουν πρόσβαση στα δεδομένα του τελικού πελάτη σε κάθε επιλέξιμο μέρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Τα επιλέξιμα μέρη έχουν στη διάθεσή τους τα ζητούμενα δεδομένα χωρίς διακρίσεις και ταυτόχρονα. Η πρόσβαση στα δεδομένα είναι εύκολη και οι σχετικές διαδικασίες δημοσιοποιούνται.

3. Οι κανόνες για την πρόσβαση σε δεδομένα και την αποθήκευση δεδομένων για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας συμμορφώνονται με το αντίστοιχο δίκαιο της Ένωσης.

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

4. Τα κράτη μέλη, ή όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές χορηγούν άδειες και πιστοποιούν ή, κατά περίπτωση, επιβλέπουν τα μέρη που διαχειρίζονται δεδομένα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα εν λόγω μέρη συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.

Με την επιφύλαξη των καθηκόντων των υπευθύνων προστασίας δεδομένων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να απαιτούν από τα μέρη που διαχειρίζονται δεδομένα να διορίζουν υπεύθυνους συμμόρφωσης, οι οποίοι θα είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση της εφαρμογής μέτρων που έχουν λάβει τα οικεία μέρη, με στόχο τη διασφάλιση αμερόληπτης πρόσβασης στα δεδομένα και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν υπεύθυνους ή φορείς συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο δ), προκειμένου να πληρούν τις υποχρεώσεις της παρούσας παραγράφου.

5. Δεν επιτρέπεται πρόσθετη χρέωση των τελικών πελατών για την πρόσβαση στα δεδομένα τους ή για την υποβολή αιτήματος με σκοπό τα δεδομένα τους να καταστούν διαθέσιμα.

Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό των συναφών δαπανών πρόσβασης στα δεδομένα για τα επιλέξιμα μέρη.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι δαπάνες που χρεώνονται από ρυθμιζόμενες οντότητες οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες δεδομένων είναι εύλογες και δεόντως αιτιολογημένες.

Άρθρο 23

Απαιτήσεις διαλειτουργικότητας και διαδικασίες για την πρόσβαση σε δεδομένα στην αγορά φυσικού αερίου

1. Για την προώθηση του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά φυσικού αερίου και την αποφυγή υπερβολικών διοικητικών δαπανών για τα επιλέξιμα μέρη, τα κράτη μέλη διευκολύνουν την πλήρη διαλειτουργικότητα των ενεργειακών υπηρεσιών εντός της Ένωσης.
2. Η Επιτροπή θεσπίζει, με την έκδοση εκτελεστικών πράξεων, τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας και τις μη συνεπαγόμενες διακρίσεις και διαφανείς διαδικασίες για την πρόσβαση στα δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 1. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 91 παράγραφος 2.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου εφαρμόζουν τις απαιτήσεις και διαδικασίες διαλειτουργικότητας για την πρόσβαση στα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι εν λόγω απαιτήσεις και διαδικασίες βασίζονται σε υφιστάμενες εθνικές πρακτικές.

Άρθρο 24

Ενιαία σημεία επαφής

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη δημιουργία ενιαίων σημείων επαφής, από όπου θα διατίθεται σε όλους τους πελάτες, περιλαμβανομένων όσων δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, τα πιστοποιημένα εργαλεία σύγκρισης, τα διαθέσιμα μέτρα στήριξης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που στοχεύουν σε ευάλωτους πελάτες σύμφωνα με το άρθρο 26 της παρούσας οδηγίας, την ισχύουσα νομοθεσία και τους εξωδικαστικούς μηχανισμούς επίλυσης διαφορών που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς. Τα ενιαία σημεία επαφής μπορεί να αποτελούν τμήμα γενικών σημείων πληροφόρησης των καταναλωτών και επιτρέπεται να είναι οι ίδιες οντότητες με τα ενιαία σημεία επαφής για την ηλεκτρική ενέργεια που αναφέρονται στο άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ή τα σημεία επαφής που δημιουργούνται δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και τις υπηρεσίες μίας στάσης που δημιουργούνται δυνάμει των άρθρων 21 και 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, και του άρθρου 18 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1275. Τα κράτη μέλη προωθούν την ευθυγράμμιση μεταξύ των ενιαίων σημείων επαφής που δημιουργούνται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και των φορέων που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις εν λόγω νομικές πράξεις της Ένωσης.

Άρθρο 25

Εξωδικαστική επίλυση διαφορών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες έχουν πρόσβαση σε απλούς, δίκαιους, εύλογους, διαφανείς, ανεξάρτητους, αποτελεσματικούς και οικονομικά αποδοτικούς μηχανισμούς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών για τον διακανονισμό διαφορών που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται βάσει της παρούσας οδηγίας μέσω ενός ανεξάρτητου μηχανισμού όπως ένας «διαμεσολαβητής» ενέργειας ή ένας φορέας καταναλωτών ή μέσω ρυθμιστικής αρχής. Όταν ο τελικός πελάτης είναι καταναλωτής υπό την έννοια της οδηγίας 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁸⁾, οι εν λόγω μηχανισμοί εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ποιότητας που προβλέπονται στην εν λόγω οδηγία και προβλέπουν, όπου αυτό επιβάλλεται, συστήματα αποζημίωσης και αντιστάθμισης.
2. Εφόσον απαιτείται, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών συνεργάζονται για την παροχή απλών, δίκαιων, διαφανών, ανεξάρτητων, αποτελεσματικών και αποδοτικών εξωδικαστικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών που προκύπτουν από προϊόντα ή υπηρεσίες που συνδέονται ή είναι δεσμοποιημένα με οποιοδήποτε προϊόν ή υπηρεσία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
3. Η συμμετοχή των επιχειρήσεων φυσικού αερίου σε μηχανισμούς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών για οικιακούς πελάτες είναι υποχρεωτική, εκτός εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αποδείξει στην Επιτροπή ότι άλλοι μηχανισμοί είναι εξίσου αποτελεσματικοί.

⁽⁴⁸⁾ Οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (οδηγία ΕΕΚΔ) (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 63).

4. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2013/11/ΕΕ, τα κράτη μέλη αξιολογούν τη λειτουργία των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 26

Προστασία των ευάλωτων πελατών και των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των τελικών πελατών και, ειδικότερα, μεριμνούν ώστε να υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ευάλωτων πελατών και των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε κράτος μέλος ορίζει την έννοια των «ευάλωτων πελατών», όπου μπορεί να γίνεται μνεία στην ενεργειακή φτώχεια. Ο ορισμός των ευάλωτων πελατών συνάδει με την έννοια του ευάλωτου πελάτη όπως την ορίζει κάθε κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 28 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

2. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των τελικών πελατών σε απομακρυσμένες περιοχές που είναι συνδεδεμένοι με τα συστήματα φυσικού αερίου ή υδρογόνου. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν υψηλά επίπεδα προστασίας των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τη διαφάνεια σχετικά με τους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις και τις ανταγωνιστικές, διαφανείς τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις, τη γενική πληροφόρηση και τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών.

Άρθρο 27

Ενεργειακή φτώχεια και θέση εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής φυσικού αερίου

Η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την προστασία των ευάλωτων πελατών και των πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της σταδιακής κατάργησης του φυσικού αερίου ή κατά τη θέση εκτός λειτουργίας των δικτύων διανομής φυσικού αερίου, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ειδικές ανάγκες των εν λόγω πελατών σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

Άρθρο 28

Προστασία από αποσύνδεση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη της αποσύνδεσης ευάλωτων πελατών και πελατών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια. Όσον αφορά τους ευάλωτους πελάτες, τα εν λόγω μέτρα υπόκεινται στο άρθρο 26.

Κατά την κοινοποίηση στην Επιτροπή των μέτρων μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη εξηγούν τη σχέση μεταξύ του πρώτου εδαφίου και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές δεν καταγγέλλουν συμβάσεις με πελάτες ούτε τους αποσυνδέουν για λόγους που συνιστούν αντικείμενο καταγγελίας που εξετάζει ο σχετικός προμηθευτής σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 9 ή που αποτελούν αντικείμενο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 25 και δεν θίγουν τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών. Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή κατάχρησης της διαδικασίας.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μπορούν οι πελάτες να αποφεύγουν την αποσύνδεση, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) προώθηση εθελοντικών κωδικών προμηθευτών και πελατών με στόχο την πρόληψη και τη διαχείριση καταστάσεων αφερέγγυων πελατών, οι οποίοι μπορεί να αφορούν την υποστήριξη των πελατών όσον αφορά τη διαχείριση της χρήσης ενέργειας και των δαπανών τους, συμπεριλαμβανομένης της επισημάνσης ασυνήθιστα υψηλών αυξήσεων των τιμών ή της χρήσης της ενέργειας, μέσω της προσφοράς κατάλληλων ευελίκτων διακανονισμών πληρωμής, μέτρα παροχής συμβουλών για χρέη και την καλύτερη επικοινωνία με τους πελάτες και τους φορείς υποστήριξης·

β) προώθηση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης των πελατών σχετικά με τα δικαιώματά τους και τη διαχείριση των χρεών τους· και

γ) πρόσβαση σε χρηματοδότηση, κουπόνια ή επιδοτήσεις για τη στήριξη της πληρωμής λογαριασμών.

Άρθρο 29

Προμηθευτής εσχάτης ανάγκης

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν καθεστώς προμηθευτή εσχάτης ανάγκης ή λαμβάνουν ισοδύναμα μέτρα για τη διασφάλιση του αδιάλειπτου εφοδιασμού τουλάχιστον για τους οικιακούς πελάτες. Οι προμηθευτές εσχάτης ανάγκης ορίζονται με δίκαιη, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία.
2. Οι τελικοί πελάτες που μεταφέρονται σε προμηθευτές εσχάτης ανάγκης εξακολουθούν να χαίρουν των δικαιωμάτων τους ως πελάτες.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές εσχάτης ανάγκης κοινοποιούν αμέσως τους όρους και τις προϋποθέσεις τους στους μεταφερθέντες πελάτες και εξασφαλίζουν την αδιάλειπτη παροχή της υπηρεσίας για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι να βρεθεί νέος προμηθευτής.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να ενημερώνονται και να ενθαρρύνονται να στραφούν σε προσφορά βασισμένη στην αγορά.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από προμηθευτή εσχάτης ανάγκης να προμηθεύει φυσικό αέριο σε οικιακούς πελάτες και σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν βασισμένες στην αγορά προσφορές, μεταξύ άλλων για τους σκοπούς του άρθρου 28 παράγραφος 3. Σε τέτοιες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΡΙΤΩΝ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Τμήμα 1

Πρόσβαση σε υποδομές φυσικού αερίου

Άρθρο 30

Πρόσβαση ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην αγορά

Τα κράτη μέλη καθιστούν εφικτή την πρόσβαση ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην αγορά και στις υποδομές, ανεξάρτητα από το αν οι εγκαταστάσεις παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών είναι συνδεδεμένες με δίκτυα διανομής ή μεταφοράς, λαμβάνοντας υπόψη παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη της παραγωγής, του εφοδιασμού και της κατανάλωσης φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 στοιχείο στ).

Άρθρο 31

Πρόσβαση τρίτων στο σύστημα διανομής και μεταφοράς φυσικού αερίου και σε τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την εφαρμογή ενός συστήματος πρόσβασης τρίτων στο σύστημα μεταφοράς και διανομής και στις εγκαταστάσεις ΥΦΑ, με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια, το οποίο ισχύει για όλους τους πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων προμήθειας, και εφαρμόζεται αντικειμενικά και αμερόληπτα μεταξύ των χρηστών του συστήματος. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα εν λόγω τιμολόγια, ή οι μέθοδοι που διέπουν τον υπολογισμό τους, να εγκρίνονται πριν τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 78 από τη ρυθμιστική αρχή, τα δε τιμολόγια αυτά και οι μέθοδοι —στην περίπτωση που μόνο μέθοδοι εγκρίνονται— να δημοσιεύονται πριν από την έναρξη ισχύος τους.
2. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, εάν απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων που σχετίζονται με διασυννοιακές μεταφορές, έχουν πρόσβαση στο δίκτυο άλλων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς.
3. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τη σύναψη μακροπρόθεσμων συμβάσεων ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στον βαθμό που συμμορφώνονται προς τους ενωσιακούς κανόνες περί ανταγωνισμού και συμβάλλουν στην απεξάρτηση από τον άνθρακα. Δεν συνάπτονται μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας ορυκτού αερίου που δεν υπάγεται σε περιορισμούς εκπομπών οι οποίες έχουν διάρκεια μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2049.

Άρθρο 32

Πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών φυσικού αερίου

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι επιλέξιμοι πελάτες να μπορούν, όπου και αν είναι εγκατεστημένοι, να έχουν πρόσβαση σε προς τα ανάντη δίκτυα αγωγών, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παροχής τεχνικών υπηρεσιών που συνεπάγεται η πρόσβαση αυτή, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εκτός από τα μέρη των εν λόγω δικτύων και εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για τοπικές δραστηριότητες παραγωγής στον τόπο όπου παράγεται το φυσικό αέριο. Τα μέτρα αυτά κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 94.

2. Η πρόσβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρέχεται όπως ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους στόχους της δίκαιης και ελεύθερης πρόσβασης, της δημιουργίας ανταγωνιστικής αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου και της αποφυγής καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσης, λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια και την τακτικότητα του εφοδιασμού, την υπαρκτή ή εφικτή παραγωγική ικανότητα και την προστασία του περιβάλλοντος. Λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ανάγκες:

- α) η ανάγκη άρνησης της πρόσβασης σε περίπτωση ασυμβατότητας των τεχνικών προδιαγραφών, η οποία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ευλόγως·
- β) η ανάγκη αποφυγής δυσκολιών οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν ευλόγως και θα ζημίωναν την αποτελεσματική, υφιστάμενη ή μελλοντική, παραγωγή υδρογονανθράκων, συμπεριλαμβανομένων των κοιτασμάτων οριακής οικονομικής βιωσιμότητας·
- γ) η ανάγκη ικανοποίησης των εύλογων και δεόντως αποδεδειγμένων αναγκών του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή του ανάντη δικτύου αγωγών για τη μεταφορά και επεξεργασία φυσικού αερίου και των συμφερόντων όλων των άλλων χρηστών του ανάντη δικτύου ή των σχετικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας ή διεκπεραίωσης που ενδέχεται να θίγονται, και
- δ) η ανάγκη εφαρμογής των νόμων και των διοικητικών τους διαδικασιών, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, για τη χορήγηση άδειας παραγωγής ή ανάντη αναπτυξιακής δραστηριότητας.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ύπαρξη μηχανισμών επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένης μιας αρχής ανεξάρτητης από τα μέρη η οποία έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες, ώστε να καθίσταται δυνατή η ταχεία επίλυση διαφορών όσον αφορά την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της παραγράφου 2 και τον αριθμό των μερών που μπορεί να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε τέτοια δίκτυα.

4. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, εφαρμόζονται οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών του κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία στο προς τα ανάντη δίκτυο αγωγών, το οποίο αρνείται την πρόσβαση. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών όπου περισσότερα από ένα κράτη μέλη καλύπτουν το οικείο δίκτυο, τα οικεία κράτη μέλη διαβουλευονται μεταξύ τους με σκοπό τη συνεπή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Εφόσον το προς τα ανάντη δίκτυο αγωγών προέρχεται από τρίτη χώρα και συνδέεται με τουλάχιστον ένα κράτος μέλος, τα οικεία κράτη μέλη διαβουλευονται μεταξύ τους και το κράτος μέλος όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο εισόδου προς το δίκτυο των κρατών μελών διαβουλευεται με την οικεία τρίτη χώρα από όπου προέρχεται το προς τα ανάντη δίκτυο αγωγών, με σκοπό να διασφαλίσουν ότι, όσον αφορά το εν λόγω δίκτυο, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με συνέπεια στο έδαφος των κρατών μελών.

Άρθρο 33

Πρόσβαση στην αποθήκευση φυσικού αερίου

1. Για την οργάνωση της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου και στα αποθέματα εντός αγωγών όταν είναι τεχνικά ή οικονομικά αναγκαία για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα προμήθειας πελατών, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε βοηθητικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν μία ή και τις δύο διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4. Οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια.

Κατά την επιλογή της διαδικασίας πρόσβασης στην αποθήκευση φυσικού αερίου δυνάμει του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα των κοινών και εθνικών εκτιμήσεων επικινδυνότητας που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.

Οι ρυθμιστικές αρχές καθορίζουν και δημοσιεύουν κριτήρια σύμφωνα με τα οποία καθορίζεται ποιο καθεστώς πρόσβασης πρέπει να εφαρμόζεται σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου και στα αποθέματα εντός αγωγών. Δημοσιοποιούν, ή υποχρεώνουν τους διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου και τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς να δημοσιοποιούν, ποιες εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου ή μέρη αυτών των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου, και ποια αποθέματα εντός αγωγών προσφέρονται βάσει των διαφόρων διαδικασιών που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις βοηθητικές υπηρεσίες και την προσωρινή αποθήκευση που σχετίζονται με εγκαταστάσεις ΥΦΑ και είναι αναγκαίες για τη διαδικασία εκ νέου αεριοποίησης και στη συνέχεια την τροφοδότηση του συστήματος μεταφοράς.

3. Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων, οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις και οι επιλέξιμοι πελάτες εντός και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο σύστημα, να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου και στα αποθέματα εντός αγωγών, όταν είναι τεχνικώς ή οικονομικώς αναγκαία για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες. Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται καλόπιστα την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες.

Οι συμβάσεις για την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, τα αποθέματα εντός αγωγών και άλλες βοηθητικές υπηρεσίες αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως με τον εκάστοτε διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου. Οι ρυθμιστικές αρχές απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου και από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου να δημοσιεύουν τους κύριους εμπορικούς όρους για τη χρήση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου, των αποθεμάτων εντός αγωγών και άλλων βοηθητικών υπηρεσιών σε ετήσια βάση.

Κατά την εκπόνηση των όρων αυτών, οι διαχειριστές συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου διαβουλεύονται με τους χρήστες του συστήματος.

4. Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο βάσει ρυθμιστικών διατάξεων, οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και στους επιλέξιμους πελάτες, τόσο εντός όσο και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο σύστημα, δικαίωμα πρόσβασης στην αποθήκευση, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες, βάσει δημοσιευμένων τιμολογίων ή άλλων γενικών και ειδικών όρων για τη χρησιμοποίηση αυτών των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και του περιεχομένου των αγωγών, όταν είναι τεχνικώς ή οικονομικώς αναγκαίο για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες. Οι ρυθμιστικές αρχές συμβουλεύονται τους χρήστες του συστήματος κατά την ανάπτυξη των τιμολογίων αυτών ή των μεθόδων υπολογισμού αυτών των τιμολογίων. Το εν λόγω δικαίωμα μπορεί να παρέχεται στους επιλέξιμους πελάτες με το να τους επιτρέπεται να συνάπτουν συμβάσεις προμήθειας με ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις άλλες από τον ιδιοκτήτη ή τον διαχειριστή του συστήματος ή με συνδεδεμένη επιχείρηση.

Άρθρο 34

Απευθείας γραμμές φυσικού αερίου

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

α) οι εγκατεστημένες στο έδαφος τους επιχειρήσεις φυσικού αερίου να μπορούν να εφοδιάζουν με απευθείας αγωγό τους επιλέξιμους πελάτες, και

β) κάθε τέτοιος πελάτης εντός του εδάφους τους να μπορεί να εφοδιάζεται από επιχειρήσεις φυσικού αερίου με απευθείας αγωγό.

2. Όταν η κατασκευή ή εκμετάλλευση απευθείας αγωγών απαιτεί άδεια όπως ειδική άδεια, συναίνεση, εκχώρηση, συγκατάθεση ή έγκριση, τα κράτη μέλη ή οι υπ' αυτών οριζόμενες αρμόδιες αρχές καθορίζουν τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών κατασκευής ή εκμετάλλευσης απευθείας αγωγών στο έδαφος τους. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν ως προϋπόθεση για την έκδοση άδειας κατασκευής απευθείας αγωγού είτε την άρνηση πρόσβασης στο σύστημα βάσει του άρθρου 38 είτε την κίνηση διαδικασίας επίλυσης διαφορών δυνάμει του άρθρου 79.

Τμήμα 2

Πρόσβαση σε υποδομές υδρογόνου

Άρθρο 35

Πρόσβαση τρίτων σε δίκτυα υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την εφαρμογή συστήματος ρυθμιζόμενης πρόσβασης τρίτων σε δίκτυα υδρογόνου με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια, το οποίο εφαρμόζεται αντικειμενικά και αμερόληπτα μεταξύ οποιωνδήποτε χρηστών δικτύου υδρογόνου.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα τιμολόγια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ή οι μέθοδοι που διέπουν τον υπολογισμό τους, να εγκρίνονται πριν τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 78 από τη ρυθμιστική αρχή, τα δε τιμολόγια αυτά και οι μέθοδοι —στην περίπτωση που μόνο μέθοδοι εγκρίνονται— να δημοσιεύονται πριν από την έναρξη ισχύος τους.
3. Οι διαχειριστές δικτύου υδρογόνου, εάν απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων που σχετίζονται με τη διασυνοριακή μεταφορά υδρογόνου, έχουν πρόσβαση στο δίκτυο άλλων διαχειριστών δικτύων υδρογόνου.
4. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032, τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 1. Στην περίπτωση αυτή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή συστήματος πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα υδρογόνου κατόπιν διαπραγμάτευσης σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια. Οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι χρήστες του δικτύου υδρογόνου να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε δίκτυα υδρογόνου και να διασφαλίζουν ότι τα μέρη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται καλόπιστα την πρόσβαση σε δίκτυα υδρογόνου.
5. Όταν χρησιμοποιείται πρόσβαση κατόπιν διαπραγμάτευσης κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4, οι ρυθμιστικές αρχές παρέχουν καθοδήγηση στους χρήστες του δικτύου υδρογόνου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα επηρεαστούν τα τιμολόγια που θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης όταν καθιερωθεί η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων.

Άρθρο 36

Πρόσβαση τρίτων σε τερματικούς σταθμούς υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την εφαρμογή συστήματος πρόσβασης τρίτων σε τερματικούς σταθμούς υδρογόνου βάσει πρόσβασης κατόπιν διαπραγμάτευσης με τρόπο αντικειμενικό, διαφανή και αμερόληπτο, οι δε ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι χρήστες τερματικών σταθμών υδρογόνου να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση στους εν λόγω τερματικούς σταθμούς. Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται καλόπιστα την πρόσβαση.
2. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν τους όρους πρόσβασης τρίτων σε τερματικούς σταθμούς υδρογόνου και τον αντίκτυπό τους στην αγορά υδρογόνου και, όπου απαιτείται για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού, λαμβάνουν μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 37

Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την εφαρμογή συστήματος ρυθμιζόμενης πρόσβασης τρίτων σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου και, όταν είναι τεχνικά και οικονομικά αναγκαία για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα προμήθειας πελατών, πρόσβασης στα αποθέματα εντός αγωγών, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε βοηθητικές υπηρεσίες με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια και αντικειμενική και αμερόληπτη εφαρμογή μεταξύ οποιωνδήποτε χρηστών συστήματος υδρογόνου. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα εν λόγω τιμολόγια, ή οι μέθοδοι που διέπουν τον υπολογισμό τους, να εγκρίνονται από τη ρυθμιστική αρχή πριν τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 78.
2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032, ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1. Εν τοιαύτη περίπτωση, το κράτος μέλος μεριμνά για την εφαρμογή συστήματος πρόσβασης τρίτων κατόπιν διαπραγμάτευσης σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου και, όταν είναι τεχνικά και οικονομικά αναγκαίο για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα προμήθειας πελατών, πρόσβασης στα αποθέματα εντός αγωγών, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε βοηθητικές υπηρεσίες, σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια. Οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι χρήστες των εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου και ώστε να διασφαλίζουν ότι τα μέρη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται καλόπιστα την πρόσβαση σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι τα δικαιώματα δυναμικότητας που έχουν κατανεμηθεί πριν από τις 5 Αυγούστου 2026 στο πλαίσιο συστήματος πρόσβασης τρίτων κατόπιν διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την παράγραφο 2 πρέπει να τηρούνται έως την ημερομηνία λήξης τους και να μην θίγονται από την εφαρμογή ρυθμιζόμενης πρόσβασης τρίτων σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Τμήμα 3

Άρνηση πρόσβασης και σύνδεσης

Άρθρο 38

Άρνηση πρόσβασης και σύνδεσης

1. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής και οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου μπορούν να αρνηθούν την πρόσβαση ή τη σύνδεση στο σύστημα φυσικού αερίου ή υδρογόνου λόγω έλλειψης δυναμικότητας ή έλλειψης σύνδεσης.

2. Με την επιφύλαξη των ενωσιακών και των εθνικών στόχων απεξάρτησης από τον άνθρακα, και των υφιστάμενων απαιτήσεων για μείωση ή εγκατάλειψη της κατανάλωσης ορυκτών αερίων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, ο διαχειριστής συστήματος διανομής ή οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου που αρνείται την πρόσβαση ή τη σύνδεση στο σύστημα φυσικού αερίου ή στο σύστημα υδρογόνου λόγω έλλειψης δυναμικότητας ή λόγω έλλειψης σύνδεσης προβαίνει στις αναγκαίες βελτιώσεις, όταν αυτό είναι οικονομικώς εφικτό ή όταν ένας δυνητικός πελάτης είναι διατεθειμένος να πληρώσει γι' αυτές.

3. Η άρνηση πρόσβασης στο σύστημα ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20 και 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής να επιτρέπεται να αρνούνται την πρόσβαση ή τη σύνδεση ή να αποσυνδέουν χρήστες του δικτύου φυσικού αερίου, ιδίως για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υλοποίηση του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119, υπό την προϋπόθεση ότι:

α) το πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 55 προβλέπει τη θέση εκτός λειτουργίας του συστήματος μεταφοράς ή σχετικών μερών του·

β) η αρμόδια εθνική αρχή έχει εγκρίνει το σχέδιο παροπλισμού του δικτύου δυνάμει του άρθρου 57 παράγραφος 3·

γ) ο οικείος διαχειριστής δικτύου διανομής, ο οποίος απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής σχεδίου θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 5, έχει ενημερώσει την αρμόδια εθνική αρχή για τη θέση εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής ή των σχετικών μερών του.

5. Τα κράτη μέλη που επιτρέπουν την άρνηση πρόσβασης ή σύνδεσης ή την αποσύνδεση χρηστών δικτύου σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου προβλέπουν ρυθμιστικό πλαίσιο για την άρνηση πρόσβασης ή σύνδεσης ή για την αποσύνδεση, βασιζόμενο σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια που καθορίζονται από τη ρυθμιστική αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τα θιγόμενα συμφέροντα, τις υφιστάμενες απαιτήσεις για τη μείωση ή την εγκατάλειψη της κατανάλωσης φυσικού αερίου και τα σχετικά τοπικά σχέδια θέρμανσης και ψύξης που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν ενδεδειγμένα μέτρα για την προστασία των χρηστών του δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 13 της παρούσας οδηγία όταν επιτρέπουν την αποσύνδεση.

6. Κάθε άρνηση πρόσβασης ή σύνδεσης και κάθε αποσύνδεση σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΥΦΑ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Άρθρο 39

Καθήκοντα διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο

1. Κάθε διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο:
 - α) εκμεταλλεύεται, συντηρεί, αναπτύσσει ή θέτει εκτός λειτουργίας υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, ασφαλείς, αξιόπιστες και αποτελεσματικές εγκαταστάσεις μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο για τη διασφάλιση ενιαίας αγοράς, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον και το κλίμα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1787 και την εξασφάλιση των κατάλληλων μέσων για την τήρηση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας·
 - β) δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος ή των κατηγοριών χρηστών του συστήματος, ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων·
 - γ) παρέχει σε κάθε άλλον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, σε κάθε άλλον διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου, σε κάθε άλλον διαχειριστή συστήματος ΥΦΑ ή σε κάθε άλλον διαχειριστή συστήματος διανομής, επαρκείς πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η μεταφορά και η αποθήκευση φυσικού αερίου μπορούν να πραγματοποιούνται κατά τρόπο συμβατό με την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του διασυνδεδεμένου συστήματος·
 - δ) παρέχει στους χρήστες του συστήματος τις πληροφορίες που χρειάζονται για αποτελεσματική πρόσβαση στο σύστημα.
2. Κάθε διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δημιουργεί επαρκή διασυννοριακή δυναμικότητα με στόχο την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής υποδομής μεταφοράς, ώστε να ανταποκρίνεται σε όλα τα οικονομικά εύλογα και τεχνικά εφικτά αιτήματα δυναμικότητας, και λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο.
3. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς συνεργάζονται με τους διαχειριστές συστημάτων διανομής ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά που είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο συμμετέχουν αποτελεσματικά στις αγορές λιανικής, χονδρικής και εξισορρόπησης.
4. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς μεριμνούν για την αποδοτική διαχείριση της ποιότητας του φυσικού αερίου στις εγκαταστάσεις τους σύμφωνα με τα εφαρμοστέα πρότυπα ποιότητας φυσικού αερίου.
5. Οι κανόνες οι οποίοι θεσπίζονται από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς για την εξισορρόπηση του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη χρέωση των χρηστών του δικτύου τους για την έλλειψη ενεργειακής ισορροπίας. Οι όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων και των τιμολογίων, για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών εκ μέρους των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς καταρτίζονται σύμφωνα με μεθοδολογία συμβατή με τις ρυθμίσεις του άρθρου 78 παράγραφος 7, με τρόπο αμερόληπτο που αντικατοπτρίζει το κόστος, και δημοσιεύονται.
6. Τα κράτη μέλη ή, εφόσον τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς να συμμορφώνονται προς τις στοιχειώδεις προδιαγραφές για τη συντήρηση και την ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένης της δυναμικότητας διασύνδεσης.
7. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι ένα ή περισσότερα καθήκοντα που παρατίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ανατίθενται σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς διαφορετικό από εκείνον ο οποίος είναι ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς και στον οποίο θα εφαρμόζονταν διαφορετικά οι σχετικές αρμοδιότητες. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς στον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα πιστοποιείται βάσει του μοντέλου ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς και πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 60, αλλά δεν υποχρεούται να είναι ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς για το οποίο είναι υπεύθυνος.
8. Διαχειριστής συστήματος μεταφοράς που είναι ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο IX και πιστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 71. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς που πιστοποιούνται βάσει του μοντέλου ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς να αναθέτουν, με δική τους πρωτοβουλία και υπό την επίβλεψή τους, ορισμένα καθήκοντα σε άλλους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς που πιστοποιούνται βάσει του μοντέλου ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του μοντέλου ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς, εάν η ανάθεση καθηκόντων δεν θέτει σε κίνδυνο τα δικαιώματα αποτελεσματικής και ανεξάρτητης λήψης αποφάσεων του αναθέτοντος διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.
9. Οι διαχειριστές συστημάτων ΥΦΑ, μεταφοράς και αποθήκευσης φυσικού αερίου συνεργάζονται, εντός ενός κράτους μέλους και σε περιφερειακό επίπεδο, ώστε να αξιοποιούνται με τον πλέον αποδοτικό τρόπο οι δυναμικότητες των εγκαταστάσεων και οι συνέργειες μεταξύ των εν λόγω εγκαταστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ακεραιότητα και τη λειτουργία του συστήματος και αποφεύγοντας τη δημιουργία περιορισμών στη λειτουργία των εγκαταστάσεων ΥΦΑ και αποθήκευσης φυσικού αερίου.

10. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς προμηθεύονται την ενέργεια που χρησιμοποιούν για την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με διαφανείς, αμερόληπτες και βασιζόμενες στην αγορά διαδικασίες.

Άρθρο 40

Εχεμύθεια των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των ιδιοκτητών συστημάτων μεταφοράς

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 74 ή οποιασδήποτε άλλης νόμιμης υποχρέωσης κοινοποίησης πληροφοριών, κάθε διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο, και κάθε ιδιοκτήτης συστήματος μεταφοράς τηρεί την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέχονται εις γνώση του κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του και αποτρέπει τη με μεροληπτικό τρόπο κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν τις δικές του δραστηριότητες και ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά πλεονεκτήματα. Εάν ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο, ή ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να μην κοινοποιεί, ιδίως, οποιεσδήποτε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες στα λοιπά μέρη της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, εκτός από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, τους διαχειριστές συστημάτων διανομής ή τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, εκτός εάν είναι αναγκαίο για την εκτέλεση επιχειρηματικής συναλλαγής. Για να διασφαλιστεί η πλήρης τήρηση των κανόνων για τον διαχωρισμό των πληροφοριών, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς, περιλαμβανομένου του διαχειριστή συστήματος διανομής στην περίπτωση διαχειριστή συνδυασμένων συστημάτων μεταφοράς και διανομής, και τα λοιπά μέρη της επιχείρησης που δεν είναι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς ή διανομής ή διαχειριστές δικτύου υδρογόνου δεν χρησιμοποιούν κοινές υπηρεσίες, για παράδειγμα κοινή νομική υπηρεσία, με εξαίρεση τις αμιγώς διοικητικές υπηρεσίες ή τις λειτουργίες πληροφορικής.

2. Κατά την αγορά ή την πώληση φυσικού αερίου από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο δεν καταχρώνται των εμπορικών ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνουν από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο σύστημα.

3. Οι πληροφορίες που είναι απαραίτητες για έναν πραγματικό ανταγωνισμό και για την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς, δημοσιεύονται. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει την προστασία των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

Άρθρο 41

Εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη σύνδεση εγκαταστάσεων παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο σύστημα μεταφοράς

1. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς καταρτίζει και δημοσιεύει διαφανείς και αποτελεσματικές διαδικασίες αμερόληπτης σύνδεσης εγκαταστάσεων παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών εκπομπών σύμφωνα με τις δυναμικότητες που έχουν προσδιοριστεί στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 55. Οι διαδικασίες αυτές υπόκεινται στην έγκριση των ρυθμιστικών αρχών. Τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν προτεραιότητα σύνδεσης σε εγκαταστάσεις παραγωγής βιομεθανίου.

2. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς δεν έχουν το δικαίωμα να αρνούνται οικονομικώς εύλογα και τεχνικώς εφικτά αιτήματα σύνδεσης νέας ή υπάρχουσας, αλλά όχι ακόμη συνδεδεμένης εγκατάστασης παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, παρά μόνον εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 38.

3. Για τους σκοπούς της ταχείας υλοποίησης της σύνδεσης της παραγωγής βιομεθανίου στο δίκτυο, τα κράτη μέλη προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς τηρεί εύλογες προθεσμίες για την εξέταση των αιτημάτων έγκυσης βιομεθανίου, για την υποβολή προσφοράς και την υλοποίηση της σύνδεσης, παρακολουθούμενος από τις ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο κ).

Άρθρο 42

Εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη σύνδεση στο σύστημα μεταφοράς και στο δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου

1. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου καταρτίζουν και δημοσιεύουν διαφανείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και τιμολόγια για τη χωρίς διακρίσεις σύνδεση εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου και υδρογόνου, εγκαταστάσεων ΥΦΑ, τερματικών σταθμών υδρογόνου και βιομηχανικών πελατών στο δίκτυο μεταφοράς και στο δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου. Οι διαδικασίες αυτές υπόκεινται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής.

2. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου δεν έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν τη σύνδεση νέων εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου ή υδρογόνου, εγκαταστάσεων ΥΦΑ, τερματικών σταθμών υδρογόνου ή βιομηχανικών πελατών λόγω πιθανών μελλοντικών περιορισμών στις διαθέσιμες δυναμικότητες του δικτύου ή πρόσθετων δαπανών συνδεόμενων με την απαραίτητη αύξηση δυναμικότητας. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου εξασφαλίζουν την κατάλληλη δυναμικότητα εισόδου και εξόδου για τη νέα σύνδεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ

Άρθρο 43

Διορισμός των διαχειριστών συστημάτων διανομής και των διαχειριστών δικτύων διανομής υδρογόνου

Τα κράτη μέλη ορίζουν, ή ζητούν από τις επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες ή υπεύθυνες των συστημάτων διανομής ή δικτύων διανομής υδρογόνου να ορίσουν, με διαφανή διαδικασία, για χρονικό διάστημα καθοριζόμενο από τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα οικονομικής και ενεργειακής απόδοσης και οικονομικής ισορροπίας, έναν ή περισσότερους διαχειριστές του συστήματος διανομής ή διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου και μεριμνούν ώστε οι διαχειριστές αυτοί να ενεργούν σύμφωνα με τα άρθρα 44, 46, 47 και 50.

Άρθρο 44

Καθήκοντα των διαχειριστών συστημάτων διανομής

1. Ο διαχειριστής συστήματος διανομής είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται σε λογικά αιτήματα για τη διανομή φυσικού αερίου σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 57 της παρούσας οδηγίας συμπεριλαμβανομένης της έγχυσης βιομεθανίου, και για τη λειτουργία, συντήρηση, ανάπτυξη ή θέση εκτός λειτουργίας, υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, ενός ασφαλούς, αξιόπιστου και αποτελεσματικού συστήματος στην περιοχή του, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον, τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1787 και την ενεργειακή απόδοση.
2. Κατόπιν σχετικής απόφασης των ρυθμιστικών αρχών, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής μπορούν να είναι υπεύθυνοι για την εξασφάλιση αποδοτικής διαχείρισης της ποιότητας του φυσικού αερίου στα συστήματά τους σύμφωνα με τα εφαρμοστέα πρότυπα ποιότητας του φυσικού αερίου, όπου απαιτείται για τη διαχείριση του συστήματος λόγω έγχυσης ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακικών εκπομπών.
3. Εν πάση περιπτώσει, ο διαχειριστής συστήματος διανομής αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ χρηστών ή κατηγοριών χρηστών του συστήματος, ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.
4. Κάθε διαχειριστής συστήματος διανομής παρέχει σε κάθε άλλον διαχειριστή συστήματος διανομή, μεταφοράς, ΥΦΑ ή σε διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου, επαρκείς πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η μεταφορά και η αποθήκευση του φυσικού αερίου διενεργούνται κατά τρόπο συμβατό με την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του διασυνδεδεμένου συστήματος.
5. Κάθε διαχειριστής συστήματος διανομής παρέχει στους χρήστες του συστήματος τις πληροφορίες που χρειάζονται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο σύστημα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του.
6. Όταν ένας διαχειριστής συστήματος διανομής είναι υπεύθυνος για την εξισορρόπηση του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, οι κανόνες που θεσπίζει για την εκπλήρωση του προαναφερόμενου σκοπού πρέπει να είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη χρέωση των χρηστών του συστήματος για την έλλειψη ενεργειακής ισορροπίας. Οι όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων και των τιμολογίων, για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών εκ μέρους των διαχειριστών συστημάτων διανομής καταρτίζονται σύμφωνα με μεθοδολογία συμβατή με τις ρυθμίσεις του άρθρου 78 παράγραφος 7, με τρόπο αμερόληπτο που αντικατοπτρίζει το κόστος, και δημοσιεύονται.
7. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής συνεργάζονται με τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά που είναι συνδεδεμένοι στις υποδομές τους συμμετέχουν αποτελεσματικά στις αγορές λιανικής, χονδρικής και εξισορρόπησης στο σύστημα εισόδου-εξόδου στο οποίο ανήκει ή με το οποίο συνδέεται το σύστημα διανομής.
8. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής δεν έχουν το δικαίωμα να αρνούνται οικονομικώς εύλογα και τεχνικώς εφικτά αιτήματα σύνδεσης νέας ή υπάρχουσας, αλλά όχι ακόμη συνδεδεμένης εγκατάστασης παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακικών εκπομπών, παρά μόνον εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 38.

Άρθρο 45

Εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη σύνδεση εγκαταστάσεων παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακικών εκπομπών στο σύστημα διανομής

Οι ρυθμιστικές αρχές υποχρεώνουν τον διαχειριστή συστήματος διανομής να δημοσιεύει διαφανείς και αποτελεσματικές διαδικασίες αμερόληπτης σύνδεσης εγκαταστάσεων παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακικών εκπομπών. Οι διαδικασίες αυτές υπόκεινται στην έγκριση των ρυθμιστικών αρχών. Τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν προτεραιότητα σύνδεσης σε εγκαταστάσεις παραγωγής βιομεθανίου.

Για τους σκοπούς της ταχείας υλοποίησης της σύνδεσης της παραγωγής βιομεθανίου στο δίκτυο, τα κράτη μέλη προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι ο διαχειριστής συστήματος διανομής τηρεί εύλογες προθεσμίες για την εξέταση των αιτημάτων έγκυσης βιομεθανίου, για την υποβολή προσφοράς και την υλοποίηση της σύνδεσης, παρακολουθούμενος από τις ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο κ).

Άρθρο 46

Διαχωρισμός των διαχειριστών συστημάτων διανομής και των διαχειριστών δικτύων διανομής υδρογόνου

1. Σε περίπτωση που ο διαχειριστής συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής δικτύου διανομής υδρογόνου αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, τουλάχιστον από άποψη νομικής μορφής, οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή ή τη διανομή υδρογόνου. Οι κανόνες αυτοί δεν συνεπάγονται υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του δικτύου διανομής υδρογόνου από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου μπορούν να ενοικιάζουν ή να μισθώνουν πάγια στοιχεία του δικτύου υδρογόνου από άλλους ιδιοκτήτες συστημάτων διανομής, διαχειριστές συστημάτων διανομής ή διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου εντός της ίδιας επιχείρησης. Η εν λόγω ενοικίαση ή μίσθωση δεν οδηγεί σε διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ διαφορετικών διαχειριστών.

2. Επιπλέον των απαιτήσεων της παραγράφου 1, σε περίπτωση που ο διαχειριστής συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής δικτύου διανομής υδρογόνου αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, σε επίπεδο οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από τις άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή ή τη διανομή υδρογόνου. Προς τούτο, εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:

- α) η διοίκηση του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου δεν συμμετέχουν σε εταιρικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης φυσικού αερίου ή της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης οι οποίες έχουν την ευθύνη άμεσα ή έμμεσα, για την τρέχουσα εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς και προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου·
- β) λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διοίκηση του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του διαχειριστή του δικτύου διανομής υδρογόνου λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι έχουν τη δυνατότητα να δρουν με ανεξαρτησία·
- γ) ο διαχειριστής του συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής του δικτύου διανομής υδρογόνου διαθέτει ουσιαστικές εξουσίες λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση φυσικού αερίου ή την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, όσον αφορά τους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου· για την εκπλήρωση των καθηκόντων αυτών, ο διαχειριστής του συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής του δικτύου διανομής υδρογόνου διαθέτει τους αναγκαίους ανθρώπινους, τεχνικούς, οικονομικούς και υλικούς πόρους· αυτό δεν αποτρέπει την ύπαρξη κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα οικονομικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εμποτείας της διαχείρισης, τα οποία έχει η μητρική εταιρεία όσον αφορά την απόδοση των πόρων θυγατρικής της εταιρείας, που ρυθμίζονται έμμεσα σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 7· ειδικότερα, τούτο επιτρέπει στη μητρική εταιρεία να εγκρίνει το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή ισοδύναμο μέσο του διαχειριστή του συστήματος διανομής ή του διαχειριστή του δικτύου διανομής υδρογόνου και να θέτει συνολικά όρια για τα επίπεδα χρέωσης της θυγατρικής της· δεν επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση των γραμμών διανομής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου·
- δ) ο διαχειριστής του συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής του δικτύου διανομής υδρογόνου καταρτίζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, το οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος συμμόρφωσης· στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη του εν λόγω στόχου· το επιφορτισμένο με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στέλεχος ή όργανο, ή ο υπεύθυνος συμμόρφωσης του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του διαχειριστή του δικτύου διανομής υδρογόνου, υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί, η οποία και δημοσιεύεται· ο υπεύθυνος συμμόρφωσης του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του διαχειριστή του δικτύου διανομής υδρογόνου είναι πλήρως ανεξάρτητος και έχει πρόσβαση σε κάθε αναγκαία πληροφορία του διαχειριστή συστήματος διανομής ή του διαχειριστή του δικτύου διανομής υδρογόνου και κάθε θυγατρικής εταιρείας του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του υπεύθυνου συμμόρφωσης.

3. Σε περίπτωση που ο διαχειριστής συστήματος διανομής ή ο διαχειριστής δικτύου διανομής υδρογόνου αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, οι ρυθμιστικές αρχές, αν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, ή τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι παρακολουθούνται οι δραστηριότητες του διαχειριστή του συστήματος διανομής ή του διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου από τις ρυθμιστικές αρχές ή άλλους αρμοδίους φορείς, ώστε να μην είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί την κάθετη ολοκλήρωσή του για να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι ανακοινώσεις και η εμπορική επωνυμία των διαχειριστών συστημάτων διανομής ή των διαχειριστών δικτύου διανομής υδρογόνου με κάθετη ολοκλήρωση δεν πρέπει να προκαλούν σύγχυση όσον αφορά τη χωριστή ταυτότητα του κλάδου προμήθειας της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν εφαρμόζονται σε διαχειριστές συστήματος διανομής που αποτελούν μέρος ολοκληρωμένης επιχείρησης φυσικού αερίου η οποία εξυπηρετεί λιγότερους από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες. Όταν ένας διαχειριστής συστήματος διανομής επωφελείται από παρέκκλιση σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο στις 4 Αυγούστου 2024, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τις παραγράφους 1, 2 και 3 σε διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου εντός της ίδιας επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι το άθροισμα των συνδεδεμένων πελατών του διαχειριστή συστήματος διανομής και του διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου παραμένει μικρότερο των 100 000.

Άρθρο 47

Υποχρέωση εχεμύθειας των διαχειριστών συστημάτων διανομής

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 74 ή οποιασδήποτε άλλης νόμιμης υποχρέωσης κοινοποίησης πληροφοριών, ο διαχειριστής του συστήματος διανομής διαφυλάσσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέρχονται εις γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, και αποτρέπει τη με μεροληπτικό τρόπο κοινοποίησης πληροφοριών που αφορούν τις δικές του δραστηριότητες και ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά πλεονεκτήματα.
2. Κατά την αγορά ή την πώληση φυσικού αερίου από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής δεν καταχρώνται των εμπορικών ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνουν από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο σύστημα.

Άρθρο 48

Κλειστά συστήματα διανομής φυσικού αερίου

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν τη δυνατότητα των ρυθμιστικών αρχών να κατατάσσουν ένα σύστημα, το οποίο διανέμει φυσικό αέριο σε γεωγραφικά περιορισμένο βιομηχανικό, εμπορικό ή καταναλωτικό χώρο και το οποίο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, δεν εφοδιάζει οικιακούς καταναλωτές, ως κλειστό σύστημα διανομής, υπό την προϋπόθεση ότι:
 - α) για συγκεκριμένους τεχνικούς λόγους ή λόγους ασφαλείας, οι δραστηριότητες ή η παραγωγική διεργασία των χρηστών του εν λόγω συστήματος είναι ενοποιημένες, ή
 - β) το εν λόγω σύστημα διανέμει φυσικό αέριο κατά κύριο λόγο στον ιδιοκτήτη ή το διαχειριστή του συστήματος ή στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους.
2. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν τη δυνατότητα των ρυθμιστικών αρχών να εξαιρούν τον διαχειριστή ενός κλειστού συστήματος διανομής φυσικού αερίου από την υποχρέωση του άρθρου 31 παράγραφος 1, σύμφωνα με την οποία τα τιμολόγια ή οι μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό τους εγκρίνονται πριν από τη θέση σε ισχύ τους σύμφωνα με το άρθρο 78.
3. Όταν χορηγείται εξαίρεση δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τα εφαρμοζόμενα τιμολόγια ή οι μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό τους επανεξετάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 78 κατόπιν αιτήματος ενός χρήστη του κλειστού συστήματος διανομής φυσικού αερίου.
4. Η παρεμπιπτούσα χρήση από μικρό αριθμό οικιακών πελατών με σύνδεση απασχόλησης ή άλλη συναφή σχέση με τον ιδιοκτήτη του συστήματος διανομής, τα οποία βρίσκονται στην περιοχή που εξυπηρετεί ένα κλειστό σύστημα διανομής, δεν απαγορεύει τη χορήγηση εξαιρέσεων δυνάμει της παραγράφου 2.
5. Τα κλειστά συστήματα διανομής θεωρούνται συστήματα διανομής για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 49

Διαχειριστές συνδυασμένων συστημάτων μεταφοράς και διανομής

1. Το άρθρο 46 παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη λειτουργία διαχειριστή συνδυασμένου συστήματος εγκαταστάσεων μεταφοράς, αποθήκευσης ή ΥΦΑ για φυσικό αέριο ή διανομής, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω διαχειριστής συμμορφώνεται με τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου IX.
2. Το άρθρο 46 παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη λειτουργία διαχειριστή που συνδυάζει δίκτυα μεταφοράς υδρογόνου, τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου ή δίκτυα διανομής υδρογόνου, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω διαχειριστής συμμορφώνεται με τα άρθρα 68 και 69.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν αποκλείουν τη λειτουργία διαχειριστή συνδυασμένων συστημάτων μεταφοράς και διανομής στο σύνολο των συστημάτων φυσικού αερίου και υδρογόνου, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του άρθρου 69.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ

Άρθρο 50

Καθήκοντα διαχειριστών δικτύων υδρογόνου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικών σταθμών υδρογόνου

1. Κάθε διαχειριστής δικτύου υδρογόνου, εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικού σταθμού υδρογόνου είναι υπεύθυνος για:

- α) τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της αναπροσαρμογής, υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, ασφαλών και αξιόπιστων υποδομών μεταφοράς ή αποθήκευσης υδρογόνου, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον, σε στενή συνεργασία με διαχειριστές συνδεδεμένων και γειτονικών δικτύων υδρογόνου προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η συστέγαση της παραγωγής και της χρήσης υδρογόνου και με βάση το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 55·
- β) τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος υδρογόνου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση που προσδιορίζεται για τη μεταφορά και αποθήκευση υδρογόνου σύμφωνα με το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 55·
- γ) την εξασφάλιση επαρκών μέσων για την τήρηση των υποχρεώσεών του·
- δ) την παροχή, στον διαχειριστή άλλων δικτύων ή συστημάτων με τα οποία είναι διασυνδεδεμένο το σύστημά του, επαρκών πληροφοριών, μεταξύ άλλων σχετικά με την ποιότητα του υδρογόνου, για την ασφαλή και αποδοτική λειτουργία καθώς και τη συντονισμένη ανάπτυξη και τη διαλειτουργικότητα του διασυνδεδεμένου συστήματος·
- ε) δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος υδρογόνου ή των κατηγοριών χρηστών του συστήματος, ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων·
- στ) την παροχή στους χρήστες του συστήματος υδρογόνου των πληροφοριών που χρειάζονται για αποτελεσματική πρόσβαση στην υποδομή·
- ζ) τη λήψη κάθε εύλογου διαθέσιμου μέτρου με σκοπό την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των εκπομπών υδρογόνου κατά τις λειτουργίες του, καθώς και τη διεξαγωγή, σε τακτά χρονικά διαστήματα, έρευνας ανίχνευσης και επισκευής διαρροών υδρογόνου σε όλα τα σχετικά κατασκευαστικά στοιχεία υπό την ευθύνη του διαχειριστή·
- η) την υποβολή έκθεσης ανίχνευσης διαρροών υδρογόνου και, κατά περίπτωση, προγράμματος επισκευής ή αντικατάστασης στις αρμόδιες αρχές, δημοσιοποιώντας στατιστικές πληροφορίες σχετικά με την ανίχνευση και την επισκευή διαρροών υδρογόνου σε ετήσια βάση.

2. Οι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς υδρογόνου μεριμνούν προκειμένου να εξασφαλίζεται επαρκής διασυνοριακή δυναμικότητα με στόχο την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής υποδομής μεταφοράς, ώστε να ανταποκρίνεται σε όλα τα οικονομικά λογικά και τεχνικά εφικτά αιτήματα δυναμικότητας κατά τα οριζόμενα στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου που αναφέρεται στο άρθρο 55 της παρούσας οδηγίας και στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου που αναφέρεται στο άρθρο 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο. Μετά την πιστοποίησή τους δυνάμει του άρθρου 71 της παρούσας οδηγίας και του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να αποφασίσουν να αναθέσουν σε έναν ή σε περιορισμένο αριθμό διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου την ευθύνη για τη εξασφάλιση της διασυνοριακής δυναμικότητας.

3. Κατά περίπτωση για τη διαχείριση του συστήματος και τους τελικούς χρήστες, η ρυθμιστική αρχή αναθέτει στους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου την ευθύνη για τη διασφάλιση αποδοτικής διαχείρισης της ποιότητας υδρογόνου και σταθερής ποιότητας υδρογόνου στα δίκτυά τους σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας υδρογόνου.

4. Οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου είναι υπεύθυνοι για την εξισορρόπηση στα δίκτυά τους από την 1η Ιανουαρίου 2033 ή από προγενέστερη ημερομηνία, εφόσον αυτό προβλέπεται από τη ρυθμιστική αρχή. Οι κανόνες οι οποίοι θεσπίζονται από τους διαχειριστές δικτύου υδρογόνου για την εξισορρόπηση του δικτύου υδρογόνου είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη χρέωση των χρηστών του δικτύου τους για την έλλειψη ενεργειακής ισορροπίας.

Άρθρο 51

Υφιστάμενα δίκτυα υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι ρυθμιστικές αρχές χορηγούν παρέκκλιση από μία ή περισσότερες από τις απαιτήσεις των άρθρων 35, 46, 68, 69, 70 και 71 της παρούσας οδηγίας και των άρθρων 7 και 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 σε δίκτυα υδρογόνου που ανήκαν σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση στις 4 Αυγούστου 2024.
2. Κάθε παρέκκλιση που χορηγείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 παύει να ισχύει όταν:
 - α) η ρυθμιστική αρχή, κατόπιν αιτήματος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, αποφασίζει να τερματίσει την παρέκκλιση·
 - β) το δίκτυο υδρογόνου που επωφελείται από την παρέκκλιση συνδεθεί με άλλο δίκτυο υδρογόνου·
 - γ) το δίκτυο υδρογόνου που επωφελείται από την παρέκκλιση ή η δυναμικότητά του επεκταθεί κατά περισσότερο από 5 % ως προς το μήκος ή τη δυναμικότητα σε σύγκριση με τις 4 Αυγούστου 2024· ή
 - δ) η ρυθμιστική αρχή καταλήγει με απόφαση στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της εφαρμογής της παρέκκλισης ενέχει κίνδυνο να παρεμποδιστεί ο ανταγωνισμός ή να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις ως προς την αποδοτική ανάπτυξη των υποδομών υδρογόνου ή την ανάπτυξη και λειτουργία της αγοράς υδρογόνου στο κράτος μέλος ή στην Ένωση.
3. Κάθε επτά έτη από την ημερομηνία χορήγησης παρέκκλισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, η ρυθμιστική αρχή δημοσιεύει εκτίμηση των επιπτώσεων της παρέκκλισης στον ανταγωνισμό, στις υποδομές υδρογόνου και στην ανάπτυξη και λειτουργία της αγοράς υδρογόνου στην Ένωση ή στο κράτος μέλος.
4. Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να ζητούν από τους διαχειριστές υφιστάμενων δικτύων υδρογόνου να τους παρέχουν κάθε πληροφορία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 52

Γεωγραφικά περιορισμένα δίκτυα υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι ρυθμιστικές αρχές χορηγούν παρέκκλιση από τα άρθρα 68 και 71 ή από το άρθρο 46 για τα δίκτυα υδρογόνου που μεταφέρουν υδρογόνο εντός γεωγραφικά περιορισμένης, βιομηχανικής ή εμπορικής περιοχής. Κατά τη διάρκεια της παρέκκλισης, ένα τέτοιο δίκτυο πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) δεν περιλαμβάνει αγωγούς διασύνδεσης υδρογόνου·
 - β) δεν έχει άμεσες συνδέσεις με εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, εκτός εάν οι εν λόγω εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή τερματικοί σταθμοί συνδέονται επίσης με δίκτυο υδρογόνου το οποίο δεν επωφελείται από παρέκκλιση που χορηγείται δυνάμει του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 51·
 - γ) εξυπηρετεί πρωτίστως τον σκοπό της προμήθειας υδρογόνου σε πελάτες που συνδέονται άμεσα με το δίκτυο αυτό· και
 - δ) δεν συνδέεται με κανένα άλλο δίκτυο υδρογόνου, εκτός από δίκτυα που επωφελούνται επίσης από παρέκκλιση χορηγούμενη σύμφωνα με το παρόν άρθρο και τα οποία διαχειρίζεται ο ίδιος διαχειριστής δικτύου υδρογόνου.
 2. Η ρυθμιστική αρχή εκδίδει απόφαση για την ανάκληση της παρέκκλισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, εάν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της εφαρμογής της παρέκκλισης ενέχει κίνδυνο να παρεμποδιστεί ο ανταγωνισμός ή να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις ως προς την αποδοτική ανάπτυξη των υποδομών υδρογόνου ή την ανάπτυξη και λειτουργία της αγοράς υδρογόνου στην Ένωση ή στο κράτος μέλος, ή σε περίπτωση που δεν πληρούται πλέον οιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στην παράγραφο 1.
- Κάθε επτά έτη από την χορήγηση παρέκκλισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, η ρυθμιστική αρχή δημοσιεύει εκτίμηση των επιπτώσεων της παρέκκλισης στον ανταγωνισμό, στις υποδομές υδρογόνου και στην ανάπτυξη και λειτουργία της αγοράς υδρογόνου στην Ένωση ή στο κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα αιτήματα πρόσβασης των παραγωγών υδρογόνου, καθώς και τα αιτήματα σύνδεσης βιομηχανικών πελατών κοινοποιούνται στη ρυθμιστική αρχή, δημοσιοποιούνται και αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 42. Η δημοσιοποίηση των αιτημάτων σύνδεσης διαφυλάσσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

Άρθρο 53

Αγωγοί διασύνδεσης υδρογόνου με τρίτες χώρες

1. Η Ένωση, για κάθε αγωγό διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, συνάπτει, πριν από τη λειτουργία του, διεθνή συμφωνία σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ, με τις οικείες συνδεδεμένες τρίτες χώρες, στην οποία καθορίζονται οι κανόνες λειτουργίας για τον αγωγό διασύνδεσης υδρογόνου, όπου αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή και η συνέπεια με τους κανόνες που ισχύουν για τα δίκτυα υδρογόνου οι οποίοι ορίζονται στην παρούσα οδηγία και στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789. Η σύναψη διεθνούς συμφωνίας δεν θεωρείται αναγκαία σε περίπτωση που το κράτος μέλος που συνδέεται ή που σκοπεύει να συνδεθεί μέσω αγωγού διασύνδεσης υδρογόνου διαπραγματεύεται και συνάπτει διακυβερνητική συμφωνία με τις οικείες συνδεδεμένες τρίτες χώρες σύμφωνα με το άρθρο 89 της παρούσας οδηγίας, στην οποία καθορίζονται οι κανόνες λειτουργίας για τον οικείο αγωγό διασύνδεσης υδρογόνου, προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή και η συνέπεια με τους κανόνες που ισχύουν για τα δίκτυα υδρογόνου, οι οποίοι ορίζονται στην παρούσα οδηγία και στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789.
2. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 85 και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών.
3. Η παράγραφος 1 δεν θίγει επίσης τη δυνατότητα της Ένωσης και των κρατών μελών, δυνάμει των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διαδικασίες, να διεξάγουν συνομιλίες με συνδεδεμένες τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων με σκοπό να καθιερώσουν συνεργασία σε θέματα που αφορούν την παραγωγή υδρογόνου, όπως κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα.

Άρθρο 54

Εχεμύθεια διαχειριστών δικτύων υδρογόνου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικών σταθμών υδρογόνου

1. Με την επιφύλαξη νόμιμων υποχρεώσεων κοινοποίησης πληροφοριών, κάθε διαχειριστής δικτύου υδρογόνου, εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικού σταθμού υδρογόνου και κάθε ιδιοκτήτης δικτύου υδρογόνου τηρεί την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέχονται εις γνώση του κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του και αποτρέπει τη με μεροληπτικό τρόπο κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν τις δικές του δραστηριότητες και ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά πλεονεκτήματα. Ειδικότερα, εάν ο διαχειριστής δικτύου υδρογόνου, εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικού σταθμού υδρογόνου ή ο ιδιοκτήτης δικτύου υδρογόνου αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, δεν κοινοποιεί οποιεσδήποτε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες στα λοιπά μέρη της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που δεν είναι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς, διαχειριστές συστήματος διανομής ή διαχειριστές δικτύου υδρογόνου, εκτός εάν είναι αναγκαίο για την εκτέλεση επιχειρηματικής συναλλαγής.
2. Κατά την αγορά ή την πώληση υδρογόνου από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ο διαχειριστής δικτύου υδρογόνου, εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου ή τερματικού σταθμού υδρογόνου δεν καταχράται εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνει από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο σύστημα.
3. Οι πληροφορίες που είναι απαραίτητες για έναν πραγματικό ανταγωνισμό και για την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς, δημοσιεύονται. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει την προστασία των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΚΤΥΩΝ

Άρθρο 55

Ανάπτυξη δικτύου για φυσικό αέριο και υδρογόνο και εξουσία λήψης αποφάσεων για επενδύσεις

1. Τουλάχιστον κάθε δύο έτη, όλοι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου καταθέτουν στην αρμόδια ρυθμιστική αρχή δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου βασισμένο στην παρούσα και στην προβλεπόμενη προσφορά και ζήτηση αφού συμβουλευθούν τους σχετικούς ενδιαφερομένους σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο στ). Υπάρχει ένα ενιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων ανά κράτος μέλος για το φυσικό αέριο και ένα ενιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων ανά κράτος μέλος για το υδρογόνο ή ένα κοινό σχέδιο για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο ανά κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη που επιτρέπουν ένα κοινό σχέδιο διασφαλίζουν ότι το εν λόγω σχέδιο είναι επαρκώς διαφανές ώστε να επιτρέπει στη ρυθμιστική αρχή να προσδιορίζει σαφώς τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του φυσικού αερίου και τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του υδρογόνου που καλύπτονται από το σχέδιο. Πραγματοποιείται χωριστή υποδειγματικοποίηση για κάθε φορέα ενέργειας, με χωριστά κεφάλαια που παρουσιάζουν χάρτες δικτύων για το φυσικό αέριο και χάρτες δικτύων για το υδρογόνο.

Τα κράτη μέλη στα οποία καταρτίζονται χωριστά σχέδια για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου συνεργάζονται στενά όταν χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας του συστήματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, σε όλους τους φορείς ενέργειας, ενδεικτικά, για λόγους αναπροσαρμογής χρήσης.

Οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου συνεργάζονται στενά με τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τους διαχειριστές συστημάτων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, κατά περίπτωση, προκειμένου να συντονίζουν τις κοινές απαιτήσεις για τις υποδομές, όπως ο εντοπισμός των ηλεκτρολυτικών κυψελών και των σχετικών υποδομών μεταφοράς, και λαμβάνουν στον μέγιστο βαθμό υπόψη τις απόψεις τους.

Τα κράτη μέλη προσπαθούν να διασφαλίσουν συντονισμένα στάδια σχεδιασμού των αντίστοιχων δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων για το φυσικό αέριο, το υδρογόνο και την ηλεκτρική ενέργεια.

Οι διαχειριστές υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών τερματικών σταθμών ΥΦΑ, των διαχειριστών συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των διαχειριστών δικτύων διανομής υδρογόνου, των διαχειριστών τερματικών σταθμών υδρογόνου, των διαχειριστών εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου, των διαχειριστών τηλεθέρμανσης και των διαχειριστών ηλεκτρικής ενέργειας, υποχρεούνται να παρέχουν και να ανταλλάσσουν όλες τις σχετικές πληροφορίες με τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου των δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων για το φυσικό αέριο περιέχει αποτελεσματικά μέτρα με στόχο να διασφαλίζεται η επάρκεια του συστήματος φυσικού αερίου και η ασφάλεια του εφοδιασμού, ιδίως δε η συμμόρφωση με τους κανόνες για την υποδομή που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938. Τα δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων δημοσιεύονται και είναι προσβάσιμα σε ιστότοπο μαζί με το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ο εν λόγω ιστότοπος επικαιροποιείται τακτικά ώστε να διασφαλίζεται ότι τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται σχετικά με το χρονοδιάγραμμα, τον τρόπο και το πεδίο της διαβούλευσης.

2. Συγκεκριμένα, τα δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

- α) παραθέτουν ολοκληρωμένες και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις κυριότερες υποδομές που πρέπει να κατασκευαστούν ή να αναβαθμιστούν κατά τα επόμενα δέκα έτη, συνυπολογίζοντας τις ενισχύσεις υποδομών που τυχόν απαιτούνται για τη σύνδεση εγκαταστάσεων ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και περιλαμβάνοντας υποδομές που αναπτύσσονται για να καθίστανται δυνατές αντίστροφες ροές προς το δίκτυο μεταφοράς·
- β) περιέχουν πληροφορίες για όλες τις επενδύσεις που ήδη αποφασίστηκαν και προσδιορίζουν τις νέες επενδύσεις καθώς και τις λύσεις από την πλευρά της ζήτησης που δεν απαιτούν επενδύσεις σε νέες υποδομές, οι οποίες θα πρέπει να εκτελεσθούν στην επόμενη τριετία·
- γ) στην περίπτωση του φυσικού αερίου, περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υποδομές που μπορούν ή πρόκειται να τεθούν εκτός λειτουργίας·
- δ) στην περίπτωση του υδρογόνου, περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υποδομές που μπορούν ή πρόκειται να αναπροσαρμοστούν για τη μεταφορά υδρογόνου, ιδίως για την παροχή υδρογόνου σε τελικούς χρήστες σε τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη το δυναμικό μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και την ενεργειακή και οικονομική απόδοση σε σχέση με άλλες επιλογές·
- ε) παρέχουν χρονικό πλαίσιο για όλα τα επενδυτικά σχέδια και τα έργα θέσης εκτός λειτουργίας·
- στ) βασίζονται σε κοινό σενάριο που εκπονείται από τους αρμόδιους διαχειριστές υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων διαχειριστών συστημάτων διανομής, τουλάχιστον φυσικού αερίου, υδρογόνου, ηλεκτρικής ενέργειας, και, κατά περίπτωση, τηλεθέρμανσης·
- ζ) στην περίπτωση του φυσικού αερίου, συνάδουν με τα αποτελέσματα των κοινών και εθνικών εκτιμήσεων επικινδυνότητας δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938·
- η) είναι σύμφωνα με το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις του, και λαμβάνουν υπόψη την περιγραφόμενη κατάσταση στις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999, συνάδουν με τους στόχους που θέτει η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και στηρίζουν τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119·

- θ) είναι σύμφωνα προς τα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων για το φυσικό αέριο που αναφέρονται στο άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και προς τα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύου υδρογόνου που αναφέρονται στο άρθρο 60 του εν λόγω κανονισμού, κατά περίπτωση·
- ι) λαμβάνουν υπόψη το πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου διανομής υδρογόνου που αναφέρεται στο άρθρο 56 και τα σχέδια θέσης εκτός λειτουργίας των δικτύων φυσικού αερίου που αναφέρονται στο άρθρο 57.

Τα κοινά σενάρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο στ) βασίζονται σε εύλογες παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη της παραγωγής, του εφοδιασμού και της κατανάλωσης, ιδίως τις ανάγκες των τομέων που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν λαμβανομένων υπόψη του δυναμικού μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και της ενεργειακής και οικονομικής απόδοσης σε σχέση με άλλες επιλογές, και λαμβάνουν υπόψη λύσεις από την πλευρά της ζήτησης που δεν απαιτούν επενδύσεις σε νέες υποδομές. Λαμβάνουν επίσης υπόψη τις διασυνοριακές ανταλλαγές, μεταξύ άλλων με τρίτες χώρες και τον ρόλο της αποθήκευσης υδρογόνου και της ενοποίησης των θερματικών σταθμών υδρογόνου. Οι διαχειριστές υποδομών διεξάγουν εκτενή διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τα εν λόγω σενάρια, ανοικτή στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών συστημάτων διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, των διαχειριστών δικτύων διανομής υδρογόνου, των ενώσεων που συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και υδρογόνου, θέρμανσης και ψύξης, των επιχειρήσεων προμήθειας και παραγωγής, ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, φορέων απόκρισης στη ζήτηση, οργανισμών που συμμετέχουν σε λύσεις ενεργειακής απόδοσης, ενώσεων καταναλωτών ενέργειας και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται σε πρώιμο στάδιο πριν από την ανάπτυξη του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου με ανοικτό, χωρίς αποκλεισμούς και διαφανή τρόπο. Όλα τα έγγραφα που παρέχονται από τους διαχειριστές υποδομών για τη διευκόλυνση των διαβουλεύσεων δημοσιοποιούνται, όπως και το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ο σχετικός δικτυακός τόπος επικαιροποιείται εγκαίρως όταν τα εν λόγω έγγραφα καθίστανται διαθέσιμα, ώστε τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη να ενημερώνονται επαρκώς για να μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαβούλευση.

Τα κοινά σενάρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο στ) της παρούσας παραγράφου συνάδουν με τα διενωσιακά σενάρια που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 και με το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις του σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 και στηρίζουν τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119. Τα εν λόγω κοινά σενάρια εγκρίνονται από την αρμόδια εθνική αρχή. Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 10α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 401/2009, μπορεί, με δική της πρωτοβουλία, να γνωμοδοτεί σχετικά με τη συμβατότητα των κοινών σεναρίων με τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης για το 2030 και με τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Η εν λόγω γνωμοδότηση λαμβάνεται υπόψη από την αρμόδια εθνική αρχή.

3. Κατά τη διαμόρφωση των δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης του δικτύου, ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις προοπτικές εναλλακτικών της επέκτασης του συστήματος, όπως η χρήση της απόκρισης ζήτησης, καθώς και την αναμενόμενη κατανάλωση έπειτα από την εφαρμογή της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, το εμπόριο με άλλες χώρες και τα διενωσιακά προγράμματα ανάπτυξης δικτύων. Ενόψει της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος, ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου διερευνούν τρόπους κάλυψης τυχόν ανάγκης, εφόσον είναι δυνατόν, σε όλα τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας, κατά περίπτωση, και φυσικού αερίου και υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένης πληροφόρησης σχετικά με τη βέλτιστη τοποθεσία και το βέλτιστο μέγεθος των πάγιων στοιχείων αποθήκευσης ενέργειας και μετατροπής ηλεκτρικής ενέργειας σε αέριο, καθώς και τη συστέρηση της παραγωγής και κατανάλωσης υδρογόνου. Ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία των τελικών χρηστών σε τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, με σκοπό τη στόχευση της χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στους εν λόγω τομείς.

4. Η ρυθμιστική αρχή συμβουλευείται όλους τους ήδη υπάρχοντες και τους δυνητικούς χρήστες του συστήματος για το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου κατά τρόπο ανοικτό και διαφανή. Μπορεί να ζητηθεί από τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις που υποστηρίζουν ότι είναι δυνητικοί χρήστες του συστήματος να τεκμηριώσουν τον ισχυρισμό τους. Η ρυθμιστική αρχή δημοσιεύει το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαβουλεύσεων, μεταξύ άλλων τις πιθανές ανάγκες για επενδύσεις, θέση εκτός λειτουργίας των πάγιων στοιχείων και τις λύσεις από την πλευρά της ζήτησης που δεν απαιτούν επενδύσεις σε νέες υποδομές.

5. Η ρυθμιστική αρχή εξετάζει εάν το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου συμμορφώνεται με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, καλύπτει όλες τις επενδυτικές ανάγκες που προσδιορίστηκαν κατά τη διαδικασία των διαβουλεύσεων και, κατά περίπτωση, εάν είναι σύμφωνο προς την πλέον πρόσφατη διενωσιακή προσομοίωση σε επίπεδο Ένωσης των σεναρίων διαμεταφοράς που έχει διενεργήσει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου («ΕΔΔΣΜ Αερίου») δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, προς τις περιφερειακές και εθνικές εκτιμήσεις επικινδυνότητας δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 και προς τα μη δεσμευτικά διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων («διενωσιακά προγράμματα ανάπτυξης δικτύων») που αναφέρονται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, και προς τα άρθρα 32 και 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789. Εάν προκύψει οποιαδήποτε αμφιβολία όσον αφορά τη συμφωνία προς τα διενωσιακά προγράμματα ανάπτυξης του δικτύου, η ρυθμιστική αρχή συμβουλευεται τον ACER. Η ρυθμιστική αρχή δύναται να ζητήσει από το διαχειριστή συστήματος μεταφοράς να τροποποιήσει το πρόγραμμά του.

Οι αρμόδιες εθνικές αρχές εξετάζουν τη συνέπεια του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119, με το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις του, καθώς και με τις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις για το κλίμα που υποβάλλονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 και, σε περίπτωση ασυνέπειας, μπορούν να παρέχουν στη ρυθμιστική αρχή τεκμηριωμένη γνώμη στην οποία διευκρινίζεται η ασυνέπεια και η οποία πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη.

6. Η ρυθμιστική αρχή παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου.

7. Αν ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, ή ο ολοκληρωμένος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή ο ανεξάρτητος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, εκτός αν πρόκειται για επιτακτικούς λόγους πέρα από τον έλεγχό του, δεν εκτελέσει μια επένδυση η οποία, σύμφωνα με το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου, ήταν προγραμματισμένη να εκτελεσθεί κατά τα επόμενα τρία έτη, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η ρυθμιστική αρχή να έχει την υποχρέωση να λάβει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση της επένδυσης, εφόσον αυτή εξακολουθεί να έχει λόγο ύπαρξης βάσει του πλέον πρόσφατου δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου:

α) ζητεί από το διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή τον διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου να εκτελέσει την εν λόγω επένδυση·

β) διοργανώνει διαδικασία πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών ανοικτή σε κάθε επενδυτή για την εν λόγω επένδυση·

γ) υποχρεώνει το διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή τον διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου να δεχθεί αύξηση κεφαλαίου προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η απαραίτητη επένδυση και να επιτραπεί σε ανεξάρτητους επενδυτές να συμμετάσχουν στο κεφάλαιο.

Όταν η ρυθμιστική αρχή κάνει χρήση των εξουσιών της δυνάμει του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου, μπορεί να υποχρεώσει τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή τον διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου να δεχθεί ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

α) χρηματοδότηση από οποιονδήποτε τρίτο·

β) κατασκευή, αναπροσαρμογή ή θέση εκτός λειτουργίας από οποιονδήποτε τρίτο·

γ) οικοδόμηση των νέων πάγιων στοιχείων που τον αφορούν·

δ) λειτουργία των νέων πάγιων στοιχείων που τον αφορούν.

Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ή ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου παρέχει στους επενδυτές όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για να πραγματοποιήσουν την επένδυση, συνδέει τα νέα πάγια στοιχεία με το σύστημα μεταφοράς ή το δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου και καταβάλλει εν γένει κάθε προσπάθεια προκειμένου να διευκολύνει την εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου.

Οι σχετικοί χρηματοοικονομικοί διακανονισμοί υπόκεινται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής.

8. Όταν η ρυθμιστική αρχή κάνει χρήση των εξουσιών της δυνάμει της παραγράφου 7, το κόστος της εν λόγω επένδυσης καλύπτεται από τα τιμολόγια πρόσβασης στο δίκτυο όπως ορίζονται ή εγκρίνονται από τη ρυθμιστική αρχή.

Άρθρο 56

Πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου διανομής υδρογόνου

1. Οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου υποβάλλουν ανά τετραετία στη ρυθμιστική αρχή πρόγραμμα που παρουσιάζει τις υποδομές δικτύου υδρογόνου που σκοπεύουν να αναπτύξουν. Το πρόγραμμα καταρτίζεται σε στενή συνεργασία με τους διαχειριστές συστημάτων διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και με τους διαχειριστές τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, κατά περίπτωση, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος και λαμβάνοντας στον μέγιστο βαθμό υπόψη τις απόψεις τους. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου σύμφωνα με το παρόν άρθρο και στους διαχειριστές συστημάτων διανομής σύμφωνα με το άρθρο 57 που δραστηριοποιούνται στην ίδια περιφέρεια να καταρτίζουν κοινό πρόγραμμα.

Τα κράτη μέλη που επιτρέπουν ένα κοινό πρόγραμμα διασφαλίζουν ότι το πρόγραμμα είναι επαρκώς διαφανές ώστε να προσδιορίζει σαφώς τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του φυσικού αερίου και τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του υδρογόνου που καλύπτονται από το πρόγραμμα. Πραγματοποιείται χωριστή υποδειγματοποίηση για κάθε φορέα ενέργειας και με χωριστά κεφάλαια που παρουσιάζουν χάρτες δικτύων για το φυσικό αέριο και χάρτες δικτύων για το υδρογόνο.

Τα κράτη μέλη στα οποία καταρτίζονται χωριστά προγράμματα για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων διανομής και οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου συνεργάζονται στενά όταν χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας του συστήματος, σε όλους τους φορείς ενέργειας, ενδεικτικά, για λόγους αναπροσαρμογής χρήσης.

2. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου διανομής υδρογόνου:

- α) περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες δυναμικότητας, τόσο σε όγκο όσο και σε διάρκεια, όπως προσδιορίστηκαν κατόπιν διαπραγμάτευσης μεταξύ των χρηστών του δικτύου διανομής υδρογόνου και των διαχειριστών του δικτύου διανομής υδρογόνου, σχετικά με την προμήθεια υδρογόνου, και τις ανάγκες δυναμικότητας, τόσο σε όγκο όσο και σε διάρκεια, των υφιστάμενων και δυνητικών μελλοντικών τελικών χρηστών που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη το δυναμικό μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και την ενεργειακή και οικονομική απόδοση σε σχέση με άλλες επιλογές και τον εντοπισμό των εν λόγω τελικών χρηστών, με σκοπό τη στόχευση της χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στους εν λόγω τομείς·
- β) λαμβάνει υπόψη τα σχέδια θέρμανσης και ψύξης που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και τη ζήτηση τομέων που δεν καλύπτονται από τα σχέδια θέρμανσης και ψύξης, και αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο τηρείται η αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 27 της εν λόγω οδηγίας, όταν εξετάζεται το ενδεχόμενο επέκτασης του δικτύου διανομής υδρογόνου σε τομείς όπου υπάρχουν διαθέσιμες ενεργειακά αποδοτικότερες εναλλακτικές λύσεις·
- γ) περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθούν αναπροσαρμοσμένοι αγωγοί φυσικού αερίου για τη μεταφορά υδρογόνου, καθώς και τον βαθμό στον οποίο η εν λόγω αναπροσαρμογή απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών δυναμικότητας που καθορίζονται σύμφωνα με το στοιχείο α)·
- δ) βασίζεται σε διαδικασία διαβούλευση που είναι ανοικτή στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να καταστεί δυνατή η έγκαιρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στη διαδικασία προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής και ανταλλαγής όλων των σχετικών πληροφοριών·
- ε) δημοσιεύεται στον ιστότοπο του διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου με το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη και υποβάλλεται στη ρυθμιστική αρχή, μαζί με το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη· ο εν λόγω δικτυακός τόπος επικαιροποιείται τακτικά ώστε τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη να ενημερώνονται επαρκώς για να μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαβούλευση·
- στ) είναι σύμφωνο με το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις του, καθώς και με τις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999, και στηρίζει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119·
- ζ) συνάδει με το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων υδρογόνου που αναφέρεται στο άρθρο 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και τα εθνικά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 55 της παρούσας οδηγίας.

3. Οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου ανταλλάσσουν όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπόνηση του προγράμματος με άλλους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, περιλαμβανομένων των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου σε γειτονικά κράτη μέλη εάν υπάρχει άμεση σύνδεση.

4. Η ρυθμιστική αρχή αξιολογεί κατά πόσον το πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου διανομής υδρογόνου συμμορφώνεται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Η ρυθμιστική αρχή εξετάζει το πρόγραμμα και μπορεί να ζητήσει τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με την αξιολόγηση. Στην εν λόγω εξέταση λαμβάνει υπόψη τη συνολική ενεργειακή και οικονομική αναγκαιότητα του δικτύου υδρογόνου, καθώς και το πλαίσιο κοινού σεναρίου που αναπτύσσεται σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 στοιχείο στ). Όσον αφορά τα προγράμματα που υποβάλλονται σε σχέση με δίκτυα υδρογόνου που επωφελούνται από παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 51 ή 52, η ρυθμιστική αρχή μπορεί να απόσχει από την εξέταση του προγράμματος και τη διατύπωση συστάσεων για τροποποιήσεις.

5. Η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει υπόψη την εξέταση του προγράμματος ανάπτυξης δικτύου διανομής υδρογόνου όταν εγκρίνει τα ειδικά τέλη κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·

6. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032, και με την επιφύλαξη των εξουσιών της ρυθμιστικής αρχής να εποπτεύει τους κανόνες πρόσβασης στα δίκτυα, τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν σε άλλη αρμόδια αρχή να εξετάζει το πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου διανομής υδρογόνου και να διατυπώνει συστάσεις για τροποποιήσεις του προγράμματος του διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή με τα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις τους.

7. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 5 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόζουν στους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 55 από τις 4 Αυγούστου 2024.

Άρθρο 57

Σχέδια θέσης εκτός λειτουργίας δικτύου για διαχειριστές συστημάτων διανομής

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων διανομής καταρτίζουν σχέδια θέσης εκτός λειτουργίας δικτύου στις περιπτώσεις που αναμένεται μείωση της ζήτησης φυσικού αερίου η οποία καθιστά αναγκαία τη θέση εκτός λειτουργίας των δικτύων διανομής φυσικού αερίου ή τμημάτων των εν λόγω δικτύων. Τα εν λόγω σχέδια εκπονούνται σε στενή συνεργασία με τους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου, τους διαχειριστές συστημάτων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και τους διαχειριστές τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος και αποτυπώνοντας τη μειωμένη χρήση φυσικού αερίου για τη θέρμανση και την ψύξη κτιρίων εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες ενεργειακά και οικονομικά αποδοτικότερες εναλλακτικές λύσεις. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους διαχειριστές συστημάτων διανομής σύμφωνα με το παρόν άρθρο και στους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου σύμφωνα με το άρθρο 56 που δραστηριοποιούνται στην ίδια περιφέρεια να καταρτίζουν κοινό πρόγραμμα εάν πρόκειται να αναπροσαρμοστεί η χρήση τμημάτων της υποδομής φυσικού αερίου. Τα κράτη μέλη που επιτρέπουν την εκπόνηση ενός κοινού σχεδίου διασφαλίζουν ότι το πρόγραμμα είναι επαρκώς διαφανές ώστε να προσδιορίζει σαφώς τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του φυσικού αερίου και τις συγκεκριμένες ανάγκες του τομέα του υδρογόνου που καλύπτονται από το πρόγραμμα. Κατά περίπτωση, πραγματοποιείται χωριστή υποδειγματικοποίηση για κάθε φορέα ενέργειας, με χωριστά κεφάλαια που παρουσιάζουν χάρτες δικτύων για το φυσικό αέριο και χάρτες δικτύων για το υδρογόνο.

Τα κράτη μέλη στα οποία καταρτίζονται χωριστά προγράμματα για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων διανομής και οι διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου συνεργάζονται στενά όταν χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας του συστήματος, σε όλους τους φορείς ενέργειας, ενδεικτικά, για λόγους αναπροσαρμογής χρήσης.

2. Τα σχέδια θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής συμμορφώνονται τουλάχιστον με τις ακόλουθες αρχές:

- α) τα σχέδια βασίζονται στα σχέδια θέρμανσης και ψύξης που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και λαμβάνουν δεόντως υπόψη τη ζήτηση των τομέων που δεν καλύπτονται από τα σχέδια θέρμανσης και ψύξης·
- β) τα σχέδια βασίζονται σε εύλογες παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη της παραγωγής, της έγχυσης και της προμήθειας φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου, αφενός, και με την κατανάλωση φυσικού αερίου σε όλους τους τομείς σε επίπεδο διανομής, αφετέρου·
- γ) οι διαχειριστές συστημάτων διανομής προσδιορίζουν τις απαιτούμενες προσαρμογές των υποδομών, ενώ δίνεται προτεραιότητα σε λύσεις από την πλευρά της ζήτησης που δεν απαιτούν επενδύσεις σε νέες υποδομές, και τα σχέδια απαριθμούν τις υποδομές που πρόκειται να τεθούν εκτός λειτουργίας, μεταξύ άλλων με σκοπό τη διαφάνεια όσον αφορά την πιθανή αναπροσαρμογή της χρήσης των εν λόγω υποδομών για τη μεταφορά υδρογόνου·
- δ) οι διαχειριστές συστημάτων διανομής διεξάγουν διαδικασία διαβούλευσης ανοικτή στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη κατά την κατάρτιση του προγράμματος, προκειμένου να καταστεί δυνατή η έγκαιρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στη διαδικασία προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής και ανταλλαγής όλων των σχετικών πληροφοριών· τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και το σχέδιο θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου υποβάλλονται στην αρμόδια εθνική αρχή·
- ε) τα σχέδια και το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη δημοσιεύονται στους δικτυακούς τόπους των διαχειριστών συστημάτων διανομής και οι εν λόγω ιστότοποι επικαιροποιούνται τακτικά για να διασφαλίζεται ότι τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται επαρκώς ώστε να μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαβούλευση·
- στ) τα σχέδια επικαιροποιούνται τουλάχιστον ανά τετραετία, με βάση τις τελευταίες προβλέψεις για τη ζήτηση και την προσφορά φυσικού αερίου στην οικεία περιφέρεια, και καλύπτουν περίοδο δέκα ετών·
- ζ) οι διαχειριστές συστημάτων διανομής που δραστηριοποιούνται στην ίδια περιφερειακή περιοχή μπορούν να επιλέξουν να εκπονήσουν ένα ενιαίο κοινό σχέδιο θέσης εκτός λειτουργίας δικτύων·
- η) τα σχέδια συνάδουν με το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων φυσικού αερίου που αναφέρεται στο άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και τα εθνικά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 55 της παρούσας οδηγίας·

- θ) τα σχέδια συνάδουν με το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο του κράτους μέλους για την ενέργεια και το κλίμα, την ενοποιημένη εθνική έκθεση προόδου για την ενέργεια και το κλίμα και τη μακροπρόθεσμη στρατηγική που υποβάλλεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 και στηρίζουν τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119.
3. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές αξιολογούν κατά πόσον τα σχέδια θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής συμμορφώνονται με τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 2. Εγκρίνουν ή απορρίπτουν το σχέδιο θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής και μπορούν να απαιτήσουν τροποποιήσεις του εν λόγω σχεδίου.
4. Η εκπόνηση των σχεδίων θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου διανομής διευκολύνει την προστασία των τελικών πελατών σύμφωνα με το άρθρο 13 και λαμβάνει υπόψη τα δικαιώματά τους σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 6.
5. Τα κράτη μέλη μπορεί να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τις υποχρεώσεις που εκτίθενται στις παραγράφους 1 έως 4 σε διαχειριστές συστημάτων διανομής που εξυπηρετούν λιγότερους από 45 000 συνδεδεμένους πελάτες έως τις 4 Αυγούστου 2024. Όταν οι διαχειριστές συστημάτων διανομής εξαιρούνται από την υποβολή σχεδίου θέσης εκτός λειτουργίας δικτύου διανομής, ενημερώνουν τη ρυθμιστική αρχή για τη θέση εκτός λειτουργίας των δικτύων διανομής ή τμημάτων τους.
6. Στις περιπτώσεις που τμήματα του δικτύου διανομής φυσικού αερίου ενδέχεται να πρέπει να τεθούν εκτός λειτουργίας προτού λήξει ο αρχικά προβλεπόμενος κύκλος ζωής τους, η ρυθμιστική αρχή θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για μια διαρθρωτική προσέγγιση όσον αφορά την απόσβεση των εν λόγω πάγιων στοιχείων και τον καθορισμό τιμολογίων σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 7. Κατά την εκπόνηση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, οι ρυθμιστικές αρχές διαβουλεύονται με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως τους διαχειριστές συστημάτων διανομής και τους φορείς καταναλωτών.

Άρθρο 58

Τέλη και έξοδα σύνδεσης για τις εγκαταστάσεις παραγωγής βιομεθανίου

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν ευνοϊκό κανονιστικό πλαίσιο για τις εγκαταστάσεις παραγωγής βιομεθανίου από την άποψη των τελών και των εξόδων σύνδεσης που προκύπτουν από τη σύνδεσή τους με τα δίκτυα μεταφοράς ή διανομής. Το εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο διασφαλίζει ότι:
- α) τα τέλη και τα έξοδα σύνδεσης λαμβάνουν υπόψη την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση που ισχύει για την ανάπτυξη δικτύων σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 27 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791·
- β) τα τέλη και τα έξοδα σύνδεσης δημοσιεύονται στο πλαίσιο των διαδικασιών για τη σύνδεση νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ανανεώσιμου αερίου και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο σύστημα μεταφοράς και διανομής που θεσπίζονται στα άρθρα 41 και 45 της παρούσας οδηγίας και δυνάμει του άρθρου 20 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- γ) λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της διαφάνειας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, η ανάγκη για σταθερά χρηματοδοτικά πλαίσια για τις υφιστάμενες επενδύσεις, η πρόοδος της ανάπτυξης ανανεώσιμων αερίων και αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο οικείο κράτος μέλος και η ύπαρξη εναλλακτικών μηχανισμών στήριξης για την κλιμάκωση της χρήσης ανανεώσιμου αερίου ή αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, κατά περίπτωση.
2. Κατά τον καθορισμό ή την έγκριση των τιμολογίων ή των μεθοδολογιών που θα χρησιμοποιούν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής, οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τα έξοδα που επωμίζονται και τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι εν λόγω διαχειριστές συστημάτων για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τους και δεν αντισταθμίζονται άμεσα από τα έξοδα και τα τέλη σύνδεσης, εφόσον το εν λόγω κόστος αντιστοιχεί στο κόστος ενός αποτελεσματικού και διαρθρωτικά συγκρίσιμου διαχειριστή που υπόκειται σε ρύθμιση.

Άρθρο 59

Χρηματοδότηση διασυνοριακών υποδομών υδρογόνου

1. Όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν σύστημα ρυθμιζόμενης πρόσβασης τρίτων μερών σε δίκτυα μεταφοράς υδρογόνου σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 και όταν ένα έργο αγωγού διασύνδεσης υδρογόνου δεν αποτελεί έργο κοινού ενδιαφέροντος κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα Ι κεφάλαιο ΙΙ και σημείο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁹⁾, οι διαχειριστές γεγονικών και επηρεαζόμενων δικτύων μεταφοράς υδρογόνου επωμίζονται τα κόστη του έργου και μπορούν να τα συμπεριλάβουν στα οικεία τους συστήματα τιμολόγησης, με την επιφύλαξη της έγκρισης

⁽⁴⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45).

της ρυθμιστικής αρχής. Εάν οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου διαπιστώνουν σημαντική απόκλιση μεταξύ οφέλους και κόστους, δύνανται να καταρτίζουν σχέδιο έργου το οποίο περιλαμβάνει αίτημα για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους και το υποβάλλουν από κοινού στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές προς κοινή έγκριση.

2. Στις περιπτώσεις που οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου υποβάλλουν σχέδιο έργου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, το εν λόγω σχέδιο έργου και το αίτημα για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους συνοδεύονται, αφενός, από ειδική ανά έργο ανάλυση κόστους-οφέλους, στην οποία λαμβάνονται υπόψη τα οφέλη πέραν των συνόρων των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, και, αφετέρου, από επιχειρηματικό σχέδιο, στο οποίο αξιολογείται η οικονομική βιωσιμότητα του έργου, περιγράφεται μια χρηματοδοτική λύση και καθορίζεται κατά πόσον οι ενδιαφερόμενοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου συμφωνούν επί τεκμηριωμένης πρότασης για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους.

Οι ενδιαφερόμενες ρυθμιστικές αρχές, κατόπιν διαβούλευσης με τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, να λαμβάνουν κοινή απόφαση σχετικά με τον επιμερισμό του επενδυτικού κόστους του έργου που θα βαρύνει κάθε διαχειριστή δικτύου διανομής υδρογόνου.

3. Από την 1η Ιανουαρίου 2033, όλοι οι ενδιαφερόμενοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου διαπραγματεύονται ένα σύστημα οικονομικής αντιστάθμισης ώστε να διασφαλίζεται η χρηματοδότηση των διασυνοριακών υποδομών υδρογόνου σε περίπτωση που δεν χρεώνονται τιμολόγια για την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς υδρογόνου στα σημεία διασύνδεσης μεταξύ κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789. Κατά την ανάπτυξη αυτού του συστήματος, οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου διεξάγουν εκτενή διαβούλευση με τη συμμετοχή όλων των σχετικών συμμετεχόντων στην αγορά.

4. Οι ενδιαφερόμενοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου συμφωνούν επί του συστήματος οικονομικής αντιστάθμισης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035 και το υποβάλλουν στις ενδιαφερόμενες ρυθμιστικές αρχές για την από κοινού έγκρισή του. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός αυτής της προθεσμίας, οι ενδιαφερόμενες ρυθμιστικές αρχές αποφασίζουν από κοινού εντός δύο ετών. Εάν οι ενδιαφερόμενες ρυθμιστικές αρχές δεν μπορούν να καταλήξουν σε από κοινού συμφωνία εντός δύο ετών, ο ACER λαμβάνει απόφαση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942.

5. Το σύστημα οικονομικής αντιστάθμισης εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο β).

6. Για τη μετάβαση σε σύστημα οικονομικής αντιστάθμισης, οι υφιστάμενες συμβάσεις δυναμικότητας δεν επηρεάζονται από τον καθιερωμένο μηχανισμό οικονομικής αντιστάθμισης.

7. Οι περαιτέρω λεπτομέρειες που απαιτούνται για την εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στο παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων διαδικασιών και χρονοδιαγραμμάτων, της διαδικασίας επανεξέτασης και, εφόσον απαιτείται, τροποποίησης του συστήματος οικονομικής αντιστάθμισης ώστε να συνυπολογίζεται η εξέλιξη των τιμολογίων και η ανάπτυξη των δικτύων υδρογόνου, καθορίζονται σε κώδικα δικτύου που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 72 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IX

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ

Τμήμα 1

Ιδιοκτησιακός διαχωρισμός

Άρθρο 60

Διαχωρισμός συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι:

α) κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς·

β) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται:

i) να ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί επιχείρησης που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και να ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκεί οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς, ούτε

- ii) να ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή επί συστήματος μεταφοράς και να ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκεί οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας·
- γ) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να διορίζει μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς και να ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκεί οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας·
- δ) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας όσο και σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σύστημα μεταφοράς.
2. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) περιλαμβάνουν ειδικότερα:
- α) την εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου·
- β) την εξουσία διορισμού μελών του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση· ή
- γ) την κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο β), ο όρος «επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας» θεωρείται ότι περιλαμβάνει την έννοια «επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας» κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, και οι όροι «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς» και «σύστημα μεταφοράς» θεωρείται ότι περιλαμβάνουν τους όρους «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς» και «σύστημα μεταφοράς» όπως νοούνται σε αυτή την οδηγία.
4. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που έχουν στην ιδιοκτησία τους συστήματα μεταφοράς έχουν συστήσει κοινοπραξία η οποία ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη για τα εν λόγω συστήματα μεταφοράς. Καμία άλλη επιχείρηση δεν επιτρέπεται να συμμετέχει στην κοινοπραξία, εκτός εάν έχει εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 61 ως ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ως ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς για τους σκοπούς του τμήματος 3.
5. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφόσον το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία β), γ) και δ) είναι το κράτος μέλος ή άλλος δημόσιος φορέας, τότε δύο διαφορετικοί δημόσιοι φορείς που ασκούν έλεγχο σε έναν διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς αφενός και σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας αφετέρου, δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο πρόσωπο.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 40 και κατέχονται από διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, ο οποίος ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, καθώς και το προσωπικό του εν λόγω διαχειριστή συστήματος μεταφοράς δεν διαβιβάζονται ούτε μετατίθενται σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας.
7. Εφόσον στις 3 Σεπτεμβρίου 2009 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1. Όσον αφορά το μέρος του συστήματος μεταφοράς που συνδέει κράτος μέλος με τρίτη χώρα, ανάμεσα στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους και το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο του εν λόγω κράτους μέλους, εφόσον στις 23 Μαΐου 2019, το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1.

Στην περίπτωση αυτή, το οικείο κράτος μέλος είτε:

- α) ορίζει ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος σύμφωνα με το άρθρο 61· ή
- β) συμμορφώνεται με τις διατάξεις του τμήματος 3.

8. Εφόσον στις 3 Σεπτεμβρίου 2009 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση και υφίστανται ρυθμίσεις που εγγυώνται ουσιαστικότερη ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς από τις διατάξεις του τμήματος 3, ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Όσον αφορά το μέρος του συστήματος μεταφοράς που συνδέει κράτος μέλος με τρίτη χώρα, ανάμεσα στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους και το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο του εν λόγω κράτους μέλους, εφόσον στις 23 Μαΐου 2019 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση και υφίστανται ρυθμίσεις που εγγυώνται ουσιαστικότερη ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς από τις διατάξεις του τμήματος 3, το εν λόγω κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

9. Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δυνάμει της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, πρέπει να πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 71 παράγραφοι 4, 5 και 6 της παρούσας οδηγίας και του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789. Στη συνέχεια, η Επιτροπή οφείλει να επαληθεύει ότι οι ρυθμίσεις που υφίστανται εγγυώνται σαφώς ουσιαστικότερη ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς από τις διατάξεις του τμήματος 3.

10. Κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζεται να λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή της με την παράγραφο 1.

11. Οι επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα παραγωγής ή προμήθειας δεν δικαιούνται σε καμία περίπτωση να αποκοτούν τον έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί διαχωρισμένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς στα κράτη μέλη τα οποία εφαρμόζουν την παράγραφο 1.

Τμήμα 2

Ανεξάρτητοι διαχειριστές συστημάτων

Άρθρο 61

Ανεξάρτητοι διαχειριστές συστημάτων

1. Εφόσον στις 3 Σεπτεμβρίου 2009 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει το άρθρο 60 παράγραφος 1 και να διορίσει ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος ύστερα από πρόταση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς.

Όσον αφορά το μέρος του συστήματος μεταφοράς που συνδέει κράτος μέλος με τρίτη χώρα, ανάμεσα στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους και το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο του εν λόγω κράτους μέλους, εφόσον στις 23 Μαΐου 2019 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, το εν λόγω κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει το άρθρο 60 παράγραφος 1 και να διορίσει ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος ύστερα από πρόταση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς.

Ο διορισμός ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος υπόκειται στην έγκριση της Επιτροπής.

2. Το κράτος μέλος δύναται να εγκρίνει και να διορίζει ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος μόνον εφόσον:

- α) ο υποψήφιος διαχειριστής απέδειξε ότι συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 60 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ)·
- β) ο υποψήφιος διαχειριστής απέδειξε ότι διαθέτει τους απαιτούμενους οικονομικούς, τεχνικούς, υλικούς και ανθρώπινους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων του δυνάμει του άρθρου 39·
- γ) ο υποψήφιος διαχειριστής ανέλαβε να συμμορφωθεί με δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων υπό την παρακολούθηση της ρυθμιστικής αρχής·
- δ) ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς απέδειξε την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παραγράφου 5, και για τον σκοπό αυτό, οφείλει να παράσχει όλα τα σχέδια συμβατικών ρυθμίσεων με την υποψήφια επιχείρηση και κάθε άλλη συναφή οντότητα·
- ε) ο υποψήφιος διαχειριστής απέδειξε την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο.

3. Τα κράτη μέλη εγκρίνουν και διορίζουν ως ανεξάρτητους διαχειριστές συστημάτων επιχειρήσεις που έχουν πιστοποιηθεί από τη ρυθμιστική αρχή ότι συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του άρθρου 72 και της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Εφαρμόζεται η διαδικασία πιστοποίησης είτε του άρθρου 71 της παρούσας οδηγίας και του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 είτε του άρθρου 72 της παρούσας οδηγίας.

4. Κάθε ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση και τη διαχείριση της πρόσβασης τρίτων, συμπεριλαμβανομένης της είσπραξης τελών πρόσβασης και επιβαρύνσεων συμφόρησης, για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς, καθώς και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση, με προγραμματισμό επενδύσεων. Για την ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς, ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος είναι υπεύθυνος για τον προγραμματισμό, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας αδειοδότησης, την κατασκευή και την έναρξη λειτουργίας νέας υποδομής. Για τον σκοπό αυτό, ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Οι ιδιοκτήτες συστημάτων μεταφοράς δεν είναι υπεύθυνοι για τη χορήγηση και τη διαχείριση πρόσβασης τρίτων ούτε και για τον προγραμματισμό των επενδύσεων.

5. Εάν έχει διοριστεί ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος, ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς:
- α) παρέχει κάθε σχετική συνεργασία και στήριξη στον ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα όλων των συναφών πληροφοριών·
 - β) χρηματοδοτεί τις επενδύσεις τις οποίες αποφασίζει ο ανεξάρτητος διαχειριστής του συστήματος και εγκρίνει η ρυθμιστική αρχή ή συμφωνεί στη χρηματοδότησή τους από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο τρίτο, συμπεριλαμβανομένου του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος· οι σχετικοί χρηματοδοτικοί διακανονισμοί υπόκεινται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής· πριν από την έγκριση αυτή, η ρυθμιστική αρχή διαβουλεύεται με τον ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, μαζί με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη·
 - γ) μεριμνά για την κάλυψη της ευθύνης η οποία αφορά τα πάγια στοιχεία του δικτύου, με εξαίρεση την ευθύνη που αφορά τα καθήκοντα του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος·
 - δ) παρέχει εγγυήσεις για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των επεκτάσεων του δικτύου, με εξαίρεση των επενδύσεων που, σύμφωνα με το στοιχείο β), έχει συμφωνήσει να χρηματοδοτηθούν από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένου του ανεξάρτητου διαχειριστή του συστήματος.
6. Σε στενή συνεργασία με τη ρυθμιστική αρχή, παρέχονται στην οικεία εθνική αρχή ανταγωνισμού όλες οι σχετικές εξουσίες για την αποτελεσματική επιτήρηση της συμμόρφωσης του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς με τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παραγράφου 5.

Άρθρο 62

Διαχωρισμός ιδιοκτητών συστημάτων μεταφοράς, ιδιοκτητών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, διαχειριστών συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου και διαχειριστών εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου

1. Οι ιδιοκτήτες συστημάτων μεταφοράς και δικτύων υδρογόνου, στις περιπτώσεις που έχει διοριστεί ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ανεξάρτητος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, και οι διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου ή οι διαχειριστές εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου που αποτελούν μέρος κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων είναι ανεξάρτητοι, τουλάχιστον ως προς τη νομική μορφή, την οργάνωση και τη λήψη των αποφάσεών τους, από άλλες δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τη μεταφορά, τη διανομή, τη μετακομική και την αποθήκευση φυσικού αερίου και υδρογόνου.

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μόνον σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου οι οποίες είναι αναγκαίες από τεχνική ή οικονομική άποψη για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο σύστημα για την προμήθεια στους πελάτες σύμφωνα με το άρθρο 33.

2. Προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία του ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς ή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή του διαχειριστή εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1, εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:

- α) τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς ή του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διαχειριστή του συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή του διαχειριστή εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου δεν συμμετέχουν σε εταιρικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης φυσικού αερίου, οι οποίες είναι υπεύθυνες, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή λειτουργία της παραγωγής και της προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου·
- β) πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς ή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή του διαχειριστή εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπο που διασφαλίζει ότι είναι σε θέση να ενεργούν ανεξάρτητα·
- γ) ο διαχειριστής συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή ο διαχειριστής εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου διαθέτει αποτελεσματικά δικαιώματα λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση φυσικού αερίου, σε σχέση με τα πάγια στοιχεία που είναι αναγκαία για τη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων αποθήκευσης· αυτό δεν αποκλείει την ύπαρξη κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα οικονομικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εποπτείας της διαχείρισης, τα οποία έχει η μητρική εταιρεία όσον αφορά την απόδοση των πόρων θυγατρικής της εταιρείας που ρυθμίζονται έμμεσα σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 7· ειδικότερα, τούτο επιτρέπει στη μητρική εταιρεία να εγκρίνει το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή ισοδύναμο μέσω του διαχειριστή του συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή του διαχειριστή εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου και να θέτει συνολικά όρια για τα επίπεδα χρέωσης της θυγατρικής της· δεν επιτρέπει στη μητρική εταιρεία να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου·

δ) ο ιδιοκτήτης συστήματος μεταφοράς ή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και ο διαχειριστής συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή ο διαχειριστής εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου καταρτίζουν πρόγραμμα συμμόρφωσης, στο οποίο αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται για να αποκλείεται η διακριτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της τήρησης του εν λόγω προγράμματος· καθορίζονται επίσης οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη των στόχων αυτών· το επιφορτισμένο με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στέλεχος ή όργανο υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί και η οποία δημοσιεύεται.

3. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 90 προς συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας στις οποίες καθορίζονται κατευθυντήριες γραμμές για να διασφαλίζεται η πλήρης και αποτελεσματική συμμόρφωση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς ή του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διαχειριστή του συστήματος αποθήκευσης φυσικού αερίου ή του διαχειριστή της εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Τμήμα 3

Ανεξάρτητοι διαχειριστές μεταφοράς

Άρθρο 63

Πάγια στοιχεία, εξοπλισμός, προσωπικό και ταυτότητα

1. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς εξοπλίζονται με όλους τους ανθρώπινους, τεχνικούς, υλικούς και οικονομικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας και την άσκηση της δραστηριότητας της μεταφοράς φυσικού αερίου, ειδικότερα:

α) τα πάγια στοιχεία που είναι απαραίτητα για την άσκηση της δραστηριότητας της μεταφοράς φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος μεταφοράς, είναι ιδιοκτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς·

β) το προσωπικό που είναι απαραίτητο για την άσκηση της δραστηριότητας της μεταφοράς φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης όλων των εταιρικών καθηκόντων, προσλαμβάνεται από τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς·

γ) απαγορεύεται η διάθεση προσωπικού και η παροχή υπηρεσιών προς και από οποιοδήποτε άλλο επίπεδο της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, αλλά ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς μπορεί να παρέχει υπηρεσίες στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, υπό τον όρο ότι:

i) η παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν προβαίνει σε διακρίσεις εις βάρος άλλων χρηστών του συστήματος, διατίθεται σε όλους τους χρήστες του συστήματος υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις και δεν περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό κατά την παραγωγή ή προμήθεια·

ii) οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή των υπηρεσιών αυτών έχουν εγκριθεί από τη ρυθμιστική αρχή·

δ) με την επιφύλαξη των αποφάσεων του εποπτικού οργάνου δυνάμει του άρθρου 66, οι κατάλληλοι οικονομικοί πόροι για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια ή για την αντικατάσταση των παρόντων πάγιων στοιχείων παρέχονται στο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σε εύθετο χρόνο από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση κατόπιν σχετικού αιτήματος του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

2. Η άσκηση της δραστηριότητας της μεταφοράς φυσικού αερίου περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα καθήκοντα πέραν όσων απαριθμούνται στο άρθρο 39:

α) εκπροσώπηση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και επαφές με τρίτους και τις ρυθμιστικές αρχές·

β) την εκπροσώπηση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς στο ΕΛΔΣΜ Αερίου·

γ) χορήγηση και διαχείριση πρόσβασης τρίτων χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών συστήματος ή των κατηγοριών χρηστών του συστήματος·

δ) συλλογή όλων των τελών των σχετικών με το σύστημα μεταφοράς· συμπεριλαμβανομένων των τελών πρόσβασης, των τελών εξισορρόπησης για τις βοηθητικές υπηρεσίες όπως η επεξεργασία φυσικού αερίου, η αγορά υπηρεσιών (κόστος εξισορρόπησης, ενέργεια για τις απώλειες)·

- ε) λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη ασφαλούς, αποτελεσματικού και οικονομικού συστήματος μεταφοράς·
- στ) προγραμματισμός επενδύσεων για διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση και εγγύηση της ασφάλειας του εφοδιασμού·
- ζ) σύσταση κατάλληλων κοινών επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων με έναν ή περισσότερους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, χρηματιστήρια φυσικού αερίου και άλλους σχετικούς συμμετέχοντες στην αγορά με στόχο να αναπτυχθεί η δημιουργία περιφερειακών αγορών ή να διευκολυνθεί η διαδικασία ελευθέρωσης της αγοράς·
- η) όλες οι εταιρικές υπηρεσίες, όπως οι νομικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες λογιστικής και πληροφορικής.
3. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς οργανώνονται με τη νομική μορφή που αναφέρεται στο παράρτημα II της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁰⁾.
4. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δεν πρέπει να επιφέρει σύγχυση, με την ταυτότητα, τις ανακοινώσεις, τα σήματα και τις εγκαταστάσεις της εταιρείας του, όσον αφορά την ιδιαίτερη ταυτότητα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ή οιοδήποτε μέρους της.
5. Ο διαχειριστής συστημάτων μεταφοράς δεν χρησιμοποιεί από κοινού με τα μέρη της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης συστήματα τεχνολογίας των πληροφοριών ή εξοπλισμό, χώρους, εγκαταστάσεις και συστήματα ασφάλειας της πρόσβασης, ούτε συνεργάζεται με τους ίδιους συμβούλους ή εξωτερικούς αναδόχους για συστήματα ή εξοπλισμό πληροφορικής, ή για συστήματα πρόσβασης ασφάλειας.
6. Οι λογαριασμοί των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ελέγχονται από ελεγκτή άλλον από εκείνον που ελέγχει την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ή μέρος της.

Άρθρο 64

Ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς

1. Με την επιφύλαξη των αποφάσεων του εποπτικού οργάνου δυνάμει του άρθρου 66, ο διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς:
- α) διαθέτει ουσιαστικές εξουσίες λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση, όσον αφορά τους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, συντήρηση ή ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς·
- β) έχει την αρμοδιότητα να συγκεντρώνει χρηματικούς πόρους στην κεφαλαιαγορά, ιδίως μέσω δανεισμού και αύξησης του κεφαλαίου.
2. Ο διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς λαμβάνει διαρκώς μέτρα ώστε να εξασφαλίζει τους απαιτούμενους πόρους για την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της δραστηριότητας της μεταφοράς και αναπτύσσει και διατηρεί αποτελεσματικό, ασφαλές και οικονομικό σύστημα μεταφοράς.
3. Οι θυγατρικές της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελούν δραστηριότητες παραγωγής ή εφοδιασμού δεν έχουν καμία άμεση ή έμμεση συμμετοχή στον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δεν έχει ούτε άμεση ούτε έμμεση συμμετοχή σε καμία θυγατρική της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελεί δραστηριότητες παραγωγής ή εφοδιασμού, ούτε λαμβάνει μερίσματα ή άλλο οικονομικό όφελος από αυτή τη θυγατρική.
4. Η συνολική δομή διαχείρισης και το εταιρικό καταστατικό του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς πρέπει να διασφαλίζουν ουσιαστική ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σύμφωνα με το παρόν τμήμα. Η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση δεν ορίζει άμεσα ή έμμεσα την ανταγωνιστική συμπεριφορά του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σε σχέση με τις καθημερινές δραστηριότητες του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και τη διαχείριση του δικτύου, ή σε σχέση με τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου το οποίο αναπτύσσεται σύμφωνα με το άρθρο 55.
5. Κατά την εκτέλεση των κατά το άρθρο 39 και το άρθρο 63 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας καθηκόντων τους και για τη συμμόρφωση με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α), το άρθρο 10 παράγραφοι 2, 3 και 4, το άρθρο 13 παράγραφος 1, το άρθρο 17 παράγραφος 1 και το άρθρο 33 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 οι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς, δεν προβαίνουν σε διακρίσεις κατά προσώπων ή οντοτήτων και δεν περιορίζουν, δεν στρεβλώνουν και δεν εμποδίζουν τον ανταγωνισμό στον τομέα της παραγωγής ή του εφοδιασμού.

⁽⁵⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου (ΕΕ L 169 της 30.6.2017, σ. 46).

6. Όλες οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των δανείων από το διαχειριστή συστήματος μεταφοράς προς την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, είναι σύμφωνες με τις συνθήκες της αγοράς. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς διατηρεί λεπτομερή αρχεία των εν λόγω εμπορικών και οικονομικών σχέσεων και τα θέτει στη διάθεση της ρυθμιστικής αρχής κατόπιν αιτήσεως.
7. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς υποβάλλει προς έγκριση στη ρυθμιστική αρχή όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες με την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση.
8. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ενημερώνει τη ρυθμιστική αρχή για τους οικονομικούς πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 63 παράγραφος 1 στοιχείο δ) και είναι διαθέσιμοι για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια ή για την αντικατάσταση των παρόντων παγίων στοιχείων.
9. Η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση απέχει από κάθε ενέργεια που παρεμποδίζει ή θίγει τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ως προς τη συμμόρφωσή του προς τις υποχρεώσεις του παρόντος τμήματος και δεν απαιτεί από τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς να ζητεί την άδειά της για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.
10. Επιχείρηση που έχει πιστοποιηθεί από τη ρυθμιστική αρχή ότι συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του παρόντος τμήματος εγκρίνεται και διορίζεται ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Εφαρμόζεται η διαδικασία πιστοποίησης είτε του άρθρου 71 της παρούσας οδηγίας και του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 είτε του άρθρου 72 της παρούσας οδηγίας.
11. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δημοσιεύει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα του φυσικού αερίου που μεταφέρεται στα δίκτυά του, βάσει των άρθρων 16 και 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/703 της Επιτροπής⁽⁵¹⁾.

Άρθρο 65

Ανεξαρτησία του προσωπικού και η διαχείριση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς

1. Οι αποφάσεις σχετικά με το διορισμό και την ανανέωση, οι όροι εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και της διάρκειας της περιόδου απασχόλησης των υπευθύνων για τη διαχείριση ή των μελών των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς λαμβάνονται από το εποπτικό όργανο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 66.
2. Η ταυτότητα και οι όροι που διέπουν τη θητεία, τη διάρκεια και τη λήξη της περιόδου απασχόλησης των προσώπων που ορίζει το εποπτικό όργανο για διορισμό ή ανανέωση ως υπευθύνους για την εκτελεστική διαχείριση ή ως μέλη των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, και οι λόγοι κάθε προτεινόμενης απόφασης τερματισμού της περιόδου απασχόλησης, κοινοποιούνται στη ρυθμιστική αρχή. Οι όροι αυτοί και οι αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθίστανται δεσμευτικοί μόνο εάν, εντός τριών εβδομάδων από την κοινοποίηση, η ρυθμιστική αρχή δεν έχει εγείρει αντιρρήσεις.
- Η ρυθμιστική αρχή μπορεί να εγείρει αντιρρήσεις έναντι των αποφάσεων της παραγράφου 1:
- α) εφόσον προκύψουν αμφιβολίες όσον αφορά την επαγγελματική ανεξαρτησία διορισμένου προσώπου υπευθύνου για τη διαχείριση ή μέλους των διοικητικών οργάνων ή
- β) στην περίπτωση πρόωρης λήξης περιόδου απασχόλησης, εάν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την αιτιολόγηση της πρόωρης λήξης.
3. Οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή τα μέλη των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που υπόκεινται στην παράγραφο αυτή δεν κατέχουν καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ή οποιοδήποτε μέρος της ή τους μετόχους που ασκούν τον έλεγχο της πέραν του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς για διάστημα τριών ετών πριν από το διορισμό τους.
4. Οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή τα μέλη των διοικητικών οργάνων και οι υπάλληλοι του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς δεν πρέπει να έχουν καμία άλλη επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με οποιοδήποτε άλλο μέρος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ή τους μετόχους που ασκούν τον έλεγχο της.

⁽⁵¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/703 της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2015, για τη θέσπιση κώδικα δικτύου όσον αφορά τους κανόνες για τη διαλειτουργικότητα και την ανταλλαγή δεδομένων (ΕΕ L 113 της 1.5.2015, σ. 13).

5. Οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή τα μέλη των διοικητικών οργάνων και οι υπάλληλοι του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς δεν πρέπει να έχουν κανένα συμφέρον ούτε να λαμβάνουν οικονομικό όφελος, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με οποιοδήποτε μέρος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης πέραν του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς. Η αμοιβή τους δεν εξαρτάται από τις δραστηριότητες ή τα αποτελέσματα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης πέραν των δραστηριοτήτων ή των αποτελεσμάτων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

6. Οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή τα μέλη των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής στη ρυθμιστική αρχή για οποιαδήποτε καταγγελία τους όσον αφορά πρόωρη λήξη της απασχόλησής τους.

7. Μετά τη λήξη της περιόδου απασχόλησής τους στον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή τα μέλη των διοικητικών οργάνων του δεν πρέπει να έχουν καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση που να συνδέεται με οποιοδήποτε μέρος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης πέραν του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή με τους μετόχους που ασκούν τον έλεγχο της, για διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων ετών.

8. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται στην πλειοψηφία των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση ή μέλη των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

Τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση ή μέλη των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, τα οποία δεν υπόκεινται στην παράγραφο 3, δεν πρέπει να έχουν ασκήσει διαχείριση ή άλλη συναφή δραστηριότητα στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση για περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών πριν από τον διορισμό τους.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και οι παράγραφοι 4 έως 7 εφαρμόζονται στο σύνολο του προσωπικού της εκτελεστικής διαχείρισης και σε όσους αναφέρονται απευθείας στην εκτελεστική διαχείριση για θέματα που άπτονται της λειτουργίας, της συντήρησης ή της ανάπτυξης του δικτύου.

Άρθρο 66

Εποπτικό όργανο

1. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς έχει εποπτικό όργανο υπεύθυνο για τη λήψη των αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων των μετόχων στο πλαίσιο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, ειδικότερα των αποφάσεων σχετικά με την έγκριση των ετήσιων και πιο μακροπρόθεσμων σχεδίων χρηματοδότησης, το επίπεδο χρέωσης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους. Από τις αποφάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του εποπτικού οργάνου εξαιρούνται όσες σχετίζονται με τις καθημερινές δραστηριότητες του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και τη διαχείριση του δικτύου, καθώς και με τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 55.

2. Το εποπτικό όργανο αποτελείται από μέλη εκπροσωπούντα την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, μέλη εκπροσωπούντα τρίτους μετόχους και, εφόσον το προβλέπει η σχετική εθνική νομοθεσία, μέλη εκπροσωπούντα άλλους ενδιαφερομένους όπως οι υπάλληλοι του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

3. Το άρθρο 65 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο και το άρθρο 65 παράγραφοι 3 έως 7 εφαρμόζονται τουλάχιστον στο ήμισυ των μελών του εποπτικού οργάνου, πλην ενός.

Το άρθρο 65 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) εφαρμόζεται στα μέλη του εποπτικού οργάνου.

Άρθρο 67

Πρόγραμμα συμμόρφωσης και υπεύθυνος συμμόρφωσης

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς κατάρτιζουν και εκτελούν πρόγραμμα συμμόρφωσης στο οποίο αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται η διακριτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς το εν λόγω πρόγραμμα. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Το πρόγραμμα αυτό υπόκειται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της ρυθμιστικής αρχής, η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται στον ανεξάρτητο έλεγχο του υπευθύνου συμμόρφωσης.

2. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης διορίζεται από το εποπτικό όργανο, υπό την αίρεση έγκρισης από τη ρυθμιστική αρχή. Η ρυθμιστική αρχή μπορεί μόνον να απορρίψει την έγκριση του υπευθύνου συμμόρφωσης για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας ή επαγγελματικής ικανότητας. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Στον υπεύθυνο συμμόρφωσης εφαρμόζεται το άρθρο 65 παράγραφοι 2 έως 8.

3. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης είναι αρμόδιος για:

α) την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προγράμματος συμμόρφωσης·

β) την εκπόνηση ετήσιας έκθεσης στην οποία καθορίζονται τα μέτρα που λαμβάνονται για την εκτέλεση του προγράμματος συμμόρφωσης και την υποβολή της στη ρυθμιστική αρχή·

γ) την υποβολή έκθεσης στο εποπτικό όργανο και έκδοση συστάσεων σχετικά με το πρόγραμμα συμμόρφωσης και την εκτέλεσή του·

δ) την κοινοποίηση προς τη ρυθμιστική αρχή κάθε ουσιαστικής παράβασης ως προς την εφαρμογή του προγράμματος συμμόρφωσης·

ε) την υποβολή έκθεσης στη ρυθμιστική αρχή για όλες τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

4. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή τις αποφάσεις που προτείνονται σχετικά με το επενδυτικό πρόγραμμα ή με μεμονωμένες επενδύσεις στο δίκτυο. Καταληκτική ημερομηνία τούτου είναι όταν η διαχείριση ή το αρμόδιο διοικητικό όργανο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς τις υποβάλλουν στο εποπτικό όργανο.

5. Εάν η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, στη γενική συνέλευση ή με την ψηφοφορία των μελών του εποπτικού οργάνου που έχει διορίσει, έχει εμποδίσει τη λήψη απόφασης για την παρεμπόδιση ή την καθυστέρηση των επενδύσεων οι οποίες, στο πλαίσιο του 10ετούς σχεδίου ανάπτυξης του δικτύου έπρεπε να εκτελεστούν κατά τα επόμενα τρία χρόνια, ο υπεύθυνος συμμόρφωσης το αναφέρει στη ρυθμιστική αρχή, η οποία ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 55.

6. Οι όροι που διέπουν την εντολή ή οι όροι απασχόλησης του υπευθύνου συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας της εντολής του, υπόκεινται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής. Οι όροι αυτοί εξασφαλίζουν την ανεξαρτησία του υπευθύνου συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων παρέχοντάς του όλους τους απαραίτητους πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Στη διάρκεια της θητείας του, ο υπεύθυνος συμμόρφωσης δεν μπορεί να έχει άλλη επαγγελματική θέση, ευθύνη ή συμφέρον, άμεσα ή έμμεσα, σε ή με οιοδήποτε τμήμα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ή με τους ελέγχοντες μετόχους της.

7. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης υποβάλλει τακτικά έκθεση, είτε προφορικά είτε γραπτώς, προς τη ρυθμιστική αρχή και έχει το δικαίωμα να υποβάλλει τακτικά έκθεση, είτε προφορικά είτε γραπτώς, στο εποπτικό όργανο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.

8. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης μπορεί να συμμετέχει σε όλες τις συνεδριάσεις των οργάνων διαχείρισης ή διοίκησης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, και στις συνεδριάσεις του εποπτικού οργάνου και της γενικής συνέλευσης. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης συμμετέχει σε όλες τις συνεδριάσεις που εξετάζουν τα ακόλουθα θέματα:

α) τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 ειδικότερα όσον αφορά τα τιμολόγια, τις υπηρεσίες πρόσβασης τρίτων, την κατανομή δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης, τη διαφάνεια, την εξισορρόπηση και τις δευτερογενείς αγορές·

β) έργα που αναλαμβάνονται για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του διασυνδεδεμένου συστήματος μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε νέες συνδέσεις μεταφοράς, στην επέκταση της δυναμικότητας και στη βελτιστοποίηση της υπάρχουσας δυναμικότητας·

γ) αγορές ή πωλήσεις ενέργειας απαραίτητες για τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς.

9. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης παρακολουθεί τη συμμόρφωση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς με το άρθρο 40.

10. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης έχει πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και στα γραφεία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, καθώς και σε όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των καθηκόντων του υπευθύνου συμμόρφωσης.

11. Με εκ των προτέρων έγκριση της ρυθμιστικής αρχής, το εποπτικό όργανο μπορεί να απολύσει τον υπεύθυνο συμμόρφωσης. Απολύει τον υπεύθυνο συμμόρφωσης για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας ή επαγγελματικής ικανότητας, κατόπιν αιτήματος της ρυθμιστικής αρχής.

12. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης έχει πρόσβαση στα γραφεία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς χωρίς προηγούμενη αναγγελία.

Τμήμα 4

Διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων υδρογόνου

Άρθρο 68

Διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι από τις 5 Αυγούστου 2026 οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου διαχωρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου που ορίζονται στο άρθρο 60.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, των άρθρων 46 και 60 της παρούσας οδηγίας και των άρθρων 35 και 43 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, η παραγωγή ή προμήθεια περιλαμβάνει την παραγωγή και την προμήθεια υδρογόνου και η μεταφορά περιλαμβάνει τη μεταφορά υδρογόνου.

3. Ένα κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σε δίκτυα μεταφοράς υδρογόνου που ανήκουν σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, το οικείο κράτος μέλος διορίζει ανεξάρτητο διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ο οποίος διαχωρίζεται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές συστημάτων φυσικού αερίου που καθορίζονται στο άρθρο 61. Οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου και οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου που διαχωρίζονται σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 1 δύναται να ενεργούν ως ανεξάρτητοι διαχειριστές δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του άρθρου 69.

4. Όταν ένα δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου ανήκει σε έναν ή σε περισσότερους πιστοποιημένους διαχειριστές συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου ή όταν, στις 4 Αυγούστου 2024, ένα δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου ανήκει σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή στην προμήθεια υδρογόνου, τα κράτη μέλη δύναται να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και να διορίσουν μια οντότητα υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή υπό τον από κοινού έλεγχο δύο ή περισσότερων διαχειριστών συστήματος μεταφοράς, ή υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή στην προμήθεια υδρογόνου ως ολοκληρωμένο διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ο οποίος διαχωρίζεται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου που προβλέπονται στο τμήμα 3 του παρόντος κεφαλαίου.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, όταν ένα κράτος μέλος έχει χορηγήσει παρέκκλιση από τις απαιτήσεις του άρθρου 69 δυνάμει της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου και ένα δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου ανήκει σε έναν ή περισσότερους πιστοποιημένους διαχειριστές συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου οι οποίοι διαχωρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου που προβλέπονται στο τμήμα 3 του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη δύναται να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και να διορίσουν την εν λόγω οντότητα ή οντότητα υπό τον από κοινού έλεγχο δύο ή περισσότερων διαχειριστών συστήματος μεταφοράς ως ολοκληρωμένο διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ο οποίος διαχωρίζεται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο τμήμα 3.

Όταν μια επιχείρηση περιλαμβάνει διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που διαχωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 1 και ολοκληρωμένο διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, η εν λόγω επιχείρηση μπορεί να δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή την προμήθεια υδρογόνου, αλλά όχι στην παραγωγή ή προμήθεια φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Όταν η εν λόγω επιχείρηση ασχολείται με την παραγωγή ή την προμήθεια υδρογόνου, ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο τμήμα 3, η δε επιχείρηση και όλα τα μέρη της δεν προβαίνουν σε κρατήσεις δικαιωμάτων δυναμικότητας ούτε χρησιμοποιούν τέτοια δικαιώματα για την έγχυση υδρογόνου σε σύστημα μεταφοράς ή διανομής φυσικού αερίου το οποίο διαχειρίζεται η επιχείρηση.

5. Οι εφαρμοστέοι κανόνες για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς που καθορίζονται στο άρθρο 72 εφαρμόζονται στους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου.

Άρθρο 69

Οριζόντιος διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου

1. Σε περίπτωση που διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου αποτελεί μέρος επιχείρησης που δραστηριοποιείται στη μεταφορά ή τη διανομή φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει να είναι ανεξάρτητος τουλάχιστον ως προς τη νομική του μορφή.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν παρεκκλίσεις, βάσει δημόσια διατεθείσας θετικής ανάλυσης κόστους-οφελών, από τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 στους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, με την επιφύλαξη θετικής αξιολόγησης από τη ρυθμιστική αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 4.

3. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται δυνάμει της παραγράφου 2 δημοσιεύονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή, συνοδευόμενες από την αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4, ενώ παράλληλα τηρείται η εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

4. Κατά τη χορήγηση παρέκκλισης σύμφωνα με την παράγραφο 2, και στη συνέχεια τουλάχιστον ανά επταετία ή έπειτα από αιτιολογημένο αίτημα της Επιτροπής, η ρυθμιστική αρχή του κράτους μέλους που χορήγησε την παρέκκλιση δημοσιεύει εκτίμηση των επιπτώσεων της παρέκκλισης στη διαφάνεια, τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις, τα τιμολόγια των δικτύων και το διασυνοριακό εμπόριο. Η αξιολόγηση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον το χρονοδιάγραμμα των αναμενόμενων μεταφορών πάγιων στοιχείων από τον τομέα του φυσικού αερίου στον τομέα του υδρογόνου.

Εάν, βάσει αξιολόγησης, η ρυθμιστική αρχή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της εφαρμογής της παρέκκλισης θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στη διαφάνεια, τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις, τα τιμολόγια των δικτύων και το διασυνοριακό εμπόριο, ή όταν θα έχει ολοκληρωθεί η μεταφορά των πάγιων στοιχείων από τον τομέα του φυσικού αερίου στον τομέα του υδρογόνου, το κράτος μέλος ανακαλεί την παρέκκλιση.

5. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2, 3 και 4, η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία μπορούν να χορηγούν παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 στους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου. Κάθε τέτοια παρέκκλιση κοινοποιείται στην Επιτροπή και λήγει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Μετά την ημερομηνία λήξης παρέκκλισης που έχει χορηγηθεί δυνάμει της παρούσας παραγράφου, η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία μπορούν να χορηγούν παρεκκλίσεις δυνάμει των παραγράφων 2, 3 και 4.

Άρθρο 70

Διαχωρισμός των λογαριασμών διαχειριστών δικτύων υδρογόνου

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι λογαριασμοί των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου τηρούνται σύμφωνα με το άρθρο 75.

Τμήμα 5

Διορισμός και πιστοποίηση διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου

Άρθρο 71

Διορισμός και πιστοποίηση διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου

1. Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ή διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, πρέπει να πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου και με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

2. Επιχειρήσεις οι οποίες έχουν πιστοποιηθεί από την ρυθμιστική αρχή ότι πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 60 ή 68, σύμφωνα με την κατωτέρω διαδικασία πιστοποίησης, εγκρίνονται και διορίζονται ως διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ή διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου από τα κράτη μέλη. Ο διορισμός των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου κοινοποιείται στην Επιτροπή και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

3. Οι πιστοποιημένες επιχειρήσεις γνωστοποιούν στη ρυθμιστική αρχή κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή που ενδεχομένως καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσής τους προς τις επιταγές του άρθρου 60 ή του άρθρου 68.

4. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν τη διαρκή συμμόρφωση των πιστοποιημένων επιχειρήσεων προς τις επιταγές του άρθρου 60 ή του άρθρου 68. Κινούν τη διαδικασία πιστοποίησης για να διαπιστωθεί η εν λόγω συμμόρφωση:

α) ύστερα από γνωστοποίηση πιστοποιημένης επιχείρησης σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου·

β) με δική τους πρωτοβουλία, όταν περιέλθει σε γνώση τους ότι σχεδιαζόμενη αλλαγή των δικαιωμάτων ή της επιρροής επί πιστοποιημένων επιχειρήσεων ή ιδιοκτητών συστημάτων μεταφοράς ενδέχεται να καταλήξει σε παράβαση του άρθρου 60 ή του άρθρου 68, ή όταν έχουν λόγο να θεωρήσουν ότι έχει συμβεί τέτοια παράβαση· ή

γ) ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Επιτροπής.

5. Οι ρυθμιστικές αρχές εκδίδουν απόφαση σχετικά με την πιστοποίηση διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου εντός 100 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή από την ημερομηνία της αίτησης της Επιτροπής. Μετά την παρέλευση του εν λόγω χρονικού διαστήματος, θεωρείται ότι η πιστοποίηση έχει χορηγηθεί. Η ρητή ή σιωπηρή απόφαση της ρυθμιστικής αρχής παράγει αποτελέσματα μόνο μετά την περάτωση της διαδικασίας που καθορίζεται στην παράγραφο 6.
6. Η ρυθμιστική αρχή κοινοποιεί αμελλητί στην Επιτροπή τη ρητή ή σιωπηρή απόφαση σχετικά με την πιστοποίηση, μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν την απόφαση. Η Επιτροπή ενεργεί με τη διαδικασία του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.
7. Οι ρυθμιστικές αρχές και η Επιτροπή δύνανται να ζητήσουν από διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου και επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
8. Οι ρυθμιστικές αρχές και η Επιτροπή τηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

Άρθρο 72

Πιστοποίηση σε σχέση με τρίτες χώρες

1. Όταν υποβάλλεται αίτημα πιστοποίησης από ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς, διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή ιδιοκτήτη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου που τελεί υπό τον έλεγχο προσώπου ή προσώπων από τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες, η ρυθμιστική αρχή ειδοποιεί την Επιτροπή.

Η ρυθμιστική αρχή γνωστοποιεί επίσης αμελλητί στην Επιτροπή κάθε τυχόν περίπτωση που θα μπορούσε να οδηγήσει στην απόκτηση του ελέγχου συστήματος μεταφοράς, διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς, δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου από πρόσωπο ή πρόσωπα από τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες.

2. Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ή ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου γνωστοποιούν στη ρυθμιστική αρχή κάθε τυχόν περίπτωση που θα μπορούσε να οδηγήσει στην απόκτηση του ελέγχου του συστήματος μεταφοράς, του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου από πρόσωπο από τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες.

3. Η ρυθμιστική αρχή εκδίδει σχέδιο απόφασης σχετικά με την πιστοποίηση διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου εντός 100 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του διαχειριστή δικτύου υδρογόνου. Αρνείται την πιστοποίηση εάν δεν έχει αποδειχθεί:

α) κατά πόσον η εν προκειμένω οντότητα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 60 ή του άρθρου 68, και

β) στη ρυθμιστική αρχή ή σε άλλη αρμόδια αρχή που έχει ορίσει το κράτος μέλος, ότι η χορήγηση της πιστοποίησης αυτής δεν θα θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ή τα ουσιαστά συμφέροντα ασφάλειας του κράτους μέλους και της Ένωσης· κατά την εξέταση του θέματος αυτού, η ρυθμιστική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή που έχει οριστεί λαμβάνουν υπόψη:

- i) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ένωσης έναντι της εν λόγω τρίτης χώρας που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συμφωνιών που έχουν συναφθεί με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, με την Ένωση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, στις οποίες διαλαμβάνονται τα ζητήματα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού·
- ii) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών έναντι της εν λόγω τρίτης χώρας, που απορρέουν δυνάμει συμφωνιών που έχουν συνάψει με τη χώρα αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμφωνίες αυτές συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο·
- iii) την ιδιοκτησία, την προσφορά ή άλλες εμπορικές σχέσεις που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα κίνητρα και στην ικανότητα του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή του διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου να παραδίδουν φυσικό αέριο ή υδρογόνο στο κράτος μέλος ή στην Ένωση·
- iv) άλλα συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις που αφορούν την υπόθεση και την οικεία τρίτη χώρα.

4. Η ρυθμιστική αρχή κοινοποιεί αμελλητί το σχέδιο απόφασης στην Επιτροπή μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν την απόφαση αυτή.

5. Πριν από την έκδοση απόφασης από τη ρυθμιστική αρχή σχετικά με την πιστοποίηση, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η ρυθμιστική αρχή ή/και η αρμόδια αρχή που ορίζουν, όπως αναφέρεται στο στοιχείο β) της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής για τα εξής:

- α) κατά πόσον η εν προκειμένω οντότητα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 60 ή του άρθρου 68, και
- β) κατά πόσον η χορήγηση της πιστοποίησης θα θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης.

6. Η Επιτροπή εξετάζει το αίτημα που αναφέρεται στην παράγραφο 5 μόλις το λάβει. Εντός 50 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος, η Επιτροπή δίνει τη γνώμη της στην ρυθμιστική αρχή ή, σε περίπτωση που το αίτημα έγινε από την αρμόδια αρχή που έχει οριστεί, στην αρχή αυτή.

Κατά την κατάρτιση της γνώμης της, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη γνώμη του ACER, του οικείου κράτους μέλους και των ενδιαφερομένων μερών. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διατυπώσει τέτοιο αίτημα, η προθεσμία των 50 εργάσιμων ημερών παρατείνεται κατά 50 επιπλέον εργάσιμες ημέρες.

Σε περίπτωση μη γνωμοδότησης από την Επιτροπή εντός της περιόδου που αναφέρεται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, θεωρείται ότι η Επιτροπή δεν έχει αντιρρήσεις κατά της απόφασης της ρυθμιστικής αρχής.

7. Όταν εκτιμά το κατά πόσον ο έλεγχος προσώπου από τρίτη χώρα θα θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ή τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης ή κράτους μέλους, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη:

- α) τα συγκεκριμένα δεδομένα της περίπτωσης και της συγκεκριμένης τρίτης χώρας, συμπεριλαμβανομένων αποδεικτικών στοιχείων για την επίδραση της συγκεκριμένης τρίτης χώρας στην κατάσταση που περιγράφεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β) σημείο iii)· και
- β) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ένωσης έναντι της εν λόγω τρίτης χώρας που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συμφωνιών που έχουν συναφθεί με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, με την Ένωση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, στις οποίες διαλαμβάνονται τα ζητήματα της ασφάλειας του εφοδιασμού.

8. Η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει εντός 50 εργάσιμων ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 6 την τελική της απόφαση όσον αφορά την πιστοποίηση. Κατά τη λήψη της τελικής απόφασής της η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει δεόντως υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής. Εν πάση περιπτώσει, ένα κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να αρνηθεί πιστοποίηση εάν η πιστοποίηση θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού του κράτους μέλους ή την ασφάλεια του εφοδιασμού άλλου κράτους μέλους. Εάν το κράτος μέλος έχει ορίσει άλλη αρμόδια αρχή δυνάμει του στοιχείου β) της παραγράφου 3, μπορεί να ζητήσει από την ρυθμιστική αρχή να λάβει την τελική της απόφαση σύμφωνα με την αξιολόγηση της εν λόγω αρμόδιας αρχής. Η τελική απόφαση της ρυθμιστικής αρχής και η γνώμη της Επιτροπής δημοσιεύονται ταυτοχρόνως. Εάν η τελική απόφαση διαφέρει από τη γνώμη της Επιτροπής, το οικείο κράτος μέλος παρέχει και δημοσιεύει, μαζί με την απόφαση αυτή, το αιτιολογικό της εν λόγω απόφασης.

9. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να ασκούν εθνικούς νομικούς ελέγχους για την προστασία των έννομων συμφερόντων δημόσιας ασφάλειας, τηρώντας την ενωσιακή νομοθεσία.

10. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 90 για τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας με την παροχή κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις λεπτομέρειες της ακολουθητέας διαδικασίας για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 73

Ορισμός διαχειριστών εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου, εγκαταστάσεων ΥΦΑ και τερματικών σταθμών υδρογόνου

Τα κράτη μέλη ορίζουν ή απαιτούν από τις επιχειρήσεις που έχουν στην ιδιοκτησία τους εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου, εγκαταστάσεις ΥΦΑ και τερματικούς σταθμούς υδρογόνου να ορίσουν, για χρονικό διάστημα που καθορίζεται από τα κράτη μέλη βάσει κριτηρίων αποδοτικότητας και οικονομικής ισορροπίας, έναν ή περισσότερους διαχειριστές για τις εν λόγω υποδομές.

Τμήμα 6

Διαχωρισμός και διαφάνεια των λογαριασμών

Άρθρο 74

Δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς

1. Τα κράτη μέλη, ή κάθε αρμόδια αρχή οριζόμενη από αυτά, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών και των αρμόδιων για την επίλυση των διαφορών αρχών κατά το άρθρο 32 παράγραφος 3, έχουν, στον βαθμό που είναι απαραίτητο για την άσκηση των καθηκόντων τους, δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και υδρογόνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 75.

2. Τα κράτη μέλη και κάθε διορισμένη αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών και των αρμόδιων για την επίλυση των διαφορών αρχών, διαφυλάσσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την κοινοποίηση αυτών των πληροφοριών εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την άσκηση των καθηκόντων των αρμοδίων αρχών.

Άρθρο 75

Διαχωρισμός των λογαριασμών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι λογαριασμοί των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και υδρογόνου τηρούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 5.

2. Ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή τη νομική μορφή τους, οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου καταρτίζουν, δημοσιεύουν και υποβάλλουν σε έλεγχο τους ετήσιους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες τους σχετικούς με τους ετήσιους λογαριασμούς των κεφαλαιουχικών εταιρειών οι οποίοι έχουν θεσπιστεί με την οδηγία 2013/34/ΕΕ.

Οι επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται από το νόμο να δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους διατηρούν στην έδρα τους αντίγραφα στη διάθεση του κοινού.

3. Οι επιχειρήσεις τηρούν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, χωριστούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς, διανομής, ΥΦΑ, τερματικών σταθμών υδρογόνου, αποθήκευσης φυσικού αερίου και υδρογόνου και μεταφοράς υδρογόνου, όπως ακριβώς θα ήταν υποχρεωμένες να πράξουν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνταν από χωριστές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι διασταυρούμενες επιδοτήσεις και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Τα πάγια στοιχεία υποδομών των επιχειρήσεων κατανέμονται στους σχετικούς λογαριασμούς και στις ρυθμιστικές περιουσιακές βάσεις χωριστά για τα πάγια στοιχεία φυσικού αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου και η εν λόγω κατανομή καθίσταται διαφανής. Οι επιχειρήσεις τηρούν επίσης λογαριασμούς, οι οποίοι μπορούν να είναι ενοποιημένοι, για άλλες δραστηριότητες που δεν έχουν σχέση με τη μεταφορά, τη διανομή, το ΥΦΑ, τους τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, την αποθήκευση φυσικού αερίου ή υδρογόνου ή δραστηριότητες μεταφοράς υδρογόνου. Στους λογαριασμούς πρέπει να αποσαφηνίζονται τα έσοδα που προέρχονται από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δικτύου μεταφοράς, διανομής ή υδρογόνου. Εφόσον ενδείκνυται, οι επιχειρήσεις τηρούν ενοποιημένους λογαριασμούς για άλλες δραστηριότητες, εκτός του τομέα του φυσικού αερίου. Οι εσωτερικοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν ισολογισμό και αποτελέσματα χρήσεως για κάθε δραστηριότητα. Ο διαχωρισμός των λογαριασμών ελέγχεται σύμφωνα με τους κανόνες της παραγράφου 2 και αναφέρεται στην ενδιαφερόμενη ρυθμιστική αρχή.

4. Ο έλεγχος που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ιδίως, αφορά την τήρηση της κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου υποχρέωσης για αποφυγή των διακρίσεων και διασταυρούμενων επιδοτήσεων. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 δεν υπάρχει διασταυρούμενη επιδότηση μεταξύ χρηστών του συστήματος φυσικού αερίου και χρηστών του δικτύου υδρογόνου.

5. Οι επιχειρήσεις διευκρινίζουν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, τους κανόνες κατανομής του ενεργητικού και του παθητικού, των δαπανών και των εσόδων, καθώς και τους κανόνες απόσβεσης, με την επιφύλαξη των εφαρμοζομένων σε εθνικό επίπεδο κανόνων περί λογιστικής τους οποίους εφαρμόζουν για την κατάρτιση των χωριστών λογαριασμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Οι εσωτερικοί αυτοί κανόνες μπορούν να τροποποιούνται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Οι τροποποιήσεις πρέπει να κοινοποιούνται στην ρυθμιστική αρχή και να αιτιολογούνται δεόντως.

6. Οι ετήσιοι λογαριασμοί αναφέρουν, σε παράρτημα, τις σημαντικές πράξεις που έχουν πραγματοποιηθεί με συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Χ
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 76

Διορισμός και ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ρυθμιστική αρχή σε εθνικό επίπεδο.
2. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν θίγεται ο διορισμός άλλων ρυθμιστικών αρχών σε περιφερειακό επίπεδο εντός ορισμένων κρατών μελών, υπό τον όρο να υπάρχει ένας ανώτερος εκπρόσωπος για λόγους εκπροσώπησης και επαφών σε ενωσιακό επίπεδο εντός του συμβουλίου ρυθμιστικών αρχών του ACER σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ένα κράτος μέλος μπορεί να διορίσει ρυθμιστικές αρχές για μικρά συστήματα σε γεωγραφικά χωριστή περιοχή η οποία, κατά το έτος 2008, είχε κατανάλωση μικρότερη του 3 % της συνολικής κατανάλωσης του κράτους μέλους του οποίου αποτελεί τμήμα. Με την παρέκκλιση αυτή δεν θίγεται ο διορισμός ενός ανώτερου εκπροσώπου για λόγους εκπροσώπησης και επαφών σε ενωσιακό επίπεδο εντός του συμβουλίου ρυθμιστικών αρχών του ACER σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942.
4. Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής και διασφαλίζουν ότι ασκεί τις εξουσίες της με αμεροληψία και διαφάνεια. Για το σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των ρυθμιστικών καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει της παρούσας οδηγίας και των σχετικών νομικών πράξεων, η ρυθμιστική αρχή:
 - α) είναι νομικά διακριτή και λειτουργικά ανεξάρτητη από κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα·
 - β) διασφαλίζει ότι το προσωπικό της και όλα τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με τη διοίκησή της:
 - i) ενεργούν ανεξάρτητα από οποιοδήποτε αγοραίο συμφέρον·
 - ii) δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν απευθείας οδηγίες από οποιαδήποτε κυβέρνηση ή άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα κατά την άσκηση των ρυθμιστικών καθηκόντων. Με την απαίτηση αυτή δεν θίγεται η, κατά περίπτωση, στενή συνεργασία με άλλες συναφείς εθνικές αρχές ούτε οι γενικοί πολιτικοί προσανατολισμοί που εκδίδει η κυβέρνηση και οι οποίοι δεν συνδέονται με τα δυνάμει του άρθρου 78 καθήκοντα και αρμοδιότητες της ρυθμιστικής αρχής.
5. Για να προστατεύσουν την ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ιδίως ότι:
 - α) η ρυθμιστική αρχή μπορεί να λαμβάνει αυτόνομες αποφάσεις, ανεξάρτητα από κάθε πολιτικό οργανισμό·
 - β) η ρυθμιστική αρχή διαθέτει όλους τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που χρειάζεται για να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις αρμοδιότητές της κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό·
 - γ) η ρυθμιστική αρχή διαθέτει χωριστές ετήσιες δημοσιονομικές προβλέψεις και είναι αυτόνομη κατά την εκτέλεση του χορηγούμενου προϋπολογισμού·
 - δ) τα μέλη του συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ή, ελλείψει συμβουλίου, ανώτερα διοικητικά στελέχη της ρυθμιστικής αρχής διορίζονται για ορισμένη θητεία μεταξύ πέντε και επτά ετών, ανανεώσιμη άπαξ·
 - ε) τα μέλη του συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ή, ελλείψει συμβουλίου, ανώτερα διοικητικά στελέχη της ρυθμιστικής αρχής διορίζονται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και δημοσιευμένων κριτηρίων, με ανεξάρτητη και αμερόληπτη διαδικασία, η οποία διασφαλίζει ότι οι υποψήφιοι/-ες διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες και την απαραίτητη πείρα για κάθε συναφή θέση στη ρυθμιστική αρχή·
 - στ) προβλέπονται διατάξεις περί σύγκρουσης συμφερόντων και οι υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας εξακολουθούν να ισχύουν μετά το τέλος της εντολής των μελών του συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ή, ελλείψει συμβουλίου, της ανώτερης διοίκησης της ρυθμιστικής αρχής·
 - ζ) τα μέλη του συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ή, ελλείψει συμβουλίου, η ανώτερη διοίκηση της ρυθμιστικής αρχής, μπορούν/-εί να απολυθούν/-εί μόνο βάσει διαφανών κριτηρίων.

Όσον αφορά το στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν κατάλληλο σύστημα περιτροπής για το συμβούλιο ή την ανώτερη διοίκηση. Τα μέλη του συμβουλίου ή, ελλείψει συμβουλίου, η ανώτερη διοίκηση είναι δυνατόν να απαλλαγούν από τα καθήκοντά τους, διαρκούς της θητείας τους, μόνον εφόσον δεν πληρούν πλέον τους όρους που ορίζονται στο παρόν άρθρο ή εάν έχουν κριθεί ένοχα για σοβαρό παράπτωμα βάσει του εθνικού δικαίου.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εκ των υστέρων έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών των ρυθμιστικών αρχών από ανεξάρτητο ελεγκτή.

6. Έως τις 5 Ιουλίου 2026 και στη συνέχεια ανά τετραετία, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση των εθνικών αρχών προς την αρχή της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η Επιτροπή δημοσιοποιεί τις εκθέσεις αυτές.

Άρθρο 77

Γενικοί στόχοι της ρυθμιστικής αρχής

Κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών καθηκόντων που προσδιορίζονται στην παρούσα οδηγία, η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει όλα τα εύλογα μέτρα προς επίτευξη των κατωτέρω στόχων του πλαισίου των καθηκόντων και εξουσιών της που καθορίζονται στο άρθρο 78, διαβουλεύομενη στενά με άλλες σχετικές εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών ανταγωνισμού και σχετικών αρχών από γειτονικά κράτη μέλη και γειτονικές τρίτες χώρες, κατά περίπτωση, και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων τους:

- α) την προώθηση, σε στενή συνεργασία με τις ρυθμιστικές αρχές των λοιπών κρατών μελών, την Επιτροπή και τον ACER, ανταγωνιστικών, ευέλικτων, ασφαλών και περιβαλλοντικά βιώσιμων εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου, ανανεώσιμου αερίου, αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και υδρογόνου εντός της Ένωσης, διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών για την αποτελεσματική και αξιόπιστη λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου και υδρογόνου και προώθηση της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη μακροπρόθεσμους στόχους και συμβάλλοντας, με αυτόν τον τρόπο, στη συνεκτική, αποδοτική και αποτελεσματική εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου προς επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια·
- β) την ανάπτυξη περιφερειακών διασυνοριακών αγορών εντός της Ένωσης που να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του στοιχείου α)·
- γ) την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου και υδρογόνου μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της κατάργησης των περιορισμών που οφείλονται σε διαφορές ως προς την ποιότητα του φυσικού αερίου και του υδρογόνου ή ως προς την ποσότητα υδρογόνου που αναμειγνύεται στο σύστημα φυσικού αερίου ή που οφείλονται σε διαφορές ως προς την ποιότητα του υδρογόνου στο σύστημα υδρογόνου, της ανάπτυξης κατάλληλων διασυνοριακών δυναμικοτήτων μεταφοράς ή μετακομιδής για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών, ώστε να εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του διασυνδεδεμένου συστήματος φυσικού αερίου της Ένωσης ή συστήματος υδρογόνου της Ένωσης η οποία ενδέχεται να διευκολύνει τη ροή φυσικού αερίου σε ολόκληρη την Ένωση·
- δ) την συμβολή στη διασφάλιση, με τον πλέον αποδοτικό από άποψη κόστους τρόπο και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, της ανάπτυξης ασφαλών, αξιόπιστων και αποτελεσματικών συστημάτων χωρίς διακρίσεις, προσανατολισμένων προς τον καταναλωτή, και προώθηση της επάρκειας των συστημάτων και, σύμφωνα με τους στόχους γενικής ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής, της ενεργειακής απόδοσης, καθώς επίσης και της ενσωμάτωσης της ευρείας και μικρής κλίμακας παραγωγής φυσικού αερίου από ανανεώσιμες πηγές και της διανεμόμενης παραγωγής, τόσο στα δίκτυα μεταφοράς όσο και στα δίκτυα διανομής, και διευκόλυνση της λειτουργίας τους σε σχέση με άλλα ενεργειακά δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης·
- ε) την διευκόλυνση της σύνδεσης και της πρόσβασης νέας δυναμικότητας παραγωγής στο δίκτυο, ιδίως μέσω της άρσης των εμποδίων που θα μπορούσαν να εμποδίσουν τη σύνδεση και την πρόσβαση φορέων στις αγορές αερίου και υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές·
- στ) την εξασφάλιση της προσφοράς κατάλληλων κινήτρων στους διαχειριστές και τους χρήστες του συστήματος, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των επιδόσεων των συστημάτων, ιδίως η ενεργειακή απόδοση, και να ενισχυθεί η ολοκλήρωση της αγοράς·
- ζ) την εξασφάλιση ότι οι πελάτες ωφελούνται από την αποδοτική λειτουργία των εθνικών αγορών, προαγωγή του ουσιαστικού ανταγωνισμού και συμβολή στη διασφάλιση υψηλών επιπέδων προστασίας των καταναλωτών σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές προστασίας των καταναλωτών και σε διαβούλευση με τους οικείους φορείς καταναλωτών·
- η) την υποβοήθηση της επίτευξης υψηλών προτύπων για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας για το φυσικό αέριο, συμβολή στην προστασία των ευάλωτων πελατών και συμβολή στη συμβατότητα των απαραίτητων διαδικασιών ανταλλαγής δεδομένων, ώστε να μπορεί ο πελάτης να αλλάζει προμηθευτή.

Άρθρο 78

Καθήκοντα και αρμοδιότητες της ρυθμιστικής αρχής

1. Στη ρυθμιστική αρχή ανατίθενται τα εξής καθήκοντα:
 - α) να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, ρυθμισμένα τιμολόγια μεταφοράς ή διανομής ή τις μεθόδους υπολογισμού τους ή και τα δύο·
 - β) να εγκρίνει τα κοινά σενάρια για τα δεκαετή σχέδια ανάπτυξης δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 στοιχείο στ), εφόσον η εν λόγω έγκριση προβλέπεται από το κράτος μέλος·
 - γ) να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τιμολόγια πρόσβασης στο δίκτυο υδρογόνου ή τις μεθοδολογίες τους ή και τα δύο, χωρίς να θίγονται οι αποφάσεις που λαμβάνουν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 35 παράγραφος 4·
 - δ) να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια:
 - i) το ύψος και τη διάρκεια του ειδικού τέλους και της χρηματοδοτικής μεταφοράς ή τις μεθόδους υπολογισμού τους ή και τα δύο·
 - ii) την αξία των μεταβιβασθέντων πάγιων στοιχείων και τον προορισμό τυχόν κερδών και ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν από τη μεταβίβαση αυτή· και
 - iii) την κατανομή των εισφορών προς το ειδικό τέλος·
 - ε) να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των διαχειριστών συστημάτων διανομής και, όπου συντρέχει περίπτωση, των ιδιοκτητών των συστημάτων καθώς και των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου, καθώς και όλων των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και υδρογόνου και άλλων συμμετεχόντων στην αγορά, προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία και τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 70, 71 και 72 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, και από κάθε άλλη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά διασυνοριακά θέματα, και τις αποφάσεις του ACER·
 - στ) σε στενή συνεργασία με τις άλλες ρυθμιστικές αρχές, να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση του ΕΔΔΣΜ Αερίου, του ευρωπαϊκού φορέα διαχειριστών συστημάτων διανομής (ο «φορέας ΔΣΔ της ΕΕ») που συστάθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 52 έως 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών Δικτύων Υδρογόνου (το «ΕΔΔΔΥ») που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία και τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789, τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 70 έως 74 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 και από άλλη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, μεταξύ άλλων, όσον αφορά διασυνοριακά θέματα, και τις αποφάσεις του ACER, και να εντοπίζει από κοινού τη μη συμμόρφωση του ΕΔΔΣΜ Αερίου, του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ και του ΕΔΔΔΥ με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους· εάν οι ρυθμιστικές αρχές δεν έχουν κατορθώσει να καταλήξουν σε συμφωνία εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη των διαβουλεύσεων προκειμένου να εντοπισθεί από κοινού η μη συμμόρφωση, το θέμα παραπέμπεται στον ACER για λήψη απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942·
 - ζ) να παρακολουθεί την εξέλιξη των ποιοτήτων αερίου και τη διαχείριση της ποιότητας αερίου από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και, κατά περίπτωση, από τους διαχειριστές συστημάτων διανομής, όπως επίσης και να παρακολουθεί την εξέλιξη του κόστους που σχετίζεται με τη διαχείριση της ποιότητας αερίου από τους διαχειριστές συστήματος και τις εξελίξεις που σχετίζονται με την ανάμειξη και τον διαχωρισμό υδρογόνου στο σύστημα φυσικού αερίου από τους διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου και τους διαχειριστές εγκαταστάσεων ΥΦΑ, και όταν ένα κράτος μέλος έχει αναθέσει σε άλλη αρμόδια αρχή τη συλλογή πληροφοριών, η εν λόγω αρμόδια αρχή κοινοποιεί τις πληροφορίες στη ρυθμιστική αρχή·
 - η) να παρακολουθεί την εξέλιξη της ποιότητας υδρογόνου και τη διαχείριση της ποιότητας υδρογόνου από τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, κατά περίπτωση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 50, όπως επίσης και να παρακολουθεί την εξέλιξη του κόστους που σχετίζεται με τη διαχείριση της ποιότητας υδρογόνου·
 - θ) όταν εγκρίνει τα ειδικά τέλη κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 να λαμβάνει υπόψη την εξέταση και την αξιολόγηση των σχεδίων για την ανάπτυξη των υποδομών μεταφοράς υδρογόνου που υποβάλλουν διαχειριστές δικτύων υδρογόνου δυνάμει των άρθρων 55 και 56 της παρούσας οδηγίας·
 - ι) να συνεργάζεται για διασυνοριακά θέματα με τη ρυθμιστική αρχή ή τις ρυθμιστικές αρχές των οικείων κρατών μελών και με τον ACER, ιδίως συμμετέχοντας στις εργασίες του ρυθμιστικού συμβουλίου του ACER δυνάμει του άρθρου 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942. Όσον αφορά την υποδομή προς και από τρίτη χώρα, η ρυθμιστική αρχή του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο των κρατών μελών δύναται να συνεργαστεί με τις οικείες αρχές της τρίτης χώρας, συμπεριλαμβανομένων των οικείων αρχών των συμβαλλόμενων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας, κατόπιν διαβούλευσης με τις ρυθμιστικές αρχές άλλων οικείων κρατών μελών, με σκοπό να διασφαλίσουν ότι, όσον αφορά την εν λόγω υποδομή, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με συνέπεια στο έδαφος των κρατών μελών·

- ια) να συμμορφώνεται προς τις σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις του ACER και της Επιτροπής και να τις υλοποιεί·
- ιβ) να υποβάλλει ετησίως στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, τον ACER και την Επιτροπή έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητά τους και την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, η οποία θα περιλαμβάνει τα μέτρα που ελήφθησαν και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν σε κάθε ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο·
- ιγ) να εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων μεταφοράς, διανομής, μεταφοράς υδρογόνου αποθήκευσης φυσικού αερίου και υδρογόνου, ΥΦΑ και τερματικών σταθμών υδρογόνου και προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου, με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·
- ιδ) να παρακολουθεί τα επενδυτικά προγράμματα των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, να παρέχει, με την ετήσια έκθεσή της, αξιολόγηση των επενδυτικών προγραμμάτων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου όσον αφορά τη συνέπειά τους με τα διενεωσιακά προγράμματα ανάπτυξης του δικτύου που αναφέρονται στο άρθρο 32 και στο άρθρο 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, και να περιλαμβάνει στις εν λόγω αξιολογήσεις συστάσεις για την τροποποίηση των επενδυτικών αυτών προγραμμάτων·
- ιε) να παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τους κανόνες ασφαλείας και αξιοπιστίας του δικτύου και να αξιολογεί τις προηγούμενες επιδόσεις, καθώς και να ορίζει ή να εγκρίνει τα πρότυπα και τις απαιτήσεις για την ποιότητα υπηρεσίας και εφοδιασμού, ή να συμβάλει σε αυτό σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές·
- ιστ) να παρακολουθεί το επίπεδο διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των τιμών χονδρικής, και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου και υδρογόνου προς τις υποχρεώσεις περί διαφάνειας·
- ιζ) να παρακολουθεί τον βαθμό και την αποτελεσματικότητα του ανοίγματος της αγοράς και του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, συμπεριλαμβανομένων των χρηματιστηρίων φυσικού αερίου και υδρογόνου, τις τιμές για τους οικιακούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προπληρωμής, τη διαφάνεια των προσφορών, την εκτίναξη τιμών και τον αντίκτυπο της στις τιμές χονδρικής και στις τιμές καταναλωτή, τη σχέση μεταξύ των οικιακών τιμών και των τιμών χονδρικής, το ποσοστό αλλαγής προμηθευτή, το ποσοστό διακοπής της παροχής, τα τέλη για την εκτέλεση των υπηρεσιών συντήρησης, τα παράπονα των οικιακών πελατών και οποιαδήποτε στρέβλωση ή περιορισμό του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τυχόν συναφών πληροφοριών, και να επισημάνει τυχόν σχετικές υποθέσεις στις οικείες αρχές ανταγωνισμού, ιδίως σε σχέση με τους ευάλωτους πελάτες και τους πελάτες που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια·
- ιη) να ελέγχει την εμφάνιση περιοριστικών συμβατικών πρακτικών, μεταξύ δε άλλων, ρητρών αποκλειστικότητας, που θα μπορούσαν να εμποδίσουν μεγάλους μη οικιακούς πελάτες να συνάψουν σύμβαση ταυτόχρονα με περισσότερους από έναν προμηθευτές, ή που μπορούν να περιορίσουν την επιλογή τους στο θέμα αυτό. Όπου αρμόζει, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενημερώνουν τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού για τις πρακτικές αυτές·
- ιθ) να σέβεται τη συμβατική ελευθερία όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις, υπό τον όρο ότι συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο, είναι συνεπείς προς τις πολιτικές της Ένωσης και συμβάλλουν στους στόχους απανθρακοποίησης και τον όρο ότι δεν συνάπτονται μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας ορυκτού αερίου με διάρκεια πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2049·
- κ) να παρακολουθεί τον χρόνο που χρειάζονται οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου ή οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου για τη σύνδεση και τις επισκευές, συμπεριλαμβανομένων των αιτημάτων σύνδεσης με το δίκτυο από εγκαταστάσεις παραγωγής βιομεθανίου·
- κα) να παρακολουθεί και να εξετάζει τους όρους πρόσβασης στην αποθήκευση φυσικού αερίου, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33 ή στο άρθρο 37, εξαιρώντας, σε περίπτωση που το καθεστώς πρόσβασης στην αποθήκευση φυσικού αερίου καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 3, την εξέταση των τιμολογίων·
- κβ) να συμβάλλει στο να διασφαλισθεί, από κοινού με άλλες αρμόδιες αρχές, ότι τα μέτρα προστασίας των καταναλωτών, περιλαμβανομένων όσων αναφέρονται στο παράρτημα Ι, είναι αποτελεσματικά και εφαρμόζονται και, ειδικότερα, να αξιολογεί την ύπαρξη φραγμών στην άσκηση των δικαιωμάτων των πελατών, όπως η αλλαγή προμηθευτή, ο τερματισμός της σύμβασης και η πρόσβαση σε μηχανισμό εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών·
- κγ) να δημοσιεύει συστάσεις, τουλάχιστον ανά έτος, σχετικά με τη συμμόρφωση των τιμών προμήθειας προς το άρθρο 7, και να τις διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές, όταν χρειάζεται·
- κδ) να εξασφαλίζει την αμερόληπτη πρόσβαση σε δεδομένα κατανάλωσης πελατών, την παροχή, για προαιρετική χρήση, ενός εύληπτου εναρμονισμένου μορφοτύπου σε εθνικό επίπεδο για τα δεδομένα κατανάλωσης και την ταχεία πρόσβαση όλων των πελατών σε αυτά τα δεδομένα δυνάμει των άρθρων 23 και 24·

- κε) να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου, των προμηθευτών και των πελατών και άλλων συμμετεχόντων στην αγορά σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789·
- κστ) να παρακολουθεί την ορθή εφαρμογή των κριτηρίων βάσει των οποίων καθορίζεται κατά πόσον μια εγκατάσταση αποθήκευσης φυσικού αερίου υπάγεται στην παράγραφο 3 ή την παράγραφο 4 του άρθρου 33·
- κζ) να παρακολουθεί την υλοποίηση των μέτρων διασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 83·
- κη) να συμβάλλει στη συμβατότητα των διαδικασιών ανταλλαγής δεδομένων για τις πλέον σημαντικές διαδικασίες της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο·
- κθ) να εφαρμόζει τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 70 έως 74 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 μέσω εθνικών μέτρων ή, εφόσον απαιτείται, μέσω συντονισμένων περιφερειακών ή ενωσιακών μέτρων·
- λ) να διασφαλίζει ανοικτή, διαφανή, αποδοτική και συμπεριληπτική διαδικασία για την κατάρτιση του δεκαετούς εθνικού προγράμματος ανάπτυξης δικτύου σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 55, του σχεδίου για την ανάπτυξη δικτύου διανομής υδρογόνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 56 και, κατά περίπτωση, του σχεδίου θέσης εκτός λειτουργίας του δικτύου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 57·
- λα) να εγκρίνει και να τροποποιεί τα σχέδια ανάπτυξης δικτύων που αναφέρονται στο άρθρο 55 και, κατά περίπτωση, στο άρθρο 57·
- λβ) να εξετάζει και, κατά περίπτωση, να απαιτεί τροποποιήσεις στο πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου διανομής υδρογόνου που αναφέρεται στο άρθρο 56 παράγραφος 4, όταν το καθήκον αυτό εκτελείται από το κράτος μέλος δυνάμει της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου·
- λγ) να καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 57 παράγραφος 6, οι οποίες προβλέπουν κριτήρια και μεθοδολογίες για μια διαρθρωτική προσέγγιση όσον αφορά τη θέση εκτός λειτουργίας τμημάτων του δικτύου διανομής φυσικού αερίου, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος της θέσης εκτός λειτουργίας και την ειδική περίπτωση των οποίων πάγιων στοιχείων ενδέχεται να απαιτήσουν θέση εκτός λειτουργίας πριν από τον αρχικά προβλεπόμενο κύκλο ζωής τους και να παρέχει καθοδήγηση όσον αφορά τον καθορισμό των τιμολογίων στις περιπτώσεις αυτές·
- λδ) να παρακολουθεί τη διαθεσιμότητα ιστοτόπων σύγκρισης και εργαλείων σύγκρισης που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 14·
- λε) να παρακολουθεί την εξάλειψη αδικαιολόγητων εμποδίων και περιορισμών στην ανάπτυξη της κατανάλωσης αυτοπαραγόμενου ανανεώσιμου φυσικού αερίου·
- λστ) να εκτελεί οιαδήποτε άλλα καθήκοντα ανατίθενται στη ρυθμιστική αρχή δυνάμει της παρούσας οδηγίας και του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

2. Όταν προβλέπεται σε κάποιο κράτος μέλος, τα καθήκοντα παρακολούθησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να εκτελούνται από αρχές άλλες από τη ρυθμιστική. Εν τοιαύτη περίπτωση, οι πληροφορίες που προκύπτουν από αυτή την παρακολούθηση τίθενται στη διάθεση της ρυθμιστικής αρχής το συντομότερο δυνατό.

Διατηρώντας την ανεξαρτησία της, με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων της και σύμφωνα με τις αρχές της βελτίωσης της νομοθεσίας, η ρυθμιστική αρχή συνεννοείται, κατά περίπτωση, με τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου και τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, συνεργάζεται στενά με τις άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Τυχόν εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί από ρυθμιστική αρχή ή από τον ACER δυνάμει της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τη δεόντως αιτιολογημένη μελλοντική χρήση των εξουσιών της ρυθμιστικής αρχής δυνάμει του παρόντος άρθρου ή της επιβολής κυρώσεων από άλλες αρμόδιες αρχές ή την Επιτροπή.

3. Όταν έχει διοριστεί ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ανεξάρτητος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου δυνάμει του άρθρου 61 ή του άρθρου 68, πέραν των καθηκόντων που τους ανατίθενται δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οι ρυθμιστικές αρχές οφείλουν:

- α) να παρακολουθούν τη συμμόρφωση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει της παρούσας οδηγίας και να επιβάλλουν ποινές για μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της παραγράφου 4 στοιχείο δ)·

- β) να παρακολουθούν τις σχέσεις και την επικοινωνία μεταξύ του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος και του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, ή μεταξύ του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου υδρογόνου, για να διασφαλίζεται η τήρηση των υποχρεώσεων του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, και ειδικότερα να εγκρίνουν συμβάσεις και να ενεργούν ως αρχή επίλυσης διαφορών μεταξύ του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος και του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, ή μεταξύ του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, σε περίπτωση καταγγελίας εκ μέρους οιαδήποτε εξ αυτών σύμφωνα με την παράγραφο 11·
- γ) με την επιφύλαξη της διαδικασίας που θεσπίζει το άρθρο 61 παράγραφος 2 στοιχείο γ) σχετικά με το πρώτο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου, να εγκρίνουν τον προγραμματισμό των επενδύσεων και το πολυετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου που υποβάλλει ετησίως ο ανεξάρτητος διαχειριστής του συστήματος ή ο ανεξάρτητος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου·
- δ) να εξασφαλίζουν ότι τα τιμολόγια πρόσβασης στο δίκτυο, τα οποία εισπράττουν οι ανεξάρτητοι διαχειριστές συστημάτων ή οι ανεξάρτητοι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, προβλέπουν αμοιβή για τον ιδιοκτήτη ή τους ιδιοκτήτες του δικτύου, η οποία περιλαμβάνει κατάλληλο αντίτιμο για τα πάγια στοιχεία του δικτύου και τυχόν νέες επενδύσεις σε αυτό, εφόσον έχουν γνώμονα την οικονομία και την αποτελεσματικότητα·
- ε) να διαθέτουν εξουσία διενέργειας επιθεωρήσεων, είτε προγραμματισμένων είτε απροειδοποίητων, στις εγκαταστάσεις του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς και του ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του ανεξάρτητου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου.
4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ανατίθενται στις ρυθμιστικές αρχές οι αρμοδιότητες που τους παρέχουν τη δυνατότητα να εκτελούν ταχέως και αποτελεσματικά τα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 3 και 6. Για το σκοπό αυτό, οι ρυθμιστικές αρχές διαθέτουν τουλάχιστον τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- α) να εκδίδουν δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου·
- β) να ερευνούν τη λειτουργία των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου και να αποφασίζουν και να επιβάλλουν τα κατάλληλα, αναγκαία και αναλογικά μέτρα για την προαγωγή του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου και, εφόσον απαιτείται, να συνεργάζονται με την εθνική αρχή ανταγωνισμού και τις ρυθμιστικές αρχές χρηματαγοράς ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με το νόμο περί ανταγωνισμού·
- γ) να απαιτούν πληροφορίες από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου χρήσιμες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολόγησης κάθε άρνησης για τη χορήγηση πρόσβασης σε τρίτο, και κάθε πληροφορίας για μέτρα που είναι απαραίτητα για την ενίσχυση του δικτύου·
- δ) να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις φυσικού αερίου και υδρογόνου οι οποίες δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία ή προς τυχόν σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής ή του ACER ή να προτείνουν σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλλει τις εν λόγω κυρώσεις, όπως, η επιβολή ή η πρόταση επιβολής κυρώσεων ύψους έως 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του διαχειριστή δικτύου υδρογόνου στον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή στον διαχειριστή δικτύου υδρογόνου ή έως 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, ανάλογα με την περίπτωση, για μη συμμόρφωση προς τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία·
- ε) να διαθέτουν κατάλληλα δικαιώματα διενέργειας ερευνών και συναφείς αρμοδιότητες να εντέλλονται τη διευθέτηση διαφορών δυνάμει των παραγράφων 11 και 12.
5. Η ρυθμιστική αρχή που βρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο εδρεύει το ΕΔΔΣΜ Αερίου, το ΕΔΔΔΥ ή ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ έχει την εξουσία να επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στις εν λόγω οντότητες όταν δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία, τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 ή προς τυχόν σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής ή του ACER, είτε να προτείνει σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλει τις εν λόγω κυρώσεις.
6. Εκτός από τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στις ρυθμιστικές αρχές δυνάμει των παραγράφων 1 και 4 του παρόντος άρθρου, όταν οριστεί ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς ή ολοκληρωμένος διαχειριστής δικτύου μεταφοράς υδρογόνου σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΧ τμήμα 3, τους ανατίθενται τουλάχιστον τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες:
- α) να επιβάλλουν ποινές δυνάμει της παραγράφου 4 στοιχείο δ) για μεροληπτική συμπεριφορά υπέρ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης·
- β) να παρακολουθούν την επικοινωνία μεταξύ του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των υποχρεώσεων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου·

- γ) να ενεργούν ως αρχή επίλυσης διαφορών μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου σε περίπτωση οποιασδήποτε καταγγελίας που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 11·
- δ) να παρακολουθούν τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου·
- ε) να εγκρίνουν όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου υπό τον όρο ότι είναι σύμφωνες με τις συνθήκες της αγοράς·
- στ) να ζητούν αιτιολόγηση από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση όταν ειδοποιούνται από τον υπεύθυνο συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 4, κυρίως αποδεικτικά στοιχεία ότι δεν σημειώθηκε καμία μεροληπτική συμπεριφορά προς όφελος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης·
- ζ) να πραγματοποιούν επιθεωρήσεις, ακόμη και χωρίς προηγούμενη ανακοίνωση, στις εγκαταστάσεις της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου·
- η) να αναθέτουν όλα ή συγκεκριμένα καθήκοντα του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή του ολοκληρωμένου διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου σε ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος ή ανεξάρτητο διαχειριστή δικτύου μεταφοράς υδρογόνου διορισμένο σύμφωνα με το άρθρο 68 στην περίπτωση διαρκούς παραβίασης από το διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή τον ολοκληρωμένο διαχειριστή δικτύου υδρογόνου των υποχρεώσεων που υπέχει δυνάμει της παρούσας οδηγίας, ιδίως στην περίπτωση κατ' εξακολούθηση μεροληπτικής συμπεριφοράς προς όφελος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης.

7. Οι ρυθμιστικές αρχές είναι υπεύθυνες για τον καθορισμό ή την έγκριση, σε επαρκή χρόνο πριν από την έναρξη ισχύος τους, τουλάχιστον των μεθοδολογιών οι οποίες χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ή τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για:

- α) τη σύνδεση και την πρόσβαση στα εθνικά δίκτυα φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής, καθώς και των όρων, προϋποθέσεων και τιμολογίων πρόσβασης στις εγκαταστάσεις ΥΦΑ. Τα τιμολόγια ή μεθοδολογίες καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων στα δίκτυα και τις εγκαταστάσεις ΥΦΑ, κατά τρόπον ώστε οι επενδύσεις αυτές να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των δικτύων και των εγκαταστάσεων ΥΦΑ·
- β) τη σύνδεση και την πρόσβαση στα εθνικά δίκτυα υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων του δικτύου υδρογόνου, κατά περίπτωση, καθώς και των όρων και προϋποθέσεων και τιμολογίων πρόσβασης σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου και σε τερματικούς σταθμούς υδρογόνου·
- γ) την παροχή των υπηρεσιών εξισορρόπησης που πρέπει να παρέχονται με τον πλέον οικονομικό τρόπο, να παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες του δικτύου ώστε αυτοί να εξισορροπούν τη συνεισφορά και την κατανάλωσή τους με τρόπο δίκαιο και χωρίς διακρίσεις και οι οποίες πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια·

δ) την έγκριση και την παρακολούθηση ειδικών τελών σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·

ε) την πρόσβαση σε διασυνοριακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για την εκχώρηση δυναμικότητας και τη διαχείριση συμφόρησης.

8. Οι μεθοδολογίες ή οι όροι και οι προϋποθέσεις της παραγράφου 7 δημοσιεύονται.

9. Κατά τον καθορισμό ή την έγκριση των τιμολογίων ή των μεθοδολογιών και των υπηρεσιών εξισορρόπησης που αναφέρονται στην παράγραφο 7, οι ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι παρέχονται τα κατάλληλα κίνητρα στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής και, χωρίς να θίγεται απόφαση κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 35 παράγραφος 4, στους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, για να βελτιώνουν τις επιδόσεις, να προωθούν την ολοκλήρωση της αγοράς και την ασφάλεια του εφοδιασμού και να ενισχύουν τις συναφείς δραστηριότητες έρευνας.

10. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν τη διαχείριση συμφόρησης των εθνικών δικτύων μεταφοράς και των εθνικών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, περιλαμβανομένων των γραμμών διασύνδεσης και των αγωγών διασύνδεσης υδρογόνου, και την εφαρμογή των κανόνων διαχείρισης της συμφόρησης. Προς τούτο, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου ή οι φορείς της αγοράς υποβάλλουν τους κανόνες τους για τη διαχείριση της συμφόρησης, περιλαμβανομένης της κατανομής δυναμικότητας, στις ρυθμιστικές αρχές. Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να ζητήσουν τροποποιήσεις αυτών των κανόνων.

Άρθρο 79

Αποφάσεις και καταγγελίες

1. Οι ρυθμιστικές αρχές έχουν το δικαίωμα να απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, αποθήκευσης φυσικού αερίου, ΥΦΑ και διανομής φυσικού αερίου, τους διαχειριστές εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικών σταθμών υδρογόνου και τους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου να τροποποιούν, αν χρειάζεται, τους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων και των μεθοδολογιών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα και η αμερόληπτη εφαρμογή τους. Σε περίπτωση που το σύστημα πρόσβασης στην αποθήκευση φυσικού αερίου καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 3, το καθήκον αυτό δεν θα περιλαμβάνει την τροποποίηση των τιμολογίων. Σε περίπτωση που το καθεστώς πρόσβασης σε δίκτυα υδρογόνου, εγκαταστάσεις υδρογόνου ή εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου βασίζεται στην πρόσβαση τρίτων μερών κατόπιν διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 4, το άρθρο 36 παράγραφος 1 ή το άρθρο 37 παράγραφος 2, το καθήκον αυτό δεν περιλαμβάνει την τροποποίηση των τιμολογίων. Σε περίπτωση καθυστέρησης στον ορισμό των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και, κατά περίπτωση, των τιμολογίων δικτύου υδρογόνου, οι ρυθμιστικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν ή να εγκρίνουν προσωρινά τιμολόγια μεταφοράς και διανομής ή προσωρινές μεθοδολογίες και τιμολόγια ή μεθοδολογίες δικτύου υδρογόνου, και να αποφασίσουν για τα κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα, εάν τα τελικά τιμολόγια ή μεθοδολογίες αποκλίνουν από τα προσωρινά τιμολόγια ή μεθοδολογίες.
2. Οποιοδήποτε μέρος έχει να υποβάλει καταγγελία κατά διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου, αποθήκευσης φυσικού αερίου, ΥΦΑ ή διανομής φυσικού αερίου, ή κατά διαχειριστών δικτύων, εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή τερματικών σταθμών υδρογόνου σε συνάρτηση με τις υποχρεώσεις των συγκεκριμένων διαχειριστών βάσει της οδηγίας, μπορεί να υποβάλλει την καταγγελία στις ρυθμιστικές αρχές, οι οποίες, ενεργώντας ως αρχή επίλυσης των διαφορών, εκδίδουν απόφαση εντός δύο μηνών από την παραλαβή της καταγγελίας. Η περίοδος αυτή είναι δυνατόν να παραταθεί κατά δύο μήνες όταν η ρυθμιστική αρχή ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες. Η παραταθείσα περίοδος μπορεί να παραταθεί περαιτέρω, με τη σύμφωνη γνώμη του καταγγέλλοντος. Η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής έχει δεσμευτική ισχύ, εκτός εάν και έως ότου ακυρωθεί κατόπιν προσφυγής.
3. Κάθε θιγόμενο μέρος που έχει δικαίωμα προσφυγής σχετικά με απόφαση για μεθοδολογίες που λήφθηκε σύμφωνα με το παρόν άρθρο ή, σε περιπτώσεις που οι ρυθμιστικές αρχές έχουν υποχρέωση διαβούλευσης σχετικά με τα προτεινόμενα τιμολόγια ή τις προτεινόμενες μεθόδους, δύναται, εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης ή της πρότασης απόφασης, ή και μικρότερου διαστήματος εφόσον αυτό προβλέπεται από τα κράτη μέλη, να υποβάλει προσφυγή για επανεξέταση. Η εν λόγω προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.
4. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, καθώς και κάθε επιθετική συμπεριφορά. Οι εν λόγω μηχανισμοί λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της ΣΛΕΕ, και ιδίως το άρθρο 102.
5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών μέτρων ή μέτρων ποινικής δίωξης, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις τους, κατά των υπεύθυνων φυσικών ή νομικών προσώπων, στις περιπτώσεις μη τήρησης των κανόνων περί εμπιστευτικότητας τους οποίους επιβάλλει η παρούσα οδηγία.
6. Οι προσφυγές που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 δεν θίγουν τα δικαιώματα άσκησης προσφυγής δυνάμει του ενωσιακού ή/και του εθνικού δικαίου.
7. Οι αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών είναι πλήρως αιτιολογημένες προκειμένου να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο και διαθέσιμες στο κοινό, ενώ παράλληλα προστατεύουν την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.
8. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι υπάρχουν κατάλληλοι μηχανισμοί σε εθνικό επίπεδο δυνάμει των οποίων μέρος θιγόμενο από την απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχει δικαίωμα προσφυγής σε φορέα ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη και από οιαδήποτε κυβέρνηση.

Άρθρο 80

Περιφερειακή συνεργασία ρυθμιστικών αρχών επί διασυνοριακών θεμάτων

1. Οι ρυθμιστικές αρχές διαβουλεύονται και συνεργάζονται στενά, ιδίως στο πλαίσιο του ACER, και κοινοποιούν εκατέρωθεν και στον ACER οποιοδήποτε πληροφορίες είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει της παρούσας οδηγίας. Σε σχέση με τις ανταλλασσόμενες πληροφορίες, η αποδέκτρια αρχή εξασφαλίζει το ίδιο επίπεδο εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα αρχή.
2. Οι ρυθμιστικές αρχές συνεργάζονται τουλάχιστον σε περιφερειακό επίπεδο για:

- α) την προώθηση της δημιουργίας λειτουργικών διευθετήσεων ώστε να παρέχεται η δυνατότητα για βέλτιστη διαχείριση του δικτύου, να προωθείται η ανάπτυξη κοινών χρηματιστηρίων φυσικού αερίου και υδρογόνου και η διασυννοιακή κατανομή δυναμικότητας, καθώς και να παρέχεται η δυνατότητα κατάλληλου επιπέδου δυναμικότητας διασύνδεσης, μέσω και νέων διασυνδέσεων, εντός της περιφέρειας και μεταξύ περιφερειών, ώστε να καθίσταται εφικτή η ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και η βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων προμήθειας στα διάφορα κράτη μέλη·
- β) τον συντονισμό της ανάπτυξης όλων των κωδικών δικτύου για τους σχετικούς διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, διαχειριστές δικτύων υδρογόνου και άλλους συμμετέχοντες στην αγορά·
- γ) τον συντονισμό της ανάπτυξης των κανόνων που διέπουν τη διαχείριση της συμφόρησης·
- δ) τη διασφάλιση της κανονιστικής συμμόρφωσης νομικών οντοτήτων που εκτελούν καθήκοντα διαχειριστή μεταφοράς και διαχειριστή δικτύου σε διασυννοιακό ή περιφερειακό επίπεδο.
3. Οι ρυθμιστικές αρχές έχουν το δικαίωμα να συνάψουν συνεργατικές συμφωνίες μεταξύ τους για την ενίσχυση της ρυθμιστικής συνεργασίας.
4. Οι δράσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εκτελούνται, ανάλογα με την περίπτωση, σε στενή συνεννόηση με άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές και με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων τους.
5. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 90 προκειμένου να συμπληρώνει την παρούσα οδηγία με τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με το εύρος των καθηκόντων των ρυθμιστικών αρχών να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τον ACER.
6. Οι ρυθμιστικές αρχές, ή, όπου αρμόζει, άλλες αρμόδιες αρχές, μπορούν να διαβουλευούνται και να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των συμβαλλόμενων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας, σχετικά με την εκμετάλλευση των υποδομών φυσικού αερίου και υδρογόνου προς και από τρίτες χώρες προκειμένου να διασφαλίσουν, όσον αφορά την εν λόγω υποδομή, τη συνεπή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στο έδαφος και στα χωρικά ύδατα κράτους μέλους.

Άρθρο 81

Συμμόρφωση προς τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές

1. Κάθε ρυθμιστική αρχή και η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη γνώμη του ACER σχετικά με το αν η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής είναι σύμφωνη με τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν υιοθετηθεί δυνάμει της παρούσας οδηγίας ή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·
2. Ο ACER υποβάλλει τη γνώμη του στη ρυθμιστική αρχή που τη ζήτησε ή στην Επιτροπή, αντίστοιχα, και στη ρυθμιστική αρχή που έχει λάβει την επίμαχη απόφαση, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του σχετικού αιτήματος.
3. Εάν η ρυθμιστική αρχή που έχει λάβει την απόφαση δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη του ACER εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνώμης αυτής, ο ACER ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά.
4. Κάθε ρυθμιστική αρχή δύναται να πληροφορήσει την Επιτροπή εφόσον θεωρεί ότι μια απόφαση άλλης ρυθμιστικής αρχής σχετική με το διασυννοιακό εμπόριο δεν συμμορφώνεται προς τους κώδικες του δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν δυνάμει της παρούσας οδηγίας ή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της εν λόγω απόφασης.
5. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, εντός δύο μηνών από την ενημέρωσή της από τον ACER σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή από ρυθμιστική αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 4, ή με δική της πρωτοβουλία εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόφασης, ότι η απόφαση μιας ρυθμιστικής αρχής εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμμόρφωση προς τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν δυνάμει της παρούσας οδηγίας ή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να εξετάσει περαιτέρω την υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή, καλεί τη ρυθμιστική αρχή και τα μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία ενώπιον της ρυθμιστικής αρχής να υποβάλουν παρατηρήσεις.
6. Εάν η Επιτροπή αποφασίσει να εξετάσει την περίπτωση σύμφωνα με την παράγραφο 5, εκδίδει, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της εν λόγω απόφασης, τελική απόφαση:
- α) να μην εγείρει αντιρρήσεις κατά της απόφασης της ρυθμιστικής αρχής· ή

β) με την οποία ζητεί από την οικεία ρυθμιστική αρχή να ανακαλέσει την απόφασή της, εφόσον θεωρεί ότι δεν τηρήθηκαν οι κώδικες δικτύου και οι κατευθυντήριες γραμμές.

7. Εάν η Επιτροπή δεν έχει λάβει απόφαση να εξετάσει περαιτέρω την περίπτωση ή δεν εκδώσει τελική απόφαση εντός των προθεσμιών που ορίζονται στις παραγράφους 5 και 6, θεωρείται ότι δεν έχει εγείρει αντιρρήσεις κατά της απόφασης της ρυθμιστικής αρχής.

8. Η ρυθμιστική αρχή συμμορφώνεται εντός δύο μηνών με την απόφαση της Επιτροπής να ανακαλέσει την απόφαση της αρχής και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

9. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 90 για τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας με τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις λεπτομέρειες της ακολουθητέας διαδικασίας για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 82

Τήρηση αρχείων

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις προμήθειας να τηρούν στη διάθεση των εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ρυθμιστικής αρχής και των εθνικών αρχών ανταγωνισμού, και της Επιτροπής για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, επί τουλάχιστον πέντε έτη, τα δεδομένα που αφορούν όλες τις αγοραπωλησίες συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου και παραγώγων φυσικού αερίου και υδρογόνου με πελάτες χονδρικής και διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, διαχειριστές εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου και ΥΦΑ, καθώς και με διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικών σταθμών υδρογόνου.

2. Τα δεδομένα περιλαμβάνουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά των σχετικών συναλλαγών, όπως λόγου χάρι οι κανόνες για τη διάρκεια, την παράδοση και την εκκαθάριση, η ποσότητα, η ημερομηνία και η ώρα εκτέλεσης και οι τιμές συναλλαγής και ο τρόπος ταυτοποίησης του εκάστοτε πελάτη χονδρικής, καθώς λεπτομερή στοιχεία όλων των εκκρεμιών συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου και παραγώγων φυσικού αερίου και υδρογόνου.

3. Η ρυθμιστική αρχή δύναται να αποφασίσει να θέσει στη διάθεση των συμμετεχόντων στην αγορά τις εν λόγω πληροφορίες, υπό τον όρο ότι δεν κοινοποιούν εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένους συμμετέχοντες στην αγορά ή συγκεκριμένες συναλλαγές. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται για πληροφορίες σχετικά με χρηματοπιστωτικά μέσα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/65/ΕΕ.

4. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 90 στις οποίες θεσπίζονται κατευθυντήριες γραμμές όπου να ορίζονται οι μέθοδοι και οι μηχανισμοί για την τήρηση αρχείων καθώς και ο μορφότυπος και το περιεχόμενο τήρησης των δεδομένων.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις συναλλαγές παραγώγων φυσικού αερίου και υδρογόνου των επιχειρήσεων προμήθειας με πελάτες χονδρικής και διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου, με διαχειριστές εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου και ΥΦΑ, καθώς και με διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου και τερματικών σταθμών υδρογόνου, μόνον μετά την έκδοση από την Επιτροπή των κατευθυντήριων γραμμών που αναφέρονται στη παράγραφο 4.

6. Το παρόν άρθρο δεν δημιουργεί πρόσθετες υποχρεώσεις προς τις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για τις οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/65/ΕΕ.

7. Σε περίπτωση που οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχές χρειάζεται να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που τηρούν οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, οι αρχές που είναι αρμόδιες σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία παρέχουν στις αρχές αυτές τα δεδομένα που ζητούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ XI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 83

Μέτρα διασφάλισης

Σε περίπτωση αιφνίδιας κρίσης στην ενεργειακή αγορά ή όταν απειλούνται η σωματική ακεραιότητα ή η ασφάλεια των προσώπων, των μηχανημάτων ή των εγκαταστάσεων, ή η αριότητα του συστήματος, ένα κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει τα μέτρα που ορίζονται στο εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης και να κηρύσσει, κατά περίπτωση, ένα από τα επίπεδα κρίσης δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.

Άρθρο 84

Ισότιμοι όροι ανταγωνισμού

1. Τα μέτρα τα οποία δύνανται να λαμβάνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παρούσα οδηγία προκειμένου να εξασφαλίσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού συνάδουν προς τη ΣΛΕΕ, ιδίως δε το άρθρο 36, καθώς και προς το λοιπό δίκαιο της Ένωσης.
2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι αναλογικά, διαφανή και δεν δημιουργούν διακρίσεις. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή μόνον κατόπιν κοινοποίησης στην Επιτροπή και έγκρισης από αυτήν.
3. Η Επιτροπή ενεργεί ως προς την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Η εν λόγω περίοδος αρχίζει την επομένη της παραλαβής των συνολικών πληροφοριών. Εάν η Επιτροπή δεν ενεργήσει εντός της εν λόγω δίμηνης περιόδου, θεωρείται ότι η Επιτροπή δεν έχει εγείρει αντιρρήσεις όσον αφορά τα κοινοποιηθέντα μέτρα.

Άρθρο 85

Τεχνικές συμφωνίες που αφορούν την εκμετάλλευση αγωγών φυσικού αερίου και υδρογόνου με τρίτες χώρες

Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει την ελευθερία που διαθέτουν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου ή άλλοι οικονομικοί παράγοντες να διατηρήσουν σε ισχύ ή να συνάψουν τεχνικές συμφωνίες επί θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία αγωγών μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συμφωνίες είναι συμβατές με το ενωσιακό δίκαιο και τις σχετικές αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών των οικείων κρατών μελών. Οι συμφωνίες αυτές κοινοποιούνται στις ρυθμιστικές αρχές των οικείων κρατών μελών.

Άρθρο 86

Παρεκκλίσεις για το σύστημα φυσικού αερίου

1. Τα κράτη μέλη τα οποία δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με το διασυνδεδεμένο σύστημα οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους δύνανται να παρεκκλίνουν από τα άρθρα 3, 8, 34 ή 60 ή από το άρθρο 31 παράγραφος 1. Κάθε τέτοια παρέκκλιση λήγει από τη στιγμή ολοκλήρωσης του πρώτου αγωγού διασύνδεσης με το κράτος μέλος. Κάθε τέτοια παρέκκλιση κοινοποιείται στην Επιτροπή.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αιτούνται στην Επιτροπή παρεκκλίσεις από την εφαρμογή των άρθρων 3, 8, 60 ή 31 σε εξόχως απόκεντρες περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 349 ΣΛΕΕ ή σε άλλες γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές. Κάθε τέτοια παρέκκλιση λήγει τη στιγμή που ολοκληρώνεται η σύνδεση της περιφέρειας ή της περιοχής με κράτος μέλος το οποίο διαθέτει διασυνδεδεμένο σύστημα.
3. Το Λουξεμβούργο μπορεί να παρεκκλίνει από το άρθρο 60. Κάθε τέτοια παρέκκλιση κοινοποιείται στην Επιτροπή.
4. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη σχετικά με αιτήματα για παρεκκλίσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 προτού λάβει απόφαση, λαμβανομένων υπόψη αιτιολογημένων αιτημάτων τήρησης της εμπιστευτικότητας εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.
5. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται από την Επιτροπή δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου είναι χρονικά περιορισμένες και υπόκεινται σε όρους που αποσκοπούν στην αύξηση του ανταγωνισμού και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, διασφαλίζοντας ότι οι παρεκκλίσεις δεν παρεμποδίζουν τη μετάβαση προς ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή την εφαρμογή της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση.
6. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται δυνάμει της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, χωρίς ημερομηνία λήξης ή χωρίς καθορισμένη περίοδο εφαρμογής, λήγουν στις 31 Δεκεμβρίου 2025. Τα κράτη μέλη τα οποία στις 4 Αυγούστου 2024 εξακολουθούν να επωφελούνται από τέτοιες παρεκκλίσεις δύνανται να αποφασίσουν να εφαρμόσουν νέα παρέκκλιση δυνάμει των παραγράφων 1 ή 7 του παρόντος άρθρου, ή δύνανται να αιτηθούν στην Επιτροπή νέα παρέκκλιση δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
7. Τα κράτη μέλη που λαμβάνουν την πρώτη εμπορική προμήθεια στο πλαίσιο της πρώτης τους μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου μετά τις 4 Αυγούστου 2024 δύνανται να παρεκκλίνουν από το άρθρο 3 παράγραφος 1 έως 4, το άρθρο 4 παράγραφος 1, το άρθρο 8, το άρθρο 31 παράγραφος 1, το άρθρο 32 παράγραφος 1, το άρθρο 34, το άρθρο 39 παράγραφος 1 έως 5, το άρθρο 43, το άρθρο 44 παράγραφος 6 και τα άρθρα 46, 60, 61 και 75. Κάθε τέτοια παρέκκλιση κοινοποιείται στην Επιτροπή. Η παρέκκλιση λήγει 10 έτη μετά την παραλαβή της πρώτης εμπορικής προμήθειας της πρώτης μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου.
8. Οι κοινοποιήσεις των παρεκκλίσεων τις οποίες χορηγούν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 3, και 7 και οι αποφάσεις της Επιτροπής να χορηγήσει παρεκκλίσεις σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 5 και 6 δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 87

Δίκτυα υδρογόνου σε απομονωμένες περιοχές

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή του άρθρου 46, 68 ή 71 σε δίκτυα υδρογόνου που βρίσκονται σε εξόχως απόκεντρες περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 349 ΣΛΕΕ και σε απομονωμένες περιοχές με τους ακόλουθους κωδικούς NUTS 2 και NUTS 3 της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵²⁾:

- i) Κύπρος (NUTS 2 CY00)
- ii) Kainuu (NUTS 3 FI1D8)
- iii) Lapland (NUTS 3 FI1D7)
- iv) Malta (NUTS 2 MT00)
- v) Pohjois-Pohjanmaa (NUTS 3 FI1D9)
- vi) Övre Norrland (NUTS 2 SE33).

2. Οποιαδήποτε παρέκκλιση χορηγείται δυνάμει της παραγράφου 1 δημοσιοποιείται και κοινοποιείται στην Επιτροπή.

3. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται δυνάμει της παραγράφου 1 λήγουν 15 έτη από την ημερομηνία χορήγησής τους και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2044. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις δεν ανανεώνονται. Τα κράτη μέλη ανακαλούν παρέκκλιση που έχει χορηγηθεί δυνάμει της παραγράφου 1 όταν ένα δίκτυο υδρογόνου που επωφελείται από μία τέτοια παρέκκλιση επεκταθεί πέραν της απομονωμένης περιοχής ή συνδεθεί με δίκτυα υδρογόνου που βρίσκονται εκτός της περιοχής.

4. Κάθε επτά έτη από την ημερομηνία χορήγησης παρέκκλισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, ή κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος της Επιτροπής, η ρυθμιστική αρχή του κράτους μέλους που χορήγησε την παρέκκλιση δημοσιεύει εκτίμηση των επιπτώσεων της εν λόγω παρέκκλισης στον ανταγωνισμό, την ανάπτυξη των υποδομών και τη λειτουργία της αγοράς. Εάν η ρυθμιστική αρχή καταλήξει, με βάση την εν λόγω εκτίμηση, στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της εφαρμογής της παρέκκλισης ενέχει κίνδυνο να παρεμποδιστεί ο ανταγωνισμός ή να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις ως προς την αποδοτική ανάπτυξη των υποδομών υδρογόνου ή την ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου στο κράτος μέλος ή στην Ένωση, το κράτος μέλος ανακαλεί την παρέκκλιση.

Άρθρο 88

Παρεκκλίσεις σε σχέση με τους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου προς και από τρίτες χώρες

1. Όσον αφορά τους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας που έχουν ολοκληρωθεί πριν από τις 23 Μαΐου 2019, το κράτος μέλος όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης του εν λόγω αγωγού μεταφοράς με το δίκτυο κράτους μέλους δύναται να αποφασίσει να παρεκκλίνει από τα άρθρα 31, 60, 71 και 72, το άρθρο 78 παράγραφοι 7 και 9 και το άρθρο 79 παράγραφος 1 για τα τμήματα του εν λόγω αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου που βρίσκονται στο έδαφος του και στα χωρικά του ύδατα, για αντικειμενικούς λόγους, όπως η δυνατότητα απόσβεσης των πραγματοποιηθεισών επενδύσεων ή για λόγους ασφάλειας εφοδιασμού, υπό τον όρο ότι η παρέκκλιση δεν είναι επιζήμια για τον ανταγωνισμό ή την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, ή την ασφάλεια εφοδιασμού εντός της Ένωσης.

Η παρέκκλιση περιορίζεται χρονικά σε μέγιστο διάστημα 20 ετών βάσει αντικειμενικής αιτιολογίας, ανανεώσιμο εφόσον κριθεί σκόπιμο, και μπορεί να υπόκειται σε προϋποθέσεις που συμβάλλουν στην εκπλήρωση των όρων του πρώτου εδαφίου.

Οι παρεκκλίσεις αυτές δεν ισχύουν σε αγωγούς μεταφοράς μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας η οποία υποχρεούται να μεταφέρει στο εθνικό της δίκαιο την παρούσα οδηγία και η οποία έχει εφαρμόσει την παρούσα οδηγία βάσει συμφωνίας που έχει συναφθεί με την Ένωση.

2. Εφόσον ο εν λόγω αγωγός μεταφοράς βρίσκεται στο έδαφος περισσότερων του ενός κρατών μελών, το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο των κρατών μελών αποφασίζει εάν θα χορηγήσει παρέκκλιση για τον εν λόγω αγωγό μεταφοράς κατόπιν διαβούλευσης με όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

⁽⁵²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1).

Κατ' αίτηση των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να αναλάβει ρόλο παρατηρητή στη διαβούλευση μεταξύ του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης και της τρίτης χώρας, σχετικά με τη συνεπή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στο έδαφος και τα χωρικά ύδατα του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο διασύνδεσης, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης παρεκκλίσεων για τους εν λόγω αγωγούς μεταφοράς.

3. Αποφάσεις δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 εκδίδονται έως τις 24 Μαΐου 2020. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν όποιες τέτοιες αποφάσεις στην Επιτροπή και τις δημοσιεύουν.

4. Έως τις 5 Αυγούστου 2026, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τις παρεκκλίσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, η έκθεση θα αξιολογεί τον αντίκτυπο των εν λόγω παρεκκλίσεων στην αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, καθώς και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στα ουσιαστικά συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών.

Άρθρο 89

Διαδικασία εξουσιοδότησης

1. Με την επιφύλαξη άλλων υποχρεώσεων δυνάμει του ενωσιακού δικαίου και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, οι υφιστάμενες συμφωνίες μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας για την εκμετάλλευση αγωγού μεταφοράς ή προς τα ανάντη δικτύου αγωγών μπορούν να διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος επόμενης συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης και της ίδιας τρίτης χώρας ή μέχρι την εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 15.

2. Με την επιφύλαξη της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, σε περίπτωση που κράτος μέλος σκοπεύει να εισέλθει σε διαπραγματεύσεις με τρίτη χώρα προκειμένου να τροποποιήσει, να παρατείνει, να προσαρμόσει, να ανανεώσει ή να συνάψει συμφωνία για την εκμετάλλευση αγωγού μεταφοράς με τρίτη χώρα ή αγωγού διασύνδεσης υδρογόνου με τρίτη χώρα σχετικά με θέματα που εμπίπτουν πλήρως ή μερικώς στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, κοινοποιεί εγγράφως την πρόθεσή του στην Επιτροπή.

Η εν λόγω κοινοποίηση περιλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα και υποδεικνύει τις διατάξεις που θα πρέπει να συζητηθούν κατά τις διαπραγματεύσεις ή να αποτελέσουν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης, τους στόχους των διαπραγματεύσεων και όποιες άλλες σχετικές πληροφορίες, μεταβιβάζεται δε στην Επιτροπή τουλάχιστον πέντε μήνες πριν από την προβλεπόμενη έναρξη των διαπραγματεύσεων.

3. Κατόπιν κοινοποίησης δυνάμει της παραγράφου 2, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση που επιτρέπει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να αρχίσει επίσημες διαπραγματεύσεις με τρίτη χώρα για το μέρος που πιθανώς να επηρεάσει τους κοινούς ενωσιακούς κανόνες, εκτός εάν θεωρεί ότι η έναρξη τέτοιων διαπραγματεύσεων:

α) θα αντέβαινε στο ενωσιακό δίκαιο για άλλους λόγους εκτός από τις ασυμβατότητες που προκύπτουν από την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών·

β) θα ήταν επιζήμια για τη λειτουργία των εσωτερικών αγορών φυσικού αερίου ή υδρογόνου, τον ανταγωνισμό ή την ασφάλεια εφοδιασμού σε κράτος μέλος ή στην Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 194 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ·

γ) θα υπονόμει τους στόχους εκκρεμών διαπραγματεύσεων επί διεθνών συμφωνιών της Ένωσης με τρίτη χώρα·

δ) θα εισήγαγε διακρίσεις.

4. Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης δυνάμει της παραγράφου 3, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη κατά πόσον η σκοπούμενη συμφωνία αφορά αγωγό μεταφοράς ή προς τα ανάντη αγωγό που συμβάλλει στη διαφοροποίηση του εφοδιασμού και των προμηθευτών φυσικού αερίου μέσω νέων πηγών φυσικού αερίου.

5. Εντός 90 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης της παραγράφου 2, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία επιτρέπει ή αρνείται να επιτρέψει σε κράτος μέλος να αρχίσει διαπραγματεύσεις προκειμένου να τροποποιήσει, να παρατείνει, να προσαρμόσει, να ανανεώσει ή να συνάψει συμφωνία με τρίτη χώρα. Όταν χρειάζονται συμπληρωματικές πληροφορίες για την έκδοση απόφασης, η προθεσμία των 90 ημερών προσμετράται από την ημερομηνία λήψης αυτών των συμπληρωματικών πληροφοριών.

6. Σε περίπτωση που η Επιτροπή εκδώσει απόφαση με την οποία αρνείται να επιτρέψει σε κράτος μέλος να αρχίσει διαπραγματεύσεις προκειμένου να τροποποιήσει, να παρατείνει, να προσαρμόσει, να ανανεώσει ή να συνάψει συμφωνία με τρίτη χώρα, ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και αναφέρει τους λόγους γι' αυτό.

7. Οι αποφάσεις που επιτρέπουν ή αρνούνται να επιτρέψουν σε κράτος μέλος να αρχίσει διαπραγματεύσεις προκειμένου να τροποποιήσει, να παρατείνει, να προσαρμόσει, να ανανεώσει ή να συνάψει συμφωνία με τρίτη χώρα εκδίδονται μέσω εκτελεστικών πράξεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 90 παράγραφος 2.

8. Η Επιτροπή μπορεί να παράσχει καθοδήγηση και να ζητήσει να περιληφθούν ιδιαίτερες ρήτρες στην προτεινόμενη συμφωνία προκειμένου να διασφαλίζεται η συμβατότητα με το ενωσιακό δίκαιο, σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2017/684 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵³⁾.

9. Η Επιτροπή ενημερώνεται για την πρόοδο και τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για την τροποποίηση, την παράταση, την προσαρμογή, την ανανέωση ή τη σύναψη συμφωνίας σε κάθε στάδιο των διαπραγματεύσεων αυτών και μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις αυτές μεταξύ του κράτους μέλους και της τρίτης χώρας σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2017/684.

10. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για κάθε απόφαση που εκδίδεται δυνάμει της παραγράφου 5.

11. Πριν από την υπογραφή συμφωνίας με τρίτη χώρα, το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για την έκβαση των διαπραγματεύσεων και διαβιβάζει το κείμενο της συμφωνίας που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις στην Επιτροπή.

12. Κατόπιν της ενημέρωσης της παραγράφου 11, η Επιτροπή αξιολογεί τη συμφωνία που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις βάσει της παραγράφου 3. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε συμφωνία η οποία συμμορφώνεται με την παράγραφο 3, επιτρέπει στο κράτος μέλος να υπογράψει και να συνάψει τη συμφωνία.

13. Εντός 90 ημερών από τη λήψη της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 11, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία επιτρέπει ή αρνείται να επιτρέψει στο κράτος μέλος να υπογράψει και να συνάψει τη συμφωνία με την τρίτη χώρα. Όταν χρειάζονται συμπληρωματικές πληροφορίες για την έκδοση απόφασης, η προθεσμία των 90 ημερών προσαυξάνεται από την ημερομηνία λήψης αυτών των συμπληρωματικών πληροφοριών.

14. Όταν η Επιτροπή εκδίδει απόφαση δυνάμει της παραγράφου 13, με την οποία επιτρέπει σε κράτος μέλος να υπογράψει και να συνάψει τη συμφωνία με την τρίτη χώρα, το οικείο κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή τη σύναψη και την έναρξη ισχύος της συμφωνίας, καθώς και οποιεσδήποτε αλλαγές στο καθεστώς της εν λόγω συμφωνίας.

15. Σε περίπτωση που η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία αρνείται να επιτρέψει σε κράτος μέλος να υπογράψει και να συνάψει τη συμφωνία με την τρίτη χώρα δυνάμει της παραγράφου 13, ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και αναφέρει τους λόγους γι' αυτό.

Άρθρο 90

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η προβλεπόμενη στα άρθρα 9, 62, 72, 80, 81 και 82 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από τις 4 Αυγούστου 2024.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 9, 62, 72, 80, 81 και 82 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

⁽⁵³⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2017/684 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2017, για τη θέσπιση μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις διακυβερνητικές συμφωνίες και τις μη δεσμευτικές πράξεις μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών στον τομέα της ενέργειας και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 994/2012/ΕΕ (ΕΕ L 99 της 12.4.2017, σ. 1).

5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 9, 62, 72, 80, 81 ή 82 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 91

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 92

Επανεξέταση και υποβολή εκθέσεων

1. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030, η Επιτροπή επανεξετάζει την παρούσα οδηγία και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, συνοδευόμενη, εάν χρειάζεται, από κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις. Κατά την επανεξέταση εξετάζεται ιδίως η εφαρμογή του άρθρου 9 και των σχετικών ορισμών του άρθρου 2, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον οι εγκαταστάσεις που αρχίζουν να λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2031 καταδεικνύουν μεγαλύτερη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη χρήση καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών προκειμένου να πιστοποιούνται σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.
2. Έως τις 5 Αυγούστου 2035, η Επιτροπή δημοσιεύει ανακοίνωση στην οποία αξιολογείται η εφαρμογή του άρθρου 46 όσον αφορά τους διαχειριστές δικτύων διανομής υδρογόνου και η εφαρμογή των άρθρων 68 και 69 όσον αφορά τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου.
3. Έως τις 5 Αυγούστου 2034 και ενόψει της ανακοίνωσης της Επιτροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ο ACER δημοσιεύει έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο των άρθρων 46, 68 και 69 στη λειτουργία, τον ανταγωνισμό, τη ρευστότητα, την ανάπτυξη υποδομών υδρογόνου και τη διαφάνεια της αγοράς υδρογόνου. Η έκθεση του ACER περιλαμβάνει διαβούλευση με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

Άρθρο 93

Τροποποιήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791

Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 τροποποιείται ως εξής:

- 1) Τα άρθρα 17 και 19 απαλείφονται.
- 2) Στο άρθρο 39, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα άρθρα 13 έως 16, και τα άρθρα 18 και 20 και τα παραρτήματα II, IX, XII, XIII και XIV εφαρμόζονται από τις 12 Οκτωβρίου 2025».

- 3) Το παράρτημα VIII απαλείφεται.

Άρθρο 94**Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο**

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για τη συμμόρφωση προς τα άρθρα 2 έως 6, τα άρθρα 8 έως 31, το άρθρο 33, τα άρθρα 35 έως 38, το άρθρο 39 παράγραφος 1 στοιχείο α), το άρθρο 39 παράγραφοι 3, 4, 7, 8 και 9, το άρθρο 40 παράγραφος 1, τα άρθρα 41, 42 και 43, το άρθρο 44 παράγραφοι 1, 2, 7 και 8, το άρθρο 45, το άρθρο 46 παράγραφοι 2 και 3, τα άρθρα 50 έως 59, το άρθρο 62, το άρθρο 64 παράγραφος 11, τα άρθρα 68 έως 75, το άρθρο 76 παράγραφος 5, τα άρθρα 77, 78 και 79, το άρθρο 81 παράγραφοι 1 και 6, τα άρθρα 82 και 83, και τα παραρτήματα I και II έως τις 5 Αυγούστου 2026. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της παραπομπής και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 95**Κατάργηση**

Η οδηγία 2009/73/EK, όπως τροποποιήθηκε με τις πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα III μέρος Α της παρούσας οδηγίας, καταργείται από τις 4 Αυγούστου 2024, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την ημερομηνία εφαρμογής των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα III μέρος Β της παρούσας οδηγίας.

Οι παραπομπές στην καταργηθείσα οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται βάσει του πίνακα αντιστοιχιών του παραρτήματος IV.

Άρθρο 96**Έναρξη ισχύος και εφαρμογή**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Το άρθρο 93 εφαρμόζεται από τις 5 Αυγούστου 2026.

Άρθρο 97**Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

H. LANHIB

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ελάχιστες απαιτήσεις τιμολόγησης και πληροφοριών τιμολόγησης για φυσικό αέριο και υδρογόνο

1. Ελάχιστες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό και στις πληροφορίες τιμολόγησης για φυσικό αέριο και υδρογόνο
- 1.1. Οι ακόλουθες βασικές πληροφορίες αναγράφονται ευκρινώς στους λογαριασμούς των τελικών πελατών, σε σαφώς διαφορετικό σημείο από άλλα μέρη του λογαριασμού:
 - α) το καταβλητέο τίμημα και, όπου είναι δυνατόν, ανάλυση της τιμής και μια σαφής δήλωση ότι όλες οι πηγές ενέργειας μπορούν επίσης να επωφελούνται από κίνητρα που δεν χρηματοδοτούνται μέσω των εισφορών που αναφέρονται στην ανάλυση της τιμής·
 - β) η προθεσμία πληρωμής.
- 1.2. Οι ακόλουθες βασικές πληροφορίες αναγράφονται ευκρινώς στους λογαριασμούς και στις πληροφορίες τιμολόγησης των τελικών πελατών, σε σαφώς διαφορετικό σημείο από άλλα μέρη του λογαριασμού και των πληροφοριών τιμολόγησης:
 - α) η κατανάλωση φυσικού αερίου και υδρογόνου κατά την περίοδο χρέωσης·
 - β) η επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του προμηθευτή, συμπεριλαμβανομένης τηλεφωνικής γραμμής υποστήριξης καταναλωτών και διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·
 - γ) η ονομασία του τιμολογίου·
 - δ) η ημερομηνία λήξης της σύμβασης, κατά περίπτωση·
 - ε) πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα και τα οφέλη της αλλαγής προμηθευτή·
 - στ) οι πληροφορίες σχετικά με τον κωδικό αλλαγής ή τον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό του τελικού πελάτη για το οικείο σημείο παροχής·
 - ζ) οι πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των τελικών πελατών όσον αφορά την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, περιλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας του φορέα που είναι υπεύθυνος για την επίλυση διαφορών δυνάμει του άρθρου 25·
 - η) το ενιαίο σημείο επαφής που αναφέρεται στο άρθρο 24·
 - θ) μόνο για το φυσικό αέριο, σύνδεσμος ή παραπομπή σε εργαλεία σύγκρισης σύμφωνα με το άρθρο 14.
- 1.3. Εάν οι λογαριασμοί βασίζονται σε πραγματική κατανάλωση ή σε εξ αποστάσεως ανάγνωση από τον διαχειριστή, οι ακόλουθες πληροφορίες διατίθενται στους τελικούς πελάτες είτε αναγραφόμενες στους λογαριασμούς και στους περιοδικούς εκκαθαριστικούς λογαριασμούς τους, είτε επισυναπτόμενες, είτε με παραπομπή αναγραφόμενη σε αυτούς:
 - α) συγκρίσεις της τρέχουσας κατανάλωσης φυσικού αερίου και υδρογόνου των τελικών πελατών με την κατανάλωση των τελικών πελατών κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, υπό μορφή διαγράμματος·
 - β) τα στοιχεία επικοινωνίας φορέων καταναλωτών, οργανισμών ενέργειας ή συναφών οργανισμών, μαζί με διευθύνσεις ιστοτόπων, από τους οποίους μπορούν να αντλούνται πληροφορίες για τα διαθέσιμα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για τον εξοπλισμό χρήσης ενέργειας·
 - γ) συγκρίσεις με τον μέσο κανονικοποιημένο ή υποδειγματικό τελικό πελάτη της ίδιας κατηγορίας χρήστη.
2. Συχνότητα τιμολόγησης και παροχή πληροφοριών τιμολόγησης:
 - α) η τιμολόγηση γίνεται με βάση την πραγματική κατανάλωση τουλάχιστον μία φορά ετησίως·
 - β) εάν οι τελικοί πελάτες δεν διαθέτουν μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης από τον διαχειριστή ή εάν οι τελικοί πελάτες έχουν επιλέξει οι ίδιοι να απενεργοποιήσουν την εξ αποστάσεως ανάγνωση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ακριβείς πληροφορίες τιμολόγησης βάσει της πραγματικής κατανάλωσης διατίθενται στους τελικούς πελάτες τουλάχιστον ανά εξάμηνο ή μία φορά ανά τρίμηνο κατόπιν αιτήματος ή εφόσον ο τελικός πελάτης έχει επιλέξει να λαμβάνει ηλεκτρονική τιμολόγηση·

γ) εάν οι τελικοί πελάτες δεν διαθέτουν μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης από τον διαχειριστή ή εάν οι τελικοί πελάτες έχουν επιλέξει οι ίδιοι να απενεργοποιήσουν την εξ αποστάσεως ανάγνωση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, οι υποχρεώσεις των στοιχείων α) και β) μπορούν να εκπληρώνονται από σύστημα τακτικής ανάγνωσης της κατανάλωσης στον μετρητή από τους τελικούς πελάτες, την οποία θα κοινοποιούν στον διαχειριστή· η τιμολόγηση ή οι πληροφορίες τιμολόγησης επιτρέπεται να βασίζονται σε κατ' εκτίμηση ή σε κατ' αποκοπή χρέωση μόνο εάν ο τελικός πελάτης δεν έχει γνωστοποιήσει τα αποτελέσματα αυτής της μέτρησης για δεδομένη περίοδο τιμολόγησης. Η κατ' εκτίμηση κατανάλωση ενός τελικού πελάτη βασίζεται στην κατανάλωσή του το προηγούμενο έτος ή στην κατανάλωση συγκρίσιμου τελικού πελάτη·

δ) εάν τελικός πελάτης διαθέτει μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης από τον διαχειριστή, πρέπει να παρέχονται ακριβείς πληροφορίες τιμολόγησης βάσει της πραγματικής κατανάλωσης τουλάχιστον κάθε μήνα· οι πληροφορίες αυτές μπορούν επίσης να διατίθενται μέσω του διαδικτύου και να επικαιροποιούνται όσο συχνά επιτρέπεται από τις συσκευές και τα συστήματα μέτρησης που χρησιμοποιούνται.

3. Ανάλυση της τιμής για τους τελικούς πελάτες

Η τελική τιμή για τους πελάτες είναι το άθροισμα των ακόλουθων τριών συνιστωσών: συνιστώσα ενέργειας και προμήθειας, συνιστώσα δικτύου (ανάντη μεταφορά στο δίκτυο, διανομή, μεταφορά στους πελάτες) και συνιστώσα που περιλαμβάνει τους φόρους, τα τέλη, τις εισφορές και τις χρεώσεις.

Στις περιπτώσεις που οι λογαριασμοί περιλαμβάνουν αναλυτική παρουσίαση της τιμής για τους τελικούς πελάτες, χρησιμοποιούνται σε ολόκληρη την Ένωση οι κοινόι ορισμοί των τριών συνιστωσών της εν λόγω ανάλυσης που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1952 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1).

4. Πρόσβαση σε συμπληρωματικές πληροφορίες για το ιστορικό της κατανάλωσης

Τα κράτη μέλη απαιτούν οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό της κατανάλωσης, στον βαθμό που αυτές οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες, να καθίστανται διαθέσιμες, κατόπιν αιτήματος του τελικού πελάτη, στον προμηθευτή ή τον πάροχο υπηρεσίας που έχει ορίσει ο τελικός πελάτης.

Στις περιπτώσεις που οι τελικοί πελάτες διαθέτουν μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης από τον διαχειριστή, οι τελικοί πελάτες έχουν εύκολη πρόσβαση σε συμπληρωματικές πληροφορίες που τους επιτρέπουν να ελέγχουν οι ίδιοι λεπτομερώς το ιστορικό της κατανάλωσής τους.

Οι συμπληρωματικές πληροφορίες για το ιστορικό της κατανάλωσης περιλαμβάνουν:

α) σωρευτικά δεδομένα τουλάχιστον για τα τρία προηγούμενα έτη ή για την περίοδο από την έναρξη της σύμβασης προμήθειας αερίου, αν αυτή είναι μικρότερη. Τα δεδομένα αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους για τις οποίες υπάρχουν συχνά τιμολογιακές πληροφορίες· και

β) λεπτομερή δεδομένα για τον χρόνο χρήσης για οιαδήποτε ημέρα, εβδομάδα, μήνα και έτος. Τα στοιχεία αυτά κοινοποιούνται στους τελικούς πελάτες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μέσω του διαδικτύου ή της διεπαφής του μετρητή τουλάχιστον για το διάστημα των τελευταίων 24 μηνών ή για την περίοδο από την έναρξη της σύμβασης προμήθειας αερίου, αν αυτή είναι μικρότερη.

5. Κοινοποίηση των ενεργειακών πηγών

Οι προμηθευτές περιλαμβάνουν στους λογαριασμούς διευκρινίσεις σχετικά με το μερίδιο του αερίου από ανανεώσιμες πηγές και, ξεχωριστά, του αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών τα οποία έχουν αγοραστεί από τον τελικό πελάτη σύμφωνα με τη σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου και υδρογόνου (κοινοποίηση σε επίπεδο προϊόντος). Σε περίπτωση μείγματος, ο προμηθευτής παρέχει τις ίδιες πληροφορίες για καθεμία από τις διαφορετικές κατηγορίες αερίου ξεχωριστά, συμπεριλαμβανομένων του αερίου από ανανεώσιμες πηγές και του αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Οι ακόλουθες πληροφορίες διατίθενται στους τελικούς πελάτες είτε αναγραφόμενες στους λογαριασμούς και στις πληροφορίες τιμολόγησης, είτε επισυναπτόμενες, είτε με παραπομπή αναγραφόμενη σε αυτούς:

α) μερίδιο του αερίου από ανανεώσιμες πηγές και του αερίου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο μείγμα του προμηθευτή (σε εθνικό επίπεδο, δηλαδή στο κράτος μέλος στο οποίο συνήφθη η συμφωνία προμήθειας αερίου, καθώς και σε επίπεδο προμηθευτή, εάν ο προμηθευτής δραστηριοποιείται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη) κατά το προηγούμενο έτος με κατανοητό και σαφές συγκρίσιμο τρόπο·

β) πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όσον αφορά τουλάχιστον τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από το φυσικό αέριο ή το υδρογόνο που προμήθευσε ο προμηθευτής κατά το προηγούμενο έτος.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1952 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές όσον αφορά τις τιμές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2008/92/ΕΚ (ΕΕ L 311 της 17.11.2016, σ. 1).

Όσον αφορά τη δεύτερη παράγραφο στοιχείο α), όσον αφορά φυσικό αέριο και υδρογόνο που προέρχονται από χρηματιστήριο αερίων ή εισάγονται από επιχείρηση που βρίσκεται εκτός της Ένωσης, μπορούν να χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικά στοιχεία που έχουν δοθεί από το χρηματιστήριο ή την εν λόγω επιχείρηση κατά το προηγούμενο έτος.

Για την κοινοποίηση του μεριδίου του αερίου από ανανεώσιμες πηγές που αγοράστηκε από τους τελικούς πελάτες χρησιμοποιούνται εγγυήσεις προέλευσης βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Όταν ένας πελάτης καταναλώνει φυσικό αέριο ή υδρογόνο από δίκτυο υδρογόνου ή φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων αερίων καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης και του βιομεθανίου, όπως καταδεικνύει ο προμηθευτής στην εμπορική προσφορά του, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εγγυήσεις προέλευσης που ακυρώνονται αντιστοιχούν στα σχετικά χαρακτηριστικά του δικτύου.

Η ρυθμιστική αρχή ή άλλη αρμόδια εθνική αρχή μεριμνά για την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχουν οι προμηθευτές στους τελικούς πελάτες τους σύμφωνα με το παρόν στοιχείο και για την παροχή τους, σε εθνικό επίπεδο, με τρόπο σαφώς συγκρίσιμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Έξυπνα συστήματα μέτρησης φυσικού αερίου και υδρογόνου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων μέτρησης στις επικράτειές τους, πραγματοποιείται μόνο μετά από οικονομική αξιολόγηση όλων των μακροπρόθεσμων στοιχείων κόστους και οφέλους για την αγορά και τον καταναλωτή σε ατομικό επίπεδο, ή σε μελέτη που καθορίζει ποια μορφή έξυπνης μέτρησης είναι οικονομικά εύλογη και αποδοτική από άποψη κόστους και ποιες είναι οι εφικτές προθεσμίες για τη διανομή τους.
2. Η εν λόγω οικονομική αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τα σχέδια ανάπτυξης δικτύων που αναφέρονται στο άρθρο 55, και ιδίως την παράγραφο 2 στοιχείο γ), σχετικά με τη θέση εκτός λειτουργίας των δικτύων.
3. Στην αξιολόγηση λαμβάνεται υπόψη η μεθοδολογία όσον αφορά την ανάλυση κόστους-οφέλους, οι ελάχιστες λειτουργίες έξυπνων συστημάτων μέτρησης που καθορίζονται στη σύσταση 2012/148/ΕΕ ⁽¹⁾ της Επιτροπής, στον βαθμό που ισχύουν για το φυσικό αέριο και το υδρογόνο, όπως επίσης και οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διασφάλιση του υψηλότερου επιπέδου ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και προστασίας των δεδομένων.

Στην εν λόγω αξιολόγηση λαμβάνονται επίσης δεόντως υπόψη οι δυνητικές συνέργειες με υποδομές έξυπνης μέτρησης ηλεκτρικής ενέργειας που είναι ήδη εμπορικά διαδεδομένες ή με επιλογές επιλεκτικής εμπορικής διάδοσης σε περιπτώσεις που μπορούν να αποφέρουν ταχέως καθαρά οφέλη προκειμένου το κόστος να παραμείνει χαμηλό.

4. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής, τα κράτη μέλη ετοιμάζουν χρονοδιάγραμμα με ορίζοντα δεκαετίας για την ανάπτυξη των έξυπνων συστημάτων μέτρησης. Εάν η ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων εκτιμηθεί θετικά, τουλάχιστον το 80 % των τελικών πελατών εξοπλίζεται με έξυπνα συστήματα μέτρησης εντός επτά ετών από την ημερομηνία της θετικής τους αξιολόγησης.

⁽¹⁾ Σύσταση 2012/148/ΕΕ της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 2012, σχετικά με τις προετοιμασίες για την εμπορική εξάπλωση των έξυπνων συστημάτων μέτρησης (ΕΕ L 73 της 13.3.2012, σ. 9).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Μέρος Α

Καταργούμενη οδηγία με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεών της (αναφέρεται στο άρθρο 95)

Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94)	
Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1)	Μόνο το άρθρο 51
Οδηγία (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 117 της 3.5.2019, σ. 1)	
Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45)	Μόνο το άρθρο 41 παράγραφος 1 στοιχείο κβ)

Μέρος Β

Προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και ημερομηνία εφαρμογής (αναφέρονται στο άρθρο 95)

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο	Ημερομηνία εφαρμογής
Οδηγία 2009/73/ΕΚ	3 Μαρτίου 2011	3 Μαρτίου 2011, εκτός του άρθρου 11· 3 Μαρτίου 2013 σε ό,τι αφορά το άρθρο 11
Οδηγία (ΕΕ) 2019/692	24 Φεβρουαρίου 2020	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 2009/73/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
—	Άρθρο 1 παράγραφος 1
Άρθρο 1 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 2
Άρθρο 1 παράγραφος 2	—
—	Άρθρο 1 παράγραφος 3
—	Άρθρο 1 παράγραφος 4
—	Άρθρο 1 παράγραφος 5
Άρθρο 2 εισαγωγική φράση	Άρθρο 2 εισαγωγική φράση
—	Άρθρο 2 σημεία 1) έως 14)
Άρθρο 2 σημείο 1)	Άρθρο 2 σημείο 15)
Άρθρο 2 σημείο 2)	Άρθρο 2 σημείο 16)
Άρθρο 2 σημείο 3)	Άρθρο 2 σημείο 17)
Άρθρο 2 σημείο 4)	Άρθρο 2 σημείο 18)
Άρθρο 2 σημείο 5)	Άρθρο 2 σημείο 19)
Άρθρο 2 σημείο 6)	Άρθρο 2 σημείο 20)
—	Άρθρο 2 σημεία 21) έως 27)
Άρθρο 2 σημείο 7)	Άρθρο 2 σημείο 28)
Άρθρο 2 σημείο 8)	Άρθρο 2 σημείο 29)
—	Άρθρο 2 σημείο 30)
Άρθρο 2 σημείο 9)	Άρθρο 2 σημείο 31)
Άρθρο 2 σημείο 10)	Άρθρο 2 σημείο 32)
Άρθρο 2 σημείο 11)	Άρθρο 2 σημείο 33)
Άρθρο 2 σημείο 12)	Άρθρο 2 σημείο 34)
Άρθρο 2 σημείο 13)	Άρθρο 2 σημείο 35)
Άρθρο 2 σημείο 14)	Άρθρο 2 σημείο 36)
Άρθρο 2 σημείο 15)	Άρθρο 2 σημείο 37)
Άρθρο 2 σημείο 16)	Άρθρο 2 σημείο 38)
Άρθρο 2 σημείο 17)	Άρθρο 2 σημείο 39)
—	Άρθρο 2 σημείο 40)
Άρθρο 2 σημείο 18)	Άρθρο 2 σημείο 41)
Άρθρο 2 σημείο 19)	Άρθρο 2 σημείο 42)
Άρθρο 2 σημείο 20)	Άρθρο 2 σημείο 43)
Άρθρο 2 σημείο 21)	Άρθρο 2 σημείο 44)
Άρθρο 2 σημείο 22)	Άρθρο 2 σημείο 45)
Άρθρο 2 σημείο 23)	Άρθρο 2 σημείο 46)
Άρθρο 2 σημείο 24)	Άρθρο 2 σημείο 47)

Οδηγία 2009/73/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 2 σημείο 25)	Άρθρο 2 σημείο 48)
Άρθρο 2 σημείο 26)	Άρθρο 2 σημείο 49)
Άρθρο 2 σημείο 27)	Άρθρο 2 σημείο 50)
Άρθρο 2 σημείο 29)	Άρθρο 2 σημείο 51)
—	Άρθρο 2 σημείο 52)
Άρθρο 2 σημείο 34)	Άρθρο 2 σημείο 53)
Άρθρο 2 σημείο 35)	Άρθρο 2 σημείο 54)
Άρθρο 2 σημείο 36)	Άρθρο 2 σημείο 55)
—	Άρθρο 2 σημεία 56) έως 77)
Άρθρο 37	Άρθρο 3 παράγραφος 1
—	Άρθρο 3 παράγραφοι 2 έως 7
Άρθρο 3 παράγραφος 2	Άρθρο 4
—	Άρθρο 5
Άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4
Άρθρο 5 παράγραφος 11	Άρθρο 6 παράγραφος 5
—	Άρθρο 6 παράγραφος 6
Άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 7 παράγραφος 3	—
Άρθρο 7 παράγραφος 4	Άρθρο 7 παράγραφος 3
Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 8 παράγραφοι 3 έως 11
Άρθρο 4 παράγραφοι 3 και 4	Άρθρο 8 παράγραφοι 12 και 13
—	Άρθρο 8 παράγραφοι 14 και 15
—	Άρθρο 9
Άρθρο 8	Άρθρο 10
Άρθρο 3 παράγραφοι 3 και 12, και παράρτημα Ι σημείο 1 σημεία α), β), γ), δ), ε), στ), ζ) και ι)	Άρθρο 11
—	Άρθρο 12
—	Άρθρο 13
—	Άρθρο 14
—	Άρθρο 15
Παράρτημα Ι σημείο 1 σημείο θ)	Άρθρα 16 έως 19
Παράρτημα Ι σημείο 2	Άρθρο 17
—	Άρθρο 18
—	Άρθρο 20
—	Άρθρο 21
Παράρτημα Ι σημείο 1 σημείο η)	Άρθρο 22

Οδηγία 2009/73/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
—	Άρθρο 23
Άρθρο 3 παράγραφος 9	Άρθρο 24
Άρθρο 3 παράγραφος 9 και παράρτημα Ι σημείο 1 σημείο στ)	Άρθρο 25
Άρθρο 3 παράγραφος 3	Άρθρο 26
—	Άρθρο 27
—	Άρθρο 28
—	Άρθρο 29
—	Άρθρο 30
Άρθρο 32	Άρθρο 31
Άρθρο 34	Άρθρο 32
Άρθρο 33	Άρθρο 33
Άρθρο 38	Άρθρο 34
—	Άρθρο 35
—	Άρθρο 36
—	Άρθρο 37
Άρθρο 35	Άρθρο 38 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 38 παράγραφοι 3 έως 6
Άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 39 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 39 παράγραφοι 3 και 4
Άρθρο 13 παράγραφοι 3 και 4	Άρθρο 39 παράγραφοι 5 και 6
—	Άρθρο 39 παράγραφοι 7, 8 και 9
Άρθρο 13 παράγραφος 5	Άρθρο 39 παράγραφος 10
Άρθρο 16	Άρθρο 40
—	Άρθρο 41
Άρθρο 23	Άρθρο 42
Άρθρο 24	Άρθρο 43
Άρθρο 25 παράγραφος 1	Άρθρο 44 παράγραφος 1
—	Άρθρο 44 παράγραφος 2
Άρθρο 25 παράγραφοι 2 έως 5	Άρθρο 44 παράγραφος 3 έως 6
—	Άρθρο 44 παράγραφοι 7 και 8
—	Άρθρο 45
Άρθρο 26	Άρθρο 46
Άρθρο 27	Άρθρο 47
Άρθρο 28 παράγραφοι 1 έως 4	Άρθρο 48 παράγραφοι 1 έως 4
—	Άρθρο 48 παράγραφος 5
Άρθρο 29	Άρθρο 49 παράγραφος 1
—	Άρθρο 49 παράγραφοι 2 και 3
—	Άρθρο 50

Οδηγία 2009/73/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
—	Άρθρο 51
—	Άρθρο 52
—	Άρθρο 53
—	Άρθρο 54
Άρθρο 22 παράγραφος 1	Άρθρο 55 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
—	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο έως πέμπτο εδάφιο
Άρθρο 22 παράγραφος 2	Άρθρο 55 παράγραφος 2
—	Άρθρο 55 παράγραφος 3
Άρθρο 22 παράγραφοι 4 έως 8	Άρθρο 55 παράγραφοι 4 έως 8
—	Άρθρο 56
—	Άρθρο 57
—	Άρθρο 58
—	Άρθρο 59
Άρθρο 9	Άρθρο 60
Άρθρο 14	Άρθρο 61
Άρθρο 15	Άρθρο 62
Άρθρο 17	Άρθρο 63
Άρθρο 18 παράγραφοι 1 έως 10	Άρθρο 64 παράγραφοι 1 έως 10
—	Άρθρο 64 παράγραφος 11
Άρθρο 19	Άρθρο 65
Άρθρο 20	Άρθρο 66
Άρθρο 21	Άρθρο 67
—	Άρθρο 68
—	Άρθρο 69
—	Άρθρο 70
Άρθρο 10	Άρθρο 71
Άρθρο 11	Άρθρο 72
Άρθρο 12	Άρθρο 73
Άρθρο 30	Άρθρο 74
Άρθρο 31	Άρθρο 75
Άρθρο 39	Άρθρο 76 παράγραφοι 1 έως 5
—	Άρθρο 76 παράγραφος 6
Άρθρο 40	Άρθρο 77
Άρθρο 41 παράγραφοι 1 έως 4	Άρθρο 78 παράγραφοι 1 έως 4
—	Άρθρο 78 παράγραφος 5
Άρθρο 41 παράγραφοι 5 έως 9	Άρθρο 78 παράγραφοι 6 έως 10
Άρθρο 41 παράγραφοι 10 έως 17	Άρθρο 79 παράγραφοι 1 έως 8
Άρθρο 42	Άρθρο 80

Οδηγία 2009/73/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 43	Άρθρο 81
Άρθρο 44	Άρθρο 82
Άρθρο 46 παράγραφος 1	Άρθρο 83
Άρθρο 46 παράγραφοι 2 και 3	—
Άρθρο 47	Άρθρο 84
Άρθρο 48α	Άρθρο 85
—	Άρθρο 86
—	Άρθρο 87
Άρθρο 49α	Άρθρο 88 παράγραφοι 1, 2 και 3
—	Άρθρο 88 παράγραφος 4
Άρθρο 49β	Άρθρο 89
—	Άρθρο 90
—	Άρθρο 91
—	Άρθρο 92
—	Άρθρο 93
Άρθρο 54	Άρθρο 94
Άρθρο 53	Άρθρο 95
Άρθρο 55	Άρθρο 96
Άρθρο 56	Άρθρο 97
—	Παράρτημα Ι
—	Παράρτημα ΙΙ
—	Παράρτημα ΙΙΙ
Παράρτημα ΙΙ	Παράρτημα ΙV